

ปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น)

โดย

ภทรมน ปานอ่อน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

THE SPATIAL FACTORS TO PROMOTE THE PRE-SEED STAGE STARTUP
(EARLY-STAGE STARTUP)

BY

PHATHARAMON PAN-ON

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARCHITECTURE
ARCHITECTURE
FACULTY OF ARCHITECTURE AND PLANNING
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2021
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง

วิทยานิพนธ์

ของ

ภทรมน ปานอ่อน

เรื่อง

ปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น)

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

เมื่อ วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2565

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤทธิรงค์ จุฑาพฤฒิกร)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. พีรธร แก้วลาย)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพย์สุดา จันทรแจ่มหล้า)

คณบดี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาสาฬห์ สุวรรณฤทธิ์)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น)
ชื่อผู้เขียน	ภทรมน ปานอ่อน
ชื่อปริญญา	สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. พีรธร แก้วลาย
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

สตาร์ทอัพเป็นการทำธุรกิจรูปแบบหนึ่งที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการคิดค้น แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน โดยภาครัฐได้มีนโยบายพัฒนาระบบนิเวศวิสาหกิจเริ่มต้นหรือระบบนิเวศ สตาร์ทอัพในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2559 สถานการณ์โลกปัจจุบันทำให้อัตราการเกิดขึ้นของสตาร์ทอัพใน ไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่ร้อยละ 90 นั้นอยู่ในช่วงระยะเริ่มต้นหรือระดับ Pre-seed และเติบโตได้ช้า เนื่องจากการขาดความรู้ ขาดแรงงาน ขาดเงินลงทุน และขาดพื้นที่ในการเจอกันของสตาร์ทอัพกับนัก ลงทุน งานวิจัยนี้ศึกษาพฤติกรรมการทำงานของกลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ส่งผลต่อรูปแบบ กายภาพและสภาพแวดล้อม เพื่อเสนอเป็นข้อสรุปและแนวทางการออกแบบพื้นที่ไปปรับใช้กับ โครงการที่ต้องการจัดหาพื้นที่สนับสนุนสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed สู่ระยะเติบโตและพัฒนาพื้นที่เพื่อ รองรับระบบนิเวศสตาร์ทอัพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมในประเด็นต่าง ๆ เพื่อเป็นเกณฑ์การสัมภาษณ์ สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง เก็บข้อมูลวิเคราะห์พื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ ชุมชนสตาร์ทอัพจากกรณีศึกษา 2 โครงการ ร่วมกับทฤษฎีกับการใช้งานจริงของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed และสรุปเป็นปัจจัยเชิงพื้นที่และแนวทางการออกแบบพื้นที่เพื่อสนับสนุนสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น

จากการการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น มี จุดร่วมกัน คือ คำนึงเรื่องของการค่าใช้จ่ายในต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) จึงเป็นปัจจัยหลักในการเลือก พื้นที่ทำงานร่วมกันซึ่งเป็น 1 ใน องค์ประกอบของระบบนิเวศสตาร์ทอัพ แต่พื้นที่ทำงานร่วมกันของ ผู้ประกอบการทั่วไปมีค่าใช้จ่ายสูงสตาร์ทอัพกลุ่มนี้จึงเลือกพื้นที่ที่มีการสนับสนุนจากบริษัทผู้ค้า องค์การที่สนับสนุน (หน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน) และสถาบันการศึกษา ที่มีการจัดหาพื้นที่ สำหรับบ่มเพาะสตาร์ทอัพระยะเริ่มต้น

กรณีศึกษา ทั้ง 2 แห่ง เป็นพื้นที่ขององค์กรสนับสนุนสตาร์ทอัพ และเป็นพื้นที่ของสถาบันการศึกษา วิเคราะห์ตามทฤษฎีถึงปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพกลุ่มนี้ร่วมกับการใช้งานจริง ได้เป็นข้อสรุปแนวทางการออกแบบพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น ได้แก่

- 1) พื้นที่อยู่ในองค์กรสนับสนุนและสถาบันการศึกษาที่ให้สตาร์ทอัพใช้พื้นที่โดยผ่านเงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการบ่มเพาะในระยะเวลาหนึ่งเพื่อช่วยเหลือในการทำสตาร์ทอัพช่วงเริ่มต้น
- 2) มีที่ปรึกษา (Mentor) ในพื้นที่ทำงานหรืออยู่ในระยะที่เข้าถึงง่าย เพื่อให้ขอคำปรึกษาได้สะดวก
- 3) พื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่งส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างทีมอื่น ๆ ในพื้นที่เดียวกัน
- 4) พื้นที่ระดมความคิดที่ส่งเสริมการร่วมมือกันภายในทีมเพื่อคิดค้นสินค้าและบริการ และ
- 5) ความยืดหยุ่นเชิงพื้นที่กับการทำงานสตาร์ทอัพระดับนี้เนื่องจากความไม่แน่นอนในแง่ลักษณะการทำงานและการปรับเปลี่ยนพื้นที่รองรับกิจกรรมหรือเพิ่มคนในทีม

นอกจากนั้น พื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ มีความสำคัญต่อการสร้างเครือข่ายและได้รับโอกาสระดมทุนมากขึ้นจึงควรเตรียมพื้นที่จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมทุกรูปแบบที่จำเป็นต่อการพัฒนาของสตาร์ทอัพกลุ่มนี้ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมในสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ได้โอกาสในการพัฒนาสินค้าและบริการ

สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือ ระยะเริ่มต้น มีข้อจำกัดเรื่องของเงินทุนและอยู่ในช่วงคิดค้นไอเดียธุรกิจ (Business ideas) จึงมีความต้องการความช่วยเหลือจากสตาร์ทอัพทีมอื่น ๆ และที่ปรึกษาในพื้นที่ตลอดการดำเนินการมากกว่าระดับเติบโต (Growth stage) ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่งและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพที่เน้นการทำกิจกรรมร่วมกันภายในพื้นที่สนับสนุนเพื่อสร้างเครือข่ายทางธุรกิจที่กว้างมากขึ้น ดังนั้น จึงเป็นข้อเสนอแก่องค์กรที่สนับสนุนและสถาบันการศึกษาที่มีการจัดสรรพื้นที่สำหรับบ่มเพาะสตาร์ทอัพระยะเริ่มต้นเพื่อสนับสนุนระบบนิเวศสตาร์ทอัพและเพิ่มโอกาสการเติบโตที่มากขึ้น

คำสำคัญ: สตาร์ทอัพระดับ pre-seed, สตาร์ทอัพระยะเริ่มต้น, พื้นที่ทำงานร่วมกัน, พื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ

Thesis Title	THE SPATIAL FACTORS TO PROMOTE THE PRE-SEED STAGE STARTUP (EARLY-STAGE STARTUP)
Author	Phatharamon Pan-on
Degree	Master of Architecture
Major Field/Faculty/University	Architecture Architecture and Planning Thammasat University
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Peeradorn Kaewlai
Academic Year	2021

ABSTRACT

Startups are a type of business that uses technology and innovation to solve people's problems. The government had the policy to develop enterprise ecosystems starting in Thailand when 2016. The current global situation has led to an increasing trend of startups in Thailand, but 90% of them are early stages and growing slowly. Due to Lack of knowledge, Lack of skilled labor, Lack of investment, and Lack of space to meet startups and investors. The study examines pre-seed stage startup behavior affecting their physical and environmental. To propose a finding and guidelines for designing the area to be adapted to the organization that needs to provide space for support the pre-seed stage startup or early-stage startup to be growth stage. And to develop the existing area to support the startup ecosystem. The researcher studied the data from the literature review and survey sample collected analytical data on co-working space and startup community area (event space) from 2 case studies with theory and practical applications of pre-seed stage startup. And then, summarized spatial factors and design guidelines were outlined to support the pre-seed startup stage (early-stage startup).

From the survey, it was found that the sample group of pre-seed startup stage (early-stage startup) have a common point, which is to consider the fixed cost, which is the main factor in choosing a co-working space. It is one of the components

of the startup ecosystem. But available co-working spaces are expensive. Therefore, this stage of startups decides on a space supported by a partner company, supporting organizations, and academies that provide an area for incubating pre-seed stage startup.

The two case studies. Supporting organizations support the first case, and the second case is supported by academics—theoretical analysis of the spatial factors that promote this stage together with practical applications. The findings indicated that guidelines for designing a space for the pre-seed stage startup: 1) The area is in support of organizations and academies that allow startups to use the space through the conditions of participating in the incubation program during the period. 2) Have a Mentor in the workspace or within comfortable access to them 3) Open plan co-working space encourages collaboration among other teams in the same area. 4) Brainstorming area that encourages collaboration within teams to innovate products and services, and 5) spatial flexibility with this level of startup work due to uncertainties in terms of functionality and adaptation of space to accommodate activities or add more people to the team. Startup community area (event space), it is essential to build networks and get more fundraising opportunities. Therefore, should be a prepared area for the event that promotes all kinds of activities necessary for the development of this stage. All the finding factors help support the pre-seed stage startup to gain opportunities for developing products and services.

Pre-seed startup stage (early-stage startup) has limited costs and is during the process of developing business ideas. Therefore, they need help from other startup teams and mentor throughout the process rather than during the growth stage. This aligns with an open plan co-working space and a startup community area that focuses on collaborative activities within the support space to create a broader business network. Offers to support organizations and academies that provide space for pre-seed startup stage (early-stage startup) incubation to support the startup ecosystem and increase growth opportunities.

Keywords: Pre-seed stage startup, Early-stage startup, Co-working space, Startup community area.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) เพื่อเสนอเป็นแนวทางการออกแบบและข้อเสนอในการไปปรับใช้กับโครงการที่ต้องการจัดหาพื้นที่สนับสนุนสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed สู่ระยะเติบโตและพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับระบบนิเวศสตาร์ทอัพ สำหรับองค์กรที่สนับสนุนสตาร์ทอัพ สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน และวิชาชีพสถาปนิกต่อไปในอนาคต โดยวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. พีรธร แก้วลาย กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพย์สุดา จันทน์แจ่มหล้า และประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤทธิรงค์ จุฑาพถุณกร ที่ให้ความกรุณาสละเวลาให้การปรึกษาและคำแนะนำเพื่อประโยชน์แก่การศึกษาประกอบการทำวิจัยอย่างสูงสุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณโครงการที่สนับสนุนพื้นที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) ทั้ง 2 แห่ง รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่นี้ที่กรุณาให้ข้อมูล ช่วยเหลือ และเยี่ยมชมสถานที่ เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาและวิจัยเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณตัวแทนทีมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed รวมถึงระดับอื่น ๆ ทั้ง 19 ทีม ที่กรุณาสละเวลาและให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนในการสนับสนุน ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ได้แก่ เพื่อนร่วมกลุ่มอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อนร่วมกลุ่มเรียนระดับปริญญาโท เพื่อนร่วมรุ่นและรุ่นพี่รุ่น 16 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง สาขาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่เป็นส่วนหนึ่งบนเส้นทางการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ จอน จองกุก และบังทันโซนยอนดัน ที่เป็นสมดุลชีวิตมอบคุณความสุขในช่วงเวลาที่ยากลำบากด้วยบทเพลงและการแสดงสดที่เป็นพลังในการขับเคลื่อนในการทำงานตลอดช่วงเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงศิลปินท่านอื่น ๆ และรายการต่าง ๆ ได้แก่ เดอะ วีกเอนด์, มารายห์ แครี, เคป็อปเกิร์ลกรุ๊ป รายการเดอะเฟซไทยแลนด์ รายการพุดทอล์คพุดโธร และขาดไม่ได้ การแสดงช่วงพักครึ่งซูเปอร์โบวล์ครั้งที่ 47 ถึง 56 ที่ช่วยต่อพลังในระหว่างการทำวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณครอบครัว ได้แก่ บิดา มารดา พี่ชาย และเครือญาติที่คอยสนับสนุนทุกอย่างและคอยให้กำลังใจตลอดการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงตลอดจนจบการศึกษา

ภทรมน ปานอ่อน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพ	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 คำถามวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.6 ขั้นตอนการวิจัย	5
1.7 กรอบตัวแปรในงานวิจัย	5
1.8 นิยามคำศัพท์	6
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสตาร์ทอัพ (Startup)	8
2.1.1 สตาร์ทอัพ (Startup) หรือ วิสาหกิจเริ่มต้น	8
2.1.1.1 การแบ่งระดับสตาร์ทอัพ	9
2.1.2 แนวคิดสตาร์ทอัพ ระดับ Pre-seed	10
2.1.3 กระบวนการทำงานของสตาร์ทอัพตั้งแต่ระยะเริ่มต้น (Early Stage)	11
ไปจนถึงระยะเติบโต (Growth)	
2.1.4 ลักษณะทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed	14

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยการส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed (ระยะเริ่มต้น) สู่ระยะเติบโตและประสบความสำเร็จ	19
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกัน (co-working space)	21
2.3.1 พื้นที่ทำงานร่วมกัน (Co-working Space)	21
2.3.2 องค์ประกอบพื้นที่ทำงานร่วมกัน	21
2.3.3 ประโยชน์ของพื้นที่ทำงานร่วมกันต่อและสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed	24
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพในพื้นที่ทำงานที่เพื่อการส่งเสริมการเติบโตและระบบนิเวศของสตาร์ทอัพ	24
2.4.1 งานวิจัยการแบ่งขอบเขตพื้นที่ในพื้นที่ทำงานร่วมกัน	24
2.4.2 กรณีศึกษา: แนวคิดการวางออกแบบพื้นที่ทำงานร่วมกันเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์กันพื้นที่	28
2.4.3 กรณีศึกษา: แนวคิดการวางผัง โครงการ Startup Hub in 22@	29
2.4.4 กรณีศึกษา: แนวคิดการวางผัง โครงการ Station F	30
2.4.5 สรุปปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพในพื้นที่ทำงานจากกรณีศึกษา	32
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในพื้นที่ทำงานที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพ	33
2.5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับพื้นที่สร้างสรรค์ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	33
2.5.2 งานวิจัยคุณลักษณะของพื้นที่ทำงานร่วมกัน (Coworking Space Characteristics) ที่นำไปสู่เศรษฐกิจใหม่ (New economy)	34
2.5.3 งานวิจัยคุณลักษณะของพื้นที่ทำงานร่วมกันทำหน้าที่เป็นพื้นที่ทำงานและพื้นที่ทางสังคม	36
2.5.4 งานวิจัยเกี่ยวกับ ระยะใกล้ชิดส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี	37
2.5.5 งานวิจัยและแนวคิดเกี่ยวกับ ความยืดหยุ่นในพื้นที่	38
2.5.6 สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในพื้นที่ทำงานที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพ	39
2.6 แนวคิดระบบนิเวศสตาร์ทอัพ (Startup Ecosystem)	42
2.6.1 องค์ประกอบของระบบนิเวศของสตาร์ทอัพ (Startup Ecosystem)	42
2.6.2 แนวคิดชุมชนสตาร์ทอัพ (Startup Community)	44
2.6.3 สรุปลักษณะชุมชนสตาร์ทอัพ (Startup Community) ที่ส่งเสริมสภาพแวดล้อมสตาร์ทอัพ	47
2.7 สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยการส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed (ระยะเริ่มต้น) สู่ระยะเติบโตและประสบความสำเร็จ	49
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	53
3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	53

3.2 แหล่งข้อมูลงานวิจัย	53
3.2.1 ระดับโครงการ	54
3.2.2 ระดับบุคคล	56
3.2.3 ระดับแหล่งข้อมูล	56
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	57
3.3.1 การสืบค้นข้อมูลทุติยภูมิ	57
3.3.2 การสัมภาษณ์	57
3.3.3 การสำรวจภาคสนาม	58
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	60
 บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	 62
4.1 พฤติกรรมการทำงานและกิจกรรมของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในปัจจุบัน	63
4.1.1 ลักษณะของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในปัจจุบัน	63
4.1.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed	71
4.2 ผลการสำรวจพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในกรณีศึกษา	73
4.2.1 โครงการ A	73
4.2.1.1 ลักษณะทางกายภาพของกรณีศึกษา	74
4.2.1.2 สภาพแวดล้อมและคุณลักษณะพื้นที่ของกรณีศึกษา	83
4.2.1.3 ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพที่มีชีวิตชีวา	87
4.2.1 โครงการ B	89
4.2.2.1 ลักษณะทางกายภาพของกรณีศึกษา	90
4.2.2.2 สภาพแวดล้อมและคุณลักษณะพื้นที่ของกรณีศึกษา	93
4.2.2.3 ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพที่มีชีวิตชีวา	96
4.3 พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการใช้พื้นที่ การทำงาน กิจกรรมและความต้องการของ Pre-seed ที่ส่งเสริมการทำงาน	98
4.3.1 ผลการสัมภาษณ์การใช้พื้นที่ การทำงาน กิจกรรมและความต้องการของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น)	98
4.3.2 วิเคราะห์การใช้พื้นที่ของสตาร์ทอัพ Pre-seed ต่อปัจจัยเชิงพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น)	102
4.3.3 จุดร่วมและความแตกต่างของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ทั้ง 2 กรณีศึกษา	106

4.4 ผลการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed	102
4.4.1 สรุปผลการสัมภาษณ์ของผู้จัดการพื้นที่เพื่อสนับสนุนสตาร์ทอัพ	107
4.5 การวิเคราะห์พื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในกรณีศึกษา ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีและการใช้งาน	108
4.5.1 โครงการ A	113
4.5.1 โครงการ B	118
4.6 สรุปแต่ละกรณีศึกษาจากการวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีและการใช้งานจริง	121
4.6.1 โครงการ A ขององค์กรสนับสนุน	121
4.6.2 โครงการ B ของสถาบันการศึกษา	122
4.6.3 ข้อสรุปรวมพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพจากกรณีศึกษา	124
4.7 ข้อสรุปกลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้นที่ศึกษา	133
4.7.1 กลุ่มที่ 1: ทำงานในพื้นที่ตัวเองหรือบริษัทคู่ค้า (On-site)	133
4.7.2 กลุ่มที่ 2: ทำงานออนไลน์ (On-line)	133
4.7.3 กลุ่มที่ 3: ทำงานในพื้นที่ทำงานในโครงการที่สนับสนุน	133
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	135
5.1 ข้อสรุปลักษณะพฤติกรรม กระบวนการการทำงานและกิจกรรมของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในปัจจุบัน	135
5.1.1 ลักษณะเฉพาะของพฤติกรรม การทำงานและกิจกรรมของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ที่ส่งผลต่อกายภาพและสภาพแวดล้อม	135
5.1.2 กระบวนการทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre seed ที่ส่งผลต่อความต้องการทางกายภาพ	141
5.1.3 การเริ่มเติบโตและขยายขนาดทีมกับการส่งผลต่อพื้นที่	146
5.2 สรุปปัจจัยเชิงพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพและพื้นที่ทำงานร่วมกันของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed	147
5.2.1 พื้นที่ทำงานร่วมกัน	147
5.2.2 พื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ	151
5.3 แนวทางออกแบบและข้อเสนอพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพที่ส่งเสริมการทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed (ระยะเริ่มต้น) สู่ระยะเติบโต	155
5.3.1 แนวทางการออกแบบพื้นที่ สำหรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น)	155

5.3.2 แนวทางการออกแบบพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพ	160
5.3.3 แนวทางการปรับปรุงพื้นที่เพื่อรองรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed	167
5.3.4 ความแตกต่างพื้นที่สำหรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น (Early stage) กับสตาร์ทอัพระยะเติบโต (Growth stage)	170
5.4 แนวทางและข้อเสนอแก่ผู้เป็นองค์กรที่สนับสนุนสตาร์ทอัพที่ต้องการจัดหาพื้นที่รองรับ	172
5.5 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต	174
5.6 ข้อจำกัดในงานวิจัย	175
รายการอ้างอิง	176
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	183
ภาคผนวก ข	185
ภาคผนวก ค	188
ประวัติผู้เขียน	191

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 สรุปสิ่งที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ต้องการในกระบวนการกับความสัมพันธ์ ปัจจัยเชิงพื้นที่	13
2.2 ค้นหาลักษณะการทำงานและการใช้ชีวิตของกลุ่มสตาร์ทอัพ ระดับ Pre-seed จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ	15
2.3 เชื่อมโยงกับปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพ จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
2.4 วิเคราะห์การจัดวางและการเข้าถึงพื้นที่ใช้งาน	30
2.5 วิเคราะห์การจัดวางและการเข้าถึงพื้นที่ใช้งาน	31
2.6 สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกัน ที่เป็นปัจจัยด้านลักษณะ ทางกายภาพในพื้นที่ทำงานจากกรณีศึกษา	32
2.7 สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกัน ที่เป็นปัจจัยด้าน สภาพแวดล้อมและคุณลักษณะส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed	40
2.8 สรุปลักษณะชุมชนสตาร์ทอัพ (Startup Community) ที่ส่งเสริมความเป็น ชุมชนสตาร์ทอัพที่มีชีวิตชีวา	48
2.9 สรุปงานวิจัยและกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้อง ที่นำไปใช้ในงานวิจัย: ด้านลักษณะทาง กายภาพ	50
2.10 สรุปงานวิจัยและกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้อง ที่นำไปใช้ในงานวิจัย: ด้าน	51
2.10 สภาพแวดล้อมและคุณลักษณะ	
2.11 สรุปงานวิจัยและกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้อง ที่นำไปใช้ในงานวิจัย: ด้านความเป็น ชุมชนสตาร์ทอัพที่มีชีวิตชีวา	52
3.1 รวบรวมรายชื่อโครงการที่มีพื้นที่เพื่อสนับสนุนสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น	55
4.1 ข้อมูลเบื้องต้นของสตาร์ทอัพ Pre-seed	64
4.2 ข้อมูลรูปแบบกิจกรรมและโอกาสที่เกิดขึ้น	69
4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed	71
4.4 ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ:โครงการ A	73
4.5 การสำรวจร่วมกับทฤษฎีและแนวคิด	84
4.6 การสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ทำงานและบริเวณใกล้เคียง พื้นที่ทำงาน	86
4.7 การสำรวจกิจกรรมที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เข้าร่วม	88
4.8 ข้อมูลทั่วไปของโครงการ B	89
4.10 การสำรวจร่วมกับทฤษฎีและแนวคิด	94
4.11 การสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ทำงานและบริเวณใกล้เคียงพื้นที่	95

4.12 การสำรวจกิจกรรมที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เข้าร่วม	98
4.13 การสำรวจกิจกรรมที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เข้าร่วม โครงการ A	99
4.14 การสำรวจกิจกรรมที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เข้าร่วม โครงการ B	101
4.15 กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพ	107
4.16 ปัจจัยเชิงพื้นที่ด้านลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ของกรณีศึกษา	109
4.17 ปัจจัยเชิงพื้นที่ด้านสภาพแวดล้อมและคุณลักษณะพื้นที่ของกรณีศึกษา	111
4.18 ปัจจัยเชิงพื้นที่ด้านความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพที่มีชีวิตชีวา	112
4.19 สรุปองค์ประกอบพื้นที่ : พื้นที่ทำงาน	125
4.20 สรุปองค์ประกอบพื้นที่ พื้นที่ส่วนกลาง, พื้นที่ประชุมและพื้นที่สนับสนุนอื่นๆ	127
4.21 สรุปรูปแบบกายภาพที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	129
4.22 สรุปรูปแบบกายภาพที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมด้านบรรยากาศเชิงบวก	129
4.23 สรุปรูปแบบกายภาพที่ส่งผลต่อโอกาสสร้างเครือข่าย	130
4.24 สรุปสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ทำงานและบริเวณใกล้เคียงพื้นที่ทำงาน	130
4.25 สรุปรูปแบบและลักษณะทางกายภาพพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ	131
4.26 สรุปกายภาพความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพที่มีชีวิตชีวา	132
5.1 สรุปความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับลักษณะสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed	140
5.2 ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed: การระดมความคิด	141
5.3 ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed: การแบ่งงาน	142
5.4 ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed: การประชุม	143
5.5 ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed: การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ	144
5.6 ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed: การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อหาความรู้ สร้างเครือข่าย	144
5.7 ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed: การแข่งขันเพื่อเงินลงทุน	146
5.8 ข้อสรุปวัตถุประสงค์นำมาซึ่งแนวทางการออกแบบพื้นที่รองรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed	153
5.9 ข้อสรุปวัตถุประสงค์นำมาซึ่งแนวทางการออกแบบพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพ	154
5.10 ตำแหน่งที่ตั้งและการเลือกพื้นที่ในกรณีจัดหาพื้นที่เพื่อรองรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed	155
5.11 ข้อมูลรูปแบบกิจกรรมและกายภาพที่เกิดขึ้น	166
5.12 ตำแหน่งที่ตั้งและการเลือกพื้นที่ในกรณีการปรับปรุงพื้นที่เพื่อรองรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed	167
5.13 การเตรียมพื้นที่เพื่อรองรับต่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed 1 ทีม	168
5.14 ความแตกต่างพื้นที่สำหรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed กับระดับ Series+	170
5.15 แนวทางด้านการจัดหาพื้นที่ด้านลักษณะกายภาพและสภาพแวดล้อม	172
5.16 แนวทางด้านส่งเสริมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ	173

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 สถานการณ์ที่เกิดขึ้นของสตาร์ทอัพถึงปี 2563	1
2.1 แผนภูมิแสดงระดับการระดมทุนตั้งแต่เสนอไอเดียไปจนถึงระดับเสนอ IPO	9
2.2 กระบวนการทำงานของสตาร์ทอัพตั้งแต่ระยะเริ่มต้น (Early Stage)	12
2.3 ปัจจัยหลัก 5 ตัว ที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	20
2.4 การแบ่งพื้นที่การใช้งานแบบ Individual Private and Public	25
2.5 การแบ่งพื้นที่การใช้งานแบบ Group Private and Public	26
2.6 การแบ่งพื้นที่การใช้งานแบบ Group Private and Public	27
2.7 การแบ่งการใช้พื้นที่เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์.	28
2.8 ผังพื้นที่ชั้น 4 ของอาคาร Pere IV แสดงการจัดวางและการเข้าถึงพื้นที่ใช้งาน	29
2.9 แสดงการจัดวางและการเข้าถึงพื้นที่ใช้งาน	31
2.10 ระยะความใกล้ชิด (Dimension of proximity) 3 ระยะ	38
2.11 ระบบนิเวศสตาร์ทอัพในไทย	42
2.12 หนังสือ The Startup Community Way โดย Brad Feld และ Ian Hathaway	45
2.13 บรรยายภาพ Boulder Open Coffee Club	46
3.1 กรอบการศึกษา	53
4.1 พื้นที่ที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed มีการใช้งานภายในโครงการ A.	74
4.2 ผังพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ศึกษา รูปแบบที่ 1	75
4.3 ผังพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ศึกษา รูปแบบที่ 2	76
4.4 ผังพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ศึกษา รูปแบบที่ 3	76
4.5 พื้นที่เล่นเกม (Entertainment area) ขนาด 120 ตร.ม.	77
4.6 พื้นที่พักผ่อน (break area)	77
4.7 พื้นที่พักผ่อนในพื้นที่ทำงาน	77
4.8 ผังพื้นที่แสดงตำแหน่งห้องประชุมในชั้น 5 สตาร์ทอัพกลุ่มที่ศึกษาใช้งาน	78
4.9 ห้องประชุมสตาร์ทอัพกลุ่มที่ศึกษาใช้งาน ชั้น 6	78
4.10 พื้นที่เตรียมอาหาร สตาร์ทอัพกลุ่มที่ศึกษาใช้งาน	79
4.11 ตำแหน่งพื้นที่จัดกิจกรรมที่สตาร์ทอัพกลุ่มที่ศึกษาใช้งาน	79
4.12 พื้นที่จัดกิจกรรมขนาดเล็ก (Townhall S) พื้นที่จัดกิจกรรมขนาดใหญ่ (Townhall L) พื้นที่จัดกิจกรรมขนาดกลาง (Townhall M)	80
4.13 พื้นที่หอประชุม (Auditorium) กับลานภายนอก ห้องปฏิบัติการ (Workshop Room)	80
4.14 ภาพห้องทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed	81

4.15	บรรยากาศพื้นที่จัดกิจกรรมขนาดเล็ก (Townhall S)	82
4.16	บรรยากาศพื้นที่จัดกิจกรรมขนาดใหญ่ (Townhall L)	82
4.17	พื้นที่ด้านนอก Open plan ที่มีการปรับเปลี่ยนเมื่อมีกิจกรรม	82
4.18	พื้นที่พักผ่อน (break area) ชั้น 6	82
4.19	บรรยากาศพื้นที่ทำงานสตาร์ทอัพระดับเริ่มต้น	83
4.20	ผังพื้นที่แสดงพื้นที่ทำงานร่วมกันที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed แยกตัวทำงาน	85
4.21	พื้นที่พักผ่อนเชื่อมต่อกับพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed	85
4.22	บอร์ดพูดคุยของสมาชิกของโครงการ.	86
4.23	พื้นที่จัดกิจกรรมของโครงการเพื่อสตาร์ทอัพ	88
4.24	พื้นที่ที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed มีการใช้งานภายในโครงการ B	90
4.25	ผังพื้นที่แสดงพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ศึกษา	91
4.26	ภาพห้องประชุม 2 ห้อง สตาร์ทอัพกลุ่มที่ศึกษาใช้งาน	92
4.27	พื้นที่จัดกิจกรรมภายในอาคาร C ของสตาร์ทอัพระดับเริ่มต้น	92
4.28	บรรยากาศพื้นที่จัดกิจกรรม ของสตาร์ทอัพระดับเริ่มต้น.	93
4.29	พื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับเริ่มต้น.	93
4.30	พื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับเริ่มต้น	94
4.31	บรรยากาศพื้นที่จัดกิจกรรมของสตาร์ทอัพระดับเริ่มต้น	97
4.32	การจัดพื้นที่จัดกิจกรรมภายในอาคาร C ของสตาร์ทอัพระดับเริ่มต้น	97
4.33	การแบ่งการใช้งานพื้นที่ในพื้นที่ทำงานร่วมกันชั้นแบบเปิดโล่ง	117
5.1	ขอบเขตการศึกษากระบวนการการทำงานสตาร์ทอัพ	135
5.2	แนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed กับพื้นที่	135
5.3	ตัวอย่างพื้นที่ที่มีความยืดหยุ่น	139
5.4	ภาพรวมพื้นที่ทำงานที่จัดให้สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed	147
5.5	พื้นที่ทำงานที่ควรจัดให้สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed	148
5.6	รูปแบบพื้นที่ประชุมที่ส่งเสริมบรรยากาศเชิงบวกในการทำงาน	148
5.7	พื้นที่พักผ่อนวางอยู่ในระยะพื้นที่ทำงานที่ใกล้ ๆ.	149
5.8	การที่วางพื้นที่เตรียมอาหารเป็นทางเชื่อมผ่านไปพื้นที่ทำงาน.	150
5.9	การวางพื้นที่กิจกรรมจากการวิเคราะห์ทางกรณีศึกษา	152
5.10	การเข้าถึงผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาในพื้นที่ทำงานสตาร์ทอัพ	156
5.11	การจัดพื้นที่ทำงานเพื่อส่งเสริมความร่วมมือภายในทีมขนาดเล็ก	157
5.12	การจัดพื้นที่ประชุม 2 รูปแบบจากการวิเคราะห์	158
5.13	ความยืดหยุ่นเชิงพื้นที่กับการทำงานสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed	159
5.14	การวางผังและการเชื่อมต่อพื้นที่ส่วนกลาง	160
5.15	บอร์ดพูดคุยของสมาชิกของโครงการที่ทางเดินด้านนอก	161
5.16	การวางผังและแบ่งพื้นที่ใช้งานของพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง	162
5.17	พื้นที่ที่สนับสนุน ที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ทำงานและพื้นที่สาธารณะ	162

5.18 การออกแบบสภาพแวดล้อม	163
5.19 การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก	164
5.20 การวางผังและการเข้าถึงพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ กรณีที่ 1	163
5.21 การวางผังและการเข้าถึงพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ กรณีที่ 2	165
5.22 การเตรียมพื้นที่เพื่อรองรับต่อ 1 ทีม	169

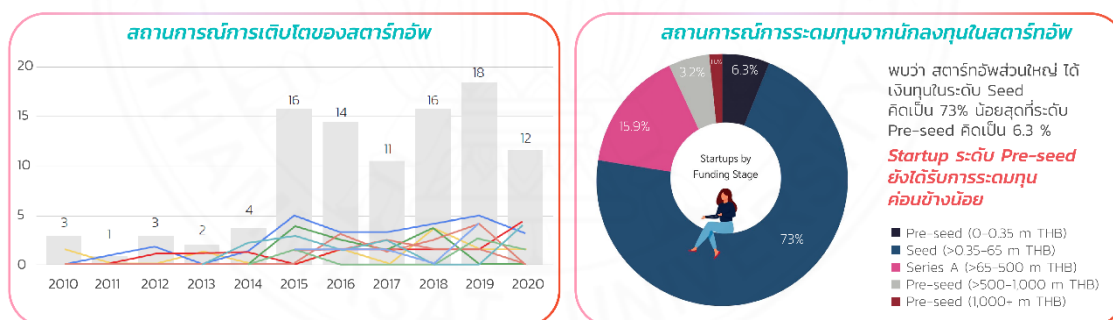

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

แนวคิดการพัฒนาระบบนิเวศวิสาหกิจเริ่มต้น หรือ ระบบนิเวศสตาร์ทอัพ (Startup Ecosystem) ของประเทศไทย (Thailand Startup Ecosystem) เกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2559 โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดดด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Innovation Nation) (STARTUP THAILAND, 2564) ปี พ.ศ. 2562 จากรายงานการพัฒนาระบบนิเวศวิสาหกิจเริ่มต้นประเทศไทย รายงานว่า ผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ ในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ คิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยประมาณ 28.75% ต่อปี (ภาพที่ 1.1) แสดงให้เห็นถึงศักยภาพที่แข็งแกร่งพร้อมระบบนิเวศที่แข็งแกร่งยิ่งขึ้นในฐานะที่ประเทศไทยให้การสนับสนุนและส่งเสริมสตาร์ทอัพอย่างจริงจังเพื่อก้าวไปสู่การเป็น Global Startup Hub ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จนกรุงเทพฯ ฯ ได้รับการกล่าวถึงว่าเป็นเมืองที่ดีที่สุดในเอเชียสำหรับสตาร์ทอัพ (STARTUP THAILAND, 2564)

ภาพที่ 1.1 สถานการณ์ที่เกิดขึ้นของสตาร์ทอัพถึงปี 2563. จาก NIA, 2564.

ในปี พ.ศ. 2563 ผลสำรวจ บริษัทวิสาหกิจเริ่มต้น หรือ บริษัทสตาร์ทอัพ (Startup Company) จากทั่วประเทศไทย พบว่า บริษัทสตาร์ทอัพมีการเกิดขึ้นลดลง (ภาพที่ 1.1) ซึ่งอาจเป็นผลมาจากสภาพเศรษฐกิจของไทยและโลกที่ตกต่ำเพราะต้องเผชิญกับภาวะวิกฤตจากโรคระบาดโควิด-19 ด้วยเหตุนี้ทำให้ปัจจุบันปี พ.ศ. 2564 สถานการณ์สตาร์ทอัพในไทยมีเผชิญประเด็นปัญหา 2 เรื่อง คือ จำนวนสตาร์ทอัพช่วง Pre-seed หรือ Early Stage มากถึง 90% และสตาร์ทอัพเติบโตช้า (NIA, 2564)

ประเด็นที่ 1 สถานการณ์ที่สตาร์ทอัพต้องเจอกว่าร้อยละ 90 ของสตาร์ทอัพไทยทุกวันนี้จะอยู่ในช่วง Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น (Early Stage) (NIA, 2564) ซึ่งสาเหตุหลัก คือ วิกฤตโรคระบาดโควิด-19 ที่นอกจากทำให้เศรษฐกิจตกต่ำและการเปลี่ยนการเปลี่ยนวิถีการทำธุรกิจ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทำให้สตาร์ทอัพต้องปรับสินค้าและบริการรวมถึง Business Model ให้สอดคล้องไปกับพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปประกอบกับนักลงทุนในตอนนี้กำลังชะลอการลงทุนในกลุ่มสตาร์ทอัพระยะเริ่มต้นเพราะมีความไม่แน่นอนสูงในช่วงนี้และในขณะเดียวกันก็ไม่มีแหล่งศูนย์กลางที่ทำให้พบสตาร์ทอัพกลุ่มใหม่ ๆ ในแหล่งใหม่ ๆ เหมือนช่วงหลายปีที่ผ่านมา (Techsauce, 2563)

ประเด็นที่ 2 สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ NIA เปิดรายงาน “Thailand Startup Ecosystem Report 2021” พูดถึงข้อสรุปปัญหาสำคัญทำสตาร์ทอัพไทยโตช้า 4 ประเด็น รายละเอียดดังนี้ 1) ความพร้อมของตลาดแรงงาน เกี่ยวข้องกับทักษะของทีมผู้ก่อตั้งบริษัท แรงงานที่มีฝีมือในตลาดและการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลในองค์กร 2) แหล่งเงินทุน เกี่ยวข้องกับบรรยากาศในระดมทุนในและต่างประเทศการนำเสนอ (Pitching) ต่อกลุ่มนักลงทุนและองค์ความรู้การวางแผนเพื่อขอรับเงินทุน 3) การหากลุ่มลูกค้าและการขยายธุรกิจ เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงลูกค้าและองค์ความรู้ในการเตรียมตัวเพื่อขยายธุรกิจ 4) การสนับสนุนจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวข้องกับนโยบายด้านแรงงานแหล่งเงินทุนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจในมหาวิทยาลัยหรือจากศูนย์บ่มเพาะจากภาคเอกชน เป็นต้น

ซึ่งผลการจัดอันดับดัชนีระบบนิเวศทางสตาร์ทอัพโลก ประจำปี 2564 (Global Startup Ecosystem Index 2021) ซึ่งเว็บไซต์ StartupBlink ศูนย์กลางข้อมูลด้านระบบนิเวศนวัตกรรมทั่วโลกได้มีการจัดอันดับประเทศที่มีระบบนิเวศทางสตาร์ทอัพที่ดีที่สุดของโลก ปีนี้ในภาพรวมประเทศไทยอยู่อันดับที่ 50 ของโลก อันดับ 4 ในอาเซียน ปัจจัยหลักในการประเมินของเว็บไซต์ StartupBlink ได้แก่ ปัจจัยเชิงปริมาณด้านจำนวนสตาร์ทอัพ จำนวนพื้นที่ทำงานร่วมกัน (Co-Working Space) จำนวนโปรแกรมเร่งการเติบโต (Accelerator) และจำนวนกิจกรรมพบปะของสตาร์ทอัพ (Event) ซึ่งจากการสำรวจและสอบถามเบื้องต้น พบว่า ปริมาณด้านจำนวนพื้นที่ทำงานร่วมกัน (Co-Working Space) ที่ทำเพื่อการใช้งานของสตาร์ทอัพมีหลากหลายรูปแบบ แต่สตาร์ทอัพระยะเริ่มต้นส่วนใหญ่เลือกจะทำงานที่บ้านหรือบริษัทคู่ค้า ทำให้ไม่ได้พบปะหรือสร้างความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพที่แข็งแรง เนื่องจากค่าเช่าพื้นที่ทำงานมีค่าใช้จ่ายสูง

อย่างไรก็ตามท่ามกลางวิกฤตต่าง ๆ สถานการณ์สตาร์ทอัพของไทยมีโอกาที่จะกลับมาเติบโตอีกครั้ง สตาร์ทอัพกลุ่มดิจิทัลและกลุ่มเทคโนโลยีขั้นสูง (deep-tech) จะเข้ามาแก้ปัญหาพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้บริโภค (Innovation Foresight Institute, 2564) สอดคล้องกับทางคุณจิราพร ขาวสวัสดิ์ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ปตท. น้ำมัน และการค้าปลีก จำกัด (OR) มองว่า ในวิกฤติเศรษฐกิจนี้ สตาร์ทอัพสามารถช่วยผลักดันเศรษฐกิจไทย

ไปได้เพราะมีความเก่งและความชำนาญทางด้านเทคโนโลยีซึ่งจะมีความเร็วสามารถก้าวผ่านสถานการณ์ครั้งนี้ได้ (จิราพร ขาวสวัสดิ์, 2564)

เพื่อรองรับจำนวนสตาร์ทอัพที่เกิดขึ้น และการพัฒนาพื้นที่ทำงานและสภาพแวดล้อมที่ช่วยสร้างระบบนิเวศที่เร่งการเติบโตของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น วิจัยนี้ศึกษาปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมให้สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ซึ่งเป็นระยะเริ่มต้น (Early Stage) ไปสู่ระยะเติบโต (Growth) ปัจจัยที่ส่งเสริมให้สตาร์ทอัพประสบความสำเร็จได้มากขึ้น วิจัยนี้มีความสนใจในกลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed โดยศึกษา ทฤษฎี แนวคิดและปัจจัยเชิงพื้นที่ที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed จากกรณีศึกษาที่เป็นต้นแบบและประสบความสำเร็จ รวมถึงงานวิจัยที่สนับสนุนเรื่องของประเด็นทางใช้พื้นที่ทางกายภาพที่ส่งเสริมให้สตาร์ทอัพไปสู่ระยะเติบโต โดยศึกษาพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ พื้นที่ทำงานร่วมกัน และสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ในปัจจัยเชิงกายภาพที่เกี่ยวข้องว่ามีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างไร รวมถึงเพื่อเป็นกรณีศึกษาให้กับโครงการที่ต้องการพัฒนาพื้นที่สนับสนุนสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น และวิเคราะห์เพื่อข้อสรุปแนวทางและข้อเสนอรูปแบบทางกายภาพของพื้นที่ที่ส่งเสริมให้สตาร์ทอัพพัฒนาศักยภาพไปสู่ระยะเติบโต

1.2 คำถามวิจัย

1.2.1 ปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกันของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed และพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ ที่ส่งเสริมการทำงานให้ไปสู่ระยะเติบโตและประสบความสำเร็จเป็นอย่างไร

1.2.2 ลักษณะพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพและพื้นที่ทำงานร่วมกันของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ในพื้นที่ที่คัดเลือกมีลักษณะเป็นอย่างไร

1.2.3 พฤติกรรมการทำงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ส่งผลต่อรูปแบบทางกายภาพพื้นที่การทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 ค้นหาปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ส่งเสริมให้ไปสู่ระยะเติบโต

1.3.2 วิเคราะห์ปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในพื้นที่กรณีศึกษา

1.3.3 ศึกษาพฤติกรรมการใช้งานพื้นที่ การทำงานและกิจกรรมของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในพื้นที่ที่สัมพันธ์กับปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ

1.3.4 เสนอแนวทางออกแบบและข้อเสนอ พื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ ที่ส่งเสริมการทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed สู่ระยะเติบโต

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ในระดับองค์กรสนับสนุน สถาบันการศึกษา และพื้นที่ทำงานร่วมกันเอาไปปรับใช้ ให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการใช้งานพื้นที่และบริการแก่กลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ในการส่งเสริมให้ไปสู่ระยะเติบโต

1.4.2 เพื่อเป็นแนวทางแก่สถาปนิก และวิชาชีพการออกแบบกายภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ที่พื้นที่ที่เหมาะสมกับกลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ในการส่งเสริมการทำงานให้ไปสู่ระยะเติบโต

1.4.3 เพื่อเป็นแนวทางแก่กลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ต้องการหาพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ เป็นเกณฑ์ในการเลือกพื้นที่ทำงานเพื่อส่งเสริมการทำงานให้ไปสู่ระยะเติบโต

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ในงานวิจัยนี้มีเป้าหมายที่จะศึกษาปัจจัยเชิงพื้นที่และออกแบบพื้นที่เพื่อส่งเสริมการทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed โดยมีขอบเขตงานวิจัย ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตการได้มาของข้อมูล

แนวคิดและทฤษฎีแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่มีความน่าเชื่อถือตลอดจนแนวคิดและทฤษฎีที่ได้จากหนังสือ บทความวารสาร งานวิจัย สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เฉพาะที่มีการเผยแพร่ เป็นข้อมูลที่มีสัมพันธ์กับการทำงานและสถานการณ์สตาร์ทอัพในปัจจุบัน

1.5.2 ขอบเขตพื้นที่การศึกษา

พื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพเพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed โดยมีพิจารณารายละเอียดดังนี้ ปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในวัตถุประสงค์ที่ 1

1.5.3 ขอบเขตด้านประชากร

1.5.3.1 กลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed พิจารณาจาก ที่มีอายุบริษัทไม่เกิน 0-5 ปี หรือเป็นบริษัทที่เพิ่งก่อตั้งในช่วงปี 2563 – ปัจจุบัน (ช่วงที่สถานการณ์สตาร์ทอัพกำลังวิกฤติ) เป็นบริษัทที่กำลังค้นหาไอเดีย พัฒนาสินค้าและบริการด้วยเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาให้กลุ่มเป้าหมาย และอยู่ในช่วงที่นำเสนอไอเดียในแก่นักลงทุน

1.5.3.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

1.6 ขั้นตอนการวิจัย

1.6.1 ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่เกี่ยวข้องและข้อบังคับที่สัมพันธ์กับประเด็นที่ศึกษา

1.6.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.6.2.1 การเก็บข้อมูลจากการสำรวจทางกายภาพภาคสนามในพื้นที่กรณีศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเชิงพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ พื้นที่ทำงานร่วมกัน ในขอบเขตเลือกศึกษา

1.6.2.2 การศึกษาพฤติกรรม ลักษณะการทำงาน และการใช้งานพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed จากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลดังกล่าวโดยตรง

1.6.2.3 การศึกษาปฏิสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed กับกายภาพจากการสำรวจและการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed และจากการสังเกตพฤติกรรมการใช้งานพื้นที่และการใช้ชีวิต

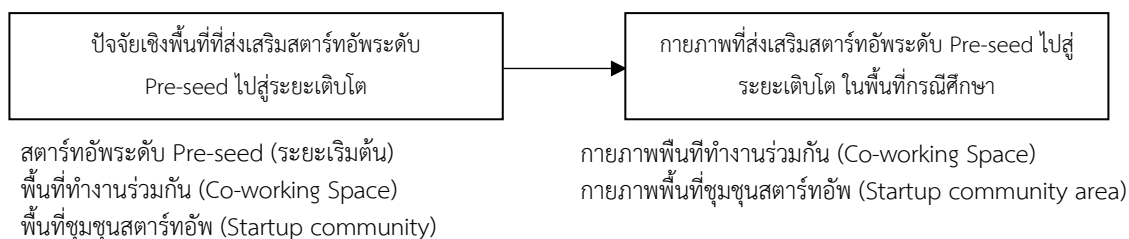
1.6.2.4 การศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ตามแบบสัมภาษณ์ที่ออกแบบ

1.6.3 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสำรวจรวมไปถึงข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น

1.6.4 สรุปข้อมูลและนำเสนอข้อมูล

1.7 กรอบการศึกษา

ปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนสตาร์ทอัพ พื้นที่ทำงาน จะสามารถส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) ไปสู่ระยะเติบโตและประสบความสำเร็จ

1.8 นิยามคำศัพท์

1.8.1 สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (Pre-seed stage startup) คือ สตาร์ทอัพระยะเริ่มต้น (Early-stage startup) หรือถ้าพิจารณาตามการระดมทุน (จำนวนเงินในช่วง 3.5 ล้านบาท) เป็นระยะที่กำลังทดสอบไอเดียวิธี (Solutions) ในการแก้ปัญหา (Pain point) ของกลุ่มเป้าหมาย จึงเป็นสตาร์ทอัพที่มีพลังและความคิดสร้างสรรค์สูง มีความพยายามเพื่อให้สินค้าและบริการเป็นที่ยอมรับ และเพื่อการระดมทุนจากนักลงทุนเนื่องจากเป็นระยะที่สตาร์ทอัพต้องใช้จ่ายเงินตัวเองในการดำเนินการก่อน

1.8.2 ระยะเติบโต (Growth Stage) คือ วงจรชีวิตธุรกิจของสตาร์ทอัพที่มี Business Model ที่ชัดเจน มีฐานลูกค้าและรายได้ระดับหนึ่ง สามารถขยายตลาดและเติบโตอย่างรวดเร็ว

1.8.3 พื้นที่ทำงานร่วมกัน (Co-working space) คือ สถานที่ทำงานของกลุ่มคนที่เพิ่งเริ่มทำธุรกิจที่ยังไม่มีสถานที่ทำงานเป็นของตัวเอง ใช้เป็นพื้นที่การทำงานร่วมกันและมีชุมชนคนทำงานเหมือนกัน ทำให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนแนวคิดต่าง ๆ ในการทำธุรกิจ

1.8.4 พื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ (Startup Community area) ในที่นี้หมายถึง พื้นที่จัดกิจกรรม (Event space) ซึ่งเป็นหนึ่งในองค์ประกอบระบบนิเวศสตาร์ทอัพ (Startup Ecosystem) ที่มีกิจกรรมการรวมตัวกันของสตาร์ทอัพที่หลากหลาย มีการพบปะพูดคุย ที่ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการในการสร้างสตาร์ทอัพ เช่น พื้นที่จัดงานกิจกรรม รวมถึงจัดแสดงสินค้า พื้นที่พบปะนัดเจอกัน ระหว่างสตาร์ทอัพกับ Connection และกับนักลงทุน

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยนี้ ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการให้คำนิยามความหมาย และการวิเคราะห์ประเด็นที่ส่งเสริมการทำงานให้ไปสู่ระดับเติบโต (Growth Startup) และประสบความสำเร็จของ Startup ระดับ Pre-Seed (Early Startup) กับปัจจัยเชิงกายภาพที่เกี่ยวข้อง สามารถแบ่งเนื้อหาออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสตาร์ทอัพ (Startup)

2.1.1 สตาร์ทอัพ (Startup) หรือ วิชาธุรกิจเริ่มต้น

2.1.2 แนวคิดสตาร์ทอัพ ระดับ Pre-seed

2.1.3 กระบวนการทำงานของสตาร์ทอัพตั้งแต่ระยะเริ่มต้น (Early Stage) ไปจนถึงระยะเติบโต (Growth)

2.1.4 ลักษณะทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยการส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed (ระยะเริ่มต้น) สู่ระยะเติบโตและประสบความสำเร็จ

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกัน (co-working space)

2.3.1 พื้นที่ทำงานร่วมกัน (Co-working Space)

2.3.2 องค์ประกอบพื้นที่ทำงานร่วมกัน

2.3.3 ประโยชน์ของพื้นที่ทำงานร่วมกันต่อและสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพในพื้นที่ทำงานที่เพื่อการส่งเสริมการเติบโตและระบบนิเวศของสตาร์ทอัพ

2.4.2 กรณีศึกษา: แนวคิดการวางออกแบบพื้นที่ทำงานร่วมกันเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์กันพื้นที่

2.4.3 กรณีศึกษา: แนวคิดการวางผัง โครงการ Startup Hub in 22@

2.4.4 กรณีศึกษา: แนวคิดการวางผัง โครงการ Station F

2.4.5 สรุปปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพในพื้นที่ทำงานจากกรณีศึกษา

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในพื้นที่ทำงานที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพ

2.5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับพื้นที่สร้างสรรค์ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

2.5.2 งานวิจัยคุณลักษณะของพื้นที่ทำงานร่วมกัน (Coworking Space Characteristics) ที่นำไปสู่เศรษฐกิจใหม่ (New economy)

2.5.3 งานวิจัยคุณลักษณะของพื้นที่ทำงานร่วมกันทำหน้าที่เป็นทั้งทำงานและพื้นที่ทางสังคม

2.5.3 งานวิจัยเกี่ยวกับ ระยะใกล้ชิดส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี

2.5.4 งานวิจัยและแนวคิดเกี่ยวกับ ความยืดหยุ่นในพื้นที่

2.5.5 สรุปปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในพื้นที่ทำงานที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพ

2.6 แนวคิดระบบนิเวศสตาร์ทอัพ (Startup Ecosystem)

2.6.1 องค์ประกอบของระบบนิเวศของสตาร์ทอัพ (Startup Ecosystem)

2.6.2 แนวคิดชุมชนสตาร์ทอัพ (Startup Community)

2.6.4 สรุปลักษณะชุมชนสตาร์ทอัพที่ส่งเสริมสภาพแวดล้อมสตาร์ทอัพ

2.7 สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยการส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed (ระยะเริ่มต้น) สู่ระยะเติบโตและประสบความสำเร็จ

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสตาร์ทอัพ (Startup)

2.1.1 สตาร์ทอัพ (Startup) หรือ วิสาหกิจเริ่มต้น

สตาร์ทอัพ คือ รูปแบบหนึ่งของการทำธุรกิจสตาร์ทอัพที่มีการใช้เทคโนโลยีและมีการสร้างนวัตกรรมเป็นของตัวเองโดยอาศัยความเชี่ยวชาญทางด้านดิจิทัลเข้ามาแก้ปัญหา Steve Blank (2010) ให้คำนิยามสตาร์ทอัพ "A startup is an organization formed to search for a repeatable and scalable business model." ใจความสำคัญว่าสตาร์ทอัพ คือ “Repeatable” (การทำซ้ำ) และ “Scalable” (การขยายขนาด) ทั้งการทำซ้ำและการขยายขนาดเป็นสิ่งที่ทำให้สตาร์ทอัพมีความแตกต่างจากธุรกิจแบบ SMEs อย่างชัดเจน

สตาร์ทอัพในปัจจุบันถูกแบ่งออกเป็นหลายประเภทตามลักษณะของประเภทเทคโนโลยีที่ใช้ตัวอย่างประเภทของเทคโนโลยี ได้แก่ (ชนินทร์ เพ็ญสูตร, 2561)

- (1) Advertising Technology (ADTech) เทคโนโลยีด้านการโฆษณา
- (2) Agriculture Technology (AgriTech) เทคโนโลยีด้านการเกษตร
- (3) Education Technology (EdTech) เทคโนโลยีด้านการศึกษา
- (4) Financial Technology (FinTech) เทคโนโลยีด้านการเงิน
- (5) Food Technology (FoodTech) เทคโนโลยีด้านอาหาร
- (6) Green Technology (GreenTech) เทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม

(7) Health Technology (HealthTech) เทคโนโลยีด้านสุขภาพ

(8) Insurance Technology (InsurTech) เทคโนโลยีด้านประกันภัย

(9) Property Technology (PropTech) เทคโนโลยีด้านอสังหาริมทรัพย์

(10) Retail Technology (RetailTech) เทคโนโลยีด้านการขายปลีก

(11) Travel Technology (TravelTech) เทคโนโลยีด้านการท่องเที่ยวในปัจจุบัน

(12) Public Relations Technology (PRTech) เทคโนโลยีด้านประชาสัมพันธ์

เนื่องด้วยในปัจจุบันเทคโนโลยีได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยวิกฤติโรคระบาดโควิด-19 ทำให้มีการรวมตัวทางโลกออนไลน์ส่งผลให้มีการแบ่งสาขาอุตสาหกรรมเพิ่มมาใหม่ตามเทรนด์ของโลกเป็น 14 สาขา จากเดิม 12 สาขา ได้แก่ (STARTUP THAILAND, 2564)

(13) Music, Art & Recreation Technology (MAR Tech) เทคโนโลยีด้านดนตรี ศิลปะและนันทนาการ และ (14) Deeptech เทคโนโลยีเชิงลึก

2.1.1.1 การแบ่งระดับสตาร์ทอัพ

(1) พิจารณาแบ่งระดับตามการระดมทุน (Startup Funding Stage)

ออกเป็นระดับต่าง ๆ ได้แก่ (Investopedia, 2021)

ระดับที่ 1: Pre - Seed (จำนวนเงิน ในช่วง 3.5 แสนบาท)

ระดับที่ 2: Seed (จำนวนเงิน ในช่วงมากกว่า 3.5 แสนบาท – 65 ล้านบาท)

ระดับที่ 3: Series A (จำนวนเงิน ในช่วงมากกว่า 65 ล้านบาท – 500 ล้านบาท)

ระดับที่ 4: Series B (จำนวนเงิน ในช่วงมากกว่า 500 ล้านบาท – 1 พันล้านบาท)

ระดับที่ 5: Series C (จำนวนเงิน ในช่วงมากกว่า 1 พัน ล้านบาทขึ้นไป)

ภาพที่ 2.1 แผนภูมิแสดงระดับการระดมทุนตั้งแต่เสนอไอเดียไปจนถึงระดับเสนอ IPO. จาก NIA, 2564.

แหล่งเงินทุน (Startup Funding) เป็นตัวชี้วัดสำคัญที่จะทำให้ธุรกิจสตาร์ทอัพเติบโตและไปได้ การได้รับเงินทุนสนับสนุนจะได้รับจากนักลงทุนทั้ง Angel Investor หรือ Venture Capital (VC) จากการแบ่งวงจรการเติบโตตามการระดมทุนข้างต้น สามารถจัดกลุ่มได้เป็น 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ ระยะเริ่มต้น (Seed Round) และ ระยะเติบโต (Series A, B, C) (DEPA, 2563)

(2) พิจารณาแบ่งระดับตามวงจรชีวิตของธุรกิจ (Stage)

สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระยะ ได้แก่ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564)

Early Stage ระยะเริ่มต้น Idea stage ยังไม่มี Business Model ชัดเจน

Growth Stage ระยะการเติบโตมี Business Model ชัดเจนมีฐานลูกค้าและรายได้ระดับหนึ่ง

Harvest Stage ระยะการเก็บเกี่ยวมีการเติบโตขยายอย่างต่อเนื่องพร้อมที่จะ Exit

จากการสืบค้นข้อมูล พบว่า การให้ความหมายสตาร์ทอัพนั้นเป็นไปในทางทิศทางเดียวกันรวมถึงการแบ่งตามประเภทประเภทเทคโนโลยีที่ใช้ แต่ถ้าการจำแนกกลุ่มสตาร์ทอัพนั้นแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ตามระดับการระดมทุนและตามวงจรชีวิตของธุรกิจ จะสรุปได้ว่า สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ทางผู้วิจัยศึกษาจะเป็นสตาร์ทอัพอยู่ในช่วงระยะเริ่มต้น (Early Stage) จะอธิบายรายละเอียดในหัวข้อที่ 2.1.2 และจะมีกระบวนการดำเนินพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเติบโตได้อย่างไรจะอธิบายในหัวข้อที่ 2.1.3

2.1.2 แนวคิดสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (Pre-seed stage startup) หรือระยะเริ่มต้น (Early-stage startup)

สตาร์ทอัพ ระดับ Pre-seed เป็นขั้นตอนที่เริ่มจาก ไอเดียธุรกิจ (Business ideas) โดยที่สตาร์ทอัพนำเสนอไอเดียธุรกิจให้นักลงทุน ในระยะนี้ถือว่าเป็นระยะที่มีการคิดหาทางออก (Solutions) ที่จะมาแก้ปัญหา (Pain point) บางอย่างของกลุ่มเป้าหมายนั้น ๆ และศึกษาความเป็นไปได้ของธุรกิจ (Problem Solution Fit) จากหนังสือ Startup Fundraising โลกแห่งการระดมทุนสตาร์ทอัพให้ความหมายเพิ่มเติม ช่วงนี้สตาร์ทอัพจะใช้เงินทุนของตัวเองเป็นหลัก (Own Money หรือ OM) ซึ่งอาจจะมาจากเงินเก็บของตัวเอง และขอยืมจากพ่อแม่ เพื่อน ๆ หรือที่เรียกว่า FFF (Friends Family & Fools) และอาจจะทดลอง Pre-sale สินค้าผ่านช่องทางระดมทุนจากสาธารณะ (Crowd funding) หรืออาจจะมีการได้รับสนับสนุนจาก Angel Investors ด้วย

จากการสรุปข้อมูลของแนวคิดความหมายว่า สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เป็นช่วงที่ผู้ก่อตั้ง (Founder) และผู้ร่วมก่อตั้ง (Co-founder) กำลังวิจัยตลาดเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของสินค้าและบริการ เป็นช่วงที่มีการทดสอบไอเดียและต้องการผลตอบแทนจากกลุ่มเป้าหมายเพื่อไป

พัฒนาต่อ ดังนั้น สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ต้องการลดค่าใช้จ่ายให้ได้มากที่สุดเพื่อนำต้นทุนที่มีอยู่ไปพัฒนาสินค้าให้ตอบโจทย์ตลาดได้มากที่สุด การลดค่าใช้จ่ายที่เป็นไปได้ อย่างเช่น พื้นที่ทำงาน พื้นที่ทดสอบ พื้นที่ทดสอบสินค้าผลิตภัณฑ์ การเข้าถึงทรัพยากรในการดำเนินกระบวนการพัฒนาสินค้า การเข้าถึงผู้ร่วมทีมที่มีความสามารถ การมีคอนเนคชั่นต่างๆ และการเข้าร่วมโครงการที่สนับสนุนโดยหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการอบรม กิจกรรมบ่มเพาะ กิจกรรมแข่งขัน เป็นต้น

2.1.3 กระบวนการทำงานของสตาร์ทอัพตั้งแต่ระยะเริ่มต้น (Early Stage) ไปจนถึงระยะเติบโต (Growth)

กระบวนการทำงานของสตาร์ทอัพสามารถแบ่งเป็นได้ 3 ขั้นตอน (วรพงษ์, 2561) ได้แก่

(1) Problem Solution Fit

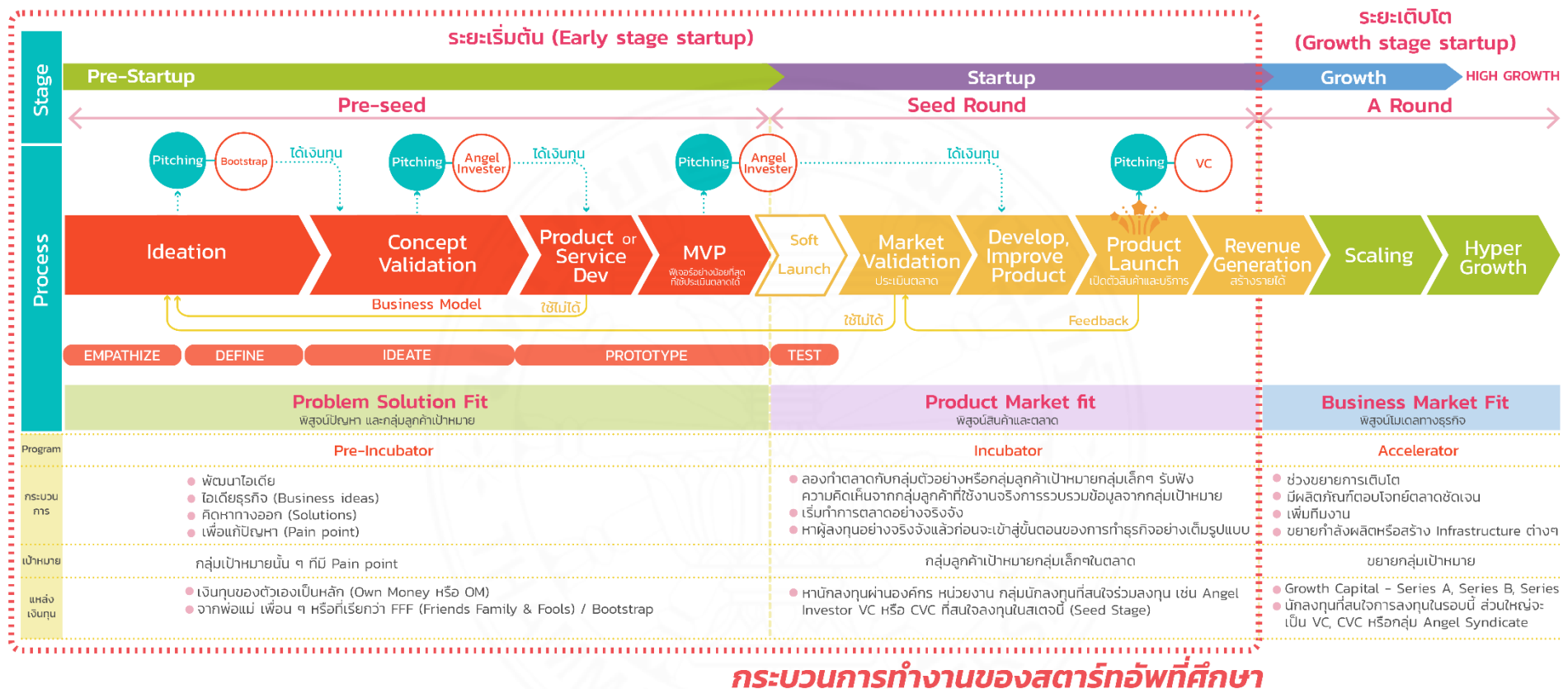
เป็นช่วงเริ่มต้นจากการพัฒนาแนวคิดที่อาจจะมาจากความต้องการแก้ปัญหา (Pain point) บางอย่างของกลุ่มเป้าหมายโดยทำการพิสูจน์ว่าเป็นปัญหาที่มีอยู่จริงและมีความต้องการแก้ไข ต้องคิดผลิตภัณฑ์ตั้งต้นที่สามารถแก้ปัญหานั้น ๆ ได้

(2) Product Market Fit

ขั้นที่สองเป็นการจากสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบเพื่อนำไปทดสอบกับตลาด เก็บการตอบรับจากลูกค้าและเรียนรู้นำมาปรับปรุงให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่ตอบโจทย์กับความต้องการของตลาด

(3) Business Market Fit

เป็นช่วงสินค้าติดตลาดที่เน้นการขยายการเติบโตของธุรกิจเพิ่มทีมงาน ขยายกำลังการผลิตเพื่อรองรับการขยายฐานลูกค้าซึ่งจะเป็นการพิสูจน์โมเดลทางธุรกิจรวมถึงหารายได้ในรูปแบบใหม่ ๆ อาจจะเพิ่มขึ้นมาและช่วงนี้จะเป็นช่วงที่ดึงดูดนักลงทุนและทีมงานให้เข้ามาช่วยเร่งการเติบโตของธุรกิจ

ภาพที่ 2.2 กระบวนการทำงานของสตาร์ทอัพตั้งแต่ระยะเริ่มต้น (Early stage) ไปจนถึงระยะเติบโต (Growth stage). จาก New Co Factory, 2015. StartUp NV,ม.ป.ป. ณฤทธิ วรพงษ์ดี, 2561, ปรับปรุงโดย ผู้วิจัย, 2564

ทางผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาปัจจัยเชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพไปที่ช่วง Pre-seed ที่สถานการณ์สตาร์ทอัพในไทยรวมถึงเชียงใหม่ประสบปัญหาจำนวนของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ซึ่งก็คือ สตาร์ทอัพระยะเริ่มต้น (Early-stage startup) จะอยู่ช่วงกระบวนการ Problem Solution Fit ก่อนที่จะไปสู่กระบวนการต่อไปซึ่งเป็นระยะที่สตาร์ทอัพเริ่มมีเป้าหมายที่ชัดเจนหรือระดมทุนได้ โดยนิยามไว้ในหัวข้อที่ 2.1.1.1 จึงได้มีการศึกษากระบวนการเพิ่มเติมในช่วงนี้ จากข้อมูลจากเว็บเพจตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้อธิบายถึงกระบวนการตั้งต้นไฉ่เดียวในการคิดค้นสินค้าให้ตอบกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายโดยมีขั้นตอน ดังภาพที่ 2.2

จึงสรุปได้ว่ากระบวนการทำงานของสตาร์ทอัพตั้งแต่ระยะเริ่มต้น (Early Stage) ไปจนถึงระยะเติบโต (Growth) มีความเกี่ยวข้องกับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ระยะเริ่มต้นที่ได้กล่าวไป สตาร์ทอัพกลุ่มนี้ต้องการความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาไฉ่เดียว ต้องการพื้นที่รูปแบบต่าง ๆ ในการสนับสนุนการทำงาน ต้องการกิจกรรมบ่มเพาะ ต้องการพื้นที่สาธารณะหรือแพลตฟอร์มต่าง ๆ ในการเผยแพร่สินค้าและบริการของตัวเอง ซึ่งการใช้พื้นที่อาจจะคาบเกี่ยวระยะที่เป็น Seed round เนื่องจากกระบวนการมีความต่อเนื่องและใช้พื้นที่ในลักษณะเดียวกัน แต่ความแตกต่าง คือ Seed round จะเป็นระยะที่เริ่มมีโอกาสในการขยายตัวถ้าสินค้านั้นตอบโจทย์ตลาด

ตารางที่ 2.1

สรุปสิ่งที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ต้องการในกระบวนการกับความสัมพันธ์ปัจจัยเชิงพื้นที่

กระบวนการทำงานในสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed		
กระบวนการ	ความต้องการ/กิจกรรม	พื้นที่สัมพันธ์
Problem Solution Fit	ไฉ่เดียว ความคิดสร้างสรรค์	พื้นที่ทำงานร่วมกัน พื้นที่กลุ่มเป้าหมาย
	ระดมความคิด (Brainstorm)	ห้องระดมความคิด พื้นที่ประชุม
	การทำ Mock พร้อมโบว์ชัวร์ เพื่อ ออกบูธทดลองให้บริการดู	พื้นที่ทดลอง พื้นที่สาธารณะ
	ทดลองสินค้าและบริการ	พื้นที่ทำงานร่วมกัน พื้นที่สาธารณะ พื้นที่บริการสนับสนุนอื่นๆ
	-โปรแกรมการบ่มเพาะ -อบรมความรู้ด้านธุรกิจและเทคโนโลยี	สถานที่บ่มเพาะสตาร์ทอัพ สถาบันศึกษา
Product Market Fit	ได้รับการประเมินตลาด	พื้นที่สาธารณะ
	นำเสนอไฉ่เดียวแก่นักลงทุน	พื้นที่จัดงาน Pitching
	ปล่อยสินค้าบริการออกสู่ตลาด	พื้นที่สาธารณะ
	ประเมินตลาด	พื้นที่สาธารณะ

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2564.

2.1.4 ลักษณะทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือ ระยะเริ่มต้น

จากการรวบรวมข้อมูลและผลการสำรวจเกี่ยวข้องกับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น นำมาวิเคราะห์ลักษณะกลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น

เพื่อกำหนดลักษณะที่สำคัญและมีความสัมพันธ์กับพื้นที่การใช้งานสำหรับนำไปใช้เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจเพื่อการศึกษาลักษณะสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนี้ ที่มีลักษณะการทำงาน นี้

ตารางที่ 2.2

ค้นหาลักษณะการทำงานและการใช้ชีวิตของกลุ่มสตาร์ทอัพ ดับ Pre-seed จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

ขอบเขต	แหล่งข้อมูล	หมวด	ลักษณะ	สรุป
ระดับ Pre-seed ทั่วไป	StartupThailand	Concept	1. ต้องการไอเดีย มีความคิดสร้างสรรค์	ต้องมีไอเดียความคิดสร้างสรรค์ พื้นที่ที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์
			2. ไม่มีเงินทุน	ต้องการ แชรพื้นที่ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวก คือ พื้นที่ทำงานและองค์กรที่สนับสนุน
			3. ต้องการศูนย์บ่มเพาะ (Incubator) และ Accelerator	พยายามเพิ่มความรู้และประสบการณ์
			4. ผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่เรียกว่า MVP หรือ Phototype แล้วทดลองตลาด รับ Feedback มาแก้ไข	พัฒนาสินค้าต่อ ต้องใช้เงิน
	จากสัมภาษณ์จากสื่อจากบริษัทเป็นยูนิคอร์นแล้วจากสื่อ The standard	คมสันต์ ธิ Flash Express (คมสันต์, 2564)	นักสู้ ความอดิ กล้า บ้าบิ่น ล้มลุกคลุกคลาน เจอปัญหาใหม่ ๆ ทุกวัน	ต้องมีความยืดหยุ่นในการทำงาน
			ระดมไอเดีย ทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมทีม 8 คน พักอาศัยที่โรงแรมด้วยกัน	แชร์พื้นที่ ทำงานและอยู่อาศัย อยู่ร่วมกัน
			การเข้าถึงนักลงทุน เช่น การพูดคุย การนัดเจอกันที่ร้านกาแฟ	ร้านกาแฟเป็นพื้นที่นัดเจอนักลงทุน
		ญาดา ปิยะจอมขวัญ Ajaib (ญาดา, 2564)	หา painpoint กลุ่มเป้าหมาย แต่ไม่มีความรู้เรื่อง Tech เลยสมัครเข้า Incubator อยากให้ไปปรึกษากับ mentor เก่งๆ	Incubator รู้จักรุ่นพี่ คือคนเก่งๆ มี mentor หรือที่ปรึกษา
			1. ช่วง Seed นักลงทุนจะดูที่ Founder เป็นหลัก	พยายามนำเสนอสินค้าและบริการแก่นักลงทุน
			2. พยายามหาความรู้ด้วยตัวเอง มีความพยายามไปหาคนที่เก่งกว่า มีคอนเนคชั่น ต้องเข้าไปอยู่ใน Circle of learning	พยายามไปเจอสถานที่ที่เจอคนที่เก่งๆ

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ค้นหาลักษณะการทำงานและการใช้ชีวิตของกลุ่มสตาร์ทอัพ ดับ Pre-seed จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

ขอบเขต	แหล่งข้อมูล	หมวด	ลักษณะ	สรุป
ระดับ Pre-seed ทั่วไป	จากสัมภาษณ์จากสื่อจากบริษัทเป็นยูนิคอร์นแล้วจากสื่อ The standard	ท็อป-จิรายุส ทรัพย์ศรีโสภา Bitkub (จิรายุส, 2564)	“ทำงาน 7 วันต่อสัปดาห์ บ้าพลัง บ้าบิ่น Go crazy ส่วน Work life balance อย่าพูดเลย” เริ่มต้นด้วย founder 1 คน มีเงินตัวเอง 1 ล้าน แล้วค่อยๆจ้างพนักงานอีก 2 คน ใช้บ้านก่อนที่ขึ้นลอย จากนั้นค่อย ๆ โตเช่า Co-working คลัสเตอร์ที่เอ็กมัย เข้าห้องเล็กสุด มีคน 4-5 คน ย้ายจากห้องเล็กเป็นห้องกลาง ห้องใหญ่สุด 13-14 คน	พอเริ่มมีเงินจากการ Funding หรือ revenue -> เริ่มจ้างคน -> ขยายที่ทำงาน
กระบวนการทำงานของ Pre seed	ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	Problem Solution Fit	ค้นหาไอเดีย ความคิดสร้างสรรค์	ต้องมีไอเดียความคิดสร้างสรรค์
			ระดมความคิด (Brainstorm)	ทำงานร่วมกันของคนในทีม
			การทำ Mock พร้อมโบว์ชัวร์ เพื่อ ออกบูชทดสอบให้บริการดู ทดลองสินค้าและบริการ	พื้นที่จัดแสดงสินค้าและบริการ
			โปรแกรมการบ่มเพาะ	ถ้าไม่มีความรู้ ยังไงก็ต้องเข้าโปรแกรมนี้นี้
			อบรมความรู้ด้านธุรกิจและเทคโนโลยี	มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้
		Product Market fit	ได้รับการประเมินตลาด ปล่อยสินค้าบริการออกสู่ตลาด	พื้นที่จัดแสดงสินค้าและบริการเพื่อทดลองตลาด
เป็นคนเจน Y	งานวิจัยของ ธิญญินี ชัยชาญ (2561)	ด้านการทำงาน	ชอบอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ไม่เคร่งครัดเกินไป	บรรยากาศส่งเสริมการทำงาน
			การทำงานแบบเปิดใช้โต๊ะร่วมกับคนในทีม พุดคุยในเวลางาน	ต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับคนในทีม
		ด้านสังคม	ต้องอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ชอบปฏิสัมพันธ์	ต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับคนในทีม

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ค้นหาลักษณะการทำงานและการใช้ชีวิตของกลุ่มสตาร์ทอัพ ระดับ Pre-seed จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

ขอบเขต	แหล่งข้อมูล	หมวด	ลักษณะ	สรุป
เป็นคนเจน Y	ธัญญ์นิ ชัยชาญ (2561)	ด้านสังคม	ต้องการการแนะนำ ความรู้ การแลกเปลี่ยนจากผู้รู้	พยายามไปเจอสถานที่ที่เจอคนที่เก่ง q
	TDCD Trend 2022	ลักษณะหลัก	เป็นนักสู้ไม่ยอมแพ้ ยึดหยุ่นปรับตามสถานการณ์	ต้องมีความยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์
			เต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์	ต้องมีไอเดียความคิดสร้างสรรค์
ลักษณะเด่นของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) โดยเรียงลำดับจากลักษณะที่มีเหมือนกันจำนวนมากที่สุด			1) ไอเดีย มีความคิดสร้างสรรค์ (ลักษณะทั่วไปที่สตาร์ทอัพต้องมี) 2) อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม 2-5 คน อยู่เป็นทีม (ลักษณะเฉพาะของระดับนี้) 3) นักสู้ ไม่ยอมแพ้ มีความพยายาม กระตือรือร้น ยึดหยุ่นปรับตามสถานการณ์ (ลักษณะเฉพาะของระดับนี้) 4) ใช้เงินตัวเอง: ในการพัฒนาสินค้า ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ลักษณะเฉพาะของระดับนี้)	

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

สรุปลักษณะเด่นของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) โดยเรียงลำดับจากลักษณะที่มีจำนวนมากที่สุด สามารถให้ลักษณะการทำงาน พฤติกรรม และการใช้ชีวิตของสตาร์ทอัพระดับนี้ คือ 1) ต้องเป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ 2) ทำงานด้วยกันเป็นทีม ประมาณ 2-5 คน ในระยะนี้ หรือช่วง ๆ หนึ่งก่อนที่จะจ้างคนเพิ่ม 3) เป็นกลุ่มคนที่มีความพยายามในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะทำงาน การหาเงิน หาความรู้ และยึดหยุ่นตามสถานการณ์ 4) ใช้เงินตัวเองในการลงทุนก่อน หรือยืมพ่อแม่ เพื่อน เพื่อนำมาพัฒนาสินค้าในเบื้องต้น ก่อนที่จะนำไปนำเสนอไอเดียแก่นักลงทุน

นำลักษณะเด่นของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) ไปเชื่อมโยงกับปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพในการทำงาน และพัฒนาสินค้าและบริการ จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเป็นเป็นประเด็นในการออกแบบแบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ ดังนี้

ตารางที่ 2.3

เชื่อมโยงกับปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพ จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ลักษณะ	พฤติกรรม	งานวิจัย/สภาพแวดล้อม	พื้นที่สัมพันธ์
ทั่วไป	ไอเดีย มี ความคิด สร้างสรรค์ สร้างความ แตกต่าง	1.คิดค้น หา Solution และนวัตกรรมใหม่ๆ	พื้นที่ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์: งานวิจัย เกี่ยวกับพื้นที่สร้างสรรค์ ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์	1. พื้นที่ทางสังคม (Common area) 2.การออกแบบพื้นที่ที่ กระตุ้น กระ ตุ้นความคิดสร้างสรรค์ 3. บรรยากาศทำงาน อย่างมีประสิทธิภาพ
เฉพาะ	นักสู้ มีความพ ยายามทุก วิถีทาง มากกว่า Stage อื่นๆ	1.ไม่มีความรู้เรื่องการ ทำ Tech พยายาม เรียนรู้ ต้องเข้า Incubator	1. Incubator 2. Co-working Space 3. กิจกรรม เพื่อชุมชน สตาร์ทอัพในพื้นที่มี ชีวิตชีวา (Vibrant)	1. พื้นที่ทำงานร่วมกัน 2. พื้นที่จัดกิจกรรม รวมถึงจัดแสดงสินค้า
		2. พยายามไปหาคนที่ เก่งกว่า มี Connection รุ่นพี่ คน รู้จัก คนมี ประสบการณ์	1.งานวิจัยเกี่ยวกับ ระยะใกล้ชิดส่งผลให้เกิด การแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี 2. การสร้างเครือข่ายผ่าน พื้นที่ทำงานร่วมกัน ที่จัด กิจกรรม ร้านกาแฟ	1. พื้นที่ทำงานร่วมกัน 2. พื้นที่จัดกิจกรรม รวมถึงจัดแสดงสินค้า
		3. พยายามทำเข้าถึง ลูกค้า	-	2.พื้นที่สาธารณะที่ไป เจอกลุ่มเป้าหมาย
		4. ทำงานตลอดเวลา 24/7	การบริการที่เปิด 24 ชม	พื้นที่ทำงานส่งเสริม ความยืดหยุ่น
		5. พยายามเสนอไอเดีย แก่นักลงทุน	พื้นที่สาธารณะที่นัดเจอ พูดคุยได้ เช่น ร้านกาแฟ	1. สถานที่จัดงาน Pitching 2. สถานที่นัดคุย
เฉพาะ	อยู่ร่วมกันเป็น กลุ่ม ทำงานเป็นทีม 2-5คน = อยู่ ด้วยกันแทบ ตลอดเวลา	1. ต้องอยู่ด้วยกัน ตลอด เพื่อการสื่อสาร และทำงานร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพ	คุณลักษณะพื้นที่ทำงาน ร่วมกันที่ ส่งเสริมสตาร์ทอัพ	1. พื้นที่ทำงานร่วมกัน 2. พื้นที่รองรับการ ทำงานใน รูปแบบ 2-5 คน

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

เชื่อมโยงกับปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพ จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ลักษณะ	พฤติกรรม	งานวิจัย/สภาพแวดล้อม	พื้นที่สัมพันธ์
		2. มีไม่กี่คนจึงต้องขอความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญด้านอื่น ๆ mentor และรุ่นพี่	1. พื้นที่ส่วนกลาง หรือ common space 2. โอกาสการสร้างเครือข่าย	1. พื้นที่ส่วนกลาง หรือ common space 2. พื้นที่อื่นๆที่เจอกัน เช่น พื้นที่สาธารณะ ร้านกาแฟ
เฉพาะ	ใช้เงินตัวเอง = ประหยัด	1. ลดค่าใช้จ่ายให้มากที่สุด	1. ใช้พื้นที่ทำงานร่วมกัน	พื้นที่เช่ารูปแบบต่าง ๆ
		2. ลดการจ้างคนในช่วงนี้	2. พื้นที่ทำงานนั้นต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการทำงาน	สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน เช่น โต๊ะและโต๊ะทำงานแบบแยก เครื่องสแกนดิจิทัล ฯลฯ
			1. พึ่งพา connection รุ่นพี่ คนรู้จัก ให้ความช่วยเหลือ	พื้นที่พบปะ นัดเจอกัน ระหว่าง สตาร์ทอัพกับ Connection
			2. เข้าโปรแกรมไปหาผู้เชี่ยวชาญ	- Incubator

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

สรุปการเชื่อมโยงลักษณะของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed กับปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพ จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าพื้นที่ที่ต้องการคือ 1) พื้นที่ทำงานร่วมกัน มีการรองรับตามจำนวนสมาชิกในทีม หรือปรับขนาดได้ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ รูปแบบพื้นที่การใช้งาน มีการแบ่งพื้นที่การใช้สอยอย่างไรบ้าง มีพื้นที่ส่วนกลางหรือพื้นที่ทางสังคม มีบรรยากาศและการออกแบบที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ 2) พื้นที่พบปะ นัดเจอกัน ระหว่าง สตาร์ทอัพกับเครือข่ายทางธุรกิจและกับนักลงทุน 3) พื้นที่จัดงานกิจกรรม รวมถึงจัดแสดงสินค้าเพื่อเพิ่มโอกาสในการขยายตลาด

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยการส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed (ระยะเริ่มต้น)สู่ระยะเติบโตและประสบความสำเร็จ

บิล กรอส (Bill Gross) ประธานบริหาร และ ผู้ก่อตั้ง Idealab ที่ทำบริษัทสตาร์ทอัพมากกว่า 150 บริษัท มีทั้งที่สำเร็จและล้มเหลว โดยเขาพูดใน TEDtalk เมื่อปี ค.ศ. 2015 ในความสนใจว่าเหตุใดบางบริษัทจึงประสบความสำเร็จและอีกหลาย ๆ แห่งกลับล้มเหลวเขาจึงรวบรวมข้อมูลจาก

หลายร้อยบริษัทที่อยู่ในเครือข่ายของตัวเองและอีกหลายบริษัทนอกการดูแลของเขา ทำการจัดลำดับโดยแยกตามปัจจัยหลัก 5 ตัว ที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ได้แก่ 1. จังหวะเวลา 42% 2. ทีมวิธีการทำงาน 32% 3. ไอเดียที่แตกต่างหรือน่าสนใจ 28% 4. โมเดลธุรกิจ 24% 5. เงินทุน 14% สาเหตุที่โมเดลธุรกิจและเงินทุนเป็นอันดับสุดท้าย เพราะถ้าบริษัทเราไม่มีเงินทุนเลย แต่ถ้าหากกระแสตอบรับของธุรกิจดี มันไม่ยากที่เงินทุนก้อนโตจะเข้ามาหาบริษัทเอง (Bill Gross, 2558)

ภาพที่ 2.3 ปัจจัยหลัก 5 ตัว ที่ส่งผลต่อความสำเร็จ. จาก Bill Gross, 2015.

ซึ่งจากการสำรวจของบิล กรอส (Bill Gross) อีกหนึ่งข้อมูลที่สำคัญในการสนับสนุนปัจจัยที่ส่งเสริมให้สตาร์ทอัพประสบความสำเร็จ ประกอบกับข้อมูลผลสำรวจของทาง สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ NIA ที่รายงานใน “Thailand Startup Ecosystem Report 2021” ถึงข้อสรุปอุปสรรคและปัญหาสำคัญทำสตาร์ทอัพไทยโตช้า 4 ประเด็น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (23 ราย) รายละเอียดของ 4 ประเด็นแบ่งออกเป็น 1) ความพร้อมของตลาดแรงงาน 2) แหล่งเงินทุน 3) การหากลุ่มลูกค้าและการขยายธุรกิจ 4) การสนับสนุนจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เมื่อสรุปข้อมูลจากการสำรวจถึงปัญหาดังกล่าว เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาทางปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ไปสู่ระยะเติบโตในพื้นที่เชียงใหม่ จึงศึกษาในปัจจัยเรื่อง 1. การพัฒนาไอเดียหรือความคิดสร้างสรรค์ 2. ทีมงานและการดำเนินงาน 3. การเข้าถึงแหล่งเงินทุนและลูกค้า สอดคล้องกับปัจจัยสู่ความสำเร็จของสตาร์ทอัพในประเทศไทย ขึ้นอยู่กับธุรกิจสตาร์ทอัพประเภทบริการจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านแนวความคิดใหม่ ๆ ความคิดสร้างสรรค์ที่สามารถเรียกความสนใจให้คนมาใช้บริการได้ โดยหัวใจสำคัญของการดำเนินธุรกิจในทุกประเภทคือ รูปแบบในการดำเนินธุรกิจ (Business Model) (กฤษฎา มะแอ และกฤษฎา ฝั่งใจ, 2561)

ดังนั้น เป้าหมายหลักของสตาร์ทอัพ คือการระดมทุนให้เพียงพอสำหรับขับเคลื่อนสตาร์ทอัพให้เป็นผู้ให้บริการ หรือผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ภายในระยะเวลา 3 ถึง 5 ปี (ธนรรกรณ์ เศรษฐจินดา, 2562)

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกัน (co-working space)

2.3.1 พื้นที่ทำงานร่วมกัน (Co-working Space)

พื้นที่ทำงานร่วมกันเป็นพื้นที่สาธารณะที่เปิดให้ใครก็ตามที่ต้องการใช้งานหรือสมาชิกเข้ามาใช้บริการ มีโต๊ะและเก้าอี้ มีห้องประชุม มีที่โต๊ะอาหาร มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง จึงเหมาะกับกลุ่มคนที่เริ่มต้นทำธุรกิจหรือสตาร์ทอัพ มีความเป็นชุมชนของคนทำงานเหมือนกันทำให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งเป็นการสนับสนุนสตาร์ทอัพโดยตรง โดยมีทั้งส่วนเอกชนที่จัดเก็บค่าเช่า กับส่วนที่ไม่มีการจัดเก็บค่าเช่าซึ่งมาจากการสนับสนุนของหน่วยงาน

2.3.2 องค์ประกอบพื้นที่ทำงานร่วมกัน

ลักษณะของพื้นที่ทำงานร่วมกัน สุวิทย์ วงศ์จิรวาณิช (2557) ได้แบ่งพื้นที่ทำงานร่วมกันเป็น 4 ส่วน คือ

- 1) พื้นที่ส่วนการทำงานแบบเดี่ยว คือ พื้นที่สำหรับผู้ที่มาคนเดียว ต้องการสมาธิและความเงียบในการทำงานหรืออ่านหนังสือ มีลักษณะเป็นฉากกั้นระหว่างโต๊ะขึ้นมาเพื่อความเป็นส่วนตัวที่มากขึ้น
- 2) พื้นที่ทำงานส่วนกลาง คือ พื้นที่ที่มีโต๊ะยาว และไม่จำกัดจำนวนผู้ใช้บริการต่อกลุ่ม เปิดโอกาสให้เกิดแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และความรู้ระหว่างคนต่างสายอาชีพได้มากขึ้น
- 3) ห้องประชุมขนาดเล็ก พร้อมอุปกรณ์ เครื่องฉายภาพ (Projector) พร้อมกระดานไวท์บอร์ดสำหรับการประชุมงาน
- 4) พื้นที่จัดประชุมหรือ งานสัมมนา ที่สามารถรองรับจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมได้จำนวนมากกว่า สำหรับการเปิดตัวธุรกิจขนาดเล็ก

อีกหนึ่งงานวิจัย จากวิทยานิพนธ์ ปัจจัยทางกายภาพที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในพื้นที่สำนักงาน: กรณีศึกษา อุตสาหกรรมสิ่งสิ่งพิมพ์ (ชนพล วงษ์ประเสริฐ, 2557, น. 30) องค์ประกอบพื้นที่ทำงานสามารถจำแนก ได้เป็น 3 ส่วน (Smith K., 2006) แบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลัก ๆ ได้แก่

2.3.2.1 พื้นที่ทำงาน (Work spaces)

1. พื้นที่ทำงานแบบเปิดโล่ง (open plan, open office, office landscape) พื้นที่ที่มีลักษณะเป็นพื้นที่เปิด จำนวนผู้ใช้งานขั้นต่ำ 10 คน
2. พื้นที่ทำงานเป็นกลุ่มแบบเปิดโล่ง (team space, bullpen, cluster, pod) พื้นที่ที่มีลักษณะเป็นพื้นที่เปิด จำนวนผู้ใช้งาน 2 - 8 คน
3. พื้นที่ทำงานแบบคอก (cubicle, cope, clipper) เป็นพื้นที่ทำงานแบบกึ่งปิดทึบ สำหรับ 1 คน

4. ห้องทำงานส่วนบุคคล (private office, cellular office, management office) มีลักษณะเป็นพื้นที่ปิดสำหรับ 1 คน เหมาะกับงานที่เป็นความลับ และงานที่ต้องการสมาธิสูง

5. ห้องทำงานแบบกลุ่มขนาดเล็ก (shared office, department room, group room, twin room) มีลักษณะเป็นพื้นที่ปิด สำหรับ 2 - 3 คน เหมาะกับงานที่ใช้สมาธิ

6. ห้องทำงานแบบกลุ่มขนาดใหญ่ (team room, drop office, project room, department room) มีลักษณะเป็นพื้นที่ปิด สำหรับ 4 - 10 คน เหมาะกับงานที่เป็นความลับ

7. ห้องทำงานแบบชั่วคราว (study booth, cockpit, quiet room, think tank) มีลักษณะเป็นพื้นที่ปิด สำหรับ 1 คน

8. พื้นที่ทำงานแบบเล้าจน์ (work lounge, business centre, club) มีลักษณะเป็นพื้นที่เปิด สำหรับ 2 - 6 คน เป็นพื้นที่ทำงานในระยะเวลาสั้น ๆ สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทันที

9. พื้นที่ทำงานชั่วคราว (touchdown, internet sport, check point) มีลักษณะเป็นพื้นที่กึ่งเปิด สำหรับ 1 คน เป็นการทำงานในระยะเวลาสั้น ไม่ต้องการการติดต่อสื่อสารมาก

2.3.2.2 พื้นที่ประชุม (Meeting spaces)

1. ห้องประชุมขนาดเล็ก (small meeting room, interview room, drop-in room) มีลักษณะพื้นที่เป็นแบบปิด สำหรับ 2 - 4 คน

2. ห้องประชุมขนาดใหญ่ (large meeting room, conference room, seminar room, board room) มีลักษณะพื้นที่เป็นแบบปิด สำหรับ 5 - 12 คน เหมาะกับการประชุมอย่างเป็นทางการ สามารถปรับเปลี่ยนเป็นห้องประชุมขนาดเล็กได้ด้วย ผนังกัน สามารถปรับเปลี่ยนเป็นห้องระดมความคิด (brainstorm room)

3. พื้นที่ประชุมขนาดเล็ก (small meeting space, break-out area, huddle) มีลักษณะเป็นพื้นที่แบบเปิดหรือกึ่งเปิด สำหรับ 2 - 4 คน เป็นพื้นที่ประชุมชั่วคราว และการสื่อสารสั้น ๆ อย่างไม่เป็นทางการ

4. พื้นที่ประชุมขนาดใหญ่ (large meeting space, project space, training area) มีลักษณะเป็นพื้นที่แบบเปิด สำหรับ 5 - 12 คน ใช้ประชุมสั้น ๆ

5. ห้องระดมความคิด (brainstorm room, innovation room, strategy room, creative room) มีลักษณะเป็นพื้นที่ปิด สำหรับ 5 - 12 คน

6. จุดนัดพบ (meeting point, chat point, bird table) มีลักษณะเป็นพื้นที่แบบเปิดหรือกึ่งเปิด สำหรับ 2 - 4 คน เป็นพื้นที่ประชุมชั่วคราว และการสื่อสารสั้น ๆ อย่างไม่เป็นทางการ ในระยะเวลาสั้น ๆ รูปแบบการใช้งานเป็นแบบมาก่อนได้ใช้งานก่อน ข้อดี เหมาะกับการประชุมอย่างรวดเร็ว สามารถใช้เป็นพื้นที่พักคอย (waiting area) ทดแทนได้

2.3.2.3 พื้นที่สนับสนุน (Support spaces)

1. พื้นที่เก็บของชั่วคราว (filling space, local archive, live filing) พื้นที่มีลักษณะได้ทั้งรูปแบบเปิดและแบบปิด

2. พื้นที่เก็บของ (storage space, stock room, team storage) พื้นที่มีลักษณะได้ทั้งรูปแบบเปิดและแบบปิด เป็นพื้นที่เก็บของ อุปกรณ์ ฯลฯ ข้อดี ช่วยเพิ่มพื้นที่ส่วนกลาง และลดพื้นที่ส่วนตัวสามารถแบ่งพื้นที่ต่าง ๆ ออกจากกันได้

3. พื้นที่ปริ้นและถ่ายเอกสาร (print and copy area, service area, resource area) พื้นที่มีลักษณะได้ทั้งรูปแบบเปิดและแบบปิด

4. พื้นที่เก็บจดหมาย (mail area, mail drop, pigeon-hole) พื้นที่มีลักษณะกึ่งเปิดหรือเปิดโล่ง เป็นพื้นที่สำหรับเก็บจดหมาย

5. พื้นที่เตรียมอาหาร (pantry area, coffee corner, vending area) มีลักษณะเป็นพื้นที่ทั้งแบบเปิดและปิด เป็นพื้นที่สำหรับเตรียมอาหารประเภทเครื่องดื่มและขนมเล็กน้อย ยังสามารถชาร์จอุปกรณ์ และใช้เป็นพื้นที่สนทนาได้อีกด้วย ข้อดี ทำให้พื้นที่เตรียมอาหารชงกาแฟแยกออกจากพื้นที่ทำงาน ใช้เป็นพื้นที่สนทนาทางสังคมได้

6. พื้นที่พักผ่อน (break area, break out, relation area) มีลักษณะเป็นพื้นที่ทั้งแบบกึ่งเปิดและปิด เป็นพื้นที่สำหรับใช้พักผ่อนจากการทำงานสามารถใช้พื้นที่จัดกิจกรรมได้ และยังสามารถใช้ประชุมอย่างไม่เป็นทางการได้ ข้อดี สามารถใช้พื้นที่เพื่อความผ่อนคลายได้ เป็นพื้นที่ประชุมอย่างไม่เป็นทางการได้ และจะให้ประสิทธิภาพได้ดีเมื่ออยู่ร่วมกับพื้นที่เตรียมอาหาร ข้อเสีย อาจมีการใช้งานไม่คุ้มค่า

7. พื้นที่เก็บของส่วนบุคคล (locker area, personal garage, cloakroom) มีลักษณะพื้นที่แบบเปิดละกึ่งเปิด ใช้สำหรับเก็บของใช้ส่วนตัว

8. ห้องสูบบุหรี่ (smoking room, smokers lounge, smoking cabin) มีลักษณะเป็นพื้นที่ปิด สำหรับการสูบบุหรี่ และการพูดคุยเล็กน้อย

9. ห้องสมุด (library, reading room, study area) พื้นที่มีลักษณะเป็นพื้นที่กึ่งปิดและพื้นที่ปิด ใช้สำหรับการอ่าน การทำงานแบบชั่วคราว (touch down)

10. ห้องเล่นเกม (games room, fun room, entertainment room) พื้นที่มีลักษณะปิด เป็นพื้นที่ห้องสำหรับ เล่นเกม พุดคุย และผ่อนคลายจากการทำงาน

11. พื้นที่พักคอย (waiting area, guest area, meet and greet, primary circulation, corridor) พื้นที่มีลักษณะเป็นพื้นที่เปิด หรือพื้นที่กึ่งเปิด ใช้เป็นพื้นที่ต้อนรับ รับรองแขกในการรอ การอ่านหนังสือและข่าว การใช้คอมพิวเตอร์ การติดต่อสื่อสารผ่านโทรศัพท์ ข้อดี ทำให้แขกที่มาเยี่ยมออฟฟิศไม่ล่าช้าเข้าไปในพื้นที่สำนักงาน ทั้งยังให้ความรู้สึกต้อนรับ สามารถสร้างความประทับใจให้แก่แขกผู้มาเยี่ยมชมได้ ข้อเสีย พื้นที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิต

12. พื้นที่ทางสัญจร (circulation space) พื้นที่สำหรับการสัญจร ใช้สำหรับเชื่อมต่อ พื้นที่ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และยังสามารถใช้เป็นพื้นที่พบปะกันอย่างไม่เป็นทางการได้อีกด้วย ข้อดี สามารถอยู่ร่วมกับพื้นที่อื่น ๆ

2.3.3 ประโยชน์ของพื้นที่ทำงานร่วมกันต่อและสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

2.3.3.1 ลดต้นทุนค่าใช้จ่าย (Reduce cost)

ลักษณะของพื้นที่ทำงานร่วมกันอย่างแรก คือ ราคาเช่า ที่ถูกกว่า สำนักงานเต็มรูปแบบและยังให้ประโยชน์หลายประการเช่นเดียวกัน พื้นที่เหล่านี้มีอุปกรณ์ครบครันเพื่อรองรับการดำเนินงาน จึงสามารถจ่ายในราคาที่ถูกลงกว่ามากสำหรับฟังก์ชันการทำงานเดียวกัน สตาร์ทอัพและธุรกิจที่เพิ่งเริ่มต้นได้รับประโยชน์จากการใช้พื้นที่ทำงานร่วมกันเพราะสามารถนำเงินทุนไปใช้จ่ายด้านนวัตกรรมได้ดีกว่า

2.3.2.3 การเช่าระยะสั้น (rented on a short-term)

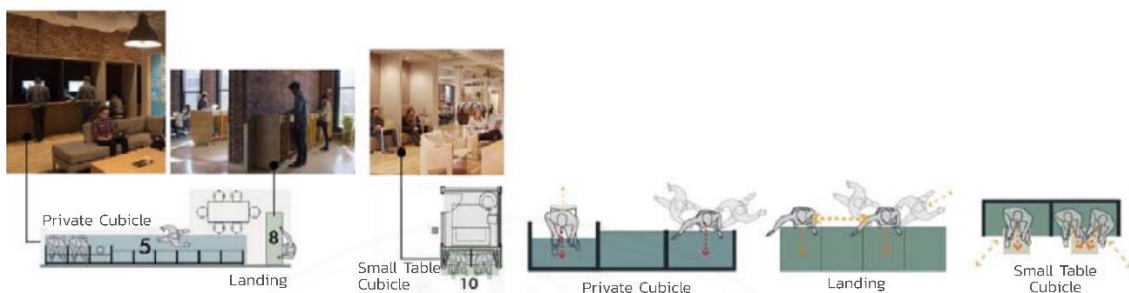
ทำงานร่วมกันในพื้นที่ทำงานร่วมกันจัดวางอย่างยืดหยุ่นซึ่งปกติแล้วจะเช่าในระยะสั้น มีหลายรูปแบบให้ผู้เช่าได้เช่า เช่น รูปแบบรายวัน รายเดือน ราย 3 เดือน ราย 6 เดือน และราย 1 ปี ตัวอย่างจากที่สำรวจเบื้องต้น True Digital Park มีรูปแบบให้เช่าหลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่รายวันถึงรายปี แต่ถ้าเป็นพื้นที่ทำงานร่วมกันในเครือบริษัท Wework ที่เป็นรูปแบบรายเดือนเป็นส่วนใหญ่

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพในพื้นที่ทำงานที่เพื่อการส่งเสริมการเติบโตและระบบนิเวศน์ของสตาร์ทอัพ

2.4.1 งานวิจัยการแบ่งขอบเขตพื้นที่ในพื้นที่ทำงานร่วมกัน

กรณีศึกษา บริษัทสตาร์ทอัพ Airbnb CX Hub คือ พื้นที่ทำงานที่มีสภาพแวดล้อมหลากหลายเพื่อรองรับรูปแบบการทำงานที่แตกต่างกัน (a range of environments to accommodate different work styles) ทำให้แต่ละคนสามารถเลือกที่นั่งทำงานเหมาะสมกับงานของตัวเองได้ดีที่สุดในเวลาใดก็ตาม แทนที่จะวางโต๊ะทำงานโดยเฉพาะ ชุดองค์ประกอบทางกายภาพต่างๆ เพื่อทำงานร่วมกันได้รับการพัฒนาในพื้นที่ทำงานนี้ ภายในแบ่งออกเป็นพื้นที่ใช้งาน

ด้วยผนังอิฐหนา ด้านการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ด้วยแสงสว่างสม่ำเสมอ และการใช้สีอ่อนและไม้สีอ่อนเพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ด้านไฟก็ทำให้บรรยากาศที่สงบยิ่งขึ้น พร้อมแสงที่เน้นมากขึ้นในหลาย ๆ ที่เพื่อรองรับการทำงานที่มีสมาธิสูง (S Firdaus, 2021)

ภาพที่ 2.4 ตัวอย่างการแบ่งพื้นที่การใช้งานแบบ Individual Private and Public ของบริษัทสตาร์ทอัพ Airbnb CX Hub. จาก S Firdaus and A H Fuad, 2021.

(1) พื้นที่คนเดียวแบบส่วนตัว Individual Private (Blue)

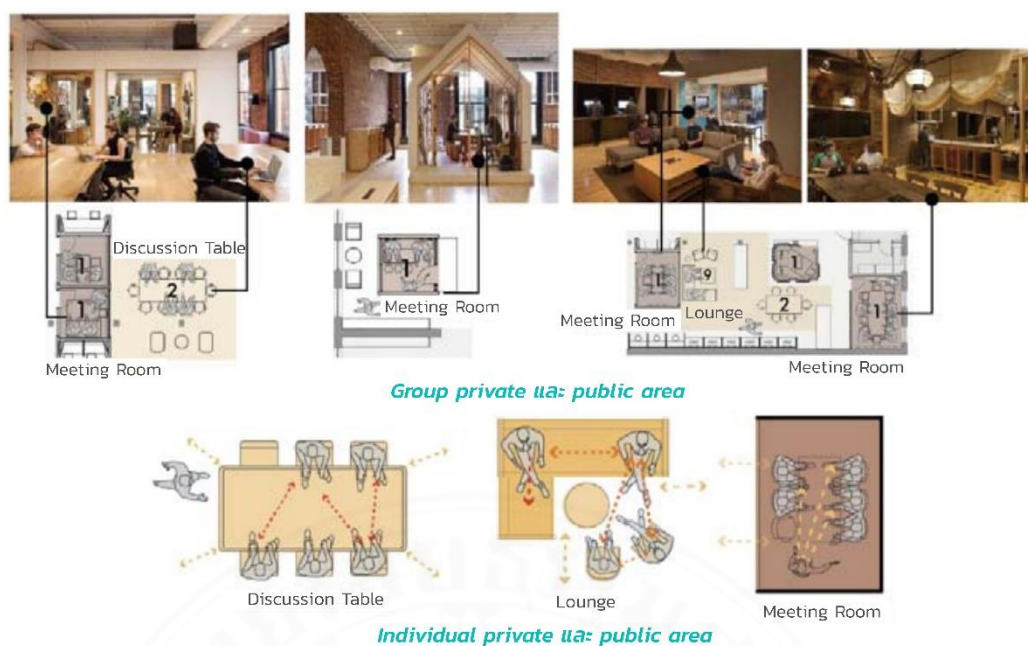
1) เป็นห้องตัวส่วนตัว (Private cubicle) แบ่งเขตระหว่างบุคคลในรูปแบบของแผงกั้นระหว่างโต๊ะทำงานเพื่อให้พื้นที่ว่างเป็นส่วนตัวทั้งหมด การแบ่งแผงกั้นทำหน้าที่ลดการรบกวนทางสายตาและการได้ยินสำหรับการทำงานของการแยกตัวเอง

2) ห้องเล็กส่วนตัว หรือ คอกส่วนตัว จะมีเก้าอี้และไม่มีเก้าอี้ แบบมีเก้าอี้มีไว้สำหรับกิจกรรมการทำงานที่ใช้เวลานาน ในขณะที่อีกแบบสำหรับพนักงานที่ทำงานชั่วคราวขณะยืน แผงกั้นจะอยู่ในรูปของตัวแบ่งผนังที่กั้นภาพและเสียงของสภาพแวดล้อมของพนักงาน พื้นที่นี้สามารถรองรับโหมดการทำงานแบบการจดจ่อได้

(2) พื้นที่คนเดียวแบบสาธารณะ Individual Public (Green)

1) พื้นที่โต๊ะทำงานส่วนบุคคลอยู่ในพื้นที่เปิดโล่งที่ให้ขอบเขตระหว่างบุคคลในรูปแบบของระยะห่างและการแยกโต๊ะ แม้ว่าพื้นที่ที่เกิดขึ้นจะค่อนข้างเข้าถึงได้สำหรับการอภิปรายเล็ก ๆ แต่ก็ยังสามารถใช้สำหรับงานเดี่ยวได้

2) ระยะห่างระหว่างผู้ใช้ในส่วนต่าง ๆ พื้นที่โต๊ะขนาดเล็กนี้สามารถใช้เพื่อทำงานคนเดียวหรือสูงสุดสองคนโดยมีที่นั่งหันหน้าเข้าหาพื้นที่เปิดโล่ง ซึ่งทำให้พื้นที่นี้เป็นที่สาธารณะมากกว่าห้องเล็กที่หันหน้าเข้าหากันเพื่อการบังสายตา โหมดการทำงานที่สามารถทำได้โดยทั่วไปคือ "การจดจ่อ" และ "การทำงานร่วมกัน" ขึ้นอยู่กับจำนวนพนักงานที่ใช้พื้นที่

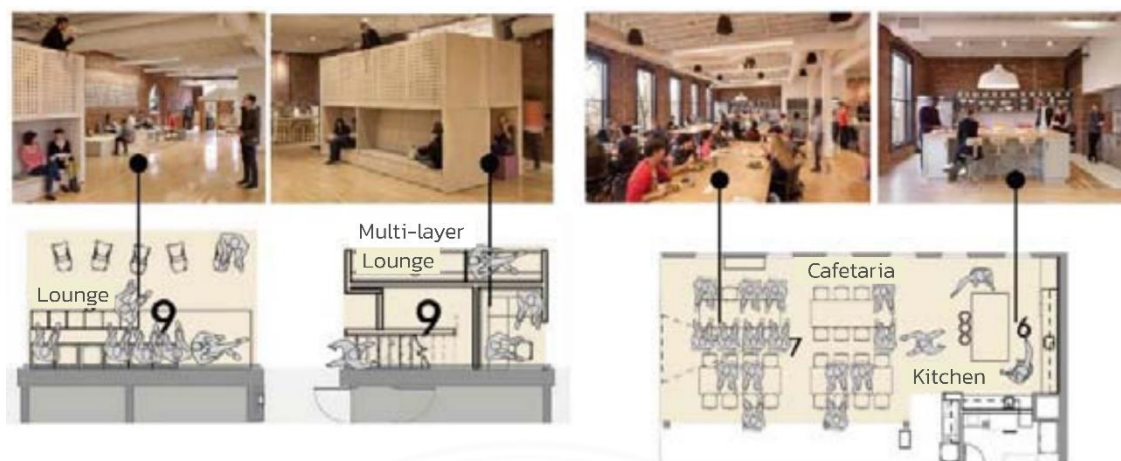
ภาพที่ 2.5 การแบ่งพื้นที่การใช้งานแบบ Group Private และ Public (บน) Group Individual private และ public area (ล่าง). จาก S Firdaus and A H Fuad, 2021.

(3) พื้นที่กลุ่มแบบส่วนตัว Group Private Area (Red)

1) ห้องประชุม ที่ถูกจำกัดด้วยผนังช่วยเสริมการได้ยินและการมองเห็น ห้องนี้เป็นพื้นที่ที่สโลว์เพื่อให้เกิดความเป็นกันเองและความเป็นส่วนตัวที่สูงขึ้นลักษณะเหมือนกล่อง แทรกตัวอยู่ในพื้นที่กลุ่มสาธารณะ มักจะวางไว้ที่ขอบพื้นที่และไม่หันไปทางพื้นที่หมุนเวียนภายนอกโดยตรงเพื่อสร้างความรู้สึกเป็นส่วนตัว “การร่วมมือ” และ “การเรียนรู้”

2) จำนวนห้องประชุมหลายประเภทที่ปรับให้เข้ากับจำนวนและความต้องการของกิจกรรมของพนักงาน มีห้องประชุมที่จัดวางชิดกันโดยมีฉากกั้นกระจกที่ด้านขวาและด้านซ้ายเพื่อให้มองเห็นได้ชัดเจน แต่ยังคงปิดไว้เพื่อรักษาความเป็นส่วนตัวและการได้ยิน

3) ห้องประชุม ขนาดเล็กที่มีฉากกั้นผนังและหน้าต่างกระจกขนาดใหญ่ และห้องประชุมขนาดใหญ่ที่สามารถรองรับการประชุม การเจรจา และกิจกรรมการนำเสนอที่ผู้คนได้มากถึงสิบคน โดยทั่วไป ห้องประชุมเหล่านี้สามารถรองรับโหมดการทำงาน “การเรียนรู้” และ “การทำงานร่วมกัน”

ภาพที่ 2.6 การแบ่งพื้นที่การใช้งานแบบ Group Public. จาก S Firdaus and A H Fuad, 2021.

(4) พื้นที่กลุ่มแบบสาธารณะ Group Public Area (Yellow)

1) การทำแผนที่พื้นที่สีเหลืองเป็นพื้นที่เปิดที่มีการไหลเวียนของมนุษย์สูงพอที่จะเพิ่มฟังก์ชันที่กระตุ้นการโต้ตอบเป็นพื้นที่การขัดเกลาทางสังคม

2) ห้องอเนกประสงค์ ห้องนี้สามารถเชื่อมต่อโดยตรงกับบริเวณลิบบี้ โดยเปิดประตูกระจกกัน องค์กรประกอบของโต๊ะสามเหลี่ยมในบริเวณนี้สามารถใช้สำหรับบุคคลหรือจัดกลุ่มเพื่อใช้ในระยะเวลาที่ผู้ใช้หลายคนสัมผัสได้ โดยทั่วไป พื้นที่สาธารณะเหล่านี้สามารถรองรับโหมดการทำงานต่างๆ เช่น “การเรียนรู้” และ “การทำงานร่วมกัน” และ “การเข้าสังคม” เนื่องจากมีความยืดหยุ่นสูง

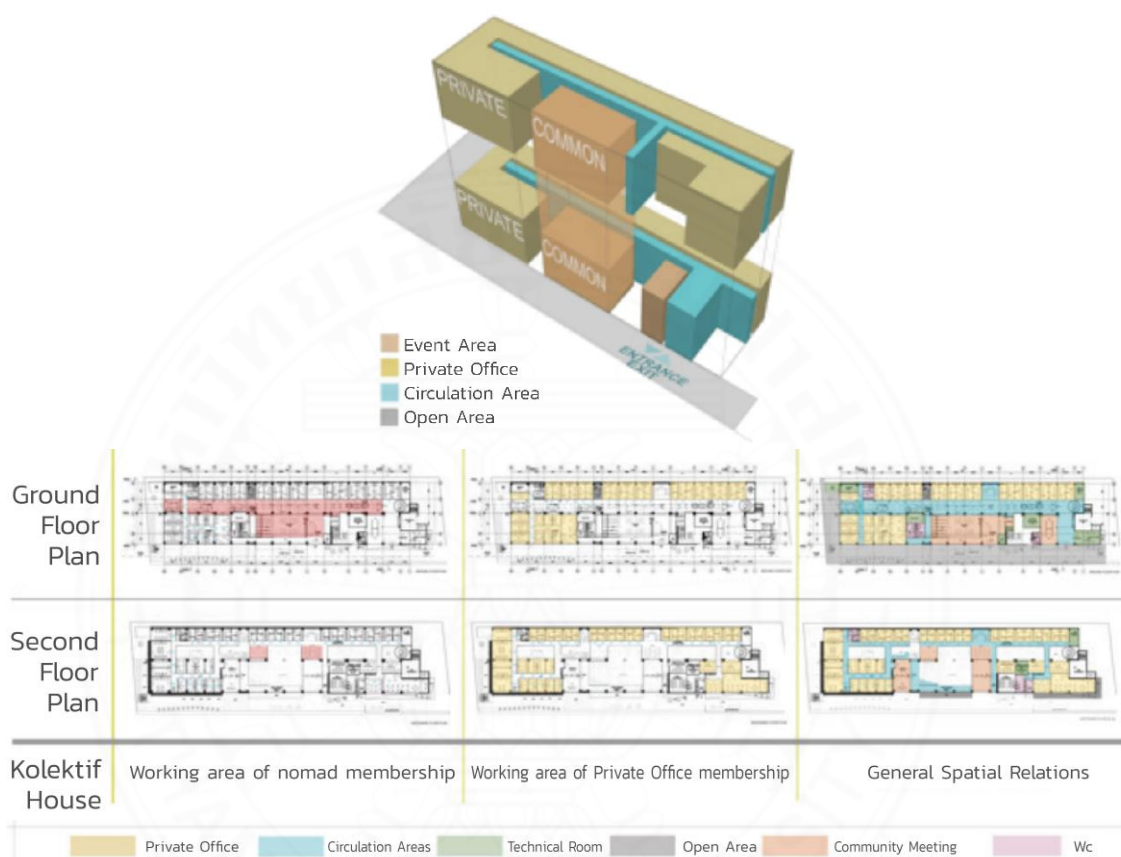
3) พื้นที่เล่าจัน รอบบาร์มีเก้าอี้ขนาดเล็กในรูปแบบของเก้าอี้และโต๊ะขนาดเล็กในพื้นที่เปิดโล่งที่สามารถรองรับกิจกรรมยามว่างได้ โต๊ะสนทนาแบบเปิดขนาดใหญ่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากทางเข้า โต๊ะขนาดใหญ่ไม่มีฉากกั้น และขอบเขตระหว่างผู้ใช้เป็นเพียงระยะห่างระหว่างเก้าอี้ที่สามารถปรับให้เข้ากับความต้องการของแต่ละบุคคลได้ โต๊ะยังมีลิ้นชักหุ้มฉนวนขนาดเล็กสำหรับแยกข้าวของของผู้ใช้แต่ละคน

4) พื้นที่เล่าจัน สามารถรองรับกิจกรรมต่างๆ ได้หลากหลาย ตั้งแต่งานสบายๆ ไปจนถึงการเข้าสังคมโดยตำแหน่งว่างที่พนักงานแต่ละคนสามารถจัดได้ -- โรงอาหารและห้องครัวเป็นพื้นที่เปิดโล่งขนาดใหญ่ที่สามารถรองรับการรับประทานอาหารและกิจกรรมสังสรรค์ได้ จนถึงการทำนำเสนอในส่วนกลาง โรงอาหารประกอบด้วยโต๊ะสนทนาขนาดใหญ่สี่โต๊ะซึ่งจัดวางอยู่ติดกับห้องครัวซึ่งพนักงานทุกคนสามารถเข้าถึงได้ พื้นที่ในรูปแบบของพื้นที่เปิดโล่งมีความยืดหยุ่นโหมดการทำงานที่สามารถทำได้คือ “การเข้าสังคม”, “การทำงานร่วมกัน” และ “การเรียนรู้”

5) พื้นที่เปิดโล่ง เพื่อให้พนักงานสามารถเดินทางไปทำงานได้อย่างอิสระทุกที่ตามความต้องการ โต๊ะอภิปรายในรูปของตารางขนาดใหญ่ที่ไม่มีพาร์ติชันมีอยู่ในมุมต่างๆ ของ

พื้นที่ทำงานที่อยู่ติดกับจุดลงจอด ซึ่งเป็นล็อกเกอร์ของพนักงานแต่ละคนเพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงการจัดเก็บข้าวของของตน ขอบเขตจะแสดงในรูปแบบของระยะห่างระหว่างที่นั่งของพนักงานที่พวกเขาสามารถกำหนดได้เอง

2.4.2 กรณีศึกษา: การวางออกแบบพื้นที่ทำงานร่วมกันเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์กันพื้นที่

ภาพที่ 2.7 การแบ่งการใช้พื้นที่เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์. จาก Makaklı, Yücesan and Ozar, 2019.

การจัดวางแปลน ประกอบด้วย พื้นที่ส่วนกลาง (Common / Community area) พื้นที่สำนักงานส่วนตัว (Private office) และพื้นที่แบบเปิด (Open area) การเข้าถึงพื้นที่ส่วนกลางมีทางเดินที่เชื่อมต่อตั้งแต่ทางเข้า โดยทางเดินล้อมรอบ พื้นที่ส่วนกลาง (Common / Community area) ทำให้เข้าถึงได้ง่ายจากคนภายนอก ห้องประชุม อยู่บริเวณใกล้ทางชั้นล่าง และห้องประชุมชั้นบนอยู่ล้อมบริเวณพื้นที่จัดกิจกรรมที่อยู่ชั้นล่าง ด้วยทางเดินเชื่อมต่อกับพื้นที่จัดกิจกรรมและพื้นที่ประชุม พื้นที่ส่วนกลางที่เป็นพื้นที่พักผ่อน ตั้งอยู่รอบ ๆ พื้นที่ทางเดินที่เชื่อมต่อยังพื้นที่การใช้งานอื่น ๆ ส่วนพื้นที่ส่วนกลางที่ถูกกำหนดให้ใช้งานได้จากทุกคนที่เข้ามาใช้บริการที่นี้ สมาชิกทุกประเภท เช่น พื้นที่จัดกิจกรรม พื้นที่เตรียมอาหาร พื้นที่เก็บของ พื้นที่ห้องประชุม ระเบียงที่ยื่นออกไปพื้นที่ พื้นที่พักผ่อนที่ตั้งอยู่ในจุดต่าง ๆ (Makaklı, Yücesan and Ozar, 2019)

2.4.3 กรณีศึกษา: แนวคิดการวางผัง โครงการ Startup Hub in 22@

ศูนย์รวมสตาร์ทอัพที่ตั้งอยู่บนชั้น 4 ของอาคาร Pere IV บน Calle Pujades ซึ่งเป็นหนึ่งในถนนสายหลักในย่าน Poblenou เป็นอาคารที่มีบริษัทจำนวนมากที่มีลักษณะเชิงสร้างสรรค์และเทคโนโลยีและร่วมกับศูนย์การสอนและการวิจัยหลายแห่ง ก่อให้เกิดพื้นที่ที่มีความคล่องตัวและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Dynamic and continually) สถานที่นั้นไม่ได้มุ่งเป้าไปที่ผู้ใช้อิสระ แต่สำหรับบริษัทที่ต้องการซื้อสำนักงานขนาดกลาง พยายามที่จะสร้างพื้นที่ที่โปร่งสบายและมองเห็นได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยแนวคิดเกี่ยวกับโรงเก็บเครื่องบินขนาดใหญ่ และปรับตำแหน่งมุมให้เหมาะสม ซึ่งทำให้แสงธรรมชาติส่องผ่านได้ตลอดทั้งวัน สิ่งอำนวยความสะดวกขนาด 800 ตร.ม. ถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์และความเป็นมืออาชีพ โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับให้เข้ากับความต้องการที่แตกต่างกันของผู้ใช้

ทางเดินกลางนอกจากเข้าถึงสำนักงานและห้องประชุมได้สะดวกแล้ว ยังได้รับการออกแบบโดยมีจุดประสงค์เพื่อสร้างพื้นที่กลางสำหรับการประชุม พื้นที่การนำเสนอโครงการ หรือพื้นที่พักผ่อน ซึ่งจะนำความคล่องตัวที่ติมาสู่พื้นที่ทั้งหมด การใช้สีที่สดใสเป็นวิธีการระบุและสร้างความแตกต่างของพื้นที่ใช้งาน เช่น ห้องประชุมหรือตู้โทรศัพท์ โดยตัดกันอย่างน่าทึ่งกับสีขาวและไม้ที่โดดเด่นในโครงการ

ภาพที่ 2.8 ผังพื้นที่ชั้น 4 ของอาคาร Pere IV แสดงการจัดวางและการเข้าถึงพื้นที่ใช้งาน. จาก ArchDaily, 2020. ปรับปรุงโดย ผู้วิจัย, 2564.

ตารางที่ 2.4

วิเคราะห์การจัดวางและการเข้าถึงพื้นที่ใช้งาน

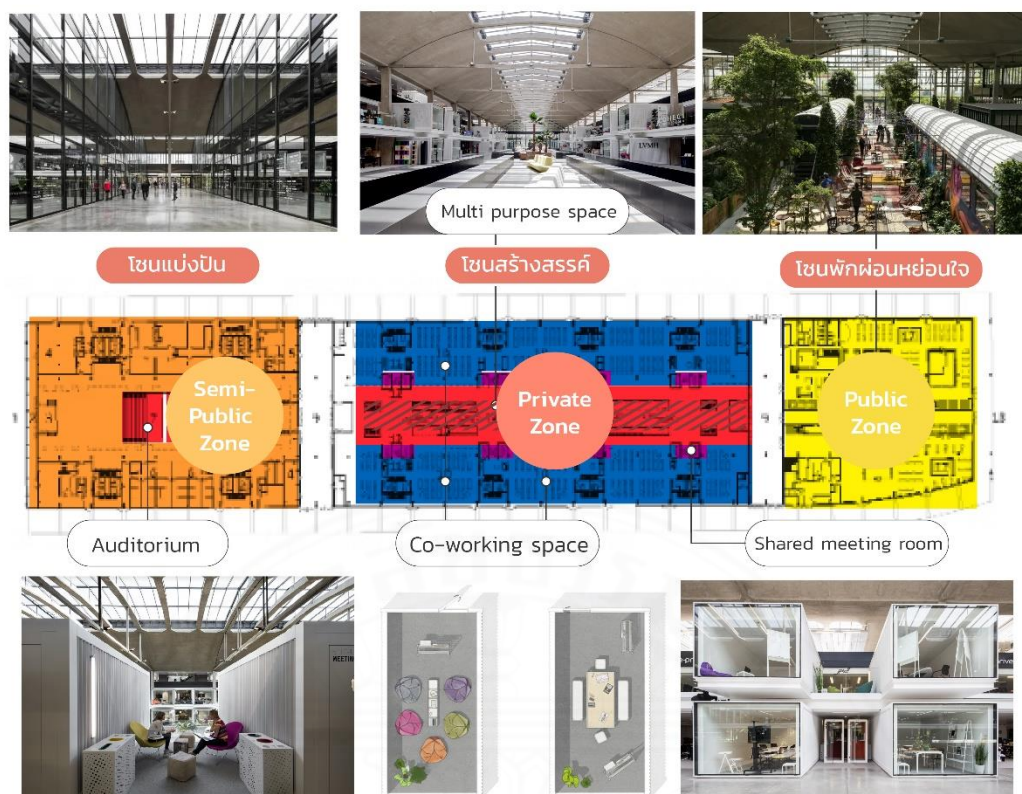
ชื่อ	Startup Hub in 22@
ประเภท	ศูนย์รวมสตาร์ทอัพ (Startup Center)
ที่ตั้ง	บาร์เซโลนา, สเปน
การบริการ	1. พื้นที่ทำงานร่วมกัน Co-working space 2. พื้นที่ Private office (บริษัทขนาดใหญ่)
ลักษณะทางกายภาพ	1. มีทางเดินตรงกลางที่สามารถเข้าถึงทุกห้องการใช้งาน และสามารถมองเห็นทุกกิจกรรมในพื้นที่ 2. มีการจัดแบ่งพื้นที่ทำงาน ที่มีบรรยากาศจริงจังและเคร่งเครียดไว้ด้วยกัน และโซนพื้นที่ส่วนกลางที่เป็นพื้นที่พักผ่อน และพื้นที่เตรียมอาหาร 3. การใช้วัสดุปิดกั้นระหว่างพื้นที่ เป็นกระจกใส ช่วยให้มองเห็นผ่านทุกพื้นที่ได้
1. พื้นที่ทำงาน แบบกลุ่มส่วนตัว (Private office)	1. อยู่รวมกลุ่มฝั่งเดียวกัน ด้านในชิดขอบพื้นที่ชั้น 4 ผนังเป็นกระจกใส สามารถมองออกไปเห็นทุกห้องรอบนอกและเห็นทุกกิจกรรม
2. พื้นที่ส่วนกลาง	พื้นที่พักผ่อน ติดกับพื้นที่เตรียมอาหารที่ไม่มีผนังกั้นระหว่างกัน รวมเป็นโซนที่ใช้เสียงได้
3. พื้นที่ห้องประชุม	ตั้งอยู่ระหว่างทางเดินที่เป็นแกนหลักเชื่อมไปเห็นพื้นที่ทุกจุด ผนังเป็นกระจกใส 1 ด้าน อีก ฝั่งเป็นกระดาน
4. พื้นที่สนับสนุน	พื้นที่เตรียมอาหารเป็นแบบ บาร์ เป็นลักษณะพื้นที่ส่วนกลางสำหรับพักผ่อนด้วย ตั้งอยู่สุดทางเดินที่เชื่อมกับพื้นที่ทำงาน

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

2.4.4 กรณีศึกษา: แนวคิดการวางผัง โครงการ Station F

Station F พัฒนามาจากอาคารเก่า ซึ่งเดิมเป็นสถานีรถไฟขนาดใหญ่ ยาว 310 ม. กว้าง 58 ม. ครอบคลุมพื้นที่เกือบ 25,000 ตร.ม. โดยมีความสูงจากพื้นจรดเพดาน 12-16 ม.

พื้นที่ภายใน Station F แบ่งเป็น 3 โซน คือ 1) โซนแบ่งปัน (Share Zone) เป็นพื้นที่เปิดให้เข้าร่วมกิจกรรม ทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ (prototype) ซื้อสินค้าจากสตาร์ทอัพ 2) โซนสร้างสรรค์ (Create Zone) สำหรับสตาร์ทอัพที่สมัครเข้าโปรแกรมต่างและเป็นผู้อยู่อาศัย 3) โซนพักผ่อนหย่อนใจ (Chill Zone) พื้นที่สำหรับทำงานมากถึง 3,000 จุด มีพื้นที่จัดกิจกรรมและการประชุม 8 พื้นที่ ห้องประชุมกว่า 60 ห้อง มีห้องทดลองเทคโนโลยี (Tech Lab) ซึ่งบริษัทสตาร์ทอัพทั้งหลายสามารถเข้าใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อทดลองผลิตสินค้าได้

ภาพที่ 2.9 การจัดวางและการเข้าถึงพื้นที่ใช้งาน. จาก Singhal, 2019. ปรับปรุงโดย ผู้วิจัย, 2564.

ตารางที่ 2.5

วิเคราะห์การจัดวางและการเข้าถึงพื้นที่ใช้งาน

ชื่อ	Station F
ประเภท	ศูนย์บ่มเพาะ (incubator)
ที่ตั้ง	กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส
การบริการ	1. พื้นที่ทำงานร่วมกัน Co-working space 2. พื้นที่ Private office (บริษัทขนาดใหญ่) 3. การจัด Event ต่างๆ ในพื้นที่
ลักษณะทางกายภาพ	1. มีทางเดินตรงกลางที่สามารถเข้าถึงทุกห้องการใช้งาน 2. มีการจัดแบ่งพื้นที่ทำงาน ที่มีบรรยากาศจริงจังและเคร่งเครียด 3. การใช้วัสดุปิดกั้นระหว่างพื้นที่ เป็นกระจกใส
1. พื้นที่ทำงานแบบร่วมกัน (Co-working space)	อยู่ระหว่างพื้นที่ทำงานแบบกลุ่มส่วนตัว และอยู่สองฝั่งระหว่างพื้นที่ส่วนกลาง โดยสตาร์ทอัพสามารถเข้ามาใช้ได้อย่างสะดวก จาก 2 ฝั่ง
2. พื้นที่ทำงานแบบกลุ่มส่วนตัว	อยู่สองฝั่งของพื้นที่ส่วนกลาง กระจกใส มองเห็นผ่านกันหมด
3. พื้นที่ห้องประชุม	ส่วนกลางของฝั่งพื้นที่ และแทรกตัวอยู่ในพื้นที่ทำงานและพื้นที่ส่วนกลาง เป็นกระจกใส 1 ด้าน ที่เห็นกิจกรรมภายนอก
4. พื้นที่จัดกิจกรรม	อยู่ฝั่ง โซนกีฬาสาธารณะ รวมกับพื้นที่ทดลองพื้นที่ศูนย์คำปรึกษา
5. พื้นที่ส่วนกลาง	อยู่ตรงกลางระหว่างพื้นที่ทำงานทั้ง 2 ฝั่ง สามารถ เข้าถึงได้โดยง่าย
6. พื้นที่สนับสนุน	อยู่ฝั่ง โซนสาธารณะ เข้าถึงได้จากภายนอกได้ง่าย เปิดให้คนภายนอกเข้ามาใช้บริการได้เป็นร้านอาหาร มีสิ่งอำนวยความสะดวกส่งเสริมความผ่อนคลาย

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

2.4.5 สรุปปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพในพื้นที่ทำงานจากกรณีศึกษา

จากการรวบรวมแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยลักษณะทางกายภาพในพื้นที่ทำงานจากกรณีศึกษาที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพของพื้นที่ทำงานผ่านปัจจัยเชิงพื้นที่ เพื่อกำหนดลักษณะปัจจัยเชิงพื้นที่และปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพสำหรับใช้เป็นตัวแปรในแบบสำรวจเชิงพื้นที่และสตาร์ทอัพเพื่อศึกษาปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ทำงานร่วมกันของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ในพื้นที่ ได้ดังนี้

ตารางที่ 2.6

สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกัน ที่เป็นปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพในพื้นที่ทำงานจากกรณีศึกษา

องค์ประกอบ	พื้นที่	อยู่ตำแหน่งใดของผังพื้นที่	รูปแบบ/ลักษณะ	เชื่อมต่อกับพื้นที่
1. พื้นที่ทำงาน (work space)	พื้นที่ทำงาน แบบกลุ่มส่วนตัว (Private office)	1. อยู่รวมกลุ่มฝั่งเดียวกัน ด้านในชิดด้านนอก (ArchDaily, 2020)	1. ผนังเป็นกระจกใส มองออกไปเห็นรอบนอกและเห็นทุกกิจกรรม (ArchDaily, 2020), (Singhal, 2019)	1. มีทางเดินตรงกลางที่สามารถเข้าถึงทุกห้อง มองเห็นทุกกิจกรรม (ArchDaily, 2020)
		2. อยู่สองฝั่งของพื้นที่ส่วนกลาง		
	พื้นที่ทำงานแบบร่วมกัน (Co-working space)	อยู่ระหว่างพื้นที่ทำงานแบบกลุ่มส่วนตัว และอยู่สองฝั่งระหว่างพื้นที่ส่วนกลาง โดยสตาร์ทอัพสามารถเข้ามาใช้ได้อย่างสะดวก จาก 2 ฝั่ง (Singhal, 2019)		
2. พื้นที่ส่วนกลาง (common area)	พื้นที่พักผ่อน	1. การเข้าถึงพื้นที่ส่วนกลางมีทางเดินที่เชื่อมต่อตั้งแต่ทางเข้า โดยทางเดินล้อมรอบพื้นที่ส่วนกลาง ทำให้เข้าถึงได้ง่ายจากคนภายนอก (Makakli et al., 2019)	1. ไม่มีผนังกั้นระหว่างกัน รวมเป็นโซนที่ใช้เสียงได้ (ArchDaily, 2020)	อยู่ตรงกลางระหว่างพื้นที่ทำงานสามารถ เข้าถึงได้โดยง่าย (Singhal, 2019)
		2. ส่วนกลางของผังพื้นที่แทรกตัวอยู่ในพื้นที่ทำงานและพื้นที่ส่วนกลาง (Singhal, 2019)	2. กระจกใส 1 ด้าน ที่เห็นกิจกรรมภายนอก (Singhal, 2019)	
3. พื้นที่ประชุม (Meeting space)	ห้องประชุมขนาดเล็ก 2-4 คน	1.ใกล้ทางเข้าออก 2.ตั้งอยู่ติดทางเดินที่เป็นแกนหลักเชื่อมไปเห็นพื้นที่ทุกจุด	1. ผนังเป็นกระจกใส 1 ด้าน อีก ฝั่งเป็นกระดาน (ArchDaily, 2020)	ล้อมพื้นที่จัดกิจกรรมด้วยทางเดินเชื่อมต่อกัน (Makakli et al., 2019)

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกัน ที่เป็นปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพในพื้นที่ทำงานจากกรณีศึกษา

องค์ประกอบ	พื้นที่	อยู่ตำแหน่งใดของผังพื้นที่	รูปแบบ/ลักษณะ	เชื่อมต่อกับพื้นที่
4. พื้นที่สนับสนุนอื่นๆ (Supporting space)	1 พื้นที่เตรียมอาหาร เช่น บาร์	1. สาธารณะ เข้าถึงได้จากภายนอกได้ง่าย เปิดให้คนภายนอกเข้ามาใช้บริการได้ (Singhal, 2019)	พื้นที่เปิดโล่ง	ตั้งอยู่สุดทางเดินที่เชื่อมกับพื้นที่ทำงาน
5. พื้นที่จัดกิจกรรม (Event space)	จัดกิจกรรมต่าง ๆ	1. พื้นที่ส่วนกลางที่เป็นพื้นที่พักผ่อน ตั้งอยู่รอบ ๆ ทางเดินที่เชื่อมต่อยังพื้นที่การใช้งานอื่น ๆ ส่วนพื้นที่ส่วนกลางที่ถูกกำหนดให้ใช้งานได้จากทุกคนที่เข้ามาใช้บริการที่นี่ สมาชิกทุกประเภท เช่น พื้นที่จัดกิจกรรม 2. อยู่ฝั่ง โชนกึ่งสาธารณะ รวมกับพื้นที่ทดลองพื้นที่ศูนย์คำปรึกษา (Singhal, 2019)		
สรุปภาพรวมพื้นที่	การจัดแบ่งพื้นที่ทำงาน ที่มีบรรยากาศจริงจัง และเคร่งเครียดไว้ด้วยกัน และโซนพื้นที่ส่วนกลางที่เป็นพื้นที่พักผ่อน		วัสดุปิดกันระหว่างพื้นที่ เป็นกระจกใส ช่วยให้มองผ่านได้ (ArchDaily, 2020)	ทางเดินตรงกลางที่สามารถเข้าถึงทุกห้องการใช้งาน

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในพื้นที่ทำงานที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพ

2.5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับพื้นที่สร้างสรรค์ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

บทความวิจัย เรื่อง Coworking and Sustainable Business Model Innovation in Young Firms (2019) โดย Cheah, Sarah และ Yuen-Ping Ho ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ทำงานร่วมกันกับนวัตกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Business Model Innovation (BMI) เพื่อประสิทธิภาพที่ยั่งยืน จากการศึกษา บริษัทผู้เข้าร่วม 258 แห่งที่ดำเนินงานในพื้นที่ทำงานร่วมกัน 13 แห่งในสิงคโปร์ พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ด้านพื้นที่ของพื้นที่ทำงานร่วมกันนั้นสัมพันธ์ในทางบวกกับผลลัพธ์ BMI ของบริษัทผู้เข้า

ตัวแปรต้นในงานวิจัยที่สันนิษฐานว่ามีผลกระทบต่อผลลัพธ์ BMI ของบริษัทที่ทำงานในพื้นที่ทำงานร่วมกัน ได้แก่ พื้นที่ลักษณะ ดังนี้

พื้นที่สร้างสรรค์ (Space Creativity)

พื้นที่ทำงานในพื้นที่ทำงานร่วมกัน ส่วนใหญ่ได้รับการออกแบบมาเพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ โดยจำลองมาจากสำนักงานในบริษัทไฮเทค เช่น Apple และ Google (Assenza, 2015) องค์ประกอบการออกแบบเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบโจทย์การทำงานด้านความรู้ความ

เข้าใจและทางสังคมของผู้เช่าเพื่อสร้างแนวคิดใหม่ ๆ และส่งเสริมการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน โครงสร้างของพื้นที่ในแง่ของสถาปัตยกรรม การตกแต่ง และการจัดวาง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้ใช้งาน (Garrett, Spreitzer & Bacevice, 2017)

การออกแบบทางกายภาพที่เอื้ออำนวยให้ผู้เช่าแลกเปลี่ยนความรู้ที่มีอยู่ได้อย่างง่ายดายและมีประสิทธิภาพ “พื้นที่เปิดโล่ง (Openness)” โดยรวมของการวางผัง ของพื้นที่ทำงานร่วมกัน สร้างโอกาสในการโต้ตอบในสภาพแวดล้อมเชิงพื้นที่ นอกจากนี้ ยังพบว่า การมองเห็นพื้นที่ส่งเสริมทั้งการสื่อสารในทีมและการมีปฏิสัมพันธ์ ด้วยการอำนวยความสะดวกให้ผู้เช่ามีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนและโอกาสในการปฏิสัมพันธ์ส่วนบุคคล

ดังนั้น การออกแบบทางกายภาพของพื้นที่ทำงานร่วมกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อคาดการณ์ความต้องการของผู้ใช้งาน โดยจัดให้มีสภาพแวดล้อมการทำงานที่ส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์หลายอย่างในที่สุด การออกแบบเชิงพื้นที่ควรดึงดูดผู้ประกอบการและผู้เข้าร่วมคนอื่นๆ ที่รู้สึกสบายใจพอที่จะโต้ตอบกับพื้นที่ (interact with the space) (Assenza, 2015) ความคิดสร้างสรรค์ในพื้นที่ช่วยกระตุ้นกระบวนการทางปัญญาของผู้เช่าเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ๆ และทำให้ความคิดและแนวคิดใหม่ วิธีคือ 1. Opportunity Recognition and Exploitation (ORE) คือ กระบวนการระบุและพัฒนากระบวนการโอกาสเป็นส่วนสำคัญของการเป็นผู้ประกอบการ มีแนวคิดที่สำคัญ 3 ประการในกระบวนการสร้างโอกาส: การรับรู้โอกาส การพัฒนา และการประเมิน 2. Business Model Innovation (BMI) ในบทความนี้ตรวจสอบผลลัพธ์ของ BMI ในบริษัทต่าง ๆ โดยปรับจาก BMI ที่เสนอโดย Giesen et al. (2007) เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ 3 กลุ่ม คือ

- (1) ตลาดใหม่หรือการขยายตลาด (New or expanded markets)
- (2) แหล่งรายได้และกำไรใหม่ (New sources of revenues and profit)
- (3) เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Improved efficiency and productivity)

ผลการวิจัยพบว่าความคิดสร้างสรรค์ด้านพื้นที่ (Space Creativity) ของพื้นที่การทำงานร่วมกันนั้นสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลลัพธ์ BMI ของบริษัทผู้เช่า กระบวนการรับรู้โอกาสและการหาประโยชน์ (ORE) ของบริษัทผู้เช่าเป็นสื่อกลางในความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างพื้นที่สร้างสรรค์ในcoworking space และผลลัพธ์ BMI ของบริษัทผู้เช่า

2.5.2 งานวิจัยคุณลักษณะของพื้นที่ทำงานร่วมกัน (Coworking Space Characteristics) ที่นำไปสู่เศรษฐกิจใหม่ (New economy)

จากบทความวิชาการ เรื่อง Thank God it's Monday: Manhattan coworking spaces in the new economy (2019) ได้สรุปถึงลักษณะพื้นที่ทำงานร่วมกันที่สามารถนำไปสู่เศรษฐกิจใหม่ได้ควรมีลักษณะ ดังนี้

2.5.2.1 การออกแบบ (Design)

พื้นที่ทำงานร่วมกันมีการออกแบบที่เน้นความเหมาะสมกับผู้ใช้ในบริบทเมืองนั้นๆ สถานะทางวิชาชีพ โดยอิทธิพลที่นำไปสู่การออกแบบที่ดีนั้น มีดังนี้

(1) สตาร์ทอัพด้านเทคโนโลยีและกลุ่มแรงงานที่มีทักษะสูง

แนวคิดข้ามชาติของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพด้านเทคโนโลยี (The transnationalism of tech startup entrepreneurs) และกลุ่มแรงงานที่มีทักษะสูงทั่วโลกอาจมีบทบาทในโลกาภิวัตน์ของสุนทรียศาสตร์และรูปแบบการทำงานร่วมกัน (globalization of coworking aesthetics and style) หมายถึง การออกแบบพื้นที่ทำงานร่วมกันต้องสัมพันธ์ไปกับลักษณะผู้ใช้งานว่าเป็นกลุ่มคนที่เป็นลักษณะแบบใด

(2) สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม (cultural environments)

พื้นที่ทำงานร่วมกันมีสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม กล่าวคือ พื้นที่สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์อาศัยสภาพแวดล้อมและเสียงรอบทิศทางที่ออกแบบมาเพื่อกระตุ้นสุนทรียภาพ (aesthetics) เช่นเดียวกับร้านอาหาร ร้านค้าปลีก และสถานที่อื่นๆ ในเมืองมีพื้นฐานมาจากเอกลักษณ์และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

(3) พื้นที่เปิดโล่ง (Openness)

นักออกแบบได้ตกแต่งพื้นที่ทำงานแบบเปิดโล่ง สำนักงานส่วนตัว และการตกแต่งภายในอื่นๆ เช่น การใช้สี โซฟาทรงเตี้ยพร้อมหมอนตกแต่ง ป้ายประกาศเตือนสติ กระดานหมากรุกที่วางแบบสุ่ม ไม้รวบน้ำขนาดต่างๆ

2.5.2.2 สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

พื้นที่ทำงานร่วมกันที่สามารถดึงดูดสมาชิกและลูกค้าคนอื่นด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน เช่น โต๊ะและโต๊ะทำงานแบบแยกส่วน ตู้โทรศัพท์ที่ตัดเสียงรบกวน และเครื่องสำนักงานตั้งแต่เครื่องสแกนดิจิทัลไปจนถึงเครื่องพิมพ์ 3 มิติ การจัดหาเฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์ในที่ทำงานระยะสั้นช่วยให้สตาร์ทอัพที่มีทุนน้อยและผู้ประกอบอาชีพอิสระสามารถเข้าถึงฮาร์ดแวร์ได้ง่ายขึ้น

2.5.2.3 ขับเคลื่อนนวัตกรรม (Drive Innovation)

พื้นที่ทำงานร่วมกันเป็นแหล่งกำเนิดของไอเดียอัจฉริยะเพราะการล้อมรอบตัวกับผู้ประกอบการที่กระตือรือร้นที่จะแสดงความสามารถส่วนบุคคล การเชื่อมต่อที่สร้างและความสามารถที่พบอาจเป็นเพียงสิ่งที่ต้องการเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์หรือบริการไปอีกระดับ

2.5.2.4 โอกาสสร้างเครือข่าย (Networking Opportunities)

พื้นที่เหล่านี้เต็มไปด้วยบุคคลและผู้ประกอบการที่มีความสามารถหลาย คนซึ่งน่าจะชอบที่จะเป็นพันธมิตรกับธุรกิจ coworking space ส่วนใหญ่มีพื้นที่ส่วนกลางซึ่งจะสามารถสื่อสารกับผู้ประกอบการรายอื่นและเจ้าของธุรกิจขนาดเล็กได้อย่างอิสระ

พื้นที่ที่ส่งเสริมการพูดคุยกันระหว่างทีมอื่นๆที่นั้งทำงานในโครงการเดียวกัน การพูดคุยแบบเป็นกันเอง ไม่เข้มข้นเท่าการประชุม

2.5.3 งานวิจัยคุณลักษณะของพื้นที่ทำงานร่วมกันทำหน้าที่เป็นทั้งทำงานและพื้นที่ทางสังคม

กรณีศึกษาบริษัทสตาร์ทอัพ Airbnb CX Hub คือ พื้นที่ทำงานที่มีสภาพแวดล้อมหลากหลายเพื่อรองรับรูปแบบการทำงานที่แตกต่างกัน (a range of environments to accommodate different work styles) ทำให้แต่ละคนสามารถเลือกที่นั้งทำงานเหมาะกับงานของตัวเองได้ดีที่สุดในเวลาใดก็ตาม แทนที่จะวางโต๊ะทำงานโดยเฉพาะ ชุดองค์ประกอบทางกายภาพต่างๆ เพื่อทำงานร่วมกันได้รับการพัฒนาในพื้นที่ทำงานนี้ ภายในแบ่งออกเป็นพื้นที่ใช้งานด้วยผนังอิฐหนา ด้านการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ด้วยแสงสว่างสม่ำเสมอ และการใช้สีอ่อนและไม้สีอ่อนเพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ด้านโพลีให้บรรยากาศที่สงบยิ่งขึ้น พร้อมแสงที่เน้นมากขึ้นในหลาย ๆ ที่เพื่อรองรับการทำงานที่มีสมาธิสูง

งานวิจัยคุณลักษณะของพื้นที่ทำงานร่วมกัน (Coworking space: second place, third place, or both) (Firdaus & Fuad, 2021) Airbnb CX Hub เป็นสถานที่ทำงานนี้ใช้แนวคิดเรื่องสภาพแวดล้อมที่เน้นกิจกรรมเป็นหลักและความต้องการของผู้ใช้งาน เนื่องจากสถานที่ทำงานนี้มีองค์ประกอบหลายอย่างสำหรับการทำงานร่วมกันและการเข้าสังคม สามารถบรรยายเป็นกายภาพที่ส่งผลต่อบรรยากาศได้ ดังนี้

(1) การร่วมมือกัน (Collaborate)

กายภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการร่วมมือกัน (Collaborate) ได้แก่

พื้นที่ที่เปิดโล่ง ถ้าเป็นพื้นที่แบบพื้นที่คนเดียวแบบสาธารณะ มีโต๊ะทำงานเล็กๆ ขึ้นกับจำนวนที่นั่ง หรือโต๊ะแบบ Discussion

ห้องประชุม - ห้องประชุมขนาดเล็กที่มีฉากกั้นผนังและหน้าต่างกระจกขนาดใหญ่ และห้องประชุมขนาดใหญ่ที่สามารถรองรับการประชุม การเจรจา และกิจกรรมการนำเสนอ วางไว้ที่ขอบพื้นที่และไม่หันไปทางพื้นที่หมุนเวียนภายนอกโดยตรงเพื่อสร้างความรู้สึกเป็นส่วนตัว

กิจกรรมที่ทำให้มีบรรยากาศแบบความร่วมมือกัน ได้แก่ การอภิปราย (Discussion) การสนทนา (Conversation) และ การเจรจาทอรอง (Negotiation) รวมถึงโหมตการ

ทำงานร่วมกัน การสนทนาและการสนทนาสามารถทำได้โดยความใกล้ชิดระหว่างบุคคลหรือไม่มีข้อจำกัดการแบ่งพาร์ติชันเป็นตัวคั่น

(2) การเรียนรู้ (Learn)

กายภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ คือ พื้นที่ประชุม และพื้นที่ที่สามารถนำเสนองานได้ การเจรจาต่อรองและการนำเสนอที่รวมอยู่ในโหมดการเรียนรู้นั้นสามารถทำได้โดยใช้ห้องปิด (closed room) และสามารถจัดร่วมกับห้องประชุมได้ (meeting room)

ห้องประชุม จะวางไว้ที่ขอบพื้นที่และไม่หันไปทางพื้นที่หมุนเวียนภายนอกโดยตรงเพื่อสร้างความรู้สึกเป็นส่วนตัว เรียนรู้ โดยปรับให้เข้ากับความเป็นจริงในการเจรจาหรือการประชุมที่จำเป็นด้วยการนำเสนอ ซึ่งกิจกรรมการเจรจาต่อรองและการนำเสนอที่รวมอยู่ในโหมดการเรียนรู้สามารถทำได้โดยใช้ห้องปิดและสามารถจัดร่วมกับห้องประชุมได้

(3) การจดจ่อ (Focus)

กายภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดการจดจ่อ คือ ฉากกั้นในรูปแบบของผนังกั้นและสำหรับคนเดียวที่จะให้ความเป็นส่วนตัวเมื่อพักผ่อน ห้องทำงานแบบคอก (cubicles) ห้องพักผ่อน (Resting rooms) และพื้นที่ทำงานเหล่านี้สามารถรองรับความต้องการสมาธิสูงและมีสิ่งรบกวนน้อยที่สุด จึงใกล้ชิดกันจะอยู่ในรูปของตัวแบ่งผนังที่กั้นภาพและเสียงของสภาพแวดล้อมของพนักงาน เพื่อพื้นที่ที่สามารถรองรับโหมดการทำงานแบบจดจ่อตามฟังก์ชันได้

พื้นที่ที่เปิดโล่ง ที่มีโต๊ะทำงานเล็กๆ พื้นที่โต๊ะขนาดเล็กนี้สามารถใช้เพื่อทำงานคนเดียวหรือสูงสุดสองคนโดยมีที่นั่งหันหน้าเข้าหาพื้นที่เปิดโล่ง ซึ่งทำให้พื้นที่นี้เป็นที่สาธารณะมากกว่าห้องเล็กที่หันหน้าเข้าหากำแพงเพื่อการบังสายตา

(4) การเข้าสังคม (Socialize)

กายภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดการเข้าสังคม คือ พื้นที่เปิดโล่งซึ่งอำนวยความสะดวกด้วยพื้นที่อเนกประสงค์ (multipurpose spaces) และเลานจ์ พื้นที่สาธารณะที่โรงอาหารและเลานจ์ พื้นที่สาธารณะเหล่านี้สามารถรองรับโหมดการทำงานต่าง ๆ

กิจกรรมที่ทำให้มีบรรยากาศแบบการเข้าสังคม เช่น การนัดพบการสังสรรค์และสามารถทำได้ด้วยพื้นที่สาธารณะที่โรงอาหารและเลานจ์สามารถอำนวยความสะดวกได้

2.5.4 งานวิจัยเกี่ยวกับระยะใกล้ชิดส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี

งานวิจัยเรื่อง Entrepreneurs (Co-) Working in Close Proximity: Impacts on Technology Adoption and Startup Performance Outcomes ปี ค.ศ.2020 โดย Maria Roche งานวิจัยนี้จัดทำเพื่อศึกษา อิทธิพลของความใกล้ชิดทางกายภาพ (Physical proximity) ต่อการตัดสินใจในการนำเทคโนโลยีมาใช้และผลการปฏิบัติงานเริ่มต้นที่ศูนย์การทำงานร่วมกันด้านเทคโนโลยีที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในสหรัฐอเมริกา ในการจัดการกับคลัสเตอร์ทางภูมิศาสตร์ภายนอก

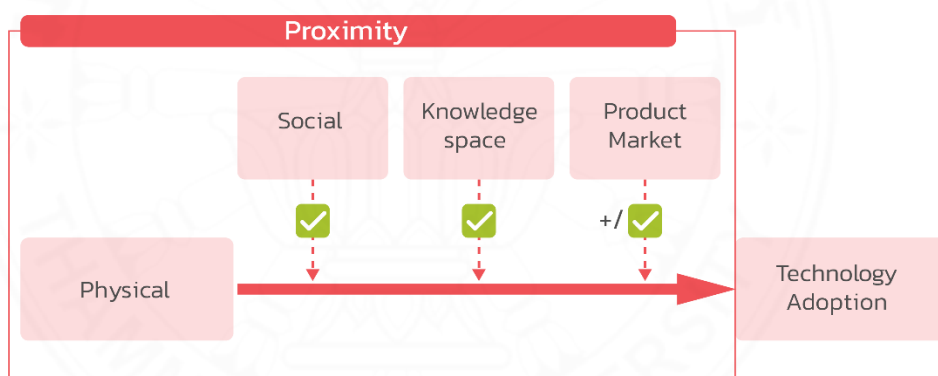
อาศัยการสุ่มกำหนดพื้นที่สำนักงานให้กับสตาร์ทอัพ 251 แห่งของฮับ การใช้แผนผังชั้นในการวัดระยะทางทางภูมิศาสตร์

ตัวแปรในงานวิจัย คือ ระยะความใกล้ชิด (Dimension of proximity) พบว่ามีผลกระทบต่อการถ่ายทอดความรู้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

- The Social
- The knowledge-space
- The product-market

วิธีการศึกษาคือการวัดผลการศึกษานั้น วัดจากการระดมทุนจากนักลงทุน และการเข้าแข่งขันในโครงการขององค์กรที่สนับสนุนสตาร์ทอัพและผู้ประกอบการรายใหม่จากรางวัลที่ได้รับจากการแข่งขัน

พบว่า ความใกล้ชิดมีอิทธิพลอย่างมากต่อแนวโน้มที่จะนำเทคโนโลยีมาใช้เช่นกัน โดยบริษัทในเครือ อิทธิพลนี้จะสลายไปอย่างรวดเร็วด้วยระยะทางที่สตาร์ทอัพที่ห่างกันมากกว่า 20 เมตร ไม่ส่งผลกระทบซึ่งกันและกันอีกต่อไป (Roche, Oettl & Catalini, 2020)

ภาพที่ 2.10 ระยะความใกล้ชิด (Dimension of proximity) 3 ระยะ ที่ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี. จาก Roche, 2564. ปรับปรุงโดย ผู้วิจัย, 2564.

2.5.5 งานวิจัยและแนวคิดเกี่ยวกับ ความยืดหยุ่นในพื้นที่

Flexible Space คือ พื้นที่พร้อมใช้ตามความต้องการ อาจจะเป็นพื้นที่สำหรับไว้ทำโปรเจกต์ ประชุมประจำเดือนของทีม พื้นที่พบปะที่ต้องอาศัยเทคโนโลยี พื้นที่สำหรับทำงานร่วมกัน หรือเป็นพื้นที่สำหรับบ่มเพาะสตาร์ทอัพ Flexible Space มักจะอยู่ในอาคารเดียวกัน เพื่อให้องค์กรสามารถจองใช้เป็นรายชั่วโมง รายวัน หรือระยะยาวได้ (Forbes Thailand, 2017)

ข้อดี คือ สัญญาระยะสั้นช่วยให้ทีมสามารถปรับจำนวนสมาชิกและปรับให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของกลยุทธ์ทางธุรกิจที่สำคัญได้ โดยไม่ต้องถูกจำกัดด้วยสัญญาเช่าระยะยาว ผู้ประกอบการบางรายสามารถก้าวไปสู่กลยุทธ์ “Core Space / Flexible Space” ซึ่งพวกเขาใช้การ

เข้าพื้นที่สำนักงานแบบเดิมสำหรับพนักงานหลักของพวกเขา และเช่าเวิร์กสเปซจากผู้ดำเนินการพื้นที่ที่ยืดหยุ่น ซึ่งเหมาะสมอย่างยิ่งกับพื้นที่หลักของพวกเขา เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงจำนวนพนักงาน (Jones Lang LaSalle, 2021)

เฟอร์นิเจอร์พื้นที่ทำงานสมัยใหม่มีลักษณะเฉพาะในด้านความยืดหยุ่น บริษัทขนาดใหญ่ เช่น Google และ Unilever ขึ้นชื่อในด้านโซลูชันพื้นที่ทำงานที่เป็นนวัตกรรมใหม่

แนวคิดของ “การทำงานที่คล่องตัว” นี้คือการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของผู้ใช้งาน ขึ้นอยู่กับงานที่ทำอยู่ เนื่องจากผู้คนมีทางเลือกในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานที่ต่าง ๆ ประสิทธิภาพของงานจึงเพิ่มขึ้น ตัวอย่างเช่น พิจารณาสถานที่ทำงานต่างๆ ที่พนักงาน: สามารถโฟกัสและสมาธิได้ดี สนุกกับการทำงานร่วมกัน สามารถจัดประชุม (ไม่เป็นทางการ) ได้ พักผ่อนบ้างก็ได้ สามารถโทรแบบส่วนตัวได้ (โดยไม่ถูกรบกวนหรือรบกวนผู้อื่น) ได้แรงบันดาลใจหรือกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ (Jones Lang LaSalle, 2021)

พื้นที่ที่ยืดหยุ่นได้หมายถึงพื้นที่ “อเนกประสงค์” อย่างแท้จริง พื้นที่ที่สามารถรองรับสถานะต่างๆ ได้ ดังนั้นพื้นที่ที่ยืดหยุ่นจึงต้องได้รับการออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการที่ขึ้นอยู่กับฟังก์ชันที่ควรจะมีในพื้นที่ (Young-Ju Kim, 2008)

การทำงานเหมือนสตาร์ทอัพหมายถึงการออกแบบสภาพแวดล้อมที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย มีคนหลายประเภทที่เกี่ยวข้องกับวงจรการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยทั่วไป เพื่อเพิ่มนวัตกรรมและความรวดเร็วสู่ตลาด บทบาทที่แตกต่างกันเหล่านี้จำเป็นต้องสามารถจัดวางและสื่อสารกันได้ นี่หมายถึงการสร้างพื้นที่การทำงานร่วมกันและการโต้ตอบที่มากขึ้นซึ่งดึงดูดผู้ใช้งานรุ่นต่าง ๆ ในวงกว้างขึ้น (TRADELINE, 2018)

2.5.6 สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในพื้นที่ทำงานที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพ

จากการรวบรวมแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในพื้นที่ทำงานที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพของพื้นที่ทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นพื้นที่ทำงานที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เดิบโตผ่านปัจจัยเชิงพื้นที่ เพื่อกำหนดลักษณะปัจจัยเชิงพื้นที่และปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพสำหรับใช้เป็นตัวแปรในแบบสำรวจเชิงพื้นที่และสตาร์ทอัพเพื่อศึกษาปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ทำงานร่วมกัน ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ในพื้นที่ ได้ดังนี้

ตารางที่ 2.7

สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกัน ที่เป็นปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและคุณลักษณะ
ส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

ประเด็นส่งเสริม	หัวข้อใหญ่	หัวข้อย่อย
1. สภาพแวดล้อม ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์	1. การ ออกแบบ (Design)	- o การออกแบบภายใน กระตุ้นสุนทรียภาพ และความคิดสร้างสรรค์ ใน แง่ของสถาปัตยกรรม การตกแต่ง และการจัดวาง มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมของผู้ใช้งาน (Garrett et al., 2017) - o การออกแบบที่เน้นความเหมาะสมกับผู้ใช้งานในบริบทเมืองนั้นๆ สถานะ ทางวิชาชีพ ต้องสัมพันธ์ไปกับลักษณะผู้ใช้งานว่าเป็นกลุ่มคนที่เป็น ลักษณะแบบใด (Grazian, 2019)
	2. พื้นที่เปิดโล่ง (Openness)	- o มองเห็นทั่วถึง การจัดวางตำแหน่งพื้นที่ - Flow การวาง zoning เดินผ่านทุกห้อง มองเห็นทุกกิจกรรม, พื้นที่ที่มีความคล่องตัวและ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง (ArchDaily, 2020) - o Layout ของพื้นที่ทำงานร่วมกัน สร้างโอกาสในการโต้ตอบใน สภาพแวดล้อมเชิงพื้นที่
	3. พื้นที่ ส่วนกลาง	โอกาสได้พบปะพูดคุยกับผู้อื่นเพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิด พื้นที่ที่ส่งเสริมให้เกิดความผ่อนคลายและความสงบ (space that reflection) เป็นพื้นที่ที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ด้วยความ ปลื้มใจ ความสงบและผ่อนคลาย โดยพื้นที่นั้นมีลักษณะ เป็นพื้นที่ แยกสำหรับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
2. บรรยากาศเชิง บวกในการทำงาน (Positive atmosphere) (S Firdaus, 2021)	การร่วมมือกัน (Collaborate)	1. พื้นที่ที่เปิดโล่ง ถ้าเป็นพื้นที่แบบพื้นที่คนเดียวแบบสาธารณะ มีโต๊ะ ทำงานเล็กๆ ขึ้นกับจำนวนที่นั่ง หรือโต๊ะแบบ Discussion 2. ห้องประชุม - ห้องประชุมขนาดเล็กที่มีฉากกั้นผนังและหน้าต่าง กระจกขนาดใหญ่ และห้องประชุมขนาดใหญ่ที่สามารถรองรับการ ประชุม การเจรจา และกิจกรรมการนำเสนอ วางไว้ที่ขอบพื้นที่และไม่ หันไปทางพื้นที่หมุนเวียนภายนอกโดยตรงเพื่อสร้างความรู้สึกเป็น ส่วนตัว 3. กิจกรรมที่ทำให้มีบรรยากาศแบบความร่วมมือกัน ได้แก่ การอภิปราย (Discussion) การสนทนา (Conversation) และ การเจรจาต่อรอง (Negotiation)
	การเรียนรู้ (Learn)	1. พื้นที่ประชุม และพื้นที่ที่สามารถนำเสนองานได้ การเจรจาต่อรอง และการนำเสนอที่รวมอยู่ในโหมดการเรียนรู้สามารถทำได้โดยใช้ ห้องปิด (closed room) และสามารถจัดร่วมกับห้องประชุมได้ (meeting room) 2. จะวางไว้ที่ขอบพื้นที่และไม่หันไปทางพื้นที่หมุนเวียนภายนอกโดยตรง เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นส่วนตัว

ตารางที่ 2.7 (ต่อ)

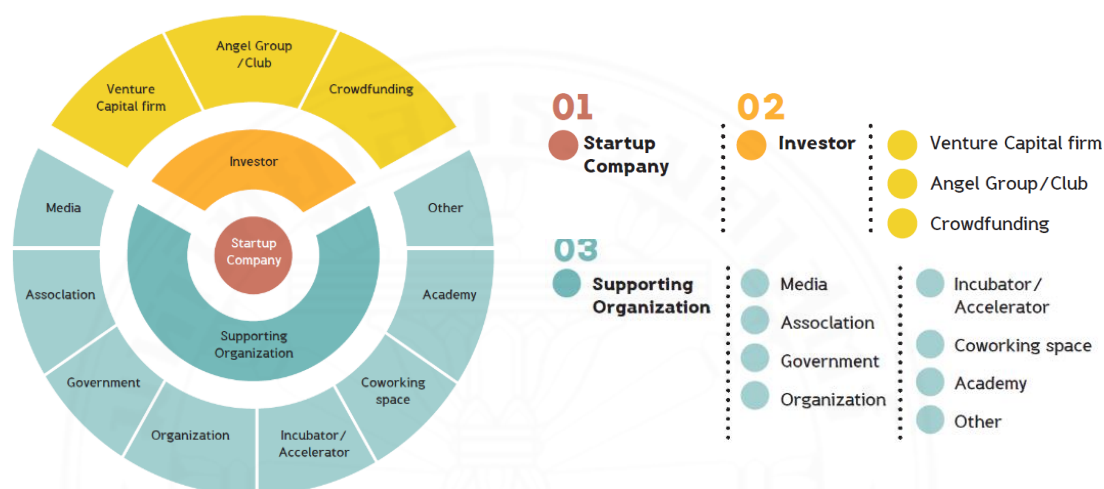
สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกัน ที่เป็นปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและคุณลักษณะ
ส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

ประเด็นส่งเสริม	หัวข้อใหญ่	หัวข้อย่อย
	การจดจ่อ (Focus)	1. ฉากกั้นในรูปแบบของผนังกั้นและสำหรับคนเดียวที่จะให้ความเป็นส่วนตัวเมื่อพักผ่อน ห้องทำงานแบบคอก (cubicles) ห้องพักผ่อน (Resting rooms) 2. พื้นที่ที่เปิดโล่ง ที่มีโต๊ะทำงานเล็กๆ พื้นที่โต๊ะขนาดเล็กนี้สามารถใช้เพื่อทำงานคนเดียวหรือสูงสุดสองคนโดยมีที่นั่งหันหน้าเข้าหาพื้นที่เปิดโล่ง
	การเข้าสังคม (Socialize)	1. พื้นที่เปิดโล่งซึ่งอำนวยความสะดวกด้วยพื้นที่อเนกประสงค์ (multipurpose spaces) และเลานจ์ พื้นที่สาธารณะที่ร้านอาหาร 2. การนัดพบการ-สังสรรค์และสามารถทำได้ด้วยพื้นที่สาธารณะที่ร้านอาหารและเลานจ์
3.โอกาสสร้างเครือข่าย (Networking Opportunities)		1. coworking space ส่วนใหญ่มีพื้นที่ส่วนกลางซึ่งจะสามารถสื่อสารกับผู้ประกอบการรายอื่นและเจ้าของธุรกิจขนาดเล็กได้อย่างอิสระ 2. การออกแบบเชิงพื้นที่ควรดึงดูดผู้ประกอบการและผู้เข้าร่วมคนอื่นๆ ที่รู้สึกสบายใจพอที่จะได้พบกับพื้นที่ (interact with the space) (Assenza, 2015) (Cheah et al., 2019)
		1 ความใกล้ชิดมีอิทธิพลอย่างมากต่อแนวโน้มที่จะนำเทคโนโลยีมาใช้ / ความรู้ 2.อิทธิพลนี้จะสลายไปอย่างรวดเร็วด้วยระยะทางที่สตาร์ทอัพที่ห่างกันมากกว่า 20 เมตร ไม่ส่งผลกระทบซึ่งกันและกันอีกต่อไป
4. สิ่งอำนวยความสะดวก	การอำนวยความสะดวกของพื้นที่ทำงานร่วมกัน ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge exchange) ความพึงพอใจในการทำงาน (Work satisfaction) และนำไปสู่นวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการที่เพิ่มขึ้นในที่สุด (Bouncken et. al., 2014)	
5. ความยืดหยุ่นเชิงพื้นที่	ขนาดพื้นที่ทำงานร่วมกัน ความสามารถในการปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำงาน	1. พื้นที่พร้อมใช้ตามความต้องการ พื้นที่พปะที่ดองอาศัยเทคโนโลยีพื้นที่สำหรับทำงานร่วมกัน หรือเป็นพื้นที่สำหรับบ่มเพาะสตาร์ทอัพมักจะอยู่ในอาคารเดียวกัน เปลี่ยนฟังก์ชัน (Forbes Thailand, 2017) 2. สามารถเปลี่ยนแปลงคนในทีม ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของกลยุทธ์ทางธุรกิจที่สำคัญได้ (Scalable Work Space) 3. ขึ้นอยู่กับงานที่ทำอยู่ เนื่องจากผู้คนมีทางเลือกในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ 4. เพอร์นิเจอร์พื้นที่ทำงานสมัยใหม่มีลักษณะเฉพาะในด้านความยืดหยุ่นสามารถเคลื่อนย้ายได้

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

2.6 แนวคิดระบบนิเวศสตาร์ทอัพ (Startup Ecosystem)

ระบบนิเวศสตาร์ทอัพ มีความสำคัญและมีส่วนช่วยให้สภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศในการสร้างสตาร์ทอัพในปัจจุบันให้มีคุณภาพและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คือ การที่มีองค์ประกอบของระบบนิเวศของสตาร์ทอัพ หรือ Startup Ecosystem ซึ่งระบบนิเวศสตาร์ทอัพที่มาจากหน่วยต่างๆ หรือกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสตาร์ทอัพ มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันทำให้เกิดเป็นห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)

ภาพที่ 2.11 ระบบนิเวศสตาร์ทอัพในไทย, จาก SET Your Startup Business Guide รู้จักธุรกิจสตาร์ทอัพ, โดย ณฤทธิ วรพงษ์ดี, 2561.

2.6.1 องค์ประกอบของระบบนิเวศของสตาร์ทอัพ (Startup Ecosystem)

จากเอกสาร SET Your Startup Business Guide รู้จักธุรกิจสตาร์ทอัพ ได้แบ่งกลุ่มหลัก ๆ ได้แก่ สตาร์ทอัพ (Startup) กลุ่มผู้ลงทุนในสตาร์ทอัพ (Investor) และกลุ่มหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องที่จะมาช่วยสนับสนุนให้ธุรกิจสตาร์ทอัพเติบโต (Supporting Organization) (ณฤทธิ วรพงษ์ดี, 2561, น.14)

2.6.1.1 บริษัทสตาร์ทอัพ (Startup Company)

กลุ่มสตาร์ทอัพ เป็นจุดศูนย์กลางของระบบนิเวศน์ ปัจจุบันสตาร์ทอัพในประเทศไทยมีการขยายการเติบโตเพิ่มขึ้นมากทั้งขนาดและจำนวนซึ่งกลุ่มนี้จะเป็นตัวอย่างสำคัญที่ทำให้เกิดสตาร์ทอัพหน้าใหม่เพิ่มขึ้น

2.6.1.2 นักลงทุน (Investor)

กลุ่มนักลงทุน เป็นส่วนช่วยให้สตาร์ทอัพมีเงินทุนไว้ขยายกิจการต่อไปได้ สามารถแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่

(1) กลุ่มนักลงทุนบุคคล (Angel Investor)

ใช้เงินทุนส่วนตัวมาร่วมสนับสนุน ส่วนมากจะเป็นเจ้าของธุรกิจที่มีความสนใจมีความรู้ความเชี่ยวชาญในธุรกิจที่ร่วมลงทุน

(2) กลุ่มนักลงทุนสถาบัน (Venture Capital)

นำเงินมาสนับสนุนให้สตาร์ทอัพเติบโตโดยการลงทุน เพื่อแลกกับการถือหุ้นในบริษัทสตาร์ทอัพและคาดหวังการเติบโตในอนาคตซึ่งกลุ่มนี้จะมีทั้งกลุ่มองค์กรในประเทศ และต่างประเทศ

(3) ช่องทางระดมทุนจากสาธารณะ (Crowd funding)

เป็นช่องทางที่สตาร์ทอัพสามารถมาขอทุนจากประชาชนทั่วไปได้ โดยอาจจะมีหรือไม่มีผลตอบแทนก็ได้ขึ้นอยู่กับรูปแบบของโครงการ

2.6.1.3 องค์กรที่เกี่ยวข้องที่ช่วยสนับสนุน (Supporting Organization)

กลุ่มองค์กรที่เกี่ยวข้องที่ช่วยสนับสนุนให้สตาร์ทอัพเติบโต และดำเนินกิจการต่อไปได้ มีองค์กรที่เกี่ยวข้อง 7 อย่าง ได้แก่

(1) หน่วยงานบ่มเพาะและโครงการเร่งการเติบโต (Incubators และ Accelerators)

เป็นหน่วยงานหรือองค์กรที่สนับสนุนธุรกิจสตาร์ทอัพโดยคัดเลือกบริษัทที่มีศักยภาพในการเติบโต เพื่อมาให้ความช่วยเหลือสนับสนุนแนะนำในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งด้านการตลาด การเงิน หรือกฎหมายรวมถึงทำงานร่วมกัน เพื่อช่วยเร่งให้ธุรกิจเติบโตได้รวดเร็วขึ้น

(2) หน่วยงานภาครัฐ (Government)

หน่วยงานภาครัฐที่ให้การสนับสนุน ส่งเสริมธุรกิจสตาร์ทอัพ ในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความรู้ สนับสนุนทางด้านเทคโนโลยี พาออกตลาดต่างประเทศตลอดจนออกกฎหมายทางด้านข้อปฏิบัติและกฎหมายต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์ต่อการสร้างธุรกิจสตาร์ทอัพ

(3) สมาคมการค้า (Association)

สมาคมการค้าเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการเทคโนโลยีรายใหม่ จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้กลุ่มสตาร์ทอัพได้มาทำงานร่วมกันและสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง รวมถึงเป็นตัวแทนของกลุ่มสตาร์ทอัพทั้งในและต่างประเทศ

(4) สถาบันการศึกษา (Academy)

หน่วยงานที่สนับสนุนด้านความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างธุรกิจสตาร์ทอัพ

(5) งานกิจกรรม (Event)

การจัดงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกับกลุ่มธุรกิจสตาร์ทอัพ เพื่อการเติบโต ไม่ว่าจะเป็นเวทีนำเสนอธุรกิจ เพื่อจับคู่ธุรกิจสตาร์ทอัพกับนักลงทุน รวมถึงงานสัมมนาต่าง

(6) พื้นที่ทำงานร่วมกัน (Co-working Space)

สถานที่ทำงานของกลุ่มคนที่เริ่มต้นทำธุรกิจที่ยังไม่มีสถานที่ทำงานเป็นของตนเอง เป็นการใช้พื้นที่ร่วมกันและมีชุมชนคนทำงานเหมือนกัน ทำให้มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนแนวคิดในการทำธุรกิจ ซึ่งสถานที่เหล่านี้มีไว้สนับสนุนสตาร์ทอัพโดยตรง โดยจะมีทั้งส่วนเอกชนที่จัดเก็บค่าใช้จ่าย กับส่วนที่ไม่มีค่าใช้จ่ายซึ่งมาจากการสนับสนุนของหน่วยงานเฉพาะที่ต้องการสนับสนุนโดยตรงๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาธุรกิจสตาร์ทอัพโดยหน่วยงานต่างๆ

(7) สื่อมีเดีย (Media)

สื่อที่เกี่ยวข้องกับสตาร์ทอัพโดยตรง ที่คอยอัปเดตข่าวสารความเคลื่อนไหวของคนในวงการสตาร์ทอัพ ทั้งในและต่างประเทศรวมถึง Blog ที่ให้ความรู้ หรือเทคนิคในการสร้างสตาร์ทอัพ ต่าง ๆ

จากข้อมูลระบบนิเวศของสตาร์ทอัพในประเทศไทยส่วนช่วยให้สภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศในการสร้างสตาร์ทอัพในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพ ทางผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบเหล่านี้ในการศึกษาความสัมพันธ์ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพและการสร้างเครือข่าย (Connectivity) ที่ช่วยส่งเสริมให้สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น มีโอกาสเติบโต และมุ่งเน้นศึกษาปัจจัยเชิงพื้นที่ที่มีผลต่อสตาร์ทอัพโดยตรงจากการศึกษาข้อมูลเรื่องของปัญหาสตาร์ทอัพที่กล่าวไว้ในหัวข้อที่ 1.1 และปัจจัยที่ส่งเสริมในหัวข้อที่ 2.2 ผู้วิจัยศึกษาเชิงพื้นที่และกายภาพของ พื้นที่ทำงานร่วมกัน (Co-working Space) และพื้นที่จัดงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีส่วนส่งเสริมสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศในการสร้างชุมชนสตาร์ทอัพในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพ

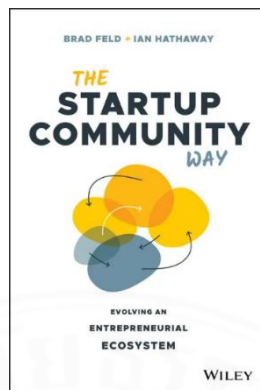
2.6.2 แนวคิดชุมชนสตาร์ทอัพ (Startup Community)

Alex Angel (2564) หัวหน้า Startup Community ประจำเว็บไซต์ techcrunch.com ได้ให้ความหมายของคำว่าชุมชนไว้ว่า Community หรือ ชุมชน โดยพื้นฐานที่สุดคือ กลุ่มคนที่มารวมกันโดยมีจุดประสงค์ร่วมกัน จุดประสงค์ร่วมกันนั้นอาจเป็นผลิตภัณฑ์ที่กำลังคิดค้น อาจเป็นบริษัท หัวข้อพูดคุย แต่ทั้งหมดล้วนตั้งใจเกี่ยวกับสิ่งนั้นเพื่อรวบรวม พูดคุย และเรียนรู้

กล่าวได้ว่า Startup Community หรือ ชุมชนสตาร์ทอัพ คือ การรวมตัวกันระหว่างสตาร์ทอัพและระบบนิเวศสตาร์ทอัพหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สนับสนุนและเชื่อมโยงเครือข่ายในการต่อยอดธุรกิจกับอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน รวมถึงกลุ่มนักลงทุน

กิจกรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนสตาร์ทอัพ มีตั้งแต่การเป็นพื้นที่ในการให้โอกาสผู้ประกอบการในการเชื่อมต่อการสนับสนุน ที่ปรึกษา ทรัพยากร และการเงินกับสตาร์ทอัพ ระดมองค์กรผู้ประกอบการในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือ การแบ่งปันข้อมูล และโอกาส เชื่อมต่อกับ

เครือข่ายชุมชนสตาร์ทอัพที่อื่น ๆ เช่น ชุมชนสตาร์ทอัพระดับประเทศเพื่อจัดหาพันธมิตร โอกาส และความคิดริเริ่มใหม่ๆ แก่ผู้ประกอบการในท้องถิ่น

ภาพที่ 2.12 หนังสือ The Startup Community Way โดย Brad Feld และ Ian Hathaway. จาก Brad Feld, 2563.

บทสัมภาษณ์โดย Techsource (2564) สัมภาษณ์ Ian Hathaway หนึ่งในผู้เขียนหนังสือ The Startup Community Way ได้กล่าวถึง Seven Capitals หรือ 7 ทรัพยากรที่สำคัญและจำเป็นสำหรับระบบนิเวศสตาร์ทอัพ ได้แก่ 1. ปัญญา: เทคโนโลยี ความคิด ข้อมูล (intellectual: technologies, ideas, information) 2. มนุษย์: ความสามารถ ความรู้ ทักษะ (human: talent, knowledge, skills) 3. การเงิน: รายได้ ทุน หนี้สิน (financial: revenue, equity, debt) 4. สถาบัน: องค์กรหลัก ตลาด ความมั่นคง (institutional: anchor organizations, markets, stability) 5. กายภาพ: ความหนาแน่น โครงสร้างพื้นฐาน คุณภาพของสถานที่ (physical: density, infrastructure, quality of place) 6. เครือข่าย: ความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ ความผูกพัน (network: connectedness, relationships, bondedness) และ 7. ทุนทางวัฒนธรรม: ทักษะ ความคิด พฤติกรรม (cultural: attitudes, mindset, behaviors) (Brad Feld และ Ian Hathaway, 2563)

ซึ่งผู้เขียนคนเดียวกัน Brad Feld ได้เขียนหนังสือ Startup Communities: Building an entrepreneurial ecosystem in your city เกี่ยวกับชุมชนสตาร์ทอัพในเมืองโบลเดอร์ (Boulder) ในกรุงลอนดอนเมื่อปี ค.ศ 2012 เนื้อหาภายในหนังสือได้มีการพูดถึงองค์ประกอบทางกายภาพที่ช่วยทำให้ชุมชนสตาร์ทอัพในพื้นที่ที่เค้านั้นมีชีวิตชีวา (Vibrant) และมีกิจกรรมตลอดเวลา นั่นคือ Boulder Open Coffee Club เป็นหนึ่งในองค์กรที่มีชีวิตชีวาที่สุดในโบลเดอร์ แนวคิดนี้มาจากการที่ทดลองจัดกิจกรรมมาพบปะสังสรรค์ สร้างเครือข่าย และแบ่งปันเรื่องราวต่าง ๆ ของคนที่ทำงานเป็นสตาร์ทอัพและผู้ประกอบการในร้านกาแฟในพื้นที่นั้น ผลที่ได้ คือ ได้รับการตอบรับที่ดีมาก Boulder Open Coffee Club จึงกลายเป็นพื้นที่การถ่ายทอดความรู้ที่เกิดขึ้นภายในชุมชน

ได้ทำให้หลายบริษัทเติบโตรวดเร็วขึ้นและช่วยให้พวกเขาเลี่ยงความผิดพลาดในการทำธุรกิจได้ ทุกสัปดาห์ทุกคนได้ใช้เวลาร่วมกันกับเพื่อนที่ดีที่เป็นสตาร์ทอัพด้วยร้านกาแฟที่ดีที่สุดในเมือง (Brad Feld, 2555, น. 85)

ภาพที่ 2.13 บรรยากาศ Boulder Open Coffee Club. จาก meetup, 2562.

จากประเด็นเรื่อง ร้านกาแฟ จากหนังสือข้างต้น วิทยานิพนธ์ของ ญัฐวดี สรรพรประเสริฐ (2563) ได้ข้อสรุปจากการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของร้านกาแฟกับการพัฒนาธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้นในเมืองเชียงใหม่ ร้านกาแฟไม่ได้มีบทบาทหลักเป็นปัจจัยในการพัฒนาธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้นผ่านการเป็นสถานที่ทำงานของวิสาหกิจเริ่มต้นแต่ก็มีบทบาทในการพัฒนาธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้นด้วยการเป็นปัจจัยแฝงมีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของวิสาหกิจเริ่มต้นที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาธุรกิจ และร้านกาแฟเป็นพื้นที่ที่มีการกระจุกตัวของกลุ่มคนรุ่นใหม่ เป็นพื้นที่ในการพูดคุยพื้นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ทำงานร่วมกันและเป็นพื้นที่อ่านหนังสือของคนรุ่นใหม่ด้วยเช่นกัน (สรรพรประเสริฐ, 2563)

2.6.2.1 การเชื่อมต่อ (Connectivity) เพื่อสร้างเครือข่าย (Network) ในชุมชนสตาร์ทอัพ

เมืองอัมสเตอร์ดัม เป็นศูนย์การของการทดลองนวัตกรรม การเปิดตัวนวัตกรรมใหม่ๆ และเป็นแหล่งรวมผู้คนที่มีความสามารถซึ่งเหมาะกับการเป็นเมืองของสตาร์ทอัพที่เตรียมขยายพื้นที่ ซึ่งทางเว็บไซต์ iamsterdam.com (2017) ได้เขียนบทความเกี่ยวกับวิธีการที่จะเชื่อมต่อองค์ประกอบในระบบนิเวศสตาร์ทอัพหรือชุมชนสตาร์ทอัพเข้าไว้ด้วยกันเพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมนั้นจะต้องมีลักษณะได้แก่ (I amsterdam, 2017) 1. กิจกรรม (Event) การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนเป็นเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์ (Connections) คือ การเข้าร่วม Meeting การประชุม และ Workshop 2. การเข้าถึงแหล่งทำงาน อัมสเตอร์ดัมมีพื้นที่ทำงานร่วมกันที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ

มากมาย รวมถึง WeWork และ Spaces หรืออาจตั้งอยู่ในศูนย์กลางท้องถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่ง นอกจากนั้น เว็บไซต์ techstartups.com (2020) ได้พูดถึงมี 2 วิธีในการสร้างเครือข่าย (network) ในระบบนิเวศสตาร์ทอัพในนครนิวยอร์ก ได้แก่ (Techstartups, 2020) 1. ใช้ประโยชน์จากแพลตฟอร์ม Meetups ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้เต็มที่ในบริเวณใกล้เคียง มีตติ้งเป็นกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการเพื่อพบปะผู้คนที่มีความคิดเหมือนกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งหมายความว่าจะต้องมีพื้นที่สาธารณะเพื่อพบปะกันผ่านแพลตฟอร์มนี้ 2. ควรเข้าถึงสมาชิกพื้นที่ทำงานร่วมกัน (Coworking space/hub community managers coworking space) เนื่องจากพื้นที่เหล่านี้มีเครือข่ายที่กว้างขวางของผู้ประกอบการในท้องถิ่นให้เรามีส่วนร่วมด้วยกัน

2.6.3 สรุปลักษณะชุมชนสตาร์ทอัพ (Startup Community) ที่ส่งเสริมสภาพแวดล้อมสตาร์ทอัพ

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลองค์ประกอบที่ส่งเสริมสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศสตาร์ทอัพให้มีประสิทธิภาพ เพื่อกำหนดลักษณะที่สำคัญมีความสัมพันธ์กับพื้นที่การใช้งานสำหรับนำไปใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสำรวจเพื่อการศึกษาลักษณะลักษณะชุมชนสตาร์ทอัพ (Startup Community) ที่ส่งเสริมสภาพแวดล้อมสตาร์ทอัพให้มีคุณภาพ ดังนี้

ตารางที่ 2.8

สรุปลักษณะชุมชนสตาร์ทอัพ (Startup Community) ที่ส่งเสริมความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพที่มีชีวิตชีวา

ประเด็นส่งเสริม	รายละเอียด	หัวข้อใหญ่	หัวข้อย่อย	สำรวจพื้นที่
ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพที่มีชีวิตชีวา	พื้นที่จัดกิจกรรม (Public Event space) เป็นจุดรวมตัวสตาร์ทอัพและนักลงทุน เป็นการเชื่อมต่อเครือข่ายทางธุรกิจสตาร์ทอัพ (Connectivity)	1. พื้นที่ส่วนกลางที่เป็นพื้นที่พักผ่อน ตั้งอยู่รอบ ๆ ทางเดินที่เชื่อมต่อยังพื้นที่การใช้งานอื่น ๆ ส่วนพื้นที่ส่วนกลางที่ถูกกำหนดให้ใช้งานได้จากทุกคนที่เข้ามาใช้บริการที่นี่ สมาชิกทุกประเภท เช่น พื้นที่จัดกิจกรรม 2. อยู่ฝั่ง โชนกิงสาธารณะ รวมกับพื้นที่ทดลองพื้นที่ศูนย์คำปรึกษา		ลักษณะทางกายภาพพื้นที่จัดกิจกรรม
1. การเข้าถึงแหล่งสตาร์ทอัพหลากหลายประเภท	1. มีสตาร์ทอัพทีมอื่นๆและผู้เชี่ยวชาญ เข้าถึงง่าย (Access)	1. ทำงานในพื้นที่เดียวกัน 2. เข้าถึงพื้นที่จัดกิจกรรมง่าย และเข้าถึงแหล่งทำงานของสตาร์ทอัพง่ายเช่นกัน (I amsterdam, 2017)		พื้นที่ทำงานร่วมกันที่มีพื้นที่จัดกิจกรรม
2. การเข้าถึงศูนย์ปรึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนสตาร์ทอัพ	1. R&D center, Incubator, นักลงทุน ศูนย์ปรึกษาอื่นๆเข้าถึงง่าย (Access)	1. มี R&D center, Incubator, นักลงทุน ศูนย์ปรึกษาอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการสนับสนุนสตาร์ทอัพ (Supporting Organization) จากเอกสาร SET Your Startup Business Guide (2561) ว่าด้วยการมีระบบนิเวศในพื้นที่		พื้นที่ทำงานร่วมกันที่มีพื้นที่จัดกิจกรรม พื้นที่ศูนย์ปรึกษา
3. รูปแบบจัดกิจกรรมส่งเสริมชุมชนสตาร์ทอัพ	กิจกรรม (Event) การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เป็นเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์ (Connections) คือ การเข้าร่วม Meeting การประชุม และ Workshop (I amsterdam, 2017)	1. สำหรับจัดกิจกรรมให้สตาร์ทอัพเจอกัน 2. มีส่วนร่วม จัดแสดงสินค้า จัดกิจกรรมจัดการแข่งขัน	1. งานกิจกรรม (Event) 2. การเข้าร่วม Meeting การประชุม และ Workshop (I amsterdam, 2017) 3. ชุมชนสตาร์ทอัพในพื้นที่มีชีวิตชีวา (Vibrant) และมีกิจกรรมตลอดเวลา (Feld, 2555)	พื้นที่สาธารณะ พื้นที่ทำงานร่วมกัน (Coworking space/hub community managers coworking space)
4. พื้นที่พบปะพูดคุยสาธารณะ (Public meeting space)	4. พื้นที่สาธารณะนัดพบ พูดคุย (Community - Public meeting space) 1. จะต้องพื้นที่สาธารณะเพื่อพบปะผู้คนที่มีความคิดเหมือนกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (I amsterdam, 2017)	1. เจอลูกค้าและพาร์ทเนอร์ 2. เจอกันระหว่าง สตาร์ทอัพต่างทีม นักลงทุน การสร้างเครือข่าย 3. พื้นที่จัดกิจกรรมพบปะสังสรรค์ สร้างเครือข่าย และแบ่งปันเรื่องราวต่าง ๆ ของคนที่ทำงานเป็นสตาร์ทอัพและผู้ประกอบการในร้านกาแฟในพื้นที่นั้น 4. ร้านกาแฟ ร้านอาหาร	พื้นที่จัดกิจกรรมพบปะสังสรรค์ สร้างเครือข่าย และแบ่งปันเรื่องราวต่าง ๆ ของคนที่ทำงานเป็นสตาร์ทอัพและผู้ประกอบการในร้านกาแฟในพื้นที่นั้น (Startup Communities: Building an entrepreneurial ecosystem in your city (2555)) เป็นรูปแบบการพูดคุยแบบไม่เป็นทางการ	พื้นที่สาธารณะเพื่อการจัดกิจกรรม

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

2.7 สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยการส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed (ระยะเริ่มต้น) สู่ระยะเติบโตและประสบความสำเร็จ

ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ค้นหาปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ส่งเสริมให้ไปสู่ระยะเติบโต ซึ่งจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี งานวิจัย และกรณีศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed (ระยะเริ่มต้น) สู่ระยะเติบโตและประสบความสำเร็จในทุกมิติ สามารถสรุปแบ่งได้เป็น 3 ประเด็นที่เกี่ยวข้องจากภาพใหญ่ คือ 1. ด้านลักษณะทางกายภาพ 2. ด้านสภาพแวดล้อมและคุณลักษณะ และ 3. ด้านความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพที่มีชีวิตชีวา เพื่อนำไปวิเคราะห์เพื่อนำตัวแปรนี้ในการอธิบายในงานวิจัยในประเด็นปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับทั้ง 3 ด้าน รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่ค้นพบเพิ่มเติมจากการวิเคราะห์กรณีศึกษาและส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed (ระยะเริ่มต้น) ผ่านประเด็นที่ได้สรุปมา ดังนี้

ตารางที่ 2.9

สรุปงานวิจัยและกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้อง ที่นำไปใช้ในงานวิจัย: ด้านลักษณะทางกายภาพ

ประเด็นส่งเสริม	รายละเอียดประเด็น		ตำแหน่งบนผังพื้น / โซน	รูปแบบ	เชื่อมต่อกับพื้นที่
ลักษณะทางกายภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อสภาพแวดล้อม	องค์ประกอบ	1. พื้นที่ทำงาน (work space) 1.1 พื้นที่ทำงาน แบบกลุ่มส่วนตัว (Private office) - เป็นพื้นที่เปิดโล่ง	1. อยู่รวมกลุ่มผังเดียวกัน ด้านในชิดด้านนอก เพื่อได้แสงธรรมชาติ และไม่รบกวน (ArchDaily, 2020)	1. ผังเป็นกระจกใส มองออกไปเห็นทุกห้องรอบนอกและเห็นทุกกิจกรรม (ArchDaily, 2020) (Singhal, 2019)	1. มีทางเดินตรงกลางที่สามารถเข้าถึงทุกห้อง มองเห็นทุกกิจกรรม (ArchDaily, 2020)
		1.2 พื้นที่ทำงานแบบร่วมกัน (Co-working space)	อยู่ระหว่างพื้นที่ทำงานแบบกลุ่มส่วนตัว และอยู่สองฝั่งระหว่างพื้นที่ส่วนกลาง โดยสตาร์ทออฟสามารถเข้ามาใช้ได้อย่างสะดวก (Station F)		
	รูปแบบพื้นที่ (S Firdaus, 2021)	Individual Private	1. เป็นห้องตัวส่วนตัว (Private cubicle) แบ่งเขตระหว่างบุคคลในรูปแบบของแผงกั้นระหว่างโต๊ะทำงาน 2. แผงกั้นจะอยู่ในรูปของตัวแบ่งผนังที่กั้นภาพและเสียงของสภาพแวดล้อมของพนักงาน พ		
		Individual Public	1. พื้นที่โต๊ะทำงานส่วนบุคคลอยู่ในพื้นที่เปิดโล่ง แต่มีขอบเขต แยกโต๊ะ 2. เพื่อทำงานคนเดียวหรือสูงสุดสองคนโดยมีที่นั่งหันหน้าเข้าหาพื้นที่เปิดโล่ง		
		Group Private Area	ห้องประชุม 1. ถูกจำกัดด้วยผนังช่วยเสริมการได้ยินและการมองเห็น ห้องนี้เป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมเพื่อให้เกิดความเป็นกันเองและความเป็นส่วนตัวที่สูงขึ้นลักษณะเหมือนกล่องแทรกตัวอยู่ในพื้นที่กลุ่มสาธารณะ 2. มักจะวางไว้ที่ขอบพื้นที่และไม่หันไปทางพื้นที่หมุนเวียนภายนอกโดยตรงเพื่อสร้างความรู้สึกเป็นส่วนตัว 3. ห้องประชุมที่จัดวางชิดกันโดยมีฉากกั้นกระจกที่ด้านขวาและด้านซ้ายเพื่อให้มองเห็นได้ชัดเจน แต่ยังคงปิดไว้เพื่อรักษาความเป็นส่วนตัวและการได้ยิน 4. ขนาดเล็กที่มีฉากกั้นผนังและหน้าต่างกระจกขนาดใหญ่		
		Group Public Area	1. พื้นที่เปิดที่มีการไหลเวียนของมนุษย์สูงพอที่จะเพิ่มฟังก์ชันที่กระตุ้นการโต้ตอบเป็นพื้นที่ทางสังคม 2. ห้องอเนกประสงค์ สามารถใช้สำหรับบุคคลหรือจัดกลุ่มเพื่อใช้ในระยะเวลาที่ผู้ใช้หลายคนสัมผัสได้ 3. พื้นที่เล่าจัน - โต๊ะขนาดใหญ่ที่ไม่มีฉากกั้น และขอบเขตระหว่างผู้ใช้เป็นเพียงระยะห่างระหว่างเก้าอี้ที่สามารถปรับให้เข้ากับความต้องการของแต่ละบุคคลได้ - รองรับกิจกรรมต่างๆ ได้หลากหลาย ตั้งแต่งานสบายๆ ไปจนถึงการเข้าสังคมโดยตำแหน่งวางที่พนักงานแต่ละคนสามารถจัดได้ - พื้นที่ในรูปแบบของพื้นที่เปิดโล่งมีความยืดหยุ่น 4. พื้นที่เปิดโล่ง - โต๊ะแบบ Discussion ในรูปของตารางขนาดใหญ่ที่ไม่มีแผงกั้นมีอยู่ในมุมต่างๆ - ขอบเขตจะแสดงในรูปแบบของระยะห่างระหว่างที่นั่งของพนักงานที่พวกเขาสามารถกำหนดได้เอง		
		2. พื้นที่ส่วนกลาง (common area) 2.1 พื้นที่พักผ่อน	1. ส่วนกลางของผังพื้น แทรกตัวอยู่ในพื้นที่ทำงานและพื้นที่ส่วนกลาง (Singhal, 2019)	1. ไม่มีผนังกั้นระหว่างกัน รวมเป็นโซนที่ใช้เสียงได้ (ArchDaily, 2020)	อยู่ตรงกลางระหว่างพื้นที่ทำงาน สามารถ เข้าถึงได้โดยง่าย (Singhal, 2019)
		3. พื้นที่ประชุม (Meeting space)	1. ตั้งอยู่ติดทางเดินที่เป็นแกนหลักเชื่อมไปเห็นพื้นที่ทุกจุด	1. ผังเป็นกระจกใส 1 ด้าน อีก ฝั่งเป็นกระดาน (ArchDaily, 2020)	1. ล้อมกิจกรรมด้วยทางเดินเชื่อมต่อด้วยกัน (Makakli et al., 2019)
		4. พื้นที่สนับสนุนอื่นๆ (Supporting space) -- ห้องประชุมขนาดเล็ก 2-4 คน	สาธารณะ เข้าถึงได้จากภายนอก เปิดให้คนภายนอกเข้ามาใช้บริการได้ (Singhal, 2019)	พื้นที่เปิดโล่ง	ตั้งอยู่สุดทางเดินที่เชื่อมกับพื้นที่ทำงาน

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

ตารางที่ 2.10

สรุปงานวิจัยและกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้อง ที่นำไปใช้ในงานวิจัย: ด้านสภาพแวดล้อมและคุณลักษณะ

ประเด็นส่งเสริม	รายละเอียดประเด็น	หัวข้อใหญ่	หัวข้อย่อย	สำรวจพื้นที่
1. สภาพแวดล้อมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	พื้นที่ทำงานในพื้นที่ทำงานร่วมกัน ส่วนใหญ่ได้รับการออกแบบมาเพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ โดยจำลองมาจากสำนักงานในบริษัทไฮเทค เช่น Apple และ Google (Assenza, 2015)	1. การออกแบบ (Design)	o การออกแบบภายในกระตุ้นสุนทรียภาพและความคิดสร้างสรรค์ ในแง่ของสถาปัตยกรรม การตกแต่ง และการจัดวาง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้ใช้งาน (Garrett, 2014) o การออกแบบที่เน้นความเหมาะสมกับผู้ใช้ในบริบทเมืองนั้นๆ สถานะทางวิชาชีพ ต้องสัมพันธ์ไปกับลักษณะผู้ใช้งานว่าเป็นกลุ่มคนที่เป็นลักษณะแบบใด (Thank God it’s Monday: Manhattan coworking spaces in the new economy (2019)	1.พื้นที่ทำงานที่สตาร์ทอัพกลุ่มนั้นทำงาน (ประเภทเทคโนโลยีที่ใช้) 2.พื้นที่สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ 3.พื้นที่เปิดโล่ง
		2.พื้นที่เปิดโล่ง (Openness)	o มองเห็นทั่วถึง การจัดวางตำแหน่งพื้นที่ - Flow การวาง zoning เดินผ่านทุกห้อง มองเห็นทุกกิจกรรม, พื้นที่ที่มีความคล่องตัวและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Dynamic and continually) (ArchDaily, 2020) o Layout ของพื้นที่ทำงานร่วมกัน สร้างโอกาสในการโต้ตอบในสภาพแวดล้อมเชิงพื้นที่	
		3.พื้นที่ส่วนกลาง	โอกาสได้พบปะพูดคุยกับผู้อื่นเพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิด	
			พื้นที่ที่ส่งเสริมให้เกิดความผ่อนคลายและความสงบ (space that reflection) เป็นพื้นที่ที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ด้วยความปลื้กวีเวก ความสงบและผ่อนคลาย โดยพื้นที่นั้นมีลักษณะ เป็นพื้นที่แยกสำหรับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง	
2. บรรยากาศเชิงบวกในการทำงาน (Positive atmosphere) (Firdaus, 2021)	บรรยากาศทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Productive)	การร่วมมือกัน (Collaborate)	1. พื้นที่ที่ี่เปิดโล่ง ถ้าเป็นพื้นที่แบบพื้นที่คนเดียวแบบสาธารณะ มีโต๊ะทำงานเล็กๆ ขึ้นกับจำนวนที่นั่ง หรือโต๊ะแบบ Discussion 2. ห้องประชุม -ห้องประชุมขนาดเล็กที่มีฉากกั้นผนังและหน้าต่างกระจกขนาดใหญ่ สามารถรองรับการประชุม การเจรจา และกิจกรรมการนำเสนอ วางไว้ที่ขอบพื้นที่และไม่หันไปทางพื้นที่หมุนเวียนภายนอกโดยตรงเพื่อสร้างความรู้สึกเป็นส่วนตัว 3.กิจกรรมที่ทำให้มีบรรยากาศแบบความร่วมมือกัน ได้แก่ การอภิปราย การสนทนาและการเจรจาต่อรอง	พื้นที่ทำงานแบบเปิดโล่ง พื้นที่ประชุม
		การเรียนรู้ (Learn)	1. พื้นที่ประชุม และพื้นที่ที่สามารถนำเสนองานได้ การเจรจาต่อรองและการนำเสนอที่รวมอยู่ในโหมดการเรียนรู้นั้นสามารถทำได้โดยใช้ห้องปิด (closed room) และสามารถจัดร่วมกับห้องประชุมได้ (meeting room) 2. จะวางไว้ที่ขอบพื้นที่และไม่หันไปทางพื้นที่หมุนเวียนภายนอกโดยตรงเพื่อสร้างความรู้สึกเป็นส่วนตัว	
	บรรยากาศสุขภาพ (Healthier)	การจดจ่อ (Focus)	1. ฉากกั้นในรูปแบบของผนังกันสำหรับคนเดียวที่จะให้ความเป็นส่วนตัวเมื่อพักผ่อน ห้องทำงานแบบคอก ห้องพักผ่อน 2. พื้นที่ที่ี่เปิดโล่ง ที่มีโต๊ะทำงานเล็กๆ สามารถใช้เพื่อทำงานคนเดียวหรือสูงสุดสองคนโดยมีที่นั่งหันหน้าเข้าหาพื้นที่เปิดโล่ง	
		การเข้าสังคม (Socialize)	1. พื้นที่เปิดโล่งซึ่งอำนวยความสะดวกด้วยพื้นที่อเนกประสงค์ (multipurpose spaces) และลานจ้ พื้นที่สาธารณะที่โรงอาหาร 2. การนันทนาการ-สังสรรค์และสามารถทำได้ด้วยพื้นที่สาธารณะที่โรงอาหารและลานจ้	
3.โอกาสสร้างเครือข่าย (Networking Opportunities)	1. พื้นที่ที่ interact with the space ระหว่างต่างทีม และคนอื่นๆ o พื้นที่ส่วนกลาง	1. coworking space ส่วนใหญ่มีพื้นที่ส่วนกลางซึ่งจะสามารถสื่อสารกับผู้ประกอบการรายอื่นและธุรกิจขนาดเล็กได้อย่างอิสระ 2. การออกแบบเชิงพื้นที่ควรดึงดูดผู้ประกอบการและผู้เข้าร่วมคนอื่นๆ ที่รู้สึกสบายใจพอที่จะโต้ตอบกับพื้นที่ (interact with the space) (Assenza, 2015) (Cheah, Sarah และ Yuen-Ping Ho, 2019)		พื้นที่ส่วนกลาง หรือ common space
	ความใกล้ชิดทางกายภาพ (Maria Roche, 2020)	1 ความใกล้ชิดมีอิทธิพลอย่างมากต่อแนวโน้มที่จะนำเทคโนโลยีมาใช้ / ความรู้ 2.อิทธิพลนี้จะสลายไปอย่างรวดเร็วด้วยระยะทางที่สตาร์ทอัพที่ห่างกันมากกว่า 20 เมตร ไม่ส่งผลกระทบซึ่งกันและกันอีกต่อไป		
4. สิ่งอำนวยความสะดวก	o เครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำงาน	การอำนวยความสะดวกของพื้นที่ทำงานร่วมกัน ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge exchange) ความพึงพอใจในการทำงาน (Work satisfaction) และนำไปสู่นวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการที่เพิ่มขึ้นในที่สุด (Bouncken, Brem, & Kraus, 2016; Capdevila, 2014; Spinuzzi, 2012; Moriset, 2014)		เครื่องมือและพื้นที่ในการทำงานรูปแบบต่างๆ

ตารางที่ 2.10 (ต่อ)

สรุปงานวิจัยและกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้อง ที่นำไปใช้ในงานวิจัย: ด้านสภาพแวดล้อมและคุณลักษณะ

ประเด็นส่งเสริม	รายละเอียดประเด็น	หัวข้อใหญ่	หัวข้อย่อย	สำรวจพื้นที่
ความยืดหยุ่น	ขนาดยืดหยุ่น (Scalable Work Space), ความสามารถในการปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำงาน	1. พื้นที่พร้อมใช้ตามความต้องการ เช่น พื้นที่สำหรับไว้ทำโปรเจกต์ ประชุม พบปะที่ต้องอาศัยเทคโนโลยี ทำงานร่วมกัน พื้นที่สำหรับบ่มเพาะสตาร์ทอัพ Flexible Space มักจะอยู่ในอาคารเดียวกัน -> เปลี่ยนฟังก์ชัน (Forbes Thailand, 2017) แบ่งฟังก์ชัน 2. สามารถเปลี่ยนแปลงคนในทีม ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของกลยุทธ์ทางธุรกิจที่สำคัญได้ (Scalable Work Space) 3. ขึ้นอยู่กับงานที่ทำอยู่ เนื่องจากผู้คนมีทางเลือกในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ 4. เพอร์ริเนอร์พื้นที่ทำงานสมัยใหม่มีลักษณะเฉพาะในด้านความยืดหยุ่น สามารถเคลื่อนย้ายได้		พื้นที่ทำงานร่วมกัน และพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

ตารางที่ 2.11

สรุปงานวิจัยและกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้อง ที่นำไปใช้ในงานวิจัย: ด้านความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพที่มีชีวิตชีวา

ประเด็นส่งเสริม	รายละเอียดประเด็น	หัวข้อใหญ่	หัวข้อย่อย	สำรวจพื้นที่
ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพที่มีชีวิตชีวา	พื้นที่จัดกิจกรรม (Public Event space)เป็นจุดรวมตัวสตาร์ทอัพและนักลงทุน เป็นการเชื่อมต่อเครือข่ายทางธุรกิจสตาร์ทอัพ (Connectivity)	1. พื้นที่ส่วนกลางที่เป็นพื้นที่พักผ่อน ตั้งอยู่รอบ ๆ ทางเดินที่เชื่อมต่อยังพื้นที่การใช้งานอื่น ๆ ส่วนพื้นที่ส่วนกลางที่ถูกกำหนดให้ใช้งานได้จากทุกคนที่เข้ามาใช้บริการที่นี่ สมาชิกทุกประเภท เช่น พื้นที่จัดกิจกรรม 2. อยู่ฝั่ง โชนกิงสาธารณะ รวมกับพื้นที่ทดลองพื้นที่ศูนย์คำปรึกษา (Singhal, 2019)		ลักษณะทางกายภาพพื้นที่จัดกิจกรรม
1. การเข้าถึงแหล่งสตาร์ทอัพหลากหลายประเภท	1. มีสตาร์ทอัพทีมอื่นๆและผู้เชี่ยวชาญ เข้าถึงง่าย (Access)	1. ทำงานในพื้นที่เดียวกัน 2. เข้าถึงพื้นที่จัดกิจกรรมง่าย และเข้าถึงแหล่งทำงานของสตาร์ทอัพ่ายเช่นกัน (I amsterdam, 2017)		พื้นที่ทำงานร่วมกันที่มีพื้นที่จัดกิจกรรม
2. การเข้าถึงศูนย์ปรึกษาที่เกี่ยวกับการสนับสนุนสตาร์ทอัพ	1. R&D center, Incubator, นักลงทุน ศูนย์ปรึกษาอื่นๆเข้าถึงง่าย (Access)	1. มี R&D center, Incubator, นักลงทุน ศูนย์ปรึกษาอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการสนับสนุนสตาร์ทอัพ (Supporting Organization) จากเอกสาร SET Your Startup Business Guide (2561) ว่าด้วยการมีระบบนิเวศน์ในพื้นที่		พื้นที่ทำงานร่วมกันที่มีพื้นที่จัดกิจกรรม พื้นที่ศูนย์ปรึกษา
3. รูปแบบจัดกิจกรรมส่งเสริมชุมชนสตาร์ทอัพ	1. กิจกรรม (Event) การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนเป็นเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์ (Connections) คือ การเข้าร่วม Meeting การประชุม และ Workshop (I amsterdam, 2017)	1.สำหรับจัดกิจกรรมให้สตาร์ทอัพเจอกัน 2.มีส่วนร่วม จัดแสดงสินค้า จัดกิจกรรม จัดการแข่งขัน	1. งานกิจกรรม (Event) 2. การเข้าร่วม Meeting การประชุม และ Workshop (I amsterdam, 2017) 3. ชุมชนสตาร์ทอัพในพื้นที่มีชีวิตชีวา (Vibrant) และมีกิจกรรมตลอดเวลา (Feld, 2555)	พื้นที่สาธารณะ พื้นที่ทำงานร่วมกัน (Coworking space/hub community managers coworking space)
4. พื้นที่พบปะพูดคุยสาธารณะ(Public meeting space)	4. พื้นที่สาธารณะนัดพบ พูดคุย (Community - Public meeting space) 1. จะต้องพื้นที่สาธารณะเพื่อพบปะผู้คนที่มีความคิดเหมือนกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (I amsterdam, 2017)	1. เจอลูกค้าและพาร์ทเนอร์ 2. นัดเจอกัน ระหว่าง สตาร์ทอัพต่างทีม และกับ Connection และกับ นักลงทุน การสร้างเครือข่าย 3. พื้นที่จัดกิจกรรมพบปะสังสรรค์ สร้างเครือข่าย และแบ่งปันเรื่องราวต่าง ๆ ของคนที่ทำงานเป็นสตาร์ทอัพผู้ประกอบการในร้านกาแฟในพื้นที่นั้น 4. ร้านกาแฟ ร้านอาหาร	พื้นที่จัดกิจกรรมพบปะสังสรรค์ สร้างเครือข่าย และแบ่งปันเรื่องราวต่าง ๆ ของคนที่ทำงานเป็นสตาร์ทอัพผู้ประกอบการในร้านกาแฟในพื้นที่นั้น (Startup Communities: Building an entrepreneurial ecosystem in your city (2555))	พื้นที่สาธารณะเพื่อการจัดกิจกรรม

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

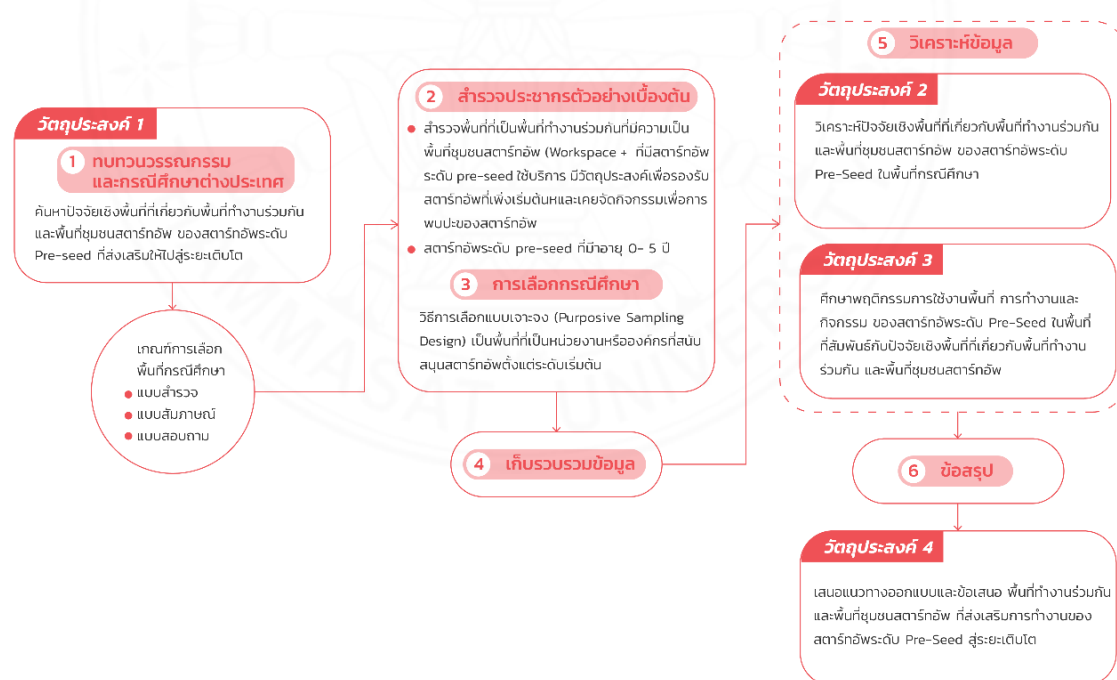
บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีของปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนสตาร์ทอัพ พื้นที่การทำงานร่วมกัน ปัจจัยส่งเสริมการเติบโตและประสบความสำเร็จของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) รวมไปถึงลักษณะทางกายภาพที่นำไปสู่ข้อสรุปของกายภาพที่เหมาะสมของกลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) โดยมีระเบียบวิธีวิจัยประกอบไปด้วยรายละเอียดดังนี้

- 3.1 กรอบการศึกษา
- 3.2 แหล่งข้อมูล
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กรอบการศึกษา

ภาพที่ 3.1 กรอบการศึกษา. โดยผู้วิจัย, 2564.

3.2 แหล่งข้อมูลงานวิจัย

3.2.1 ระดับโครงการ

3.2.1.1 พื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ

จากรวบรวมรายชื่อโครงการที่มีพื้นที่เพื่อสนับสนุนสตาร์ทอัพเลือกโดยพิจารณา ดังนี้

- (1) เป็นพื้นที่ที่เป็นพื้นที่ทำงานร่วมกันที่มีความเป็นพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ (Workspace + Community)
- (2) เป็นพื้นที่ที่มีพื้นที่ที่มีสตาร์ทอัพระดับ pre-seed ใช้บริการ
- (3) เป็นพื้นที่ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับสตาร์ทอัพที่เพิ่งเริ่มต้นหรือสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed
- (4) เป็นพื้นที่ที่เคยจัดกิจกรรมเพื่อการพบปะของสตาร์ทอัพ และหน่วยสนับสนุน มีโปรแกรมเร่งเติบโตของสตาร์ทอัพ

ซึ่งจากการศึกษาและสำรวจ พบว่าพื้นที่ที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น นั้นมากจากองค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ที่จัดกิจกรรมบ่มเพาะและสนับสนุนพื้นที่ให้ผ่านการเข้าร่วมโปรแกรมบ่มเพาะ หรือการแข่งขันนำเสนอไอเดีย (Pitching) ซึ่งสามารถแบ่งผู้สนับสนุนพื้นที่ได้ตามองค์ประกอบของระบบนิเวศสตาร์ทอัพ ดังนี้

ตารางที่ 3.1

รวบรวมรายชื่อโครงการที่มีพื้นที่เพื่อสนับสนุนสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น

No	องค์กรสนับสนุน (General Support)	สถาบันการศึกษา (Academy)	พื้นที่ทำงานร่วมกัน (Co-working Space)
1	สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA)	มหาวิทยาลัยมหิดล	HUBBA Sathorn
2	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (depa)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	WeWork
3	True Digital Park	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	JustCo
4	Thai Startup Association	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	Spaces
5	Startup Thailand	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	Glowfish
6	NATIONAL SCIENCE AND TECHNOLOGY DEVELOPMENT AGENCY	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	Launchpad
7	-	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	Muchroom
8	-	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	Regus
9	-	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	The Work Loft
10	-	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	WOLF Co-working Space
ผล สำ รวจ	1.เป็นโครงการที่รวบรวมผู้ที่สนใจการทำสตาร์ทอัพ แล้วให้อีกโอกาสด้วยการสนับสนุนผ่านโครงการบ่มเพาะ โปรแกรมการเรียนรู้ต่างๆ	1.เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ ที่มีบุคลากรที่เป็นแรงงานสำคัญต่อระบบนิเวศสตาร์ทอัพ	1.เป็นสตาร์ทอัพที่มีรายได้แล้ว 2.ค่าใช้จ่ายสูง 3.ส่วนใหญ่เป็น Co-working + service office

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

จากการสำรวจเบื้องต้น โครงการที่มีการให้พื้นที่ทำงานแก่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed มี พบว่า การศึกษาแหล่งข้อมูลระดับโครงการนี้ใช้วิธีการเลือกตัวแทนพื้นที่ที่เป็นหน่วยงานหรือองค์กรที่ให้พื้นที่สนับสนุนสตาร์ทอัพตั้งแต่ระดับเริ่มต้น ดังนี้

โครงการ A ขององค์กรสนับสนุน (General Support) จำนวน 1 โครงการ

โครงการ B ของสถาบันการศึกษา (Academy) จำนวน 1 โครงการ

3.2.2 ระดับบุคคล

3.2.2.1 กลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการเลือกโดยพิจารณาจาก ที่มีอายุบริษัทไม่เกิน 0-5 ปี หรือเป็นบริษัทที่เพิ่งก่อตั้งในช่วงปี 2563 – ปัจจุบัน (ช่วงที่สถานการณ์สตาร์ทอัพกำลังวิกฤติ) เป็นบริษัทที่พัฒนาสินค้าและบริการด้วยเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาให้กลุ่มเป้าหมาย และอยู่ในช่วงที่นำเสนอไอเดียในแก่นกลางทุน โดยแบ่งพิจารณาจากสถานที่ทำงาน ดังนี้

1) กลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ทำงานในพื้นที่ที่ทำงานร่วมกันไม่กำหนดขอบเขตพื้นที่ (On-site) เป็นพื้นที่ที่เช่าทำงาน พื้นที่ทำงานของตนเอง หรือทางบริษัทคู่ค้าให้พื้นที่มา จำนวน 8 คน

2) กลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ทำงานรูปแบบออนไลน์ (On-line) ทำงานที่บ้านหรือทำงานทางไกล ซึ่งกลุ่มนี้อาจจะมีการทำงานแบบ Hybrid เมื่อต้องการประชุม จำนวน 4 คน

3) กลุ่มตัวอย่างสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ทำงานในพื้นที่การทำงานร่วมกัน (Co-working space) กำลังเช่าพื้นที่ในกลุ่มพื้นที่ที่เลือกศึกษา ดังนี้

โครงการ A จำนวน 4 คน

โครงการ B จำนวน 3 คน

3.2.2.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาใช้วิธีการเลือกโดยพิจารณาจากพื้นที่ทำงานเพื่อสตาร์ทอัพ Pre-seed ช่วงมีนาคม - พฤษภาคม พ.ศ. 2565 ดังนี้

โครงการ A จำนวน 1 คน

โครงการ B จำนวน 2 คน

3.2.3 ระดับแหล่งข้อมูล

แนวคิดและทฤษฎี ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) ในพื้นที่กรณีศึกษา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

(1) งานวิจัย แนวความคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และกรณีศึกษา ที่เกี่ยวกับปัจจัยเชิงพื้นที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการทำงานของสตาร์ทอัพระยะ Pre-seed ที่ต้องการไปสู่ระยะเติบโต และเป็นข้อมูลที่สัมพันธ์กับการทำงานและสถานการณ์สตาร์ทอัพในปัจจุบัน (ช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2565)

(2) ข้อมูลทุติยภูมิ เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เอกสาร งานวิจัย สื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะที่มีการเผยแพร่และมีความน่าเชื่อถือที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กรณีศึกษา รวมถึงข้อมูลเชิงกายภาพของพื้นที่กรณีศึกษา เช่น แผนที่ รูปถ่าย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 การสืบค้นข้อมูลทุติยภูมิ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก งานวิจัย แนวความคิด ทฤษฎี และกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ งานวิจัย บทความ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อที่เผยแพร่ข้อมูลน่าเชื่อถือได้ รวมถึงข้อมูลเชิงกายภาพของพื้นที่กรณีศึกษา เช่น แผนที่ ผังเมือง รูปถ่าย

3.3.2 การสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากกลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ

(1) ประเด็นการสัมภาษณ์ สำหรับกลุ่มตัวอย่างสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) กลุ่มที่ 1, 2 และ 3 เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาลักษณะการทำงานและปัจจัยต่าง ๆ ของสตาร์ทอัพ ระดับ Pre-seed เพื่อวิเคราะห์เชิงพื้นที่ มีทั้งหมด 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลเบื้องต้น

ส่วนที่ 2 : การทำงานของสตาร์ทอัพ Pre-seed

ส่วนที่ 3 : เกิดไอเดียความคิดสร้างสรรค์

ส่วนที่ 4 : การพยายามหาโอกาส

ส่วนที่ 5 : การบริหารทุน

(2) ประเด็นการสัมภาษณ์ สำหรับกลุ่มตัวอย่างสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) กลุ่มที่ 3 เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ที่ 2 เกี่ยวกับการใช้งานพื้นที่ เพื่อสรุปลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมกับการส่งเสริมการทำงานของสตาร์ทอัพระดับ pre-seed มีทั้งหมด 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 : ลักษณะทางกายภาพของกรณีศึกษา

ส่วนที่ 2 : สภาพแวดล้อมและคุณลักษณะพื้นที่ของกรณีศึกษา

ส่วนที่ 3 : ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ

(3) ประเด็นการสัมภาษณ์ สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed มีทั้งหมด 5 ส่วนดังนี้

- ส่วนที่ 1 : ข้อมูลลักษณะทางกายภาพของกรณีศึกษา
- ส่วนที่ 2 : สภาพแวดล้อมและคุณลักษณะพื้นที่ของกรณีศึกษา
- ส่วนที่ 3 : ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ
- ส่วนที่ 4 : รูปแบบการให้บริการและการดำเนินการ
- ส่วนที่ 5 : แผนการอนาคตและข้อเสนอแนะ

3.3.3 การสำรวจภาคสนาม

การเก็บข้อมูลจากการสำรวจกับกลุ่มตัวอย่างพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ พื้นที่ทำงานร่วมกัน โดยทำการสำรวจข้อมูลและการสอบถาม จากผู้ใช้งานพื้นที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ดังนี้

3.3.3.1 พื้นที่ทำงานร่วมกัน

- (1) ข้อมูลทั่วไป
- (2) การจัดแบ่งและการใช้งานพื้นที่
 - ผังพื้นที่ภายใน ผังพื้นที่ภายนอก
 - การแบ่งสัดส่วนการใช้งาน ตำแหน่งการใช้งาน
- (3) ข้อมูลกายภาพที่เกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกัน
 - ประเภท ขนาด และองค์ประกอบของพื้นที่
 - รูปแบบของพื้นที่
 - คุณลักษณะของพื้นที่
 - สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่
- (4) พื้นที่รูปแบบต่างๆที่สตาร์ทอัพใช้งาน
- (5) ประเด็นตามปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกันที่สามารถ

ส่งผลต่อการทำงานเพื่อเติบโตและประสบความสำเร็จ

3.3.3.2 พื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ

- (1) ข้อมูลทั่วไป
- (2) การใช้งานพื้นที่
 - ผังพื้นที่
- (3) ข้อมูลกายภาพที่เกี่ยวกับชุมชนสตาร์ทอัพ
 - ประเภท ขนาด และองค์ประกอบของพื้นที่
 - รูปแบบของพื้นที่

- คุณลักษณะของพื้นที่
- สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่
- กิจกรรมในพื้นที่

(4) ประเด็นตามปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวกับพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพที่สามารถส่งผลกระทบต่อการทำงานเพื่อเติบโตและประสบความสำเร็จ

3.3.3.2 สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

- (1) สังเกตการใช้งานพื้นที่
- (2) สังเกตความมีปฏิสัมพันธ์กับพื้นที่
- (3) ภาพถ่าย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บข้อมูลมีทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับปัจจัยเชิงพื้นที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการทำงานของสตาร์ทอัพระยะ Pre-seed ที่ต้องการไปสู่ระยะเติบโต และเป็นข้อมูลที่สัมพันธ์กับการทำงานและสถานการณ์สตาร์ทอัพในปัจจุบัน (ช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2565) เพื่อนำประเด็นที่ได้มาออกแบบแบบสำรวจ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์

3.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.2.1 การเก็บข้อมูลจากการสำรวจทางกายภาพภาคสนามตามแบบสำรวจที่ออกแบบ จากกลุ่มตัวอย่างสำรวจเชิงพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ พื้นที่ทำงานร่วมกัน ในขอบเขตเลือกศึกษา

3.4.2.2 การศึกษาพฤติกรรม ลักษณะการทำงาน และการใช้งานพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed จากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลดังกล่าวโดยตรง ตามแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ออกแบบ ในระดับพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ

3.4.2.3 การศึกษาปฏิสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed กับกายภาพจากการสำรวจและการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed และจากการสังเกตพฤติกรรมการใช้งานพื้นที่และการใช้ชีวิต

3.4.2.4 การศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ตามแบบสัมภาษณ์ที่ออกแบบ

3.4.2.5 วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ สอบถาม สังเกต และการสำรวจรวมไปถึงข้อมูลสถิติที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้นเพื่อดูความสัมพันธ์กับปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed สู่ระยะเติบโต

3.4.2.6 สรุปข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแบ่งได้ 3 ส่วน คือ

3.5.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ได้จากการสืบค้นแนวคิด ทฤษฎี และกรณีที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลทฤษฎี

3.5.1.1 วิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงพื้นที่ทำงานร่วมกัน ที่สตาร์ทอัพต้องการและตอบกับปัญหาที่สตาร์ทอัพมี

3.5.1.2 วิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ ที่ส่งเสริมความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ

3.5.1.3 วิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงพื้นที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) ที่ส่งเสริมการทำงาน และความต้องการของสตาร์ทอัพกลุ่มนี้

3.5.1.4 นำประเด็นที่ได้ไปศึกษาและวิเคราะห์ว่ามีรูปแบบ ลักษณะเป็นไปตามแนวคิดที่ส่งเสริมให้สตาร์ทอัพประสบความสำเร็จหรือไม่ จากนั้น ออกแบบแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ และเกณฑ์ในการเลือกพื้นที่เกี่ยวกับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) พื้นที่ทำงานร่วมกัน พื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ

3.5.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.5.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

ได้จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ

(1) กลุ่มตัวอย่างสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น)

(2) กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) ในพื้นที่กรณีศึกษา

3.5.2.2 ข้อมูลพฤติกรรม ได้จากการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้นและเพิ่มเติม

3.5.3 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.5.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

- (1) ได้จากการสำรวจ สังเกตกลุ่มตัวอย่างพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ พื้นที่ทำงานร่วมกัน ในพื้นที่การศึกษา ได้แก่ ภาพถ่าย ผังพื้นที่ ข้อมูลการใช้งานพื้นที่จัดกิจกรรมที่เกิดขึ้น
- (2) รูปแบบกายภาพที่เกี่ยวข้องจากการสำรวจเชิงกายภาพ

โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ สรุประเด็น (Content Analysis) การ วิเคราะห์หาสาเหตุ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้พื้นที่ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม การใช้ชีวิต การใช้พื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed และปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพที่ส่งเสริมให้เติบโต

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากพื้นที่ทำงานเพื่อสตาร์ทอัพ Pre-seed กรณีศึกษาทั้งหมด 2 โครงการ ผ่านการเก็บข้อมูลทางกายภาพแวดล้อม การสำรวจลักษณะการทำงาน of สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ในปัจจุบันเพื่อหาพฤติกรรมการใช้พื้นที่ การทำงานและกิจกรรม เป็นกรอบในการเลือกศึกษา โดยแยกประเด็นการวิเคราะห์ออกเป็น 7 ส่วน ดังนี้

- 4.1 พฤติกรรมการทำงานและกิจกรรม ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในปัจจุบัน
- 4.2 ผลการสำรวจพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในกรณีศึกษา
- 4.3 พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการใช้พื้นที่ การทำงาน กิจกรรมและความต้องการของ สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) ที่ส่งเสริม
- 4.4 ผลการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed
- 4.5 การวิเคราะห์พื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในกรณีศึกษา ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีและการใช้งานจริง
- 4.6 สรุปแต่ละกรณีศึกษาจากการวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีและการใช้งานจริง
- 4.7 สรุปกลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้นที่ศึกษา

4.1 พฤติกรรมการทำงานและกิจกรรม ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในปัจจุบัน

กลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการเลือกโดยพิจารณาจาก ทีมที่มีอายุบริษัทไม่เกิน 0-5 ปี หรือเป็นบริษัทที่เพิ่งก่อตั้งในช่วงปี 2563 – ปัจจุบัน (ช่วงที่สถานการณ์สตาร์ทอัพกำลังวิกฤติ) เป็นทีมที่กำลังค้นหาไอเดีย พัฒนาสินค้าและบริการด้วยเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาให้กลุ่มเป้าหมาย และอยู่ในช่วงที่นำเสนอไอเดียในแก่นักลงทุน โดยแบ่งพิจารณาจากสถานที่ทำงาน ดังนี้

1. กลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed กลุ่มที่ 1 ที่ทำงานในพื้นที่ที่ทำงานตัวเองหรือบริษัทคู่ค้า (On-site) ไม่กำหนดขอบเขตพื้นที่ เช่น พื้นที่ที่เช่าทำงาน พื้นที่ทำงานของตัวเอง หรือทางบริษัทคู่ค้าให้พื้นที่มา จำนวน 8 คน

2. กลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed กลุ่มที่ 2 ที่ทำงานออนไลน์ (On-line) ทำงานที่บ้านหรือทำงานทางไกล ซึ่งกลุ่มนี้อาจจะมีการทำงานแบบ Hybrid เมื่อต้องการเจอหน้ากัน จำนวน 4 คน

3. กลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed กลุ่มที่ 3 ที่ทำงานในพื้นที่ทำงานในโครงการที่สนับสนุนสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่กำลังเช่าพื้นที่ในกลุ่มพื้นที่ที่เลือกศึกษา จำนวน 9 คน

จากนั้นทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ทั้งหมด 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1: ข้อมูลเบื้องต้นของสตาร์ทอัพ Pre-seed

ส่วนที่ 2: การทำงานของสตาร์ทอัพ Pre-seed

ส่วนที่ 3: การเกิดไอเดียความคิดสร้างสรรค์

ส่วนที่ 4: การพยายามหาโอกาส

ส่วนที่ 5: การใช้เงินทุน

4.1.1 ผลการสัมภาษณ์ลักษณะของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในปัจจุบัน

ข้อมูลเบื้องต้นของสตาร์ทอัพ Pre-seed

การเก็บข้อมูลการลักษณะการทำงานและปัจจัยต่างๆของสตาร์ทอัพ ระดับ Pre-seed และสามารถจำแนกได้ 3 กลุ่ม จากสถานที่การทำงานซึ่งมีผลต่อการทำงานและสภาพแวดล้อม และความต้องการ โดยมีข้อมูลเบื้องต้นผู้ให้สัมภาษณ์ ดังนี้

ตารางที่ 4.1

ข้อมูลเบื้องต้นของสตาร์ทอัพ Pre-seed ส่วนที่ 1: ข้อมูลเบื้องต้นของสตาร์ทอัพ Pre-seed

ประเภท กลุ่ม ตัวอย่าง	ส่วนที่ 1: ข้อมูลเบื้องต้นของสตาร์ทอัพ Pre-seed												
	ข้อมูลเบื้องต้น							สถานที่ทำงาน				กิจกรรมเพื่อสตาร์ทอัพ	
	No	ชื่อ	อายุ	หน้าที่	บริษัท เกี่ยวกับ	จำนวน สมาชิก	ก่อตั้ง ระยะ (ปี)	ระดับ	สถานที่ทำงาน	รูปแบบการทำงาน	ช่วงเวลาที่ทำงาน		มีโอกาสได้เข้าร่วมการ Pitching หรือ Launch หรือไม่
											ช่วงเวลา	ต่อสัปดาห์	
กลุ่มที่ 1	1	A	27	Marketing	AgriTech	3-4	6 ด.	Pre-seed	เช่าที่พาร์เนอร์	on-site ในห้องโยคะ	9.00-18.00	5	ไม่ได้ pitch แต่หานักลงทุนจากคนรู้จัก
	2	B	27	Co-founder	AgriTech	3-4	6 ด.	Pre-seed	เช่าที่พาร์เนอร์	on-site ในห้องโยคะ	9.00-18.00	5	ไม่ได้ pitch แต่หานักลงทุนจากคนรู้จัก
	3	C	28	Co-founder	HealthTech	5	4	Seed	Central Westgate	ทำงานตาม Foodcourt	9.00-18.00	5	NIA และอลิอันซ์ อยุธยา
	4	D	49	-	HRtech	20	4	Seed เริ่ม Growth	ออฟฟิศพาร์ตเนอร์	ทำงานร่วมกับพาร์ตเนอร์	9.30-18.30	5	ไปคุยเป็นรายบุคคลกับ Angle investor
	5	E	34	CEO	Logistics	4	3	เริ่ม Growth	เช่า ในหมู่บ้าน	ต้องมีโกดัง + โฮมออฟฟิศ	9.00-18.00	5	ไม่ค่อย Pitch โฟกัส business ก่อน
	6	F	35	Business	MedTech	12	3	Pre-series	ออฟฟิศแถวจุฬา	ทำงานด้วยกันทุกวัน	8.30-17.00	5	Pitching 1 ปี 2-3 ครั้ง
	7	G	45	ทั่วไป	HealthTech	6	3	Pre-seed	ออฟฟิศแถวจุฬา	คลินิก+ออฟฟิศ	9.00-18.00	5	เข้าร่วมบ้าง NIA สวทช ของ SCG spring
	8	H	33	manager	EdTech	4	5	Pre-seed	ออฟฟิศลูกค้า	ทำเรื่อยๆเริ่มขยายเช่าเอง	9.00-18.00	5	กับธนาคารใหญ่ ได้ TRUE INCUBE

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลเบื้องต้นของสตาร์ทอัพ Pre-seed ส่วนที่ 1: ข้อมูลเบื้องต้นของสตาร์ทอัพ Pre-seed

ประเภท กลุ่มตัวอย่าง		ส่วนที่ 1: ข้อมูลเบื้องต้นของสตาร์ทอัพ Pre-seed												
		ข้อมูลเบื้องต้น							สถานที่ทำงาน				กิจกรรมเพื่อสตาร์ทอัพ	
		No	ชื่อ	อายุ	หน้าที่	บริษัท เกี่ยวกับ	จำนวน สมาชิก	ก่อตั้ง ระยะ (ปี)	ระดับ	สถานที่ทำงาน	รูปแบบการทำงาน	ช่วงเวลาที่ทำงาน		มีโอกาสดำเนินการร่วม Pitching หรือ Launch หรือไม่
ช่วงเวลา	ต่อสัปดาห์													
กลุ่มที่ 2		1	I	24	-	FoodTech	5	1	Pre-seed	คณะ/ออนไลน์	ออนไลน์/เจอกันบ้างที่คณะ	flexible	5	ไปแข่งเยอะมาก ทั้งออนไลน์และออฟไลน์
		2	J	25	Co-founder	HealthTech	17-20	2	Seed	รีโมท 100%	ออฟฟิศบ้าง แต่รีโมทหลัก	9.30-18.30	5	เข้าร่วมบ่อย ภาครัฐ NIA เครือข่ายมือถือ
		3	K	25	Co-founder	HealthTech	3-4	3-2	Pre-seed	รีโมท 100%	ออฟฟิศบ้าง แต่รีโมทหลัก	9.30-18.30	5	เข้าร่วมบ่อย ภาครัฐ NIA เครือข่ายมือถือ
		4	L	23	co-founder	Logistics	4	10 ด.	Pre-seed	คณะ/ออนไลน์	ทำ mockup ทดลอง	flexible	flexible	Thailand Startup league
กลุ่ม ที่ 3	โครงการ A จำนวน 4 ทีม	1	M	32	Co-founder	FoodTech	5	3-4	Pre-seed ถึงseed	Private office ชั้น 5	ออฟฟิศ+มีฟาร์ม	flexible	5	มีฟาร์มเพื่อเข้าโปรแกรม ของ Space F
		2	N	45	Co-founder	Software	3-4	5	Pre-seed ถึงseed	ห้องประชุม ชั้น 6	มาประชุม 3-4คน	9.30-18.00	5	ของ depa และปตท
		3	O	28	Co-founder	E-commercial	5	1	Pre-seed	Private office ชั้น 5	ชนะได้พื้นที่ทำงานฟรี 1 ปี	9.30-17.30	5	NIA และของทรูจัดที่ True
		4	P	29	Co-founder	HRtech	4	4	Seed เริ่ม growth	Private office ชั้น 5	ใช้ห้องประชุมหรือนั่งคนเดียว	9.30-18.30	5	ไปคุยเป็นรายบุคคลกับ Angle investor
	โครงการ B จำนวน 3 ทีม	1	Q	27	co-founder	database	3	1	Pre-seed	ห้องทำงานร่วมกัน	บ้านเก็บของอยู่ด้วยกันทั้งทีม	9.30-17.30	5	Pitching ที่นี้หลายกิจกรรม
		2	R	27	co-founder	LawTech	2	1	Pre-seed	ห้องทำงานร่วมกัน	แยกกันแต่นั่งร่วมกับทีมอื่น	9.30-17.30	5	เข้าร่วมอบรม
		3	S	30	co-founder	database	3	1	Pre-seed	ห้องทำงานร่วมกัน	มีบ้านไว้เก็บของ อยู่ด้วยกัน	9.30-17.30	5	Pitching ที่นี้หลายกิจกรรม

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed พบว่า จาก 17 ใน 19 คน เป็นกลุ่มคนช่วงอายุอยู่ในเจนเนอเรชั่น Y ลักษณะเบื้องต้นของสตาร์ทอัพกลุ่มนี้โดยสามารถจำแนกสำคัญ ได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 จำนวน 8 คน

- 1) เป็นการเริ่มโอเดียจากตัวเองก่อน แล้วนำเสนอแก่นักลงทุนหรือพาร์ทเนอร์ด้วยตัวเองและไปคุยรายบุคคลกับ Angle investor
- 2) 5 ใน 8 คน ไม่ค่อยเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการของภาครัฐและเอกชน
- 3) เป็นประเภทธุรกิจที่ต้องมี Hardware เช่น โรงงาน ฟาร์ม โกดังเก็บของ คลินิก เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 จำนวน 4 คน

- 1) เป็นการเริ่มโอเดียจากตัวเองก่อน ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนเป็นคนเพิ่งเรียนจบระดับอุดมศึกษาปริญญาตรีประมาณ 0-2 ปี
- 2) เข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการของภาครัฐและเอกชนบ่อย เพื่อได้โอกาสทางโครงข่าย เพื่อเงินทุน หรือรางวัลอื่น ๆ ที่สนับสนุนการพัฒนาสินค้าและบริการ

กลุ่มที่ 3 จำนวน 7 คน

- 1) 5 ใน 7 คน เข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการของภาครัฐและเอกชนบ่อย เพื่อได้โอกาสทางโครงข่าย เพื่อเงินทุน หรือรางวัลอื่นๆที่สนับสนุนการพัฒนาสินค้าและบริการ ได้รางวัลเป็นพื้นที่ทำงาน

2) พื้นที่ทำงานนี้ อยู่ใกล้กับทีม เดินทางสะดวก

3) อยู่ขั้นตอนทำสินค้าและบริการเพื่อทดลองตลาดแล้ว

ส่วนใหญ่ทุกทีมมีเวลาทำงานที่ชัดเจน คือ อยู่ในช่วงเวลา 9.00 – 18.00 น. และมีบางทีมที่ให้อิสระในการทำงานเวลาใดก็ได้ตามที่สะดวกและทำงาน 5 วันต่อสัปดาห์ และจำนวนคนในทีมจะอยู่ที่ 3-5 คน โดยจำนวนคนในทีมที่ได้สัมภาษณ์มีความถี่เยอะที่สุดคือ 4 คน (8 จาก 19 ทีม)

4.1.1.1 การทำงานของสตาร์ทอัพ Pre-seed

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง พบว่า จุดร่วมของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ในเรื่อง การทำงานในระยะ pre-seed มีความต้องการพื้นที่ทำงาน หลายรูปแบบการกระบวนการทำงานในส่วนต่าง ๆ เช่น กระบวนการทำงานที่สำคัญ คือ ระดมความคิด สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed 17 ใน 19 คน ต้องการเจอหน้ากันมากกว่าในการระดมความคิดหรือประชุมภายในทีม ด้วยการเช่าหรือจองเพื่อใช้ห้องประชุม เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก พอได้รับมอบหมายงานก็แยก

ย้ายทำงานของตัวเอง และมีความต้องการ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครันในการประชุมและระดมความคิด เช่น กระจกนูน ขึ้นกับรูปแบบการประชุม ถ้าเป็นการพูดคุย ถกเถียงเพื่อหาไอเดียใหม่ ๆ จะต้องใช้อุปกรณ์เพิ่มขึ้นมา เช่น กระจกนูน กระจกนูนโพส-อิต ปากกาไวท์บอร์ด และกระจกนูนไวท์บอร์ด ซึ่งสอดคล้องกับการทำงานร่วมกันเป็นทีมของสตาร์ทอัพกลุ่มนี้ คือ พื้นที่ที่มีความรู้สึกร่วมมีความร่วมมือระหว่างสมาชิกอย่างเต็มที่ คือ พื้นที่ที่ทุกคนคุยเรื่องเดียวกัน และเจอหน้ากัน จะเป็นห้องประชุม หรือห้องทำงานส่วนตัว

ปัจจัยการเลือกพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ซึ่งเป็นตัวแปรในงานวิจัยนั้น ทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นที่ต่างกันทั้ง 3 กลุ่ม โดนสามารถสรุปเป็นประเด็น ดังนี้

กลุ่มที่ 1 จำนวน 8 คน

- 1) 6 ใน 8 คน เลือกพื้นที่ทำงานเพราะใกล้ เดินทางสะดวก
- 2) 4 ใน 8 คน เลือกพื้นที่เพราะบริษัทที่เป็นพาร์ทเนอร์ให้พื้นที่มา และอื่นๆ เป็นไปตามประเภทธุรกิจ เช่น ต้องใช้โกดังเก็บของ จึงเลือกเป็น Home Office

กลุ่มที่ 2 จำนวน 4 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานรูปแบบออนไลน์เป็นหลัก เนื่องจากสะดวก และไม่เสียค่าใช้จ่ายจากการเช่าพื้นที่ทำงาน แต่ 3 ใน 4 คน ให้คำตอบตรงกันว่า ให้ความสำคัญในเรื่องการประชุม หรือระดมความคิด ต้องการพื้นที่ระดมความคิดและมีปฏิสัมพันธ์กันต่อหน้า

กลุ่มที่ 3 จำนวน 7 คน

- 1) 6 ใน 7 คน เลือกพื้นที่ทำงานเพราะใกล้ เดินทางสะดวก
- 2) 5 ใน 7 คน เลือกเพราะเป็นพื้นที่ที่เป็นแหล่งรวมสตาร์ทอัพ
- 3) 4 ใน 7 คน พื้นที่หลากหลาย มีห้องประชุม ห้องทำงาน และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

4.1.1.2 การเกิดไอเดียความคิดสร้างสรรค์

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง พบว่า ประเด็นส่วนใหญ่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ในเรื่อง การเกิดไอเดียความคิดสร้างสรรค์ มีความเห็นความสำคัญต่อปัจจัยการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ในเชิงพื้นที่ 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ความเห็น 13 ใน 19 คน เห็นตรงกันว่ากระตุ้นไอเดียมาจากการที่ทำงานอยู่ด้วยกันกับทีม มีการพูดคุยกันตอนทำงาน ประชุมกัน การเกิดไอเดีย เกิดจากการพูดคุยต่อยอดความคิดไปเรื่อย ๆ ในทีม และการที่อยู่ด้วยกันตลอด ทำกิจกรรมร่วมกัน การสร้างแรงบันดาลใจในทีมตัวเองเป็นสิ่งสำคัญ

ประเด็นที่ 2 สภาพแวดล้อมที่สร้างแรงจูงใจในการทำงาน เพิ่มประสิทธิภาพและบรรยากาศในการทำงาน ความเห็น 11 ใน 19 คน สภาพแวดล้อมที่ไม่ใช่สำนักงานแบบเดิม ไม่มีผนังกั้น บรรยากาศแสงสว่างจากธรรมชาติมากกว่าแสงประดิษฐ์ มีสภาวะอยู่สบาย อุณหภูมิพอเหมาะ เป็นพื้นที่เปิดโล่ง มองเห็นข้างนอก มีพื้นที่สีเขียว

ประเด็นที่ 3 สภาพแวดล้อมแบบใดที่คิดไม่ช่วยกระตุ้นความคิดและการทำงาน ความเห็น 11 ใน 19 คน ไม่ชอบเป็นพื้นที่ที่ปิดไม่ปลอดโปร่ง เพดานต่ำ อึดอัด และเสียงดัง

พื้นที่ส่วนกลาง

จากทฤษฎีและแนวคิดเรื่องพื้นที่ส่วนกลางที่ช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ มุมมองต่อพื้นที่ส่วนกลางกับการเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำสตาร์ทอัพ มีดังนี้

1) การทำงานพื้นที่ประจำวันและการใช้พื้นที่ทำงานรูปแบบต่าง ๆ เช่น ห้องประชุม โต๊ะทำงาน มักจะพูดคุยเรื่องที่เป็นทางการ แต่พื้นที่ส่วนกลางสามารถพูดในสิ่งที่ไม่ได้เป็นทางการมาก มีความกล้าที่จะพูดมากกว่า ซึ่งตรงกับทฤษฎี ควรมีในพื้นที่ทำงานเพื่อสตาร์ทอัพต่อไป

2) ลักษณะพื้นที่ที่เดินได้แบบไม่ได้ขาดการเชื่อมต่อกับคนในห้องทำงาน ไม่รู้สึก กระจกกระจกเวลาเดินออกไปข้างนอกพื้นที่ทำงาน พื้นที่ห้องประชุม เพื่อคิดไอเดียนอกพื้นที่ทำงาน ควรจะเป็นห้องที่ไม่ปิดทึบ ยังคงโปร่งโล่งมองเห็นกันได้ ว่า ซึ่งตรงกับทฤษฎี ควรมีในลักษณะความไม่ปิดทึบในพื้นที่ทำงาน

3) ต้องการพื้นที่ที่สามารถนั่งด้วยกัน มีที่เขียน โปส-ิตแปะได้ พื้นที่พักผ่อน นั่งเล่นที่ไม่ได้เป็นพื้นที่ธรรมดา แต่อยากให้พื้นที่ที่เราสามารถมีปฏิสัมพันธ์ต่อพื้นที่ได้ เช่น ชัดเขียน ออกกำลังกายหรือเล่นอะไรก็ได้ สามารถปรับเปลี่ยนได้

พื้นที่อื่น ๆ เพิ่มเติม

พื้นที่จับหลัก (Snap area) ความเห็นส่วนใหญ่มองว่ายังไม่ได้ใช้เพราะด้วยบรรยากาศที่เป็นสภาพแวดล้อมการทำงานจึงไม่มีความรู้สึกอยากใช้พื้นที่เพื่อจับนอน มองว่ายังไม่จำเป็นในการทำงานมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

4.1.1.3 การพยายามหาโอกาส

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง มีมุมมองและความเห็นที่ต่างกัน ทั้ง 3 กลุ่ม โดยการให้ความสำคัญในเรื่อง การพยายามหาโอกาสในประเด็นการสร้างเครือข่ายกับทีมอื่น ๆ ในพื้นที่ทำงานร่วมกัน และการพยายามหาโอกาสจากภายนอกในพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ สรุปได้ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 จำนวน 8 คน

6 ใน 8 คน มีมุมมองต่อการหาโอกาสในพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ คือ เนื่องจากเป็นสตาร์ทอัพที่มีพื้นที่จากพาร์ทเนอร์และมี Home Office เป็นของตัวเอง ดังนั้นการหาหรือได้โอกาส จะมาจากพาร์ทเนอร์หรือนักลงทุนที่เป็นที่รู้จักผ่านคนในทีมและคนรู้จักมากกว่า ไม่

ได้มาจากพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ แต่จะมีผ่านกิจกรรมทางภาครัฐที่เข้าร่วม บางครั้ง

กลุ่มที่ 2 จำนวน 4 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานรูปแบบออนไลน์เป็นหลักเป็นผลมาจากหาพยายามลดค่าใช้จ่าย ดังนั้น มักจะเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการของภาครัฐและเอกชนบ่อยครั้ง เพื่อได้โอกาสทางเครือข่ายระบบนิเวศน์สตาร์ทอัพ และเพื่อเพิ่มโอกาสการได้รับเงินทุน หรือรางวัลอื่น ๆ ที่สามารถสนับสนุนการพัฒนาสินค้าและบริการ

กลุ่มที่ 3 จำนวน 7 คน

6 ใน 7 คน เข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการของภาครัฐและเอกชนบ่อยครั้ง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทางโครงการจัดให้ในพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ เพื่อได้มีการ สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างทีมอื่น ๆ ที่อยู่ในพื้นที่นั้น และได้รับโอกาสในการได้รับการระดมทุนมากขึ้น

รูปแบบกิจกรรมและโอกาสที่เกิดขึ้น

เป็นกิจกรรมที่ทางโครงการและหน่วยงานที่สนับสนุนสตาร์ทอัพจัดให้แล้วมีประโยชน์ต่อการพัฒนาสินค้าและบริการของสตาร์ทอัพ รวบรวมจาก การสัมภาษณ์สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ได้เข้าร่วมแล้วสามารถ สร้างเครือข่ายในระบบนิเวศน์สตาร์ทอัพ พบปะกับธุรกิจอื่น ๆ และผู้คนใหม่ๆ ได้มีโอกาสพูดคุย ถามความคิดเห็นพอรู้จักกันก็สามารถไปต่อได้ สิ่งที่สำคัญก็คือการพบปะกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีและแนวคิด โดยมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ตารางที่ 4.2

ข้อมูลรูปแบบกิจกรรมและโอกาสที่เกิดขึ้น ส่วนที่ 4: การพยายามหาโอกาส

รูปแบบกิจกรรม	กิจกรรม	ผู้เข้าร่วม	ผลที่เกิดขึ้น
1. Pitching	1. นำเสนอบริษัท ไอเดีย หรือธุรกิจ	1. สตาร์ทอัพ 2. ลูกค้า 3. นักลงทุน 4. บริษัทคู่ค้า	1. ได้รับเงินทุน 2. ได้รับพื้นที่ทำงาน 3. ได้เข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาต่อยอด ไอเดีย หรือสินค้าและบริการ
2. Pre-Incubation และ Incubation	1. ช่วยพัฒนาไอเดีย 2. บ่มเพาะ	1. สตาร์ทอัพ, 2. เมนทอร์	1. พัฒนาต่อยอดไอเดีย หรือสินค้าและบริการ
3. Course/Class	1. บรรยาย ให้ความรู้ 2. นั่งเรียน หรือฟัง	1. สตาร์ทอัพ, 2. เมนทอร์	1. พัฒนาต่อยอดไอเดีย หรือสินค้าและบริการ
4. Workshop	1. ฝึกภาคปฏิบัติ เช่น ใช้โปรแกรม	1. สตาร์ทอัพ, 2. เมนทอร์	1. มีประโยชน์มากที่สุด เพราะได้คุยกับ เมนทอร์ 2. ได้มุมมอง ไอเดียที่ชัดเจนขึ้น

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลรูปแบบกิจกรรมและโอกาสที่เกิดขึ้น ส่วนที่ 4: การพยายามหาโอกาส

รูปแบบกิจกรรม	กิจกรรม	ผู้เข้าร่วม	ผลที่เกิดขึ้น
5. Exhibition	1. จัดแสดงสินค้าและบริการ	1. สตาร์ทอัพ 2. ลูกค้า 3. นักลงทุน 4. บริษัทคู่ค้า	1. นักลงทุนที่สนใจมาดูงานเพื่อเลือกลงทุน 2. ได้รับโอกาสขยายกลุ่มลูกค้าและตลาด
6 . Business matching	1. จับคู่ทีมกับธุรกิจอื่นๆ เพื่อพูดคุยมุมมองที่ต่างกัน	1. สตาร์ทอัพ	1. พูดคุยกันด้านอื่นๆ เพื่อสามารถทำร่วมกันได้

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

กิจกรรมที่ทางโครงการและหน่วยงานที่สนับสนุนสตาร์ทอัพจัดให้แล้วมีประโยชน์ต่อการพัฒนาสินค้าและบริการของสตาร์ทอัพ จะให้พื้นที่ที่สามารถจัดกิจกรรมได้ เช่น พื้นที่จัดกิจกรรมรูปแบบบรรยาย เป็นต้น และต้องเป็นพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้จากบุคคลภายนอก ซึ่งจะสำรวจพื้นที่ที่จัดกิจกรรมเหล่านี้ ในพื้นที่กรณีศึกษาเพื่อดูการจัดวางพื้นที่และลักษณะพื้นที่

4.1.1.4 การบริหารทุน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง มีมุมมองและความเห็นที่ต่างกัน ทั้ง 3 กลุ่ม แต่มีกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีมุมมองการบริหารจัดการทุนที่คล้ายกัน คือ การพยายามไม่ให้มีต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) ในช่วงแรก อะไรที่สามารถประหยัดก็จะประหยัดให้ได้มากที่สุด เรื่องพื้นที่ถ้าต้องเช่าจริง ๆ จะเช่าพื้นที่เฉพาะแค่ตอนทำงานที่สำคัญ เช่น ประชุม นัดเจอนักลงทุน-ลูกค้า โดยมุมมองที่ต่างกันสามารถสรุปได้ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 จำนวน 8 คน

ปัจจัยการสร้างการเลือกมีพื้นที่ทำงานเป็นของตัวเอง คือ ต้องการมีพื้นที่เก็บของ ปรับปรุงแต่งเติมได้ มีความมั่นคง และมีความเห็นว่าการตกแต่งภายในและบรรยากาศไม่ต้องสวยงามมากขนาดนั้น เอาเงินไปบริหารเงินให้หมุนเวียน บริหารทีมงานสำคัญที่สุด

กลุ่มที่ 2 จำนวน 4 คน พยายามเข้าร่วมโครงการที่มีแข่งขันเพื่อเงินรางวัล หรือออกไปหารายได้ทางอื่น เช่น เป็นทรนเนอร์สอนรูปร่างเพื่อเอาเงินไปพัฒนาสินค้าและบริการ

กลุ่มที่ 3 จำนวน 7 คน ปัจจัยการเลือกเช่าพื้นที่ทำงานร่วมกัน

1) ช่วยใน ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เรื่องการ ตกแต่งพื้นที่เอง ติดตั้งระบบ ค่าแม่บ้าน ค่าเน็ต ค่าบำรุงรักษา ค่าน้ำ ค่าไฟ มันรวมอยู่ในค่าเช่ารายเดือน รายปีแล้ว

- 2) มีพื้นที่หลายรูปแบบ พื้นที่ส่วนกลาง ห้องน้ำสะอาด มีระบบทันสมัย ไม่จำเป็นต้องหาส่วนกลางเอง
- 3) สามารถประหยัด สัก 10,000-20,000 บาทต่อเดือน สามารถเอาไปทำโฆษณาได้ ทำ Branding ได้เพิ่ม
- 4) ไม่เป็นสัญญาระยะยาว มั่นยืนหยุ่น หากมีการขยายตลาด ขยายขนาดทีมงาน
- 5) ได้สภาพแวดล้อมที่มีสตาร์ทอัพทีมอื่น ๆ ในพื้นที่ ซึ่งเป็นปัจจัยที่เลือกเช่าพื้นที่ทำงานร่วมกัน

4.1.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ ทั้ง 3 กลุ่ม สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่ทุกทีมมีเวลาทำงานที่ชัดเจน คือ อยู่ในช่วงเวลา 9.00 – 18.00 น. และมีบางทีมที่ให้อิสระในการทำงานเวลาใดก็ได้ตามที่สะดวกและทำงาน 5 วันต่อสัปดาห์ จำนวนคนในทีมจะอยู่ที่ 3-5 คน โดยจำนวนคนในทีมที่ได้สัมภาษณ์มีความถี่เยอะที่สุดคือ 4 คน เป็นสัดส่วน 8 ต่อ 19

จำนวนคนภายในทีม มาจากการรูปแบบการทำงานที่เริ่มด้วย ผู้ก่อตั้ง (Founder) และผู้ร่วมก่อตั้ง (Co-founder) จำนวน 2 คน เพื่อคิดหาไอเดียแลความเป็นไปได้ของตลาดในช่วงแรก จากนั้นเริ่มหาเพื่อนร่วมทีมมาทำหน้าที่ออกแบบ (Designer/Creator) 1 คน และผู้เขียนโปรแกรม (Developer) จำนวน 2-3 คน เพื่อช่วยกันทำงานให้ได้ตัวอย่างสินค้าและบริการที่เป็นรูปธรรมเพื่อนำเสนอแก่นักลงทุนและทดลองตลาด

การข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สามารถวิเคราะห์พื้นที่สัมพันธ์และลักษณะพื้นที่จากจุดร่วมความต้องการและมุมมองความเห็นของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่เหมือนกัน ดังนี้ ตารางที่ 4.3

วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed

ประเด็น	ความต้องการ	พื้นที่สัมพันธ์	ลักษณะ
การทำงาน ของ สตาร์ทอัพ Pre-seed	พื้นที่ทำงาน หลายรูปแบบ การกระบวนกร	พื้นที่ทำงานแบบกลุ่ม	1. รองรับ จำนวน 3-5 คน 2. โต๊ะทำงานร่วมแบบกลุ่ม (team space) 3. ห้องทำงานแบบ กลุ่ม (Private Group Office)
		ห้องประชุม	กระดาน จอทีวี
			1. โต๊ะทำงานเดี่ยว (Individual Desk) 2. ห้องคุยโทรศัพท์ (Phonebooth)
		สิ่งอำนวยความสะดวก	1. กระดาษ โฟส-อิต ปากกาไวท์บอร์ด กระดานไวท์บอร์ด 2. ระบบอินเทอร์เน็ตเสถียร 3. เทคโนโลยีและเครื่องมือที่พร้อมใช้งาน เช่น จอทีวี โปรเจคเตอร์

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ตารางแสดงวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed (ต่อ)

ประเด็น	ความต้องการ	พื้นที่สัมพันธ์	ลักษณะ
การทำงาน ของ สตาร์ทอัพ Pre-seed	ปัจจัยการเลือก พื้นที่ทำงาน : กรณีพื้นที่ทำงาน ร่วมกัน	1. ตำแหน่งที่ตั้ง	ใกล้ เดินทางสะดวก
		2. แหล่งรวม คนทำงานเหมือนกัน สตาร์ทอัพเหมือนกัน	มีทีมอื่นๆอยู่ในพื้นที่ทำงาน ใช้งานร่วมกัน
		3. พื้นที่ทำงาน หลากหลาย	ห้องประชุม ห้องทำงาน และสภาพแวดล้อมที่ เหมาะสม
การเกิด ไอเดีย ความคิด สร้างสรรค์	การทำงานอยู่ ด้วยกันกับทีม	พื้นที่ทำงานแบบกลุ่ม	1. เป็นพื้นที่ที่ไม่มีการปิดกั้นในทีม เห็นตลอดเวลา
	สภาพแวดล้อมที่ สร้างแรงจูงใจ	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	1. ไม่มีผนังกั้น 2. บรรยากาศแสงสว่างจากธรรมชาติ มีสภาวะอยู่ สบายอุณหภูมิพอเหมาะ เป็นพื้นที่เปิดโล่ง (Open plan) มองเห็นข้างนอก มีพื้นที่สีเขียว
	ไม่ช่วยกระตุ้น ความคิดและการ ทำงาน	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	1. ต้องไม่ปิดทึบ เพดานต่ำ อึดอัด 2. เสียงดัง ต้องแยกโซนที่ต้องใช้เสียง และไม่ใช้เสียง ได้
	พื้นที่ส่วนกลาง	พื้นที่พักผ่อน นั่งเล่น	1. ไม่ปิดทึบ และบรรยากาศต้องผ่อนคลายเป็น กันเอง 2. สามารถพูดคุย ใช้เสียง และกล้าที่จะพูดได้
		พื้นที่ทำงานกับพื้นที่ ส่วนกลางอื่นๆ	1. พื้นที่ทำงานกับพื้นที่ด้านนอกควรเชื่อมต่อแบบไม่ โดนปิดกั้น อาจจะเป็นกระจกใสกันผนัง
การ พยายาม หาโอกาส	เข้าร่วมกิจกรรม	พื้นที่ทำงานร่วมกัน พื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ	1. พื้นที่ที่มีการเจอกันระหว่าง สตาร์ทอัพ นักลงทุน ลูกค้า ต้องเป็นพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ไม่ปิดกั้น 2. รองรับการจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ 3. มีจอโปรเจกเตอร์ เครื่องเสียง
การ บริหารทุน	ค่าใช้จ่ายต้องมี ความคุ้มค่ากับ การได้ประโยชน์ จากการเช่าพื้นที่ ทำงานร่วมกัน	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	1. ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อม 2. มีพื้นที่ที่หลากหลายการใช้งาน 3. พื้นที่ส่วนกลาง

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565

4.2 ผลการสำรวจพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในกรณีศึกษา

ลักษณะพื้นที่พื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ที่ได้ทำการเก็บข้อมูลทั้ง 2 แห่งนั้นได้ถูกวิเคราะห์ผ่านแนวคิดและทฤษฎีที่ได้ศึกษาจากบทที่ 2 เพื่อสามารถวิเคราะห์ปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น โดยรายละเอียดการวิเคราะห์ ดังนี้

4.2.1 โครงการ A

โครงการ A เป็นโครงการที่จัดตั้งโดยองค์กรที่สนับสนุน (General support) บริหารจัดการให้เข้าพื้นที่สำนักงาน มีกลุ่มเป้าหมายเป็นคนรุ่นใหม่ สตาร์ทอัพ ธุรกิจเกี่ยวกับเทคโนโลยี ความต้องการคนกลุ่มนี้ ซึ่งมีพื้นที่สำนักงาน พื้นที่ทำงานร่วมกัน พื้นที่จัดกิจกรรมและทั่วไปคนกลุ่มนี้ที่ เป็นผู้ประกอบการจะต้องการมีความต้องการสร้างเครือข่ายจึงจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสนับสนุน

ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4.4

ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ: โครงการ A

ลำดับ	ข้อมูล	รายละเอียด	หมายเหตุ
1	ประเภท	องค์กรสนับสนุน (General Support)	
2	จุดประสงค์โครงการ	สนับสนุนสตาร์ทอัพในประเทศไทยด้วยพื้นที่ทำงานแหล่งความรู้ ชุมชนสตาร์ทอัพ โอกาสในการพบนักลงทุน และความช่วยเหลือพื้นฐาน	
3	ผู้ดูแล	1. บริษัท ทูริติฟ พาร์ค จำกัด โดย 1.1 บริษัท แมกโนเลีย ควอลิตี้ ดีเวลล็อปเม้นต์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด 1.2 บริษัท ทูริติฟ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (เครือข่ายโทรศัพท์)	
4	ที่ตั้ง	ทูริติฟ พาร์ค 101 ถนนสุขุมวิท เขตพระโขนง จ.กรุงเทพฯ 10260 ประเทศไทย	
5	ย่าน	ปทุมวัน	
6	ปีก่อตั้ง	พ.ศ. 2562 (3 ปี)	
7	ลักษณะอาคาร	มี 3 ชั้น (ชั้น 5-7) บน อาคารเพกาซัส (ต่อเหนืออาคารศูนย์การค้าในแนวโค้ง) เป็นอาคารสูง 7 ชั้น (รวมทั้งอาคาร) ทั้งหมดเป็นพื้นที่สำหรับสตาร์ทอัพ	
8	ขนาดพื้นที่	77,000 sq.m.	

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ตารางแสดงข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ: โครงการ A

ลำดับ	ข้อมูล	รายละเอียด	หมายเหตุ
9	เวลาให้บริการ	เปิดบริการทุกวัน ยกเว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลา 9.00-18.00 น.	
10	ค่าบริการ	<u>ทั่วไป</u> 1 Day 270.00 ฿ <u>สมาชิก</u> 1 Month 6,000.00 ฿ 3 Months 15,750.00 ฿ 6 Months 27,000.00 ฿ 12 Months 40,500.00 ฿ *ผู้ผ่านการคัดเลือก/เข้ารอบการแข่งขันได้รับพื้นที่โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	
11	จุดเด่น	แนวคิด “Open Innovation” นี้คือระบบนิเวศของสตาร์ทอัพ ที่นำบริษัทเทคโนโลยีชั้นนำระดับโลก สตาร์ทอัพ ผู้ประกอบการ นักลงทุนมหาวิทยาลัย ศูนย์วิจัย และหน่วยงานของรัฐเข้าด้วยกัน บนพื้นที่กว่า 77,000 ตารางเมตร	

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

4.2.1.1 ลักษณะทางกายภาพของกรณีศึกษา

จากการสำรวจพื้นที่ที่สตาร์ทอัพของโครงการใช้งานในอาคาร 7 ชั้น มี 3 ชั้น (ชั้น 5-7) พบว่า พื้นที่ที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ใช้ คือ ชั้น 5 ชั้น 6 และชั้น 7

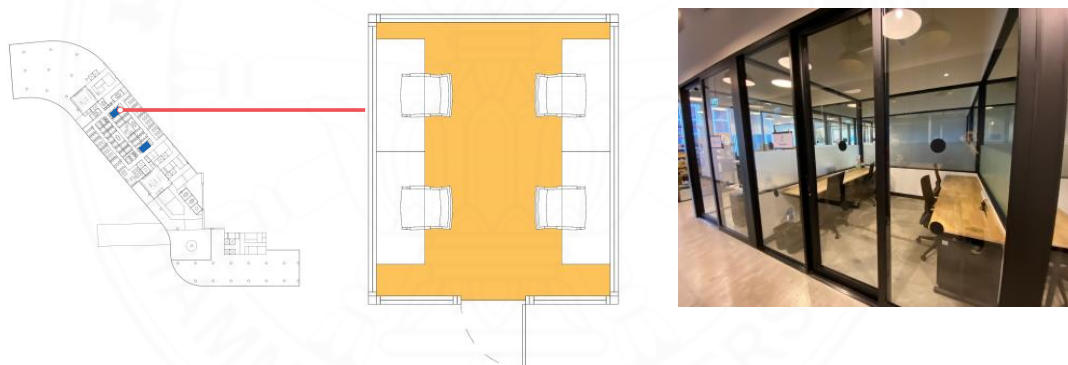
ภาพที่ 4.1 พื้นที่ที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed มีการใช้งานภายในโครงการ A. โดย ผู้วิจัย, 2565.

พื้นที่ที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed มีการใช้งานประกอบด้วย พื้นที่ทำงานรูปแบบห้องทำงานแบบกลุ่ม พื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง ห้องประชุม พื้นที่จัดกิจกรรม พื้นที่ส่วนกลางและพื้นที่สนับสนุน

(1) การจัดวางผังและแบ่งขอบเขต (Space Planning and Zoning)

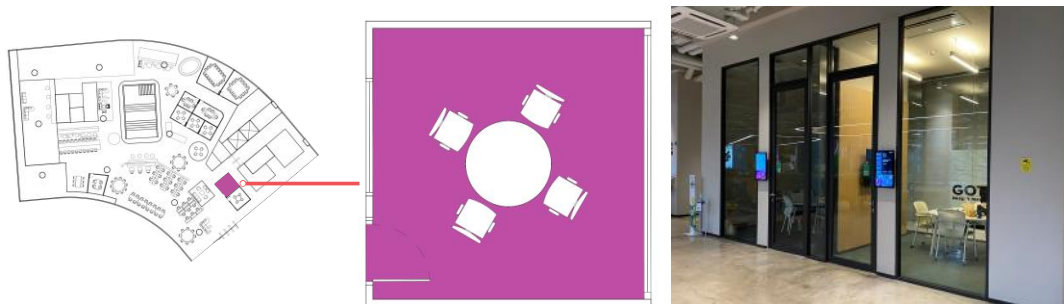
1) พื้นที่ทำงาน (work space)

รูปแบบที่ 1 พื้นที่ทำงานรูปแบบรูปแบบห้องทำงานแบบกลุ่มส่วนตัว (Private Group Office) ขนาดความจุ 4 ที่นั่ง พื้นที่ขนาด 12 ตร.ม ความสูง 3 ม. อยู่ในพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพหลากหลายระดับการเติบโตทางธุรกิจ ตำแหน่งห้องขนาด 12 ตร.ม. อยู่ใจกลางของพื้นที่ ลักษณะพื้นที่ทำงานเป็นแบบส่วนตัว (Private zone) เนื่องจากมีผนังปิดกั้นด้วยกระจกใส 2-3 ด้าน พื้นที่จะประกอบด้วยโต๊ะทำงานแบบเดี่ยว 4 โต๊ะ 4 ที่นั่ง มีสตาร์ทอัพที่นั่งทำงาน 4-3 คน ภายนอกพื้นที่ทำงานรูปแบบรูปแบบห้องทำงานแบบกลุ่ม ประกอบด้วย ห้องคุยโทรศัพท์ส่วนตัว (Phone booth) ห้องประชุมขนาดตั้งแต่ 4 ถึง 10 คน พื้นที่ส่วนกลาง และพื้นที่ทำงานขนาดความจุ 6-18 คน ที่เป็นสตาร์ทอัพระดับระดมทุน Pre-series ขึ้นไปเข้าพื้นที่อยู่

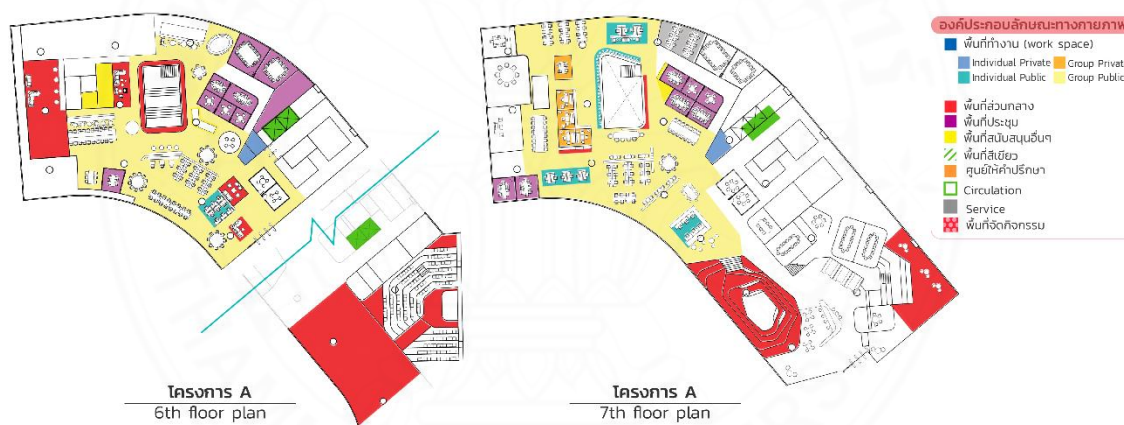
ภาพที่ 4.2 ผังพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ศึกษา รูปแบบที่ 1. โดย ผู้วิจัย, 2565.

รูปแบบที่ 2 พื้นที่ทำงานอีกรูปแบบหนึ่งที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เข้า คือ ห้องประชุมในพื้นที่ทำงานร่วมกัน มีลักษณะเป็นห้องทำงานแบบกลุ่ม (Private Group Office) ขนาด 16 ตร.ม. ที่เป็นพื้นที่ส่วนตัว มีผนังกระจกใสปิดกั้นจากภายนอก 2 ด้าน ภายในประกอบด้วยโต๊ะทำงานแบบกลุ่ม 1 โต๊ะ 4 ที่นั่ง ภายนอกพื้นที่ทำงานเป็นพื้นที่ที่ทำงานร่วมกันขนาดประมาณ 1,800 ตร.ม. มีพื้นที่ส่วนกลาง เป็นพื้นที่พักผ่อน พื้นที่จัดกิจกรรม พื้นที่สนับสนุน เช่น พื้นที่เตรียมอาหาร

ภาพที่ 4.3 ผังพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ศึกษา รูปแบบที่ 2. โดย ผู้วิจัย, 2565.

รูปแบบที่ 3 พื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง (open plan) เป็นลักษณะพื้นที่แบบกึ่งสาธารณะ (Semi-Public Zone) ที่ใช้ได้ทั้งสมาชิกของโครงการ สมาชิกรายวัน-รายปี และบุคคลภายนอกที่มีบัตรผ่านเข้ามาในพื้นที่ มีรูปแบบการนั่งทำงานที่หลากหลาย ทางโครงการมีจุดประสงค์ให้พื้นที่ทำงานมีขนาดไม่ใหญ่มากเพื่อได้มาใช้งานส่วนกลางในพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่งได้จัดไว้ให้

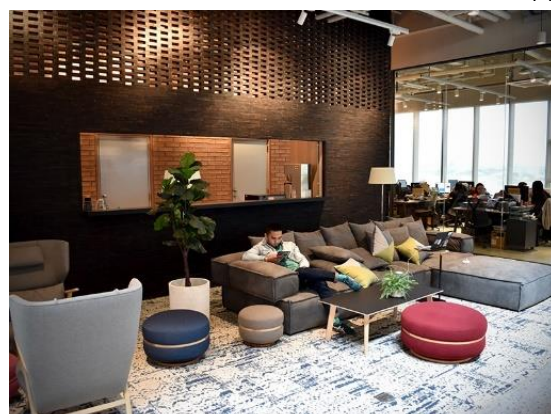
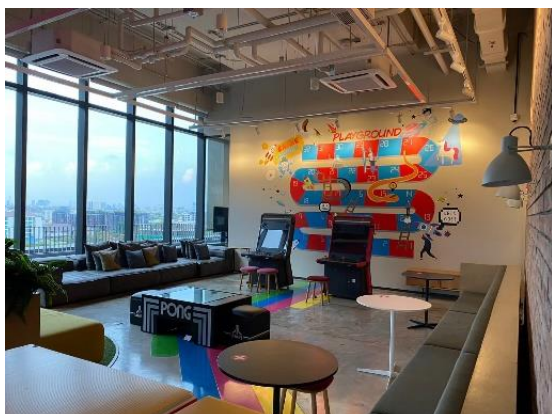

ภาพที่ 4.4 ผังพื้นที่ทำงานร่วมกันของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed รูปแบบที่ 3. โดย ผู้วิจัย, 2565.

2) พื้นที่ส่วนกลาง (Common area)

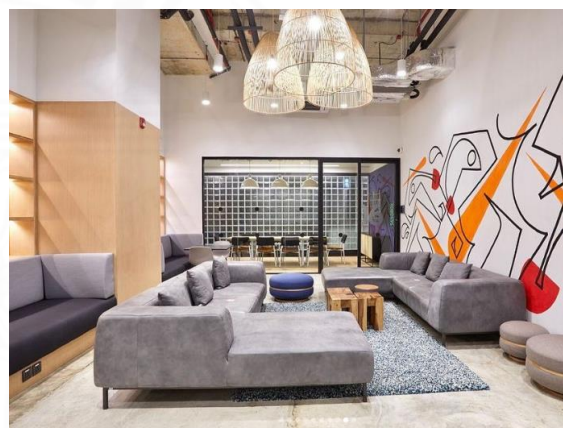
เนื่องจากเป็นพื้นที่สำนักงานให้เช่าของสตาร์ทอัพทุกระดับ พื้นที่ส่วนกลางที่สตาร์ทอัพ Pre-seed สามารถใช้ได้เป็นพื้นที่พักผ่อน (break area) ขนาด 42 ตร.ม. มีโซฟา ชุด 2 ชั้น โต๊ะกลม 4 ที่นั่ง พื้นที่นี้จัดวางบริเวณตรงกลางพื้นที่ทำงานทั้งหมด เพื่อการเข้าถึงง่ายจากห้องทำงานแบบกลุ่มของทุกทีมที่เช่าอยู่ ติดกับพื้นที่พักผ่อนเป็นห้องประชุมความจุ 8 ที่นั่ง

พื้นที่ส่วนกลางมีทั้งหมด 2 รูปแบบ คือพื้นที่เล่นเกม (Entertainment area) ขนาด 120 ตร.ม. 1 จุด และพื้นที่พักผ่อน (break area) 3 จุด เป็นชุดโซฟา 1-2 ชุด อีกชั้นพื้นที่ส่วนกลางเป็นที่นั่งพักเล็ก ๆ รอบบันได

ภาพที่ 4.5 พื้นที่เล่นเกม (Entertainment area) ขนาด 120 ตร.ม. (ซ้าย). โดย ผู้วิจัย, 2565.

ภาพที่ 4.6 พื้นที่พักผ่อน (break area) (ขวา). จาก Plook Blog, 2562.

ภาพที่ 4.7 พื้นที่พักผ่อนในพื้นที่ทำงาน. จาก Nattapon J, 2565.

พื้นที่ส่วนกลางที่เป็นพื้นที่พักผ่อนที่อยู่ในพื้นที่ทำงานรูปแบบที่ 1 ตำแหน่งวางอยู่ตรงกลางเพื่อการเข้าถึงจากทุกคนด้วยทางเดินหลัก และล้อมด้วยพื้นที่ทำงานกลุ่มแบบส่วนตัวและห้องประชุม มีชุดโซฟา 2 ชุด และมีที่นั่งที่หลากหลาย

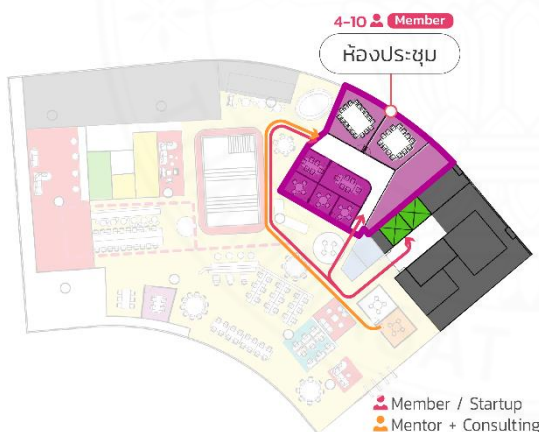
3) พื้นที่ประชุม (Meeting space)

ห้องประชุม ในพื้นที่ทำงานรูปแบบที่ 1 มีทั้งหมด 8 ห้อง ขนาดห้องตั้งแต่ 12 ถึง 26 ตร.ม. ความจุ 4 ถึง 10 ที่นั่ง พื้นที่ถูกจัดวางอยู่ทางเดินตรงกลางของพื้นที่ทำงานแบบห้องส่วนตัวกลุ่ม ผนังห้องประชุมทุกห้องเป็นกระจกใส 1 ด้าน และกระดาน 2 ด้าน ผนังปกติ 1 ด้าน มีจอทีวี

ภาพที่ 4.8 ผังพื้นที่แสดงตำแหน่งห้องประชุมในชั้น 5 สตาร์ทอัพกลุ่มที่ศึกษาใช้งาน. จาก Nattapon J, 2565.

ส่วนห้องประชุมในพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง มีทั้งหมด 11 และ 20 ห้อง ตามลำดับ ขนาดห้องตั้งแต่ 12 ถึง 36 ตร.ม. ความจุ 4 ถึง 18 ที่นั่ง พื้นที่ถูกจัดวางอยู่ตำแหน่งกลุ่มหนึ่งของพื้นที่ทำงานร่วมกันตำแหน่งวางด้านหลังส่วนของลิฟต์โดยสาร เดินเข้าถึงโดยไม่ต้องผ่านพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง ส่วนอีกกลุ่มกระจายตามพื้นที่ทำงานและทางเดินเข้าพื้นที่ตัวห้องประชุมผนังห้องประชุมทุกห้องเป็นกระจกใส 1 ด้าน และกระดาน 2 ด้าน ผนังปกติ 1 ด้าน

ภาพที่ 4.9 ห้องประชุมสตาร์ทอัพกลุ่มที่ศึกษาใช้งาน ชั้น 6. โดย ผู้วิจัย, 2565

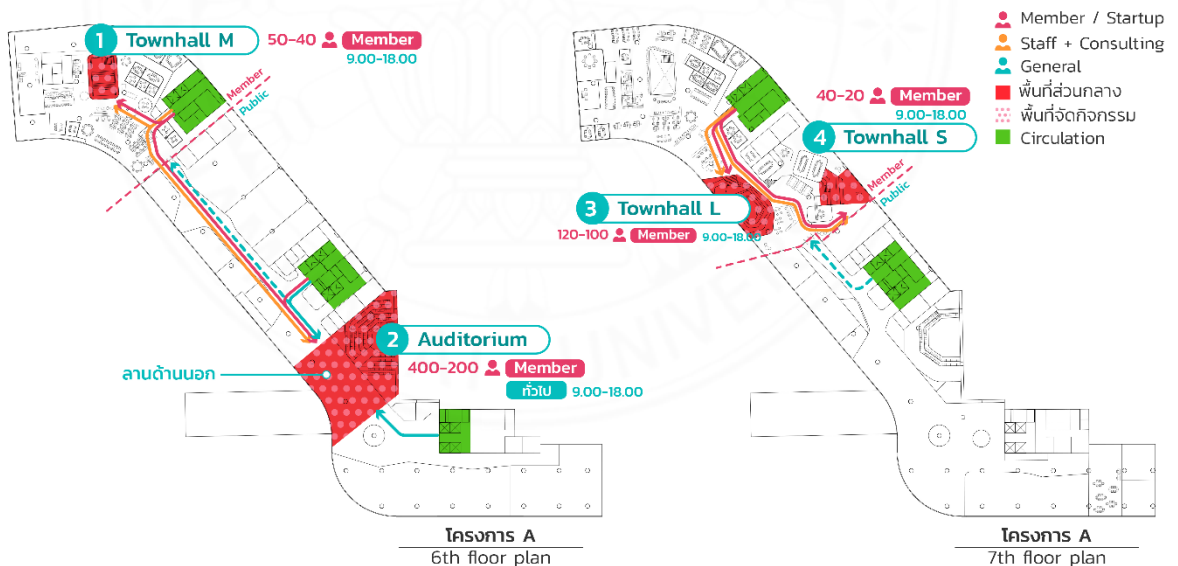
4) พื้นที่สนับสนุนอื่นๆ (Supporting space)

พื้นที่สนับสนุนอื่น ๆ เป็นพื้นที่เตรียมอาหาร ขนาด 180 ตร.ม. 2 จุด คือ บริเวณระหว่างพื้นที่สำนักงานบริษัทสตาร์ทอัพระยะเติบโตแล้วและพื้นที่สำนักงานให้เช่าของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed และอีกจุดบริเวณระหว่างพื้นที่สำนักงานให้เช่าของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed และพื้นที่สำนักงานให้เช่าอีกฝั่งหนึ่ง พื้นที่สนับสนุนนี้เชื่อมต่อระหว่างโถงทางเข้าลิฟต์โดยสารกับพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ถึงระดับ Pre-Series

ภาพที่ 4.10 พื้นที่เตรียมอาหาร สตาร์อัพกลุ่มที่ศึกษาใช้งาน. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5) พื้นที่จัดกิจกรรม (Event Space)

ภาพที่ 4.11 ตำแหน่งพื้นที่จัดกิจกรรมที่สตาร์อัพกลุ่มที่ศึกษาใช้งาน. โดย ผู้วิจัย, 2565.

พื้นที่จัดกิจกรรมที่สตาร์อัพ Pre-seed ได้ใช้งาน มีทั้งหมด 3 จุด ได้แก่ พื้นที่จัดกิจกรรมขนาดเล็ก (Townhall S) ความจุ 40 คน ตั้งอยู่โซนพื้นที่ทำงานร่วมกัน (เฉพาะสมาชิก) ชั้น 7 บริเวณหลังทางเข้าโซนและตั้งอยู่ตรงข้าม พื้นที่จัดกิจกรรมขนาดใหญ่ (Townhall L)

ความจุ 120 คน ถัดเข้ามาเป็นทางลงบันไดขนาดใหญ่ จะเป็นที่นั่งแบบ Auditorium ของพื้นที่จัดกิจกรรมขนาดกลาง (Townhall M) ความจุ 50 คน อยู่บริเวณตรงกลางของพื้นที่พื้นที่ทำงานร่วมกัน

ภาพที่ 4.12 พื้นที่จัดกิจกรรมขนาดเล็ก (Townhall S) (ซ้าย) พื้นที่จัดกิจกรรมขนาดใหญ่ (Townhall L) (กลาง) พื้นที่จัดกิจกรรมขนาดกลาง (Townhall M) (ขวา). โดย ผู้วิจัย, 2565.

พื้นที่จัดกิจกรรมภายนอกพื้นที่ที่สมาชิกที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ได้ใช้งาน มีทั้งหมด 2 จุด ได้แก่ พื้นที่หอประชุม (Auditorium) ความจุ 200 คน อยู่บริเวณทางออกจากลิฟต์โดยสาร ชั้น 6 ลานภายนอกหอประชุมสามารถจัดกิจกรรมได้ ต่อมาฝั่งริมสุดทิศตะวันตก มีห้องปฏิบัติการ (Workshop Room) ที่คนภายนอกสามารถใช้ได้มี 4 ห้อง เปิดเชื่อมต่อกันหมดได้ ส่วนมากจะเป็นสตาร์ทอัพที่มีสินค้าที่ชัดเจนและขยายตลาดแล้วเข้าร่วม ส่วนสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้นทำ Product ให้ชัดเจนก่อน

ภาพที่ 4.13 พื้นที่หอประชุม (Auditorium) กับลานภายนอก (ซ้าย) ห้องปฏิบัติการ (Workshop Room) (ขวา). โดย ผู้วิจัย, 2565.

(2) การจัดการใช้สอยพื้นที่ (Function)

1) สตาร์ทอัพที่ใช้พื้นที่ทำงาน รูปแบบที่ 1

พื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เป็นพื้นที่ทำงานแบบห้องทำงานแบบกลุ่มส่วนตัว (Private Group Office) ขนาดความจุ 4 ที่นั่ง เป็นห้องที่กั้นด้วยกระจกใสจากพื้นถึงเพดาน การใช้สอย คือ นั่งด้วยกันในห้อง การจัดวางโต๊ะขึ้นอยู่กับทีมว่าจะจัดโต๊ะทำงานแบบเดี่ยว 4 โต๊ะ 4 ที่นั่งแบบหันหน้าเข้าหากัน หรือหันหลังกัน บางทีนั่ง 3 ที่นั่ง ที่เหลือจึงเป็นพื้นที่เก็บของเล็ก ๆ ภายในห้อง นอกจากนั่งทำงานก็จะมีการพูดคุยเกี่ยวกับงาน ช่วยกันคิดงาน ประชุมกัน

บางครั้ง เนื่องจากเป็นห้องแบบปิดกระจกใสจึงไม่รบกวนภายนอก แต่บางครั้งถูกรบกวนจากคนที่เดินผ่านไปมาด้านนอก จึงใช้กระดาดปิดไว้

ภาพที่ 4.14 ภาพห้องทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed. โดย ผู้วิจัย, 2565.

พื้นที่ส่วนกลางรวมถึงพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง (open plan) มีการใช้เมื่อต้องการความเงียบสงบจากพื้นที่ห้องทำงานแบบกลุ่มส่วนตัว (Private Group Office) โดยจะนั่งทำงานอยู่บริเวณโต๊ะทำงานแบบกลุ่ม ถัดจากโซนห้องประชุมเนื่องจากมีความเงียบสงบมากกว่าพื้นที่เปิดโล่งฝั่งทางเข้าพื้นที่ บางครั้งสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ขึ้นไปใช้พื้นที่ส่วนกลางเพื่อเดินเล่น พักสายตา เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่กว้าง โปร่งโล่ง และพื้นที่สนับสนุนอื่น ๆ ที่พื้นที่เตรียมอาหาร เป็นพื้นที่ที่สตาร์ทอัพใช้งานบ่อยรองจากพื้นที่ทำงาน เพื่อนั่งรับประทานอาหาร อุ่นอาหาร ชงกาแฟ กดน้ำดื่ม มีการพูดคุยกับทีมอื่นบางครั้ง

2) สตาร์ทอัพที่ใช้พื้นที่ทำงาน รูปแบบที่ 2

พื้นที่ทำงานรูปแบบห้องประชุมในพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง มีลักษณะเป็นห้องทำงานแบบกลุ่ม (Private Group Office) ขนาด 16 ตร.ม. มีผนังกระจกใสปิดกันจากภายนอก 2 ด้าน ภายในประกอบด้วยโต๊ะทำงานแบบกลุ่ม 1 โต๊ะ 4 ที่นั่ง ภายในห้องนั่งทำงานก็จะมี การพูดคุย ระดมความคิด และใช้ในการประชุมกันบ่อยครั้ง

พื้นที่ส่วนกลางรวมถึงพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง (open plan) มีการใช้เมื่อต้องการนั่งพักที่พื้นที่นั่งพักผ่อน และได้มีการนั่งพูดคุยกับสตาร์ทอัพทีมอื่นเมื่อมีการนัดพูดคุยปรึกษางาน และพื้นที่สนับสนุนอื่น ๆ เป็นพื้นที่เตรียมอาหาร ใช้งานบ่อยครั้งจากการไปเอาน้ำดื่ม แต่ไม่ได้มีการพูดคุยกับสตาร์ทอัพกลุ่มอื่น

3) พื้นที่จัดกิจกรรม

พื้นที่จัดกิจกรรมที่สตาร์ทอัพ Pre-seed ได้ใช้งาน มีทั้งหมด 3 จุด ได้แก่ พื้นที่จัดกิจกรรมขนาดเล็ก (Townhall S) สำหรับจัดกิจกรรมบรรยายความรู้ และนำเสนอผลงาน

เนื่องจากเป็นพื้นที่นั่งแบบขั้นบันได และมีจอโปรเจคเตอร์ เช่นเดียวกับพื้นที่จัดกิจกรรมขนาดกลาง (Townhall M) ส่วนพื้นที่จัดกิจกรรมขนาดใหญ่ (Townhall L) ส่วนใหญ่จะจัดกิจกรรม Pitching จุดเด่น คือคนพูดอยู่ตรงกลาง สมาชิกโครงการมาจัดประชุมบริษัทบ่อย ๆ

ภาพที่ 4.15 บรรยากาศพื้นที่จัดกิจกรรมขนาดเล็ก (Townhall S) (ซ้าย). จาก TDPK, 2564.

ภาพที่ 4.16 บรรยากาศพื้นที่จัดกิจกรรมขนาดใหญ่ (Townhall L) (ขวา). จาก OSFREELANCE, 2563.

พื้นที่หอประชุม (Auditorium) ที่เป็นพื้นที่จัดกิจกรรม ลานภายนอก หอประชุมสามารถจัดกิจกรรมได้ Exhibition area เป็นพื้นที่โล่ง จัดได้ทั้งด้านนอกและด้านใน ค่อนข้างเป็นพื้นที่ที่ Flexible จัดพร้อมกันด้านนอกจะโชว์สินค้า ภายในมักจัดกิจกรรมพูดคุย นำเสนอ ที่บุคคลภายนอกสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้

ภาพที่ 4.17 พื้นที่ด้านนอก Open plan ที่มีการปรับเปลี่ยนเมื่อมีกิจกรรม (ซ้าย). จาก wiki-m, 2562.

ภาพที่ 4.18 พื้นที่พักผ่อน (break area) ชั้น 6 (ขวา). จาก truedigitalpark, 2563.

ตารางที่ 4.5

การสำรวจร่วมกับทฤษฎีและแนวคิด

หัวข้อ		สัญลักษณ์	พื้นที่
บรรยากาศทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Productive)	Collaborate		1.พื้นที่ทำงาน - โต๊ะทำงานแบบเดี่ยว 4 โต๊ะ - โต๊ะทำงานรวมกลุ่มแบบกลม 2.ห้องประชุม ห้องระดมความคิด 3. พื้นที่เตรียมอาหาร 4. พื้นที่ส่วนกลาง: พื้นที่พักผ่อน
	Learn		1. พื้นที่ทำงาน - โต๊ะทำงานแบบเดี่ยว 4 โต๊ะ - โต๊ะทำงานรวมกลุ่มแบบกลม 2. ห้องประชุม ห้องระดมความคิด
บรรยากาศสุขภาพ (Healthier)	Focus		1.ห้องประชุม ห้องระดมความคิด 2. พื้นที่ทำงานร่วมกัน โซนเงียบ
	Socialize		1. พื้นที่ทำงานร่วมกัน โซนใช้เสียง 2. พื้นที่เตรียมอาหาร 3. พื้นที่ส่วนกลาง: พื้นที่พักผ่อน

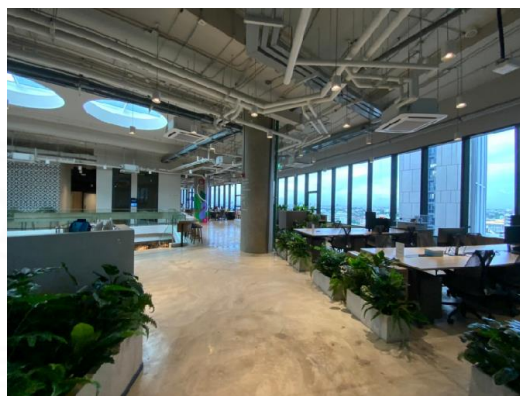
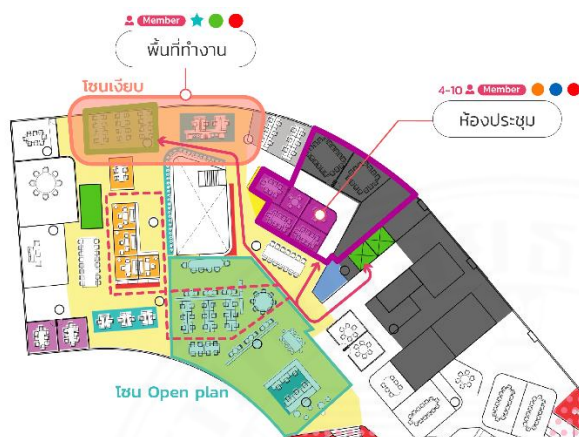
หมายเหตุ. โดยผู้วิจัย, 2565.

จากการสำรวจ พบว่า พื้นที่ทำงานแบบห้องทำงานแบบกลุ่มส่วนตัว (Private Group Office) มีรูปแบบส่งเสริมการร่วมมือกัน (Collaborate) เนื่องจากเป็นพื้นที่ปิดด้วยผนังกัน จัดโต๊ะหันหน้าเข้าหากัน ส่งเสริมการเรียนรู้จากการพูดคุย การร่วมมือกันภายในทีม และเกิดการเรียนรู้ภายในทีม (Learn) ส่วนบรรยากาศแบบผ่อนคลาย (Socialize) และมีสมาธิ (Focus) ยังไม่เกิดขึ้นกับห้องทำงานนี้ เพราะเกิดเสียงคุยกันภายในทีมและเห็นคนอื่นเดินไปมาเนื่องจากกันผนังห้องด้วยกระจกใส

ห้องประชุม ห้องประชุมทุกห้องเป็นกระจกใส 1 ด้าน และกระดาน 2 ด้าน ผนังปกติ 1 ด้าน รูปแบบส่งเสริมการร่วมมือกัน (Collaborate) เนื่องจากเป็นพื้นที่ปิดด้วยผนังกัน จัดโต๊ะหันหน้าเข้าหากัน ส่งเสริมการเรียนรู้จากการพูดคุย การร่วมมือกันภายในทีม และเกิดการเรียนรู้ภายในทีม (Learn) และลูกค้าหรือนักลงทุนที่นัดเข้ามาประชุม มีกระดานไวท์บอร์ดที่ช่วยให้มีบรรยากาศความร่วมมือมากขึ้น

พื้นที่เตรียมอาหาร มีบรรยากาศส่งเสริมความผ่อนคลาย เนื่องจากมีเฟอร์นิเจอร์โซฟาชุด 1 ชุด โต๊ะรับประทานอาหาร เก้าอี้โซฟาติดผนัง และเคาน์เตอร์ครัว ตู้อบ ตู้เย็น ซึ่งสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ได้ใช้งานเพื่อพักจากการทำงาน มีพูดคุยกันบ้างกับทีมอื่น และส่วนใหญ่จะอยู่กับทีมตัวเอง

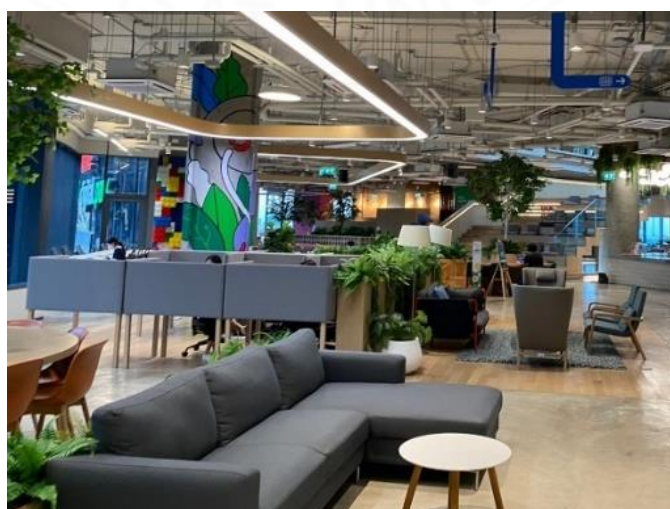
พื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง ส่วนพื้นที่พักผ่อน ใช้งานน้อยครั้ง สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed มีการนั่งพูดคุยเพื่อปรึกษากับสตาร์ทอัพทีมอื่นในพื้นที่พักผ่อนที่เป็นรูปแบบโซฟาชุด ส่วนพื้นที่ทำงานด้านเดียวกับโซนกลุ่มห้องประชุม มีความเงียบสงบมากกว่าพื้นที่ฝั่งทางออกมาจากโถงลิฟต์ สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed มักนั่งทำงานตรงนั้นเมื่อต้องการใช้สมาธิ

ภาพที่ 4.20 ผังพื้นที่แสดงพื้นที่ทำงานร่วมกันที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed แยกตัวทำงาน. โดย ผู้วิจัย, 2565.

(3) โอกาสสร้างเครือข่าย (Networking Opportunities)

โอกาสการสร้างเครือข่ายผ่านเชิงพื้นที่ประกอบด้วย พื้นที่ส่วนกลาง และระยะใกล้ชิดระหว่างบริษัทหรือทีมอื่น ๆ ในพื้นที่ทำงาน ในโครงการพื้นที่ส่วนกลางที่บุคคลภายนอกเข้าได้ คือ พื้นที่พักผ่อน เป็นชุดโซฟาที่อยู่ในพื้นที่ทำงานร่วมกัน บรรยายกาศสบาย ๆ และอยู่ด้านหน้าห้องทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ได้สัมภาษณ์ และเป็นพื้นที่เปิดโล่งที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย

ภาพที่ 4.21 พื้นที่พักผ่อนเชื่อมต่อกับพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed. โดย ผู้วิจัย, 2565.

พื้นที่เตรียมอาหาร มีบรรยากาศผ่อนคลายและเป็นกันเอง ซึ่งสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ได้ใช้งานมีพูดคุยทักทายกันอย่างเป็นกันเองกับทีมอื่น

นอกจากนั้น มีบอร์ดพูดคุยของสมาชิกของโครงการ ติดตั้งอยู่บริเวณทางเข้า-ออกโรงลิฟต์โดยสารและทางเดินไปยังโซน Co-working space ชั้น 6 สตาร์ทอัพทุกระดับสามารถมาเขียนเรื่องราวต่าง ๆ หรือมาเขียนชื่อบริษัทเพื่อให้ติดต่อกับหากมีคนสนใจ ซึ่งตำแหน่งนี้ จะเพิ่มโอกาสการมองเห็นจากบุคคลภายนอกที่ขึ้นมาชมกิจกรรมที่พื้นที่จัดกิจกรรมชั้น 6 หรือมาติดต่อองค์กรได้เห็นมากขึ้น

ภาพที่ 4.22 บอร์ดพูดคุยของสมาชิกของโครงการ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

(4) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

จากการสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed และบริเวณที่ทำงาน สามารถเก็บข้อมูลได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.6

การสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ทำงานและบริเวณใกล้เคียงพื้นที่ทำงาน

สิ่งอำนวยความสะดวก		มี/ไม่มี	หมายเหตุ
Technology	1. Wifi/Internet	/	ทุกจุด
	2. Plug/Outlet	/	ทุกห้อง
	3. LED TV	/	ห้องประชุม
	4. Whiteboard	/	ห้องประชุม
	5. Projector	/	พื้นที่จัดกิจกรรม
	6. Speaker	/	พื้นที่จัดกิจกรรม
	7. Computer/Laptop	X	-
Office Equipment	8. Printer	/	พื้นที่ทำงานร่วมกัน
	9. Scanner	/	พื้นที่ทำงานร่วมกัน
	10. Stationery	/	ปากกาไวท์บอร์ด ไม่มีโพสิต กระดาษ
	11. Desk lamp	X	-

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ตารางแสดงการสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ทำงานและบริเวณใกล้เคียงพื้นที่ทำงาน

สิ่งอำนวยความสะดวก	มี/ไม่มี	หมายเหตุ
Healthier		
12. Ergonomic Furniture	/	-
13. A/C	/	พื้นที่ทำงานกลุ่มส่วนตัว จำกัด 11 ชม.
14. Air Purifier	X	-
15. Fan	X	-
16. Water Purifier	/	เครื่องกดน้ำปกติ
Hygiene		
17. เจลแอลกอฮอล์	/	-
18. เครื่องวัดอุณหภูมิ	/	-

หมายเหตุ. โดยผู้วิจัย, 2565.

สิ่งอำนวยความสะดวกของพื้นที่ทำงานร่วมกันทั้งสองสถานที่ ตามที่ควร
มีในพื้นที่ทำงานเพื่อสตาร์ทอัพทุกระดับ โดยเฉพาะห้องประชุม ต้องมีกระดานไวท์บอร์ด จอทีวี
นำเสนองาน ส่วนพื้นที่จัดกิจกรรม มีจอโปรเจคเตอร์ เครื่องขยายเสียง

4.2.1.3 ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพที่มีชีวิตชีวา

(1) การเข้าถึงแหล่งสตาร์ทอัพหลากหลายประเภท

ในโครงการมีจำนวนบริษัทสตาร์ทอัพที่ใช้พื้นที่ มีตั้งแต่ระดับ Pre-seed
ไปจนถึง ระดับ Series A ขึ้นไป การเข้าถึงพื้นที่จัดกิจกรรมทุก ๆ ส่วนด้วยสิทธิ์โดยสมาชิกที่มีทั้งส่วน
ของสมาชิกและบุคคลทั่วไป พื้นที่จัดกิจกรรมที่มีการจัดขึ้นเพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ส่วนมาก
จะจัดในพื้นที่ส่วนของสมาชิก สตาร์ทอัพที่ทำงานในชั้น 5 สามารถเข้าถึงได้โดยไม่ต้องผ่านจุดสแกน
ไบรอนนอกจากพื้นที่จัดกิจกรรมที่เป็นจุดที่สตาร์ทอัพหลาย ๆ ทีมสามารถมาเจอกันได้แล้ว มีพื้นที่
ทำงานร่วมกันที่มีโอกาสได้เจอ รวมถึงพื้นที่เตรียมอาหารด้วย

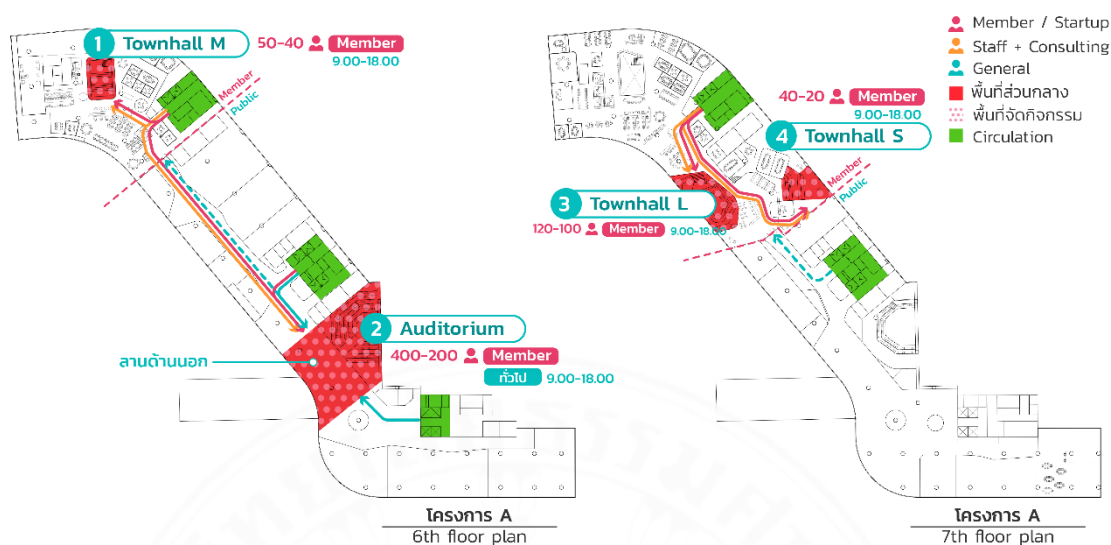
(2) การเข้าถึงศูนย์ปรึกษาที่เกี่ยวกับการสนับสนุนสตาร์ทอัพ

ในโครงการมีที่ปรึกษาดูแลสตาร์ทอัพทำงานที่ห้องประชุมในพื้นที่ทำงาน
ร่วมกันแบบเปิดโล่ง สตาร์ทอัพสามารถนัดเพื่อปรึกษาการทำสตาร์ทอัพได้แล้วมาเจอกันที่พื้นที่ทำงาน
ร่วมกันแบบเปิดโล่งในโซนห้องประชุมได้โดยไม่ต้องออกจากโซนสมาชิก (Membership) (ภาพที่
4.23)

(3) รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมชุมชนสตาร์ทอัพ

ลักษณะความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพในพื้นที่โครงการ ที่สตาร์ทอัพระดับ
Pre-seed ได้เข้าร่วมคือ พื้นที่จัดกิจกรรม 4 รูปแบบ

พื้นที่จัดกิจกรรม ชั้น 6 – 7

ภาพที่ 4.23 พื้นที่จัดกิจกรรมของโครงการเพื่อสตาร์ทอัพ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

ตารางที่ 4.7

การสำรวจกิจกรรมที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เข้าร่วม

พื้นที่	รูปแบบกิจกรรมที่เกิดขึ้น	การจัดพื้นที่	กิจกรรม	ผู้เข้าร่วม
พื้นที่จัดกิจกรรมขนาดเล็ก (Townhall S)	1. ให้ความรู้ 2. พุดคุย แชนร์	เก้าอี้ผู้พูดด้านหน้า เก้าอี้ผู้ฟัง	1. ฟังสร้างแรงบันดาลใจ 2. บรรยาย ให้ความรู้	สตาร์ทอัพ, Developer, เมนทอร์
พื้นที่จัดกิจกรรมขนาดกลาง (Townhall M)	1. ให้ความรู้ 2. พุดคุย แชนร์ ประสบการณ์	เก้าอี้ผู้พูดด้านหน้า เก้าอี้ผู้ฟัง	1. ฟังสร้างแรงบันดาลใจ 2. บรรยาย ให้ความรู้	สตาร์ทอัพ, Developer, เมนทอร์
พื้นที่จัดกิจกรรมขนาดใหญ่ (Townhall L)	1. แข่งขัน Pitching 2. ประชุมบริษัท 3. ให้ความรู้	เก้าอี้ผู้พูดตรงกลาง เก้าอี้ผู้ฟัง	1. นำเสนอไอเดีย 2. บรรยาย ให้ความรู้	สตาร์ทอัพ, Developer, เมนทอร์, นักลงทุน
พื้นที่หอประชุม (Auditorium) กับลานด้านนอก (Open space)	1. เปิดตัวสินค้า 2. บรรยาย 3. แข่งขัน Pitching	ด้านใน - เวที ที่นั่ง ด้านนอก - ลาน Exhibition area, โซนสินค้า	1. เปิดตัวสินค้า 2. บรรยาย ให้ความรู้	ทั้งบุคคลภายนอกและบุคคลภายใน สาธารณะ

หมายเหตุ. โดยผู้วิจัย, 2565

พื้นที่จัดกิจกรรมที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ได้มีการเข้าร่วม ได้แก่ พื้นที่จัดกิจกรรมขนาดเล็ก (Townhall S) พื้นที่จัดกิจกรรมขนาดกลาง (Townhall M) จะจัดกิจกรรมรูปแบบพุดคุย ให้ความรู้ พื้นที่จะเป็นที่นั่งแบบชั้นบันได มีโปรเจคเตอร์ พื้นที่จัดกิจกรรมขนาดใหญ่ (Townhall L) มีจุดเด่นที่ผู้พูดจะอยู่ตรงกลาง ผู้ฟังจะนั่งล้อมรอบเป็นที่นั่งแบบชั้นบันได

มักจัดกิจกรรมพูดคุย ให้ความรู้ และกิจกรรม Pitching นำเสนอสินค้าและบริการ ทั้ง 3 ขนาด อยู่ในพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ต้องการเข้าร่วมจะเข้าถึงด้วยลิฟต์โดยสารจากพื้นที่ทำงานแบบกลุ่มส่วนตัวโดยไม่ต้องออกจากโซนสมาชิก พื้นที่จัดกิจกรรมขนาดกลาง (Townhall M) ตั้งอยู่ในพื้นที่ทำงานร่วมกัน หากมีการจัดกิจกรรม มีการจัดพื้นที่สำหรับผู้พูด และสามารถจัดกิจกรรมท่ามกลางผู้ใช้งานพื้นที่ทำงานร่วมกันรอบ ๆ ส่วนพื้นที่จัดกิจกรรมขนาดเล็ก (Townhall S) และ พื้นที่จัดกิจกรรมขนาดขนาดใหญ่ (Townhall L) จะมีลักษณะปิดล้อม เพื่อความเป็นส่วนตัวและกึ่งสาธารณะจากผู้ใช้งานด้านนอกพื้นที่จัดกิจกรรม

ส่วนพื้นที่หอประชุม (Auditorium) กับลานภายนอก อยู่ในพื้นที่ที่คนภายนอกสามารถเข้าถึงได้ด้วยลิฟต์โดยสารจากชั้น 1 มาชั้น 6 ได้ มักจะจัดกิจกรรมขนาดใหญ่ ผู้เข้าร่วมจำนวนมาก และลานภายนอกสามารถปรับเปลี่ยนการใช้งานจากพื้นที่นั่งชั่วคราวเป็นลานจัดงานแสดงสินค้าและผลงานเพื่อการโปรโมทให้เป็นที่รู้จักได้ นอกจากนี้ ในหอประชุมมักจัดกิจกรรม ให้ความรู้ สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หากสนใจก็สามารถเข้าถึงได้จากชั้น 5 มาชั้น 6 ได้ด้วยลิฟต์โดยสาร

(4) พื้นที่พบปะพูดคุยสาธารณะ

จากการสำรวจพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เป็นพื้นที่กึ่งสาธารณะและพื้นที่ส่วนตัว ไม่มีพื้นที่ที่พบปะชั่วคราวแบบสาธารณะในชั้น 5 สถานที่ที่สามารถนัดพูดคุยกับ นักลงทุน ลูกค้า พาร์ทเนอร์ ได้คือ ชั้น 1 ร้านกาแฟ ร้านอาหาร

4.2.2 โครงการ B

อุทยานวิทยาวิทยาศาสตร์ภาคเหนือกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ร่วมก่อตั้งโครงการสนับสนุนและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นหรือสตาร์ทอัพ และผู้ประกอบการ ด้วยการจัดโปรแกรมบ่มเพาะสตาร์ทอัพและจัดพื้นที่สำหรับสตาร์ทอัพตั้งแต่ระยะเริ่มต้นจนระยะเติบโต โดยแบ่งพื้นที่และสัดส่วนการใช้งานตามระดับที่สตาร์ทอัพดำเนินงาน ประกอบด้วย 2 อาคาร คือ อาคาร C ชั้น 1-2

ตารางที่ 4.8

ข้อมูลทั่วไปของโครงการ B

ลำดับ	ข้อมูล	รายละเอียด	หมายเหตุ
1	ชื่อ	Basecamp24	
2	จุดประสงค์โครงการ	เพื่อเป็นแหล่งบ่มเพาะสตาร์ทอัพและผู้ประกอบการในภาคเหนือ	
3	ผู้ดูแล	ฝ่ายพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรมเริ่มต้น อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (STeP)	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

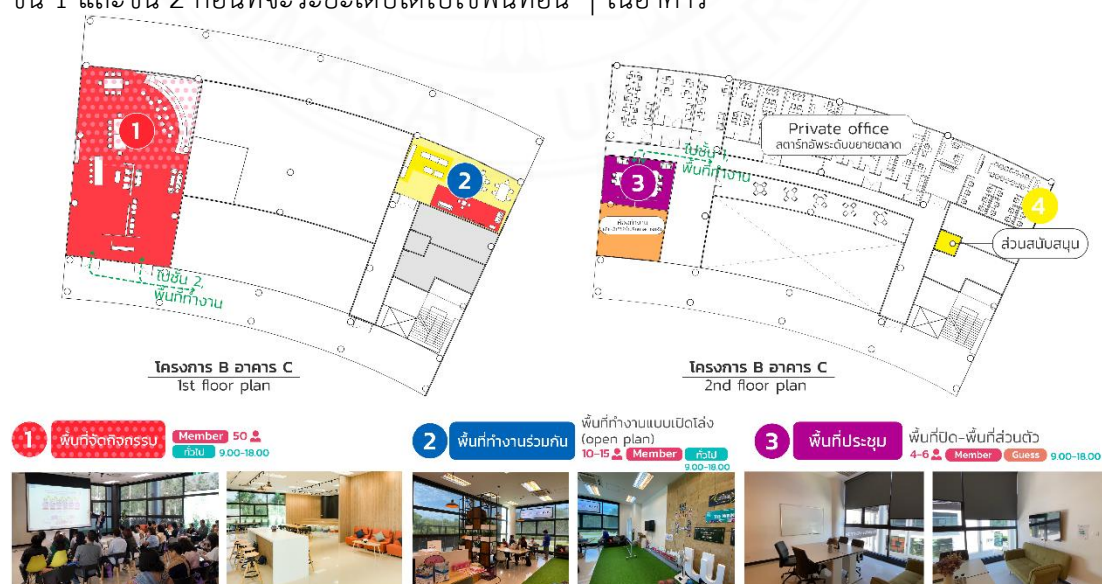
ข้อมูลทั่วไปของโครงการ B

ลำดับ	ข้อมูล	รายละเอียด	หมายเหตุ
4	ที่ตั้ง	อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (CMU STeP) ชั้น 1-2 (อาคาร C) อาคารอำนวยการอุทยานวิทยาศาสตร์ภาคเหนือ (จังหวัดเชียงใหม่) 155 หมู่ 2 ต.แม่เหียะ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50100	
5	ย่าน	ย่านแม่เหียะ	
6	ปีก่อตั้ง	2017 (เปิดตัว พ.ศ.2559)	
7	ลักษณะอาคาร	มี 4 ชั้น (ชั้น1-2) อาคาร C ทั้งหมดเป็นพื้นที่สำหรับสตาร์ทอัพ	
8	ขนาดพื้นที่	พื้นที่สำหรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed 630 ตร.ม.	
9	เวลาให้บริการ	ปกติ 8.30-17.00 (สมาชิก 24 ชม.)	
10	ค่าบริการ	ไม่มีค่าใช้จ่าย แต่ต้องเป็นผู้เข้าร่วมโครงการบ่มเพาะ	
11	จุดเด่น	เป็นระบบนิเวศน์สตาร์ทอัพ ประกอบด้วย 1. พื้นที่ทำงาน (The brick startup space) 2. พื้นที่ทดลอง/ประดิษฐ์ชิ้นงาน (The brick Fablab) 3. พื้นที่สำนักงาน (Office sapce)	

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย,2565.

4.2.2.1 ลักษณะทางกายภาพของกรณีศึกษา

จากการสำรวจพื้นที่ที่สตาร์ทอัพของโครงการใช้งานในอาคาร C อุทยานวิทยาศาสตร์ภาคเหนือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า พื้นที่ที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ใช้ คือ ชั้น 1 และชั้น 2 ก่อนที่จะระยะเติบโตไปใช้พื้นที่อื่น ๆ ในอาคาร

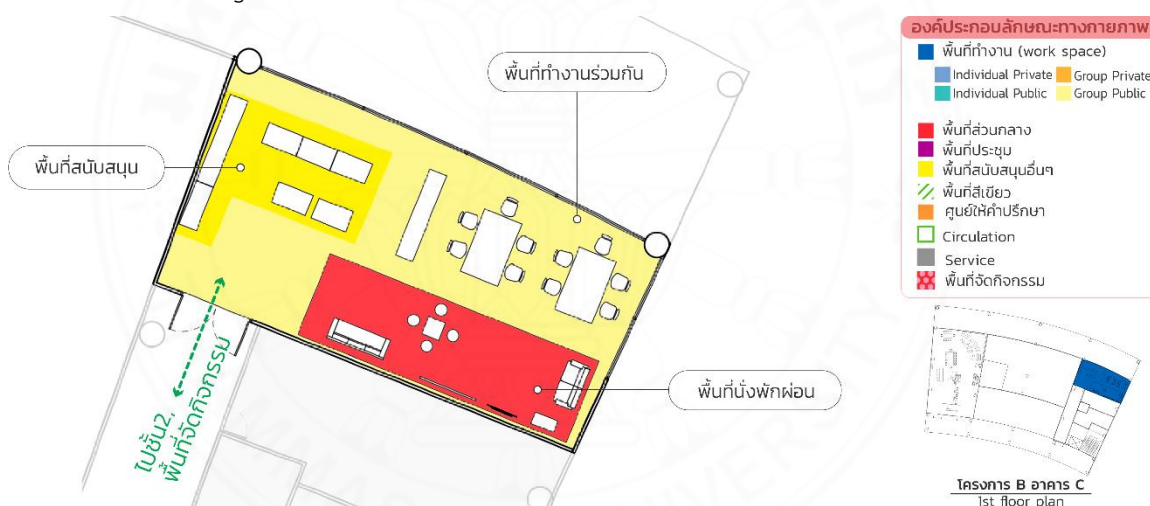
ภาพที่ 4.24 พื้นที่ที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed มีการใช้งานภายในโครงการ B. โดย ผู้วิจัย, 2565.

พื้นที่ที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed มีการใช้งานประกอบด้วย พื้นที่ทำงานร่วมกัน พื้นที่ส่วนกลาง พื้นที่สนับสนุน พื้นที่ประชุม และพื้นที่จัดกิจกรรม

(1) การจัดวางผังและแบ่งขอบเขต (Space Planning and Zoning)

1) พื้นที่ทำงาน (work space)

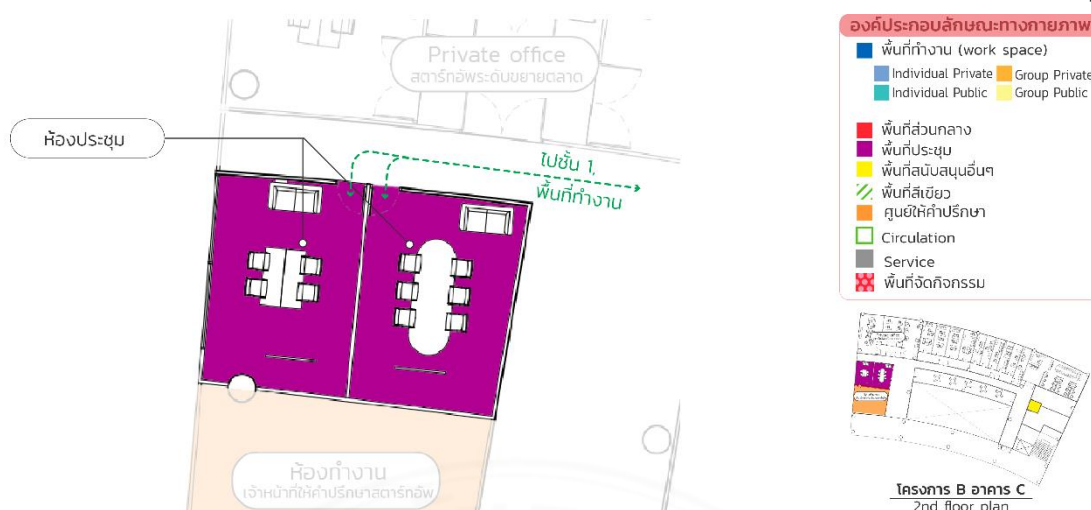
เป็นพื้นที่ทำงานร่วมกันสำหรับนักศึกษาและทีมที่ผ่านเข้ารอบ และเป็นพื้นที่ที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed นั่งทำงานเป็นประจำ พื้นที่ขนาด 110 ตร.ม. เป็นแบบเปิดโล่ง (Open plan) ลักษณะเป็นกึ่งสาธารณะ (Semi-Public Zone) เนื่องจากเป็นของคนที่ผ่านมาเข้ารอบ โปรแกรมเข้ามาทำงานและนักศึกษาที่สนใจใช้งาน พื้นที่จะประกอบด้วยโต๊ะทำงานแบบกลุ่ม 2 โต๊ะ 10 ที่นั่ง มีสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ทำงานด้วยกัน 3-4 ทีม และมีพื้นที่นั่งพักผ่อนเป็นโซฟา 2 ตัว สำหรับนั่งทำงานและพักผ่อน และพื้นที่สนับสนุน เป็นพื้นที่เก็บของ เตรียมอาหาร วางเครื่องพิมพ์ พื้นที่ทำงานนี้ห้องที่ถูกจัดวางด้านมุมทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอาคารและอยู่ข้างห้องชั้นผลงาน 3D Printing

ภาพที่ 4.25 ผังพื้นที่แสดงพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ศึกษา. โดย ผู้วิจัย, 2565.

2) พื้นที่ประชุม (Meeting space)

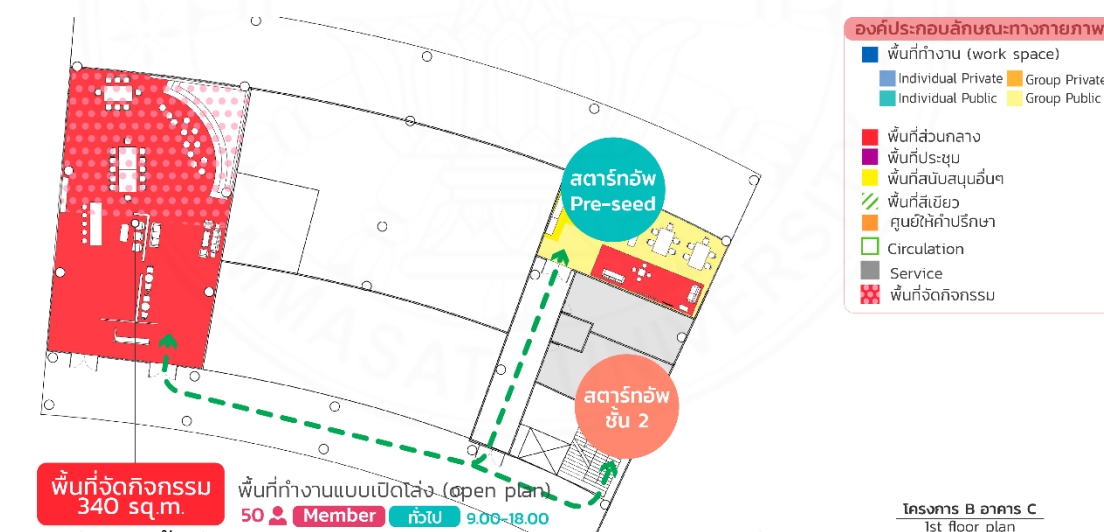
ห้องประชุม 2 ห้อง ขนาดห้องละ 27 และ 26 ตร.ม. ความจุ 6 ละ 4 ที่นั่ง ทั้งหมดตั้งอยู่ชั้นที่ 2 พื้นที่ถูกจัดวางด้านทิศตะวันตกของอาคาร ติดกับห้องทำงานของที่ปรึกษา (Memtor) ด้านการทำสตาร์ทอัพให้กับสตาร์ทอัพในโครงการได้ และห้องทำงานกลุ่มส่วนตัวของสตาร์ทอัพระดับที่เริ่มขยายตลาด

ภาพที่ 4.26 ภาพห้องประชุม 2 ห้อง สตาร์ทอัพกลุ่มที่ศึกษาใช้งาน. โดย ผู้วิจัย, 2565.

3) พื้นที่จัดกิจกรรม (Event Space)

เป็นพื้นที่สาธารณะถึงก่อนเป็นที่แรก ขนาดพื้นที่ 340 ตร.ม. เป็นพื้นที่เปิดโล่ง มีการจัดกิจกรรมทั้งสตาร์ทอัพภายนอกและสตาร์ทอัพในโครงการเข้าร่วมได้ ภายในมีโต๊ะสำหรับ Workshop โต๊ะทำงานร่วมแบบกลุ่มและเก้าอี้ ประมาณ 5-6 ชุด โต๊ะแบบเคาน์เตอร์ มีเวทีในการจัดแสดงหรือนั่งเข้าร่วมกิจกรรม

ภาพที่ 4.27 พื้นที่จัดกิจกรรมภายในอาคาร C ของสตาร์ทอัพระดับเริ่มต้น. โดย ผู้วิจัย, 2565.

(2) การจัดการใช้สอยพื้นที่ (Function)

พื้นที่ทำงานร่วมกันของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือเริ่มต้น เดิมเป็นห้องชมรมนักศึกษาไม่ได้เป็นห้องต้องใช้สมาธิ แต่จะเน้นการทำงานร่วมกันและกิจกรรมร่วมกันในเวลาพัก เช่น เล่นบอร์ดเกมส์ที่เสริมความรู้เรื่องการทำธุรกิจ โดยมีรุ่นพี่สตาร์ทอัพมาให้ความแนะนำพื้นที่อีกด้านเป็นโต๊ะวางของมีโซฟาและโต๊ะนั่งพื้นที่สามารถย้ายที่นั่งทำงานตามความสะดวกได้

ภาพที่ 4.28 บรรยากาศการใช้พื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed. โดย ผู้วิจัย, 2565.

พื้นที่ห้องประชุม 2 ห้องสำหรับสมาชิกสตาร์ทอัพในโครงการ และที่ปรึกษา สามารถเข้าใช้ด้วยการจองและสามารถนัดประชุมกับลูกค้าภายนอกโครงการได้ในห้องนี้ ภายในมีโต๊ะ เก้าอี้ โซฟา และกระดานไวท์บอร์ด นอกจากนี้ สตาร์ทอัพ Pre-seed ใช้งานห้องในการประชุมภายในทีม ระดมความคิด รวมถึงต้องการสมาธิก็จะมาใช้ห้องประชุม

พื้นที่ส่วนกลาง สำหรับจัดกิจกรรม มีการใช้งานที่หลากหลาย ส่วนใหญ่จะเป็น Workshop การจัดงาน Pitching กิจกรรมต่าง ๆ จากภายนอกองค์กรและในองค์กร โต๊ะเก้าอี้ส่วนใหญ่สามารถเคลื่อนได้สะดวกเนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ในรูปแบบต่าง ๆ บ่อยครั้ง

ภาพที่ 4.29 บรรยากาศพื้นที่จัดกิจกรรม ของสตาร์ทอัพระดับเริ่มต้น. จาก Cmustep, 2564.

4.2.2.2 สภาพแวดล้อมและคุณลักษณะพื้นที่ของกรณีศึกษา

(1) ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

1) พื้นที่ทำงาน (work space)

การออกแบบภายในยังไม่มีมีการปรับปรุง จึงเป็นการจัดเฟอร์นิเจอร์กับความโปร่งโล่งในพื้นที่ เน้นการใช้แสงธรรมชาติเข้ามา ผันห้องพื้นที่ทำงานร่วมกันของสตาร์ทอัพ

ระดับ Pre-seed เป็นกระจก 2 ด้าน แบบ Curtain wall ทำให้มองเห็นด้านนอกและแสงธรรมชาติ เข้าถึง เพดานสูง 4 เมตร ทำให้ไม่รู้สึกอึดอัดตกแต่งด้วยต้นไม้ในกระถาง

พื้นที่ส่วนกลางที่สตาร์ทอัพสามารถใช้ได้เป็นพื้นที่จัดกิจกรรมในชั้น 1 ลักษณะเป็นพื้นที่เปิดโล่ง (Open plan) เป็นกระจก 2 ด้าน แบบ Curtain wall เน้นแสงธรรมชาติ และมีเฟอร์นิเจอร์รูปแบบโซฟาหลายแบบเพื่อการนั่งพัก นัดหมาย หรือทำงานได้

(2) บรรยากาศเชิงบวกในการทำงาน (Positive atmosphere)

ในพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับเริ่มต้น หรือระดับ Pre-seed ใน อาคาร C สืบจากลักษณะกายภาพและรูปแบบการจัดวางพื้นที่ที่สามารถแบ่งบรรยากาศได้ดังนี้

ภาพที่ 4.30 พื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับเริ่มต้น. โดย ผู้วิจัย, 2565.

ตารางที่ 4.10

การสำรวจร่วมกับทฤษฎีและแนวคิด

หัวข้อ		สัญลักษณ์	พื้นที่
บรรยากาศทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Productive)	Collaborate	●	1.พื้นที่ทำงานร่วมกัน 1.1 โต๊ะทำงานรวมกลุ่ม 1.2 พื้นที่พักผ่อน
	Learn	●	1.พื้นที่ทำงานร่วมกัน 1.1 โต๊ะทำงานรวมกลุ่ม 2.ห้องประชุม
บรรยากาศสุขภาพ (Healthier)	Focus	●	ห้องประชุม
	Socialize	●	พื้นที่ พักผ่อน, โต๊ะทำงานรวมกลุ่ม

หมายเหตุ. โดยผู้วิจัย, 2565.

จากการสำรวจ พบว่า ที่เป็นพื้นที่ทำงานมีรูปแบบส่งเสริมการร่วมมือกัน (Collaborate) เนื่องจากเป็นโต๊ะทำงานแบบใช้ร่วมกัน หันหน้าเข้าหากัน ไม่มีแผงกั้นระหว่างสตาร์ทอัพแต่ละทีมที่ใช้งาน ส่งเสริมการเรียนรู้จากการพูดคุย บรรยายภาคการเข้าสู่สังคม (Socialize) จะเกิดที่พื้นที่พักผ่อน ที่ให้สตาร์ทอัพได้มานั่งพักผ่อน พูดคุยกัน และมีการเกิดการเรียนรู้ (Learn) จากการช่วยเหลือของสตาร์ทอัพทีมอื่น ส่วนบรรยายภาคแบบการจดจ่อ (Focus) ยังไม่ปรากฏในพื้นที่นี้ เนื่องจากเป็นพื้นที่แบบเปิดโล่ง ไม่มีแผงกั้น ทำให้เกิดเสียงคุยกันและเห็นคนอื่นเดินไปมา

(3) โอกาสสร้างเครือข่าย (Networking Opportunities)

โอกาสการสร้างเครือข่ายผ่านเชิงพื้นที่ประกอบด้วย พื้นที่ส่วนกลาง และระยะใกล้ชิดระหว่างบริษัทหรือทีมอื่น ๆ ในพื้นที่ทำงาน ในโครงการพื้นที่ส่วนกลางที่บุคคลภายนอกเข้าได้คือพื้นที่จัดกิจกรรมชั้น 1 ที่จัดโซฟาหลากหลายรูปแบบ แต่การเข้าถึงยังมีส่วนกันเป็นฉากกั้นแบ่งพื้นที่ Reception กับพื้นที่จัดกิจกรรม ส่วนพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

โอกาสการสร้างเครือข่ายผ่านเชิงพื้นที่ประกอบด้วย พื้นที่ส่วนกลาง และระยะใกล้ชิดระหว่างบริษัทหรือทีมอื่น ๆ ในพื้นที่ทำงาน ในโครงการพื้นที่ส่วนกลางที่บุคคลภายนอกเข้าได้ คือ เกิดขึ้นในพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง กับทีมอื่นที่นั่งทำงานอยู่ใกล้กัน

นอกจากนั้น มีการออกแบบให้มีป้ายชื่อบริษัทต่างๆที่อยู่ในโปรแกรม มีภาพกราฟฟิคที่แสดงถึงเครือข่ายในโครงการ บริษัทคู่ค้าทั้งรัฐและเอกชน บอกประเภทสตาร์ทอัพที่อยู่ในพื้นที่บอกผลสรุปว่าบ่มเพาะสตาร์ทอัพมาแล้วกี่ราย มีบอกรายชื่อบริษัทต่าง ๆ ที่อยู่ในโครงการเพื่อการต่อยอดเครือข่าย ซึ่งตำแหน่งนี้อยู่ระหว่างทางเดินผ่านไปห้องประชุม นักลงทุนหรือคนจากภายนอกเข้ามาใช้อาจมีโอกาสได้เห็น

(4) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

จากการสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed และบริเวณที่ทำงาน สามารถเก็บข้อมูลได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.11

การสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ทำงานและบริเวณใกล้เคียงพื้นที่ทำงาน

สิ่งอำนวยความสะดวก		มี/ไม่มี	หมายเหตุ
Technology	1. Wifi/Internet	/	ทุกจุด
	2. Plug/Outlet	/	ทุกห้อง
	3. LED TV	/	1. ห้องประชุม
	4. Whiteboard	/	2. พื้นที่ทำงาน
	5. Projector	/	พื้นที่จัดกิจกรรม
	6. Speaker	/	พื้นที่จัดกิจกรรม
	7. Computer/Laptop	/	-

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ทำงานและบริเวณใกล้เคียงพื้นที่ทำงาน

สิ่งอำนวยความสะดวก		มี/ไม่มี	หมายเหตุ
Office Equipment	8. Printer	/	พื้นที่ทำงาน
	9. Scanner	/	พื้นที่ทำงาน
	10. Stationery	/	ปากกาไวท์บอร์ด
	11. Desk lamp	/	-
Healthier	12. Ergonomic Furniture	X	พื้นที่ทำงาน ไม่มี
	13. A/C	/	-
	14. Air Purifier	X	-
	15. Fan	/	-
	16. Water Purifier	/	เครื่องกดน้ำปกติ
Hygiene	17. เจลแอลกอฮอล์	/	-
	18. เครื่องวัดอุณหภูมิ	/	-

หมายเหตุ. โดยผู้วิจัย, 2565.

สิ่งอำนวยความสะดวกของพื้นที่ทำงานร่วมกันทั้งสองสถานที่ ตามที่ควรมีในพื้นที่ทำงานเพื่อสตาร์ทอัพทุกระดับ โดยเฉพาะห้องประชุม ต้องมีกระดานไวท์บอร์ด จอทีวี หรือจอโปรเจคเตอร์สำหรับการประชุม นำเสนองาน ส่วนพื้นที่จัดกิจกรรม มีจอโปรเจคเตอร์ เครื่องขยายเสียง ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ใช้ในพื้นที่ทำงานร่วมกัน ตอนนี้เป็นเก้าอี้ปกติ ทำให้ไม่สะดวกต่อการทำงานเท่าที่ควร

4.2.2.3 ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพที่มีชีวิตชีวา

(1) การเข้าถึงแหล่งสตาร์ทอัพหลากหลายประเภท

ในโครงการมีจำนวนบริษัทสตาร์ทอัพที่อยู่ในชั้น 1-2 ทั้งหมด 28 ทีม ชั้น 2 จำนวน 25 ทีม อยู่ในพื้นที่ทำงานแบบกลุ่มส่วนตัวเป็นของสตาร์ทอัพระดับขยายตลาด และพื้นที่ทำงานแบบเปิดโล่ง 12 ทีมของสตาร์ทอัพระดับ seed และ Pre-seed ส่วนชั้น 1 เป็นพื้นที่ทำงานของกลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed จากการสำรวจ พบว่า การเข้าถึงสตาร์ทอัพระดับขยายตลาดในชั้น 2 ห้องทำงานเป็นแบบปิดกันด้วยผนังและประตูกระจก ส่วนพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เป็นพื้นที่นั่งทำงานร่วมกันแบบไม่มีผนังกันทำให้เข้าถึงได้ง่ายจากสตาร์ทอัพทีมอื่นในพื้นที่ทำงาน อีกทั้งสามารถเข้าถึงการพบปะกันที่พื้นที่จัดกิจกรรมในพื้นที่ได้ง่าย

(2) การเข้าถึงศูนย์ศึกษาที่เกี่ยวกับการสนับสนุนสตาร์ทอัพ

ในโครงการมีที่ปรึกษาดูแลสตาร์ทอัพ ซึ่งพื้นที่ทำงานของที่ปรึกษาดัดกับห้องประชุม สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed สามารถเดินขึ้นไปปรึกษาการทำสตาร์ทอัพได้ แต่ส่วนมากจะเป็นที่ปรึกษาลงไปหาสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ในความดูแลที่พื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง

(3) พื้นที่ที่จัดกิจกรรมส่งเสริมชุมชนสตาร์ทอัพ

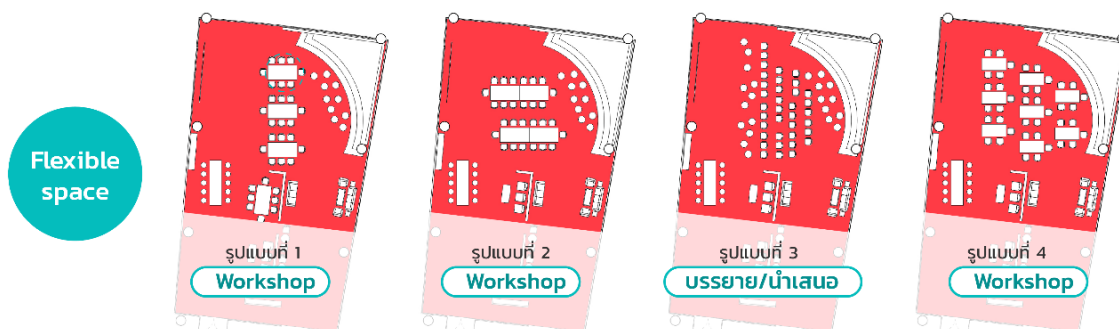
ลักษณะความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพในพื้นที่โครงการที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ได้เข้าร่วมคือ พื้นที่จัดกิจกรรม และพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง

1) พื้นที่จัดกิจกรรม

ภาพที่ 4.31 บรรยากาศพื้นที่จัดกิจกรรมของสตาร์ทอัพระดับเริ่มต้น. จาก Cmustep, 2564.

พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรม มีการใช้งานที่หลากหลาย ส่วนใหญ่จะเป็น Workshop การจัดงาน Pitching กิจกรรมต่าง ๆ จากภายนอกองค์กรและในองค์กร โต๊ะเก้าอี้ส่วนใหญ่สามารถเคลื่อนได้สะดวกเนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ในรูปแบบต่าง ๆ บ่อยครั้ง พื้นที่จัดกิจกรรม มีที่นั่งหลากหลายทั้งพักผ่อนและนัดหมายระยะสั้นๆ และเป็นพื้นที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทั้งตัวสตาร์ทอัพในโครงการหรือในโปรแกรมเดียวกัน ได้เจอกันลงทุนในกิจกรรม ได้ส่งเสริมความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ

ภาพที่ 4.32 การจัดพื้นที่จัดกิจกรรมภายในอาคาร C ของสตาร์ทอัพระดับเริ่มต้น. โดย ผู้วิจัย, 2565.

ตารางที่ 4.12

การสำรวจกิจกรรมที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เข้าร่วม

รูปแบบกิจกรรมที่เกิดขึ้น	การจัดพื้นที่	กิจกรรม	ผู้เข้าร่วม
กิจกรรมให้ความรู้	เก้าอี้	ฟังสร้างแรงบันดาลใจ	สตาร์ทอัพ, ที่ปรึกษา
กิจกรรม Workshop	โต๊ะกลุ่ม 6 ที่นั่ง เก้าอี้	เรียนรู้กระบวนการ ทำงานธุรกิจ	สตาร์ทอัพ, ที่ปรึกษา
กิจกรรมแข่งขัน/นำเสนอ	โต๊ะยาว	นำเสนอไอเดีย	สตาร์ทอัพ, นักลงทุน

หมายเหตุ. โดยผู้วิจัย, 2565.

(4) พื้นที่พบปะพูดคุยสาธารณะ

จากการสำรวจพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เป็นพื้นที่แบบกึ่งเปิดกึ่งปิด เป็นกึ่งสาธารณะ ไม่มีพื้นที่ที่พบปะชั่วคราวแบบสาธารณะ หากเป็นพื้นที่รอบ ๆ พื้นที่ทำงาน สถานที่ที่สามารถนัดพูดคุยกับ นักลงทุน ลูกค้า พาร์ทเนอร์ ได้คือ พื้นที่จัดกิจกรรม ร้านกาแฟ ร้านอาหาร ที่อยู่ห่างออกไปอีกจากพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed แต่พื้นที่จัดกิจกรรมขึ้นที่ เป็นพื้นที่ที่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้งานตลอดเวลา จึงไม่นิยมนัดหมายเพื่อพบปะพูดคุยกัน

4.3 พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการใช้พื้นที่ การทำงาน กิจกรรมและความต้องการของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) ที่ส่งเสริม

4.3.1 ผลการสัมภาษณ์การใช้พื้นที่ การทำงาน กิจกรรมและความต้องการของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น)

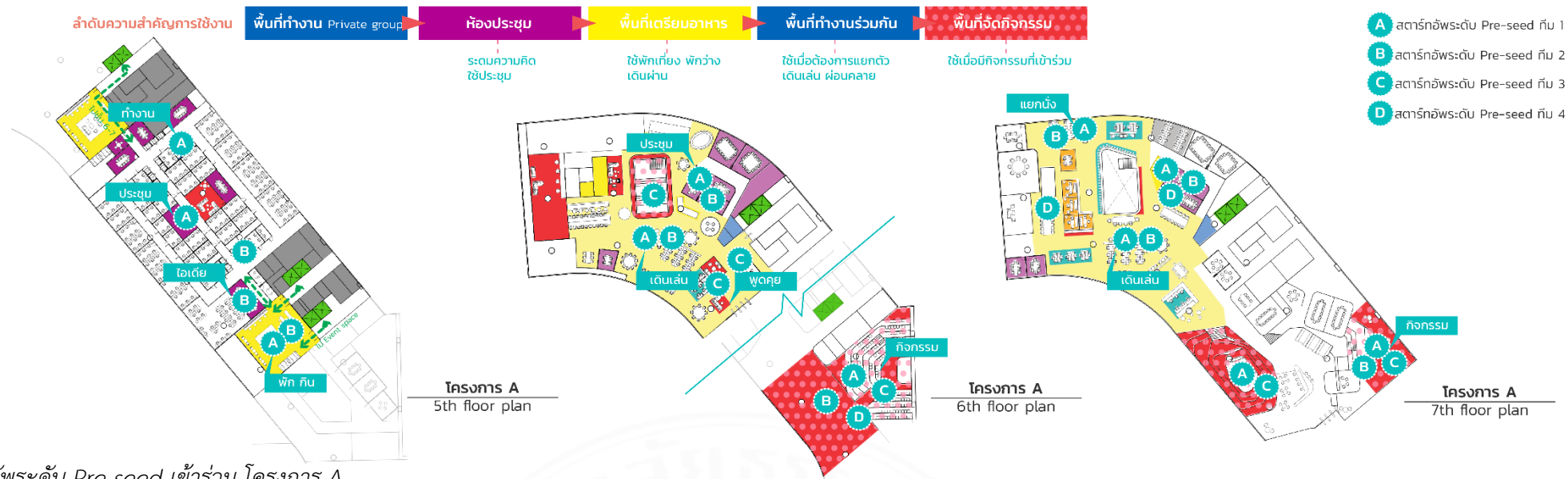
จากการสัมภาษณ์ ในประเด็นนี้เพื่อสรุปลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมกับการส่งเสริมการทำงานของสตาร์ทอัพระดับ pre-seed จึงได้มีการศึกษาความคิดเห็นจากมุมมองของสตาร์ทอัพระดับ pre-seed เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการใช้พื้นที่ ในประเด็นดังนี้

ส่วนที่ 1 : ลักษณะทางกายภาพของกรณีศึกษา

ส่วนที่ 2 : สภาพแวดล้อมและคุณลักษณะพื้นที่ของกรณีศึกษา

ส่วนที่ 3 : ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ

จากการสัมภาษณ์สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ใช้งานพื้นที่ในโครงการ พบว่าพฤติกรรมการใช้พื้นที่ในการทำงานในกระบวนการต่างๆ รวมถึงการได้เข้าร่วมกิจกรรมและความต้องการต่าง ๆ มีความคล้ายคลึงกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

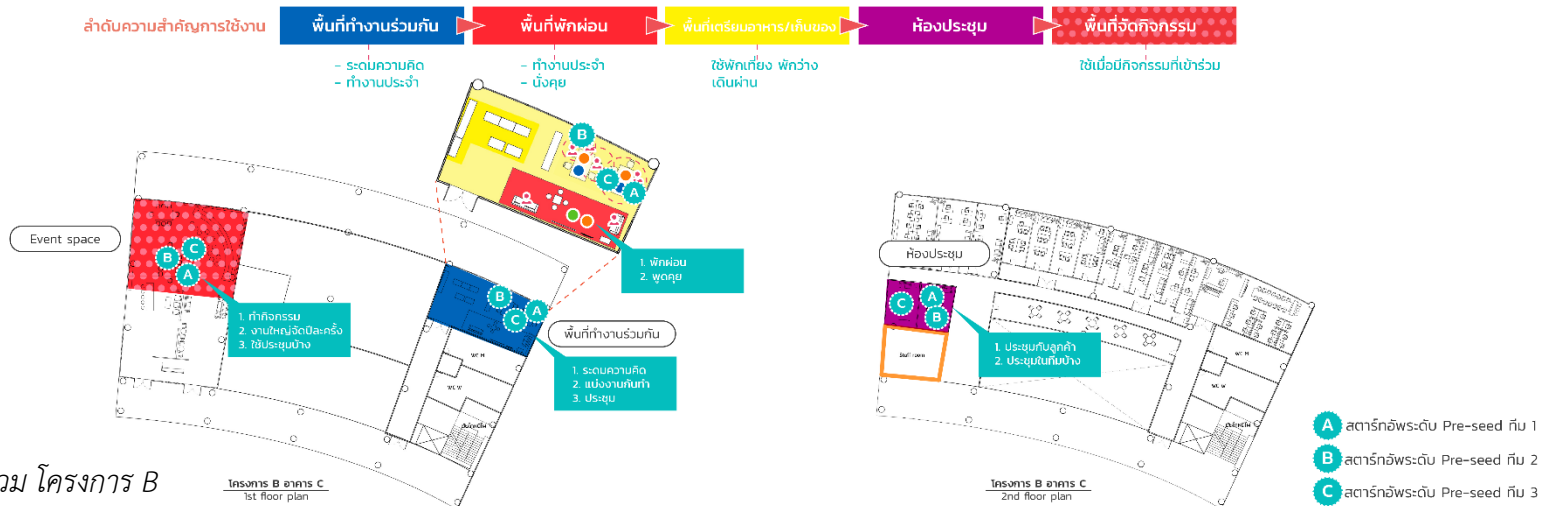
ตารางที่ 4.13 การสำรวจกิจกรรมที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เข้าร่วม โครงการ A

กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ	ลักษณะทางกายภาพ				สภาพแวดล้อมและคุณลักษณะ				ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ			
		พื้นที่การทำงาน	พื้นที่ส่วนกลาง	พื้นที่ประชุม	พื้นที่สนับสนุนอื่น	ความคิดสร้างสรรค์	บรรยากาศ	สร้างเครือข่าย	อำนวยความสะดวก	สตาร์ทอัพ	องค์กรสนับสนุน	พื้นที่จัดกิจกรรม	พื้นที่พูดคุย
A	กิจกรรม	1. ทำงาน 2. บางครั้ง อยากได้สมาธิ เลยขึ้นไปนั่ง ชั้น 6-7	1. พักกลางวัน/ระหว่าง ทำงาน	1. เจอลูกค้าและนัก ลงทุน 2. ประชุม	ไว้อยู่อะไรที่ confidencial ไม่ได้ ต้องการให้ทีมรับรู้	การคิด/ทำ งาน สภาพแวดล้อมเป็น หลัก	พอยูกับเพื่อนๆในทีม เพราะมีการ bounce ไอเดียกันได้	1. กิจกรรม Networking	1. ใช้ชีวิตทั่วไป	ยังไม่ได้คุยกับคน อื่นๆ เพราะ 1. ยังไม่เต็ม 2.โควิด	1. บริการ ที่ห้อง ประชุมชั้น 6	1. ตำแหน่งเดียวกันถึงจะคุย กันรู้เรื่อง 2. จัดกิจกรรมให้เจอกัน	นัดเจอนักลงทุน พาร์ เนอร์ หรือลูกค้า
	การใช้งาน	โต๊ะทำงานเดี่ยว 4 ที่นั่ง	1. อุ่นอาหาร กาแฟ นั้ง กิน 2. พักใจ	ประชุม	เข้าไปคุยโทรศัพท์	บรรยากาศ ชั้น 5-7	โต๊ะทำงานเดี่ยว 4 ที่นั่ง	ทำกิจกรรมร่วมกัน	1. พื้นที่ส่วนกลาง 2. ห้องน้ำ	ยังไม่ได้คุย	ขอคำปรึกษา พูดคุย	ไปเข้าร่วมกิจกรรม	ประชุม พูดคุย
	พื้นที่ที่ใช้	Private office 4 คน แต่นั่ง 3 คน ที่เหลือเก็บของ	1. pantry ชั้น 5 2. พื้นที่สีเขียว ชั้น 3	ห้องประชุม ชั้น 5 มี หลายขนาด	Phone booth	ชั้น 5 -7	Private office 4 คน แต่นั่ง 3 คน ที่เหลือ เก็บของ	พื้นที่จัดกิจกรรมต่างๆ	1. พื้นที่ส่วนกลาง 2. ห้องน้ำสะอาด	ไม่ได้ใช้	ห้องทำงาน	Townhall Auditorium	ชั้น 5 ห้องประชุม
	ข้อดี	เพดานสูง ไม่อึดอัด	ชอบ Pantry มาก ทำ อะไรก็ได้ และชอบ พื้นที่สีเขียว	มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ออนไลน์มี ติดตั้งได้	ความเป็นส่วนตัว	แสง แอร์ ต่างกับการ WFH	-	จะได้ขยาย networking	ทันสมัย กว้าง มั่นติ กว่าการมีออฟฟิศ ตัวเอง	-	-	-	-
	ข้อเสีย	บดเจ็ต ได้ห้องตรงกลาง ไม่มี แสงธรรมชาติ	-	-	-	-	-	การเดินทางกันก็ไม่ได้ คุย	-	-	-	มีพื้นที่แต่กิจกรรมยังไม่ตอบ โจทย์	-
	ต้องการ	1. อยากได้แสง เห็นข้างนอก	-	-	-	-	-	-	-	ต้องการมีปฏิสัมพันธ์	-	อยากให้มีการพูดคุยมากขึ้น ในออฟฟิศ	-
B	กิจกรรม	ทำงาน ประชุม ระดม ความคิด	1. พัก	ประชุมกับ บุคคลภายนอก	ห้องน้ำสะอาด	กระตุ้นความคิด สร้างสรรค์	อยู่ที่นี่มันสามารถโฟกัส งานได้มากขึ้น	รู้สึกสบายใจพอที่จะคุย กับคนอื่น		มีคุย เป็นคนรู้จักมา ขอความช่วยเหลือ มาจาก ชั้น 5	1. บริการ ที่ห้อง ประชุมชั้น 6	กิจกรรมที่สร้างคอนเนคชั่น - เพื่อนนึ่ง สำคัญมาก	-
	การใช้งาน	1. มาประชุม makeup 3-4 คน 2. โต๊ะกลม กลุ่ม	1. โซฟา คิดว่าโซฟา สำคัญมากต่อการผ่อน คลาย 2. น้ำ	ห้องประชุมด้านนอก ที่ไม่ต้องเข้ามาใน พื้นที่สแกนหน้า	-	ตอนเข้ามาจะรู้สึก relax เพราะมีไม้ๆ ต้นไม้	ทำงาน โต๊ะกลม กลุ่ม	1. นอกห้อง คุยแบบ ง่ายๆ 2. ในห้องคุยจริงจัง	-	-	ห้องทำงานร่วมกัน หรือ พื้นที่พักผ่อน	เจอคนสโตร์เดียวกัน ไทป์ เดียวกัน พูดกันรู้เรื่อง	พูดคุย แบบสบายๆ
	พื้นที่ที่ใช้	ห้องประชุมที่เช่าไว้ ชั้น 6	1. โซฟา ชั้น 6 2. pantry ชั้น 6	1.ห้องประชุม ด้าน ในและนอก ชั้น 6	ห้องน้ำ	บรรยากาศ ชั้น 6-7	ห้องประชุมที่เช่าไว้ ชั้น 6	1. โซฟา ชั้น 6	ห้องประชุม และพื้นที่ การจัดอีเวนต์ได้	1. โซฟา ชั้น 6 2. ห้องที่เช่า	ห้องประชุม	ห้องประชุม และพื้นที่การ จัดอีเวนต์ได้	ชั้น 6 โซฟา พื้นที่พั ผ่อน
	ข้อดี	-	สบายๆ สะดวก	คุยเรื่องจริงจังได้	-	relex	focus	-	-	-	สะดวก เป็น ecosystem	-	-
	ข้อเสีย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 4.13 (ต่อ) การสำรวจกิจกรรมที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เข้าร่วม โครงการ A

กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ	ลักษณะทางกายภาพ				สภาพแวดล้อมและคุณลักษณะ				ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ			
		พื้นที่การทำงาน	พื้นที่ส่วนกลาง	พื้นที่ประชุม	พื้นที่สนับสนุนอื่น	ความคิดสร้างสรรค์	บรรยากาศ	สร้างเครือข่าย	อำนวยความสะดวก	สตาร์ทอัพ	องค์กรสนับสนุน	พื้นที่จัดกิจกรรม	พื้นที่พูดคุย
C	กิจกรรม	1. เข้าเพราะไปประชุม 2. ไปอาทิตย์ละ 3-4 ครั้ง	1. พูดคุย กับเพื่อนร่วมกิจกรรม 2. ซ้อม pitch	1.การประชุมกับลูกค้าใช้บ่อย มันมีกระดาน 2.ตอนเริ่มกัน สองคนก็ชอบเข้าไปใช้	-	กระตุ้น-แยกโซน พื้นที่เรียบง่าย -ออกไปข้างนอก เห็นแสงต้นไม้	ต้องเป็นที่ออกไปเดินเล่นได้	กับสตาร์ทอัพ หรือคอนเนคกับรุ่นพี่ เป็นอีเว้นต์ๆไป	-	1. มีคนรู้จักกันอยู่แล้ว 2. บางทีก็มี ไปขออิมูอุปกรณ์อะไรบาง	ขอคำปรึกษา ที่ห้องประชุมชั้น 6	1. เข้าบ่อย ช่วงแรกๆ หลังๆ เริ่มโฟกัสกับโปรดักท์ 2. เสนอไอเดียกับนักลงทุน	-
	การใช้งาน	เข้ามาทำงานบ้าง หรือนัดลูกค้าไว้	พักบ้าง ทำงานบ้าง	คุยกับลูกค้าและที่ปรึกษา	-	-	ผ่อนคลาย เดินเล่นหาไอเดีย	ได้พูดคุยกับคนที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมร่วมกัน	-	เดินไปออฟฟิศทีมอื่น	ใช้พูดคุยจริงจัง	เข้าร่วมกิจกรรมตามหัวข้อที่สนใจ	-
	พื้นที่ที่ใช้	Private office 4 คน แต่นั่ง 3 คน ที่เหลือเก็บของ	1. pantry ชั้น 5 2. ชั้น 6-7 จะรีแลกซ์ไปฝึก pitch ได้	ห้องประชุม ชั้น 5 ชั้น 6-7	-	บรรยากาศ ชั้น 6-7	ชั้น 6-7 + ด้านนอก + รีเทล Open space	ตรงไหนก็ได้ที่คุยได้	-	1. pantry ชั้น 5 2. ออฟฟิศ	ห้องประชุม หรือพื้นที่พักผ่อน	1. พื้นที่จัดกิจกรรม 2. Townhall	ห้องประชุม ชั้น 5 ชั้น 6-7
	ข้อดี	-	-	มีกระดาน ห้องปิด	-	-	-	-	-	-	เข้าถึงง่ายและใกล้ชิด	-	-
	ข้อเสีย	-	-	-	-	ชั้น 5เวลาคนไปผ่านมาเยอะๆ โดน distract	-	-	-	-	-	จัดกิจกรรม คอนเนคเมนทอร์ กับสตาร์ทอัพ หรือคอนเนคกับรุ่นพี่ เป็นอีเว้นต์ๆไป ไม่ได้แบบเปิดพื้นที่ขนาดนั้น	
	ความต้องการ	-	-	-	-	-	-	อยากมีพื้นที่ที่ อยากรู้อยากคุยกับ co-founder	-	-	-	อยากมีพื้นที่ที่ อยากรู้อยากคุยกับ co-founder	-
D	กิจกรรม	1. ทำงาน-ประชุม เข้าอาทิตย์ละครั้ง	ไปนั่งทำงานคนเดียว	1. ประชุม / ทั้งวัน 2. ไปนั่งคนเดียว 3. เจอลูกค้า	พักกลางวัน	1.. การเห็นทีมอื่นไม่ได้มีประเด็นสำหรับเค้า 2. ชอบเห็นทีมตัวเองทำงานมากกว่า	ชอบเห็นทีมตัวเองทำงานมากกว่า	ได้มาคุยกับเพื่อทีมอื่นๆ	อุปกรณ์ครบโต๊ะเก้าอี้ไม่ได้ซื้อเองย้ายเข้าออกได้	มีคุย เป็นคนรู้จักมาขอความช่วยเหลือ มาจากชั้น 5	1. ปรึกษา ที่ห้องประชุมชั้น 6	ช่วงแรกๆ ไปบ่อย เช่น Event , Pitching แข่ง เข้าร่วมโครงการ แทบทุกอย่างที่มีประโยชน์กับเรา	
	การใช้งาน	เข้ามาทำงานบ้างอาทิตย์ละครั้ง แต่ส่วนใหญ่มาประชุม	ส่วนตัวไม่ได้เข้าไปพักผ่อนข้างบน (ชั้น6-7)	จองห้องเพื่อประชุมกับลูกค้า	Pantry ส่วนกลางได้มาคุยกับเพื่อทีมอื่นๆ	พื้นที่ทำงานกลุ่มส่วนตัว Open space	-	-	-	-	ห้องทำงานร่วมกัน หรือพื้นที่พักผ่อน	Event , Pitching แข่ง Class ที่ต้อง เข้าเรียน ไปนั่งเรียนก็มี	-
	พื้นที่ที่ใช้	1. Private office ชั้น 5 2. ห้องประชุม ชั้น 6-7	1. ชั้น 6-7 2. Pantry ส่วนกลางได้มาคุยกับเพื่อทีมอื่นๆ	1. ห้องประชุม ชั้น 6-7	Phone booth	1. Private office ชั้น 5 2. ห้องประชุม ชั้น 6-7	1. Private office ชั้น 5 2. ห้องประชุม ชั้น 6-7	Pantry ส่วนกลาง	-	-	-	1. พื้นที่จัดกิจกรรม 2. Townhall 3. ห้อง workshop	-
	ข้อดี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ข้อเสีย	ในห้อง เสียงดัง							-		-	-	-
	ความต้องการ	ไม่มีที่เก็บของ	-	-	ต้องการที่เก็บของใหญ่ๆก็จะแพงไปอีก	-	อยากให้ทีมสื่อสารกันเยอะๆ	-	ไม่มีที่เก็บของ	-	-	-	-

หมายเหตุ. โดยผู้วิจัย, 2565

ตารางที่ 4.14 การสำรวจกิจกรรมที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เข้าร่วม โครงการ B

กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ	ลักษณะทางกายภาพ				สภาพแวดล้อมและคุณลักษณะ				ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ			
		พื้นที่การทำงาน	พื้นที่ส่วนกลาง	พื้นที่ประชุม	พื้นที่สนับสนุนอื่น	ความคิดสร้างสรรค์	2. บรรยากาศ	สร้างเครือข่าย	อำนวยความสะดวก	สตาร์ทอัพ	องค์กรสนับสนุน	พื้นที่จัดกิจกรรม	พื้นที่พูดคุย
A	กิจกรรม	1. ระดมความคิด 2. งาน Routine 3. ประชุม	1. ทำกิจกรรม Workshop, Pitching	1. ประชุมกับพาร์ เนอร์/ลูกค้า	1. เก็บตัวอย่างสินค้า	อยู่กับเพื่อน อยู่กับ ทีม ถ้าพักผ่อนก็ติด เรื่องงาน	1. อยู่กับเพื่อน 2. ทีมอื่นๆ	1. นั่งกับทีมอื่น 2. มีพี่ให้คำปรึกษา 3. กิจกรรม	1. ทวีโอใช้แชร์จอ เรียนออนไลน์ ด้วยกัน	1. สร้างปฏิสัมพันธ์ เล่น เกมบอร์ด	1. ปรึกษา 2. ขอรุณ	กิจกรรม Workshop, Pitching	ออกไปนอกพื้นที่
	การใช้งาน	นั่งทำงานที่โต๊ะทำงาน แบบกลุ่ม 4 ที่นั่ง	1. Workshop 2. นำเสนอ Pitch desk	ประชุม	เก็บตัวอย่างในตู้เย็น	นั่งทำงานที่โต๊ะทำงาน แบบกลุ่ม 4 ที่นั่ง	นั่งทำงานที่โต๊ะทำงาน เดินข้างนอก	1. นั่งทำงานที่โต๊ะทำงาน	เรียนออนไลน์ ซ่อมพิท	1. โต๊ะที่นั่งประจำ 2. โซฟา	เดินไปหาได้เลย นัดหมายก่อน ที่ๆอยู่ตึก A	1. Workshop 2. นำเสนอ Pitch desk	ออกไปเจอ นัดออนไลน์
	พื้นที่ที่ใช้	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	พื้นที่จัดกิจกรรม	ห้องประชุม ชั้น 2	พื้นที่ทำงานร่วมกัน โซนตั้งของ	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	1. พื้นที่ทำงาน 2. พื้นที่จัดกิจกรรม	พื้นที่ทำงานร่วมกัน ด้านทีวี	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	พื้นที่ทำงานร่วมกัน ด้าน ทีวี 2. ห้องเมนเทอร์ชั้น 2	1. พื้นที่จัดกิจกรรม	-
	ข้อดี	นั่งทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือกันได้	-	1. เงียบ ไม่รบกวน	เก็บของใกล้ตัว	อยู่กับเพื่อนได้พูดคุย	อยู่กับเพื่อนได้พูดคุย	ได้รู้จักเพื่อน ได้ทุน ได้ ความรู้	ได้เรียนด้วยกัน	ได้สังคม แลกเปลี่ยน ประสบการณ์	ใกล้ชิด / สนุกกัน คุยง่าย	รู้จักผ่านงานกิจกรรม	-
	ข้อเสีย	เสียงดัง	-	-	ยังอยู่กันอย่างเะ ควรมีที่เก็บ	เสียงดัง คิดงานไม่ออก	เสียงดัง คิดงานไม่ ออก	-	ปวดหลัง	-	-	-	-
	ต้องการ	ทำงานส่วนตัว-เดี่ยว โต๊ะส่วนตัว	-	-	เพิ่มที่เก็บของ	1. พื้นที่ทำงานส่วนตัว-เดี่ยว 2. โต๊ะส่วนตัว	-	-	เก้าอี้แบบ Ergonomic	-	-	-	-
B	กิจกรรม	1. ระดมความคิด 2. แบ่งงานกันทำ 3. ประชุม	-	1. ประชุม 1. ระดมความคิด	ไปซื้อกาแฟ	1. การอยู่กับเพื่อนทีม อื่นๆ มีคนมาดูงาน แขกเข้ามา	1. อยู่กับเพื่อน 2. ทีมอื่นๆ	เพื่อนแนะนำบอกต่อ / ได้ลูกค้าจากแขกที่เข้ามา ดูงาน	ทีวีได้แชร์กัน แชร์ ทรัพยากรที่ใช้	1. ไปหาทีมอื่นชั้น 2 2. คุยเรื่องงานกับทีม อื่นเมื่อมีปัญหา	1. ปรึกษา จะเวิร์ค ที่ๆ จะเดินเข้ามา	ฟัง innovation meetup คนมีความรู้มา แชร์กัน	ไปคุย Slack กับลูกค้า ทางเดินไม่กี่ร้านกาแฟ แชร์กัน
	การใช้งาน	นั่งทำงานที่โต๊ะทำงาน แบบกลุ่ม	พักโซนโซนพา	นั่งทำงานที่โต๊ะทำงาน แบบกลุ่ม	ไปซื้อกาแฟกลับมา ทำงานต่อ	นั่งทำงานที่โต๊ะทำงาน แบบกลุ่ม	นั่งทำงานที่โต๊ะทำงาน แบบกลุ่ม	นั่งทำงานที่โต๊ะทำงาน แบบกลุ่ม	ส่วนสนับสนุน	นั่งทำงานที่โต๊ะทำงาน แบบกลุ่ม	นั่งทำงานที่โต๊ะทำงาน แบบกลุ่ม	นั่งฟังบรรยาย	พื้นที่ทางเดิน ที่นั่งร้าน กาแฟ
	พื้นที่ที่ใช้	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	ร้านกาแฟ	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	พื้นที่จัดกิจกรรม	ร้านกาแฟด้านนอก
	ข้อดี	นั่งทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือกันได้	ผ่อนคลาย	ได้ความเห็นจากทีม อื่น	-	มีบรรยากาศที่ดี	มีบรรยากาศที่ดี ผ่อน คลาย ไม่เหงา	ได้ลูกค้าจาก บุคคลภายนอก	ลดค่าใช้จ่าย	ได้คุยกันโดยตรงนั้น	หาหรือร่วมกันได้เลย	ได้ความรู้	ส่วนตัว จากห้องรวม
	ข้อเสีย	เสียงดัง	-	เสียงดัง	-	-	เสียงดัง	-	-	ห้องชั้น 2 มีการปิดกัน ไม่กล้าเข้าไป	ห้องชั้น 2 มีการปิดกัน ไม่กล้าเข้าไป	-	-
	ต้องการ	Phone booth	-	ห้องส่วนตัว/ไม่ รบกวน	-	ส่วนตัวระหว่าง VC	-	-	-	-	-	-	Phone booth
C	กิจกรรม	1. ระดมความคิด 2. แบ่งงานกันทำ	Workshop, Pitching	ประชุมลับ				พยายามหาวิธีปฏิสัมพันธ์			1. พี่ๆจะเดินเข้ามา	เข้าร่วมน้อย	
	การใช้งาน	นั่งทำงานที่โต๊ะทำงาน แบบกลุ่ม	Workshop, เสนอ Pitch desk	ไตรมาสละครั้ง	-	1. นั่งทำงานที่โต๊ะ ทำงานแบบกลุ่ม 2. เดินออกไปข้างนอก	นั่งทำงานที่โต๊ะทำงาน แบบกลุ่ม	-ดูทีวีด้วยกัน -เดินไปข้างนอก เช่น ห้าง จัดสินค้าด้วยกัน	ในพื้นที่ห้อง	ในพื้นที่ห้อง	นั่งทำงานที่โต๊ะทำงาน แบบกลุ่ม	นั่งฟังบรรยาย	-
	พื้นที่ที่ใช้	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	พื้นที่จัดกิจกรรม	ห้องประชุม ชั้น 2	พื้นที่ทำงานร่วมกัน โซนตั้งของ	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	พื้นที่ทำงานร่วมกัน พื้นที่จัดกิจกรรม	พื้นที่ทำงานร่วมกัน ด้านทีวี	พื้นที่ทำงานร่วมกัน	พื้นที่ทำงานร่วมกัน มี ห้องประชุม	พื้นที่จัดกิจกรรม	-
	ข้อดี	ช่วยเหลือกันได้	-	-	-	-	-	-	ช่วยเรื่อง Facilities	-	หาหรือร่วมกันได้เลย	-	-
	ข้อเสีย	เสียงดัง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ความต้องการ	-	-	-	-	-	-	-	เก้าอี้แบบ Ergonomic	-	-	-	-

หมายเหตุ. โดยผู้วิจัย, 2565

4.3.2 วิเคราะห์การใช้พื้นที่ของสตาร์ทอัพ Pre-seed ต่อปัจจัยเชิงพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น)

4.3.2.1 โครงการ A

(1) ด้านลักษณะทางกายภาพ

1) พื้นที่ทำงาน พื้นที่ทำงานรูปแบบรูปแบบห้องทำงานแบบกลุ่มส่วนตัว (Private Group Office) ขนาดความจุ 4 ที่นั่ง สำหรับการนั่งทำงานแบบงานประจำวัน (Routine) ไม่ได้ใช้สมาธิ (Focus) ในการทำงาน แต่จะเน้นการพูดคุยโต้ตอบกัน (Collaborate) เพื่อระดมความคิดและจะแยกนั่งทำงานที่พื้นที่ทำงานร่วมกัน เมื่อต้องการสมาธิ

ห้องคุยโทรศัพท์ สตาร์ทอัพออกมาใช้ Phone booth เมื่อต้องคุยสายสำคัญทางธุรกิจหรืออื่น ๆ Phone booth เป็นพื้นที่ทำงานรูปแบบส่วนตัวเดี่ยว มีความสำคัญต่อการติดต่อสื่อสารระหว่างทำงาน จึงมีตามจุดต่าง ๆ ของพื้นที่ทำงานกลุ่มส่วนตัว และพื้นที่ทำงานร่วมกัน แบบเปิดโล่ง ชั้นละ 2 ห้อง

2) พื้นที่ส่วนกลาง เป็นส่วนพื้นที่พักผ่อน (break area) โซนพักผ่อนที่มีที่นั่งพักหลายรูปแบบ เมื่อสตาร์ทอัพต้องการพักก็สามารถใช้ได้ แต่เรื่องการพูดคุยกับคนอื่นอาจจะยังไม่ชัดเจน (1 ใน 4 คน) พื้นที่พักผ่อนสามารถสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย เป็นกันเองได้มากกว่าการพูดคุยที่โต๊ะทำงาน

3) ห้องประชุม ห้องประชุมเพื่อระดมความคิด เพราะมีกระดานไวท์บอร์ด และจอทีวี มีห้องระดมความคิดที่สตาร์ทอัพมักใช้ในช่วงแรกที่ต้องมีการหาไอเดีย วางแผนการทำงาน คิดสินค้าและบริการ ต้องการใช้กระดานไวท์บอร์ดที่มีพื้นที่เยอะ ห้องประชุม ใช้เพื่อนัดประชุมคุยกับลูกค้า พาร์ทเนอร์ ต้องการความเป็นทางการและจริงจัง ซึ่งมีการใช้งานที่เป็นไปตามทฤษฎี และใช้ตอนที่ต้องการนัดคุยกับที่ปรึกษาการทำสตาร์ทอัพที่ห้องประชุมในพื้นที่ทำงานร่วมกัน

4) พื้นที่สนับสนุนอื่น ๆ เป็นพื้นที่เตรียมอาหาร สตาร์ทอัพมักจะใช้ฝั่งที่เชื่อมต่อกับทางเข้าโรงลิฟต์กับพื้นที่ทำงานและพื้นที่ทำงานอีกด้านหนึ่ง เนื่องจากด้านที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ทำงานของบริษัทที่เป็นระดับเดิบดีแล้ว เป็นพื้นที่สำหรับเตรียมอาหาร เครื่องดื่ม และนั่งทานอาหาร มีการพูดคุยกับทีมอื่นจากการรู้จักผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ

(2) ด้านสภาพแวดล้อมและคุณลักษณะ

1) ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การกระตุ้นไอเดีย มาจากการที่ทำงานอยู่ด้วยกันกับทีม มีการพูดคุยกันตอนทำงาน ประชุมกัน และมาจากสภาพแวดล้อมที่มีแสงเข้าถึง อุณหภูมิพอเหมาะกับการนั่งทำงาน มีต้นไม้พื้นที่สีเขียวที่แทรกระหว่างพื้นที่ทำงานร่วมกัน และมีเพดานที่สูงเป็นพื้นที่แบบเปิดโล่ง (3 ใน 4 คน) นอกจากนั้นแยกโซนการทำงาน โซนพักผ่อน โซนแยกนั่งคนเดียว ก็มีส่วนช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ตามทฤษฎี และจากผลการสัมภาษณ์สตาร์ทอัพกลุ่มตัวอย่างที่

ใช้พื้นที่ 2 ใน 4 คน พบว่า ความโปร่งโล่งของพื้นที่ และสามารถเดินไปในพื้นที่เห็นบรรยากาศในพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่งช่วยให้ผ่อนคลายและเกิดความคิดสร้างสรรค์

พื้นที่ส่วนกลาง (Common area) จากการสัมภาษณ์สตาร์ทอัพกลุ่มตัวอย่างที่ใช้พื้นที่ 2 ใน 4 คน พบว่า พื้นที่เตรียมอาหารมีการพบปะหรือปฏิสัมพันธ์กับทีมอื่น ๆ ที่ใช้พื้นที่เดียวกัน จะมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความเห็นกันก็ต่อเมื่อเป็นที่รู้จักกันผ่านกิจกรรมที่จากโครงการ A จัดให้ และการมีพื้นที่พักผ่อนที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ทำงาน สามารถทำให้นัดคุยกับทีมอื่นได้

นอกจากนั้นประเด็นเรื่องการออกแบบภายในที่ส่งผลต่อสตาร์ทอัพพื้นที่สตาร์ทอัพกลุ่มตัวอย่าง 3 ใน 4 คน การออกแบบพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง เป็นปัจจัยในการเลือกมาใช้พื้นที่เนื่องจากการคำนึงถึงการใช้ชีวิต บรรยากาศการทำงานของคนรุ่นใหม่ (เจนเนอเรชั่น Y และ Z) และ 1 ใน 4 คน มองว่าการมีพื้นที่สีเขียวรวมถึงการออกแบบที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมของโครงการนั้น สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของทีม รวมถึง 1 ใน 4 คน มองว่าการที่มีศูนย์เทคโนโลยีรอบๆ และมีหุ่นยนต์วิ่งไปมา ให้ความรู้สึกถึง innovative ในพื้นที่นี้ ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการทำงานสายเทคโนโลยี

2) บรรยากาศเชิงบวกในการทำงาน ที่ช่วยส่งเสริมการสร้างความคิดสร้างสรรค์ หาไอเดียใหม่ๆ และได้วิธีแก้ปัญหา ให้ความรู้สึกว่าได้ความร่วมมือกับทีมอย่างเต็มที่ คือ ห้องประชุม ที่ให้บรรยากาศที่ส่งเสริมการร่วมมือกัน (Collaborate) เนื่องจากเป็นพื้นที่ปิดด้วยผนังกัน จัดโต๊ะหันหน้าเข้าหากัน มีกระดานไวท์บอร์ดที่พร้อมให้ลงมือขีดเขียนความคิด ส่งเสริมการเรียนรู้จากการพูดคุย การร่วมมือกันภายในทีม และเกิดการเรียนรู้ภายในทีม (Learn) และมีความจดจ่อ (Focus) ร่วมกันกับประเด็นที่นำมาประชุม พูดคุย

3) โอกาสสร้างเครือข่าย พื้นที่ส่วนกลางที่บุคคลภายนอกเข้าได้ คือ พื้นที่พักผ่อน เป็นจุดโซฟาที่อยู่ในพื้นที่ทำงานร่วมกัน บรรยากาศสบาย ๆ มีการนั่งพูดคุย (1 ใน 4 คน) พื้นที่เตรียมอาหารที่ใช้ร่วมกัน การเกิดการมีปฏิสัมพันธ์กับสตาร์ทอัพทีมอื่นในพื้นที่นี้ มาจากการรู้จักกันผ่านกิจกรรมมาก่อน (2 ใน 4 คน)

4) สิ่งอำนวยความสะดวก ที่จำเป็นกับสตาร์ทอัพกลุ่มนี้คือ กระดานไวท์บอร์ด จอทีวี อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง

(3) ด้านความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ

1) การมีสตาร์ทอัพช่วยสร้างบรรยากาศแบบเดียวกับทีมของตัวเอง แต่การสร้างปฏิสัมพันธ์ในพื้นที่นั้นจะมาจากการทำงานกิจกรรมในพื้นที่จัดกิจกรรมมากกว่าพื้นที่ทำงานทั้งรูปแบบทำงานร่วมกัน และแบบกลุ่มส่วนตัว เนื่องจากส่วนใหญ่สตาร์ทอัพที่โครงการ A จะทำงานในพื้นที่ปิดเพื่อการทำงานภายในทีม ซึ่งทำให้ไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์กับทีมอื่น ๆ ในพื้นที่เดียวกัน

2) การเข้าถึงศูนย์ปรึกษาที่เกี่ยวกับการสนับสนุนสตาร์ทอัพ สตาร์ทอัพสามารถนัดเพื่อปรึกษาการทำสตาร์ทอัพได้แล้วมาเจอกันที่โซนห้องประชุมพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง มีองค์กรสนับสนุนสตาร์ทอัพตั้งอยู่ด้านนอกโซนพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่งยังไม่มี การเข้าไปปรึกษา

3) พื้นที่จัดกิจกรรมแบบ Townhall สำหรับจัดกิจกรรมรูปแบบบรรยาย ประชุม นำเสนองาน รูปแบบพื้นที่เป็นที่นั่งแบบ Auditorium เป็นพื้นที่กึ่งเปิดกึ่งปิดสำหรับกิจกรรมที่มีความเป็นกันเอง พูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำสตาร์ทอัพจากรุ่นพี่ ส่วนพื้นที่จัดกิจกรรมแบบหอประชุมและลานด้านนอก ทำให้เจอกับสตาร์ทอัพจากที่อื่นได้มากขึ้น เนื่องจากพื้นที่เป็นสาธารณะและสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed สามารถหาโอกาสการขยายตลาดได้จากพื้นที่จัดกิจกรรมส่วนนี้

4) ไม่มีพื้นที่ที่พบปะชั่วคราวแบบสาธารณะ สถานที่ที่สามารถนัดพูดคุยกับ นักลงทุน ลูกค้า พาร์ทเนอร์ได้ คือ ร้านกาแฟ ร้านอาหาร แต่จะเป็นการนัดพบเจอที่ห้องประชุม

4.3.2.2 โครงการ B

(1) ด้านลักษณะทางกายภาพ

1) พื้นที่ทำงาน เป็นพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง (Open plan) พื้นที่ทำงาน แบบ กลุ่ม 4-5 คน เป็นโต๊ะนั่งทำงานรวมกลุ่ม สำหรับการทำงานแบบงานรูทีน (Routine) หรืองานประจำวัน ไม่ได้ใช้สมาธิ (Focus) ทำงาน แต่จะเน้นการพูดคุยโต้ตอบกัน (Collaborate) และจะแยกนั่งส่วนตัวเมื่อต้องการสมาธิ และเมื่อถึงเวลาประชุมเพื่อระดมความคิด มีใช้กระดานไวท์บอร์ดและจอทีวี และขอความร่วมมือทีมอื่นในพื้นที่เบาเสียงลง

2) พื้นที่ส่วนกลางในพื้นที่ทำงานสำหรับการใช้ชีวิต จะนั่งพักผ่อนที่โซฟา 2 ตัว ใช้นั่งพัก พูดคุยเล่นกับเพื่อนร่วมทีม หรือมีการใช้นั่งทำงาน

3) ห้องประชุมในชั้น 2 ใช้เมื่อมีการประชุมกับบริษัทลูกค้า นักลงทุน ลูกค้า จะใช้ห้องประชุมขนาดกลาง ความจุ 6 ที่นั่ง และไปใช้ประชุมกันเองเมื่อต้องการความเป็นส่วนตัวและความเงียบ จะใช้ห้องประชุมขนาดกลาง ความจุ 4 ที่นั่ง การใช้งานเมื่อประชุมภายในทีมจะประชุมไม่บ่อยครั้ง

4) พื้นที่สนับสนุนอื่นๆ มีความต้องการพื้นที่เก็บของเพิ่ม เพราะเมื่อยังทำงานหรือใช้พื้นที่มา 1 ปีขึ้นไป จะมีของเยอะขึ้น

(2) ด้านสภาพแวดล้อมและคุณลักษณะ

1) ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในแง่การออกแบบพื้นที่ยังไม่เป็นประเด็น การกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ แต่ประเด็นเรื่องการอยู่กับเพื่อนในทีมตัวเองและทีมอื่น ๆ ทั้งหมดเกิดขึ้นจากการที่นั่งทำงานในพื้นที่ด้วยกัน นั่งทำงานที่โต๊ะทำงานแบบกลุ่ม 5 ที่นั่ง เนื่องจากความ

คิดเห็นการทำงานหลาย ๆ คนแล้วมีคนช่วยกรอบความคิดในตอนนั้น นอกจากนั้นก็มีเกิดขึ้นบ้างในตอนที่พักผ่อนจะออกไปเดินข้างนอกอาคารเพราะพื้นที่โครงการกว้างและเป็นพื้นที่สีเขียว

2) บรรยากาศเชิงบวกในการทำงาน การอยู่กับเพื่อนในทีมตัวเอง และทีมอื่น ๆ (3 คน) ทั้งหมดเกิดขึ้นจากการที่นั่งทำงานในพื้นที่ด้วยกัน นั่งทำงานที่โต๊ะทำงานแบบกลุ่ม 5 ที่นั่ง จึงได้พูดคุยเรื่องทั่วไป รู้สึกผ่อนคลาย ไม่เหงา มีความรู้สึกได้เข้าสังคม ไม่โดดเดี่ยว แต่ถ้าต้องการสมาธิต้องออกไปข้างนอกพื้นที่ทำงานร่วมกัน

3) โอกาสสร้างเครือข่าย พื้นที่กล้าใช้พื้นที่ที่เปิดให้พูดคุยกันในรูปแบบต่าง ๆ กับทีมอื่นๆ คือพื้นที่ทำงาน นั่งทำงานด้วยกันกับทีมอื่น ได้แนะนำบอกต่อ (2 คน) นอกจากนั้นได้ลูกค้าจากแขกที่เข้ามาดูงาน (1 คน)

4) สิ่งอำนวยความสะดวก หลายอย่างจะช่วยกันออกค่าใช้จ่าย เช่น เครื่องพิมพ์ กระดาษ

(3) ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ

1) สตาร์ทอัพทีมอื่น ๆ ในพื้นที่ นั่งทำงานในพื้นที่ทำงานร่วมกัน สามารถเข้าถึงได้ แต่ถ้าสตาร์ทอัพที่อยู่อีกพื้นที่ทำงานกลุ่มส่วนตัวจะเป็นสตาร์ทอัพที่ขยายตลาดได้แล้ว อยู่ในระดับที่โตกว่าระดับ Pre-seed ซึ่งสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed จะเข้าถึงกลุ่มนั้นค่อนข้างยากเนื่องจากเป็นพื้นที่ส่วนตัว แต่จะพบปะกันในพื้นที่จัดกิจกรรมเมื่อมีการจัดกิจกรรมของทางโครงการ B

2) การเข้าถึงศูนย์ปรึกษาที่เกี่ยวกับการสนับสนุนสตาร์ทอัพ สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed สามารถนัดที่ปรึกษาเพื่อขอความช่วยเหลือในการทำสตาร์ทอัพได้ตลอดเวลาเนื่องจากที่ปรึกษามีพื้นที่ทำงานในบริเวณเดียวกับสตาร์ทอัพ และการเข้าถึงของที่ปรึกษานั้น สามารถทำให้สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ได้รับโอกาสในการพัฒนาสินค้าและบริการ

3) พื้นที่จัดกิจกรรม สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ได้เข้าร่วมทำกิจกรรม Workshop, Pitching กับโครงการค่อนข้างบ่อย ไปเข้าร่วมกิจกรรมหลายอย่าง เช่น ไปฟังบรรยาย แล้วกลับไปนั่งทำงานต่อเนื่องจากพื้นที่ทำงานกับพื้นที่จัดกิจกรรมแยกพื้นที่กันแต่อยู่ในระยะใกล้กัน

4) พื้นที่พบปะพูดคุยสาธารณะ เพื่อนัดเจอพูดคุยธุรกิจ ในความจริงจะไปใช้ห้องประชุม เพราะเป็นการคุยที่ทางการ ร้านกาแฟนั้นไปซื้อกาแฟมาดื่มที่พื้นที่ทำงาน ไม่ได้มีการนัดคุยหรือพบปะ ทำกิจกรรมในพื้นที่นี้ตามแนวคิดชุมชนสตาร์ทอัพ

4.3.3 จุดร่วมและความแตกต่างของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ทั้ง 2 กรณีศึกษา

4.3.3.1 จุดร่วม

- (1) กระบวนการทำงาน ทำงานแบบงานประจำวัน (Routine) ไม่ได้ใช้สมาธิ (Focus) เป็นส่วนใหญ่ในการทำงาน จะเน้นการพูดคุยโต้ตอบกัน (Collaborate) ในทีม
- (2) ประชุมเพื่อระดมความคิด ระดมความคิด (Braistrom) ใช้ในช่วงแรกที่ต้องมีการหาไอเดีย วางแผนการทำงาน คิดสินค้าและบริการ ต้องการความจืดจ๋อร่วมกันในพื้นที่
- (3) โอกาสสร้างเครือข่าย มีปฏิสัมพันธ์กับสตาร์ทอัพทีมอื่นในพื้นที่ผัคผ่อนในพื้นที่ทำงานร่วมกัน เพราะบรรยากาศที่เป็นกันเอง และเชื่อมต่อกับพื้นที่ทำงาน ได้พูดคุย กับทีมอื่น ๆ
- (4) เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการที่จัดให้ เมื่อมีการจัดกิจกรรม สตาร์ทอัพกลุ่มนี้จะเข้าร่วมกิจกรรมที่อยู่ใกล้กับพื้นที่ทำงานเพื่อหาความรู้ และหาเครือข่ายทางธุรกิจ และมีแข่งขันเพื่อเข้าร่วมโปรแกรมบ่มเพาะ หรือระดมเงินลงทุน
- (5) ต้องการที่ปรึกษา เข้าถึงที่ปรึกษาได้ง่ายเนื่องจากอยู่ในพื้นที่ทำงาน

4.3.3.2 จุดแตกต่าง

(1) พื้นที่หลังสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ในโครงการ A มาจากหลากหลายสถาบันการศึกษาหลากหลายพื้นที่ ไม่ได้รู้จักกัน โครงการมักจัดกิจกรรมทำให้สตาร์ทอัพได้มีปฏิสัมพันธ์ ส่วนโครงการ B ส่วนใหญ่เป็นบุคลากรที่จบการศึกษามาจากสถาบันนั้น ๆ ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ได้เร็ว และเป็นคนที่อยู่ในพื้นที่ใกล้สถาบันการศึกษา ทำให้เข้าถึงการมาใช้พื้นที่

(2) รูปแบบพื้นที่ทำงาน สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ในโครงการ A ทำงาน

รูปแบบห้องทำงานแบบกลุ่มส่วนตัว (Private Group Office) ส่วนสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ในโครงการ B ทำงานรูปแบบพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง

(3) ได้รับการช่วยเหลือจากสตาร์ทอัพในพื้นที่ทำงาน สตาร์ทอัพระดับ

Pre-seed ในโครงการ B ได้รับการช่วยเหลือจากสตาร์ทอัพทีมอื่นในพื้นที่ เนื่องจากระยะใกล้ชิดของพื้นที่ทำงานระหว่างทีม และพื้นที่หลังสตาร์ทอัพ

4.4 ผลการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาใช้วิธีการเลือกโดยพิจารณาจากพื้นที่ทำงานเพื่อสตาร์ทอัพ Pre-seed ช่วงมีนาคม - พฤษภาคม พ.ศ. 2565

1. โครงการ A จำนวน 1 คน

2. โครงการ B จำนวน 2 คน

ตารางที่ 4.15

กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

ลำดับ	ชื่อโครงการ	สังกัด	ผู้ให้ข้อมูล
1	โครงการ A	องค์กรสนับสนุน	ฝ่ายจัดการพื้นที่
2	โครงการ B	สถาบันการศึกษา	ฝ่ายพัฒนา

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

เพื่อสรุปลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมและแนวทางการสนับสนุนเชิงพื้นที่เพื่อกระบวนการทำงานสู่ระยะเติบโตของสตาร์ทอัพระดับ pre-seed จึงได้มีการศึกษาความคิดเห็นจากมุมมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการใช้พื้นที่ ในประเด็นดังนี้

ส่วนที่ 1 : ลักษณะทางกายภาพของกรณีศึกษา

ส่วนที่ 2 : สภาพแวดล้อมและคุณลักษณะพื้นที่ของกรณีศึกษา

ส่วนที่ 3 : ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ

ส่วนที่ 4 : รูปแบบการให้บริการและการดำเนินการ

ส่วนที่ 5 : แผนการอนาคตและข้อเสนอแนะ

4.4.1 สรุปผลการสัมภาษณ์ของผู้จัดการพื้นที่เพื่อสนับสนุนสตาร์ทอัพ

(1) ลักษณะทางกายภาพของกรณีศึกษา

มีต้นแบบมาจากกรณีศึกษาต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จทั้งสองที่ มีความแน่นใช้พื้นที่ส่วนกลางในการทำกิจกรรมหรือแชร์พื้นที่กับสมาชิกในโครงการ มีการแบ่งสัดส่วนพื้นที่เพื่อการใช้งานหลายรูปแบบตามพฤติกรรมการทำงานของสตาร์ทอัพ

(2) สภาพแวดล้อมและคุณลักษณะพื้นที่ของกรณีศึกษา

เน้นความโปร่ง โล่งสบายของพื้นที่ทำงานและพื้นที่พักผ่อน และจะจัดการเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสตาร์ทอัพตามลักษณะการทำงานของกลุ่มนี้ที่ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกพวกเทคโนโลยีในการทำงาน อุปกรณ์ในการทำงานกระบวนการต่าง ๆ เช่น ตอนระดมความคิดก็จะมีกระดานให้ มีจอทีวีให้แสดงผลจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ Notebook แต่บางอย่างอาจจะต้องจัดหาตัวเอง เช่น เครื่องเขียน

(3) ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ

ส่งเสริมการจัดกิจกรรมทุกรูปแบบที่ช่วยสร้างโอกาสให้สตาร์ทอัพทุกระดับในโครงการให้ได้รับไปพัฒนา ต่อยอดธุรกิจ ซึ่งขนาดหรือประเภทกิจกรรมขึ้นอยู่กับหัวข้อ

กิจกรรม ถ้าเป็นโครงการ A จะมีพื้นที่จัดกิจกรรมที่หลากหลายขนาด ก็จะดูเรื่องของจำนวนคนเข้าร่วมเป็นหลักถึงจะจัดพื้นที่ขนาดที่รองรับได้ ส่วนโครงการ B จะเป็นพื้นที่ที่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมเนื่องจากเป็นพื้นที่เปิดโล่ง ไม่ได้มีโต๊ะเก้าอี้ยึดติดกับพื้นที่

(4) รูปแบบการให้บริการและการดำเนินการ

รูปแบบการให้บริการถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการดึงดูดสตาร์ทอัพให้เข้ามาร่วมกิจกรรมและมาทำงานในพื้นที่ เพื่อการสร้างความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ ทางโครงการ A เน้นการจัดกิจกรรมบ่อยเพื่อให้ชุมชนสตาร์ทอัพมีชีวิตชีวาและเนื่องจากมีสตาร์ทอัพหลายระดับด้วย

โครงการ B การสนับสนุนสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed มีการสนับสนุนตลอดใน 2 ปีแรก และให้สตาร์ทอัพสร้างผลงาน สินค้าและบริการ แลกกับการให้เงินทุนสนับสนุนใน 2 ปีแรกและการเข้าร่วมโปรแกรมบ่มเพาะ (incubation) จะมีสิทธิ์ใช้พื้นที่ที่จัดหาไว้ให้ จัวย่างโปรแกรมสำหรับสตาร์ทอัพระยะเริ่มต้น 1) พุดคุยค้นหาไอเดียเกี่ยวกับที่ปรึกษา (Inspiration Talks) 2) การเรียนรู้เพิ่มเติม (Course) 3) เรียนรู้เชิงปฏิบัติ (Workshops) และ 4) เริ่มทดสอบสินค้าและทดลองตลาด (Test & Launch)

(5) แผนการอนาคตและข้อเสนอแนะ

ทางโครงการ A ต้องการปรับปรุงและสร้างพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรม โปรแกรมเร่งเติบโตของสตาร์ทอัพ พื้นที่ที่มีอยู่ยังไม่ตอบโจทย์ในแง่การปรับเปลี่ยนการใช้งาน และจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนคนที่เข้าร่วม อีกทั้งมีปัญหาเรื่องของการพบปะของสตาร์ทอัพด้วยกัน ยังไม่ใช่ว่าที่โครงการคาดหวัง สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ใช้งานอยู่ว่าตอนนี้ยังไม่มีพื้นที่พบปะแบบเป็นกันเองกับสตาร์ทอัพที่เติบโตแล้ว

ส่วนทางโครงการ B เพิ่งมีการปรับปรุงพื้นที่ ชั้น 2 เพื่อรองรับสตาร์ทอัพระยะเริ่มต้นไปอยู่ในระหว่างการติดตามผลการดำเนินการ และมีแผนในการทำพื้นที่วางสินค้าของสตาร์ทอัพในโครงการเพื่อให้คนจากภายนอกมาเห็นสินค้าและบริการของสตาร์ทอัพได้มากขึ้น

4.5 การวิเคราะห์พื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในกรณีศึกษา ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีและการใช้งานจริง

จากการสำรวจพื้นที่และผลการสัมภาษณ์การใช้งานพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น รวมถึงผลการสัมภาษณ์มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed สามารถนำมาวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีกับการใช้งานจริงเพื่อหาข้อสรุป ดังนี้

ปัจจัยเชิงพื้นที่ด้านลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ของกรณีศึกษา

ตัวแปร	ประเด็น	ปัจจัยเชิงพื้นที่จาก บทที่ 2		โครงการ A				โครงการ B				วิเคราะห์		
		หัวข้อ	รายละเอียด	✓	✗	แตกต่าง / จุดเด่น	ค้นพบ / เสนอ	✓	✗	แตกต่าง / จุดเด่น	ค้นพบ / เสนอ	จุดรวม	จุดแตกต่าง	นำไปใช้
ปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกัน.	ด้านลักษณะทางกายภาพของกรณีศึกษา	1.พื้นที่ทำงาน (work space)	Individual- Individual Private แบบ Enclosure		✗	1. มีให้ แต่มีข้อจำกัดเรื่องสิทธิที่ได้ใช้พื้นที่ทำงานแบบคอก	นั่งทำงานในห้องตัวเองเป็นส่วนใหญ่ ไม่ค่อยแยกตัวออกมา - แยกตอนใช้คอมพิวเตอร์ - แยกไปนั่งโซนเงียบ		✗	ไม่มี *ข้อจำกัดด้านพื้นที่	มีความต้องการ PhoneBooth		A = มีครบ B = ไม่มี	1. โต๊ะทำงาน 1.1 ทำงานประจำวัน 1.2 พุดคุยเรื่องงาน / ระดมความคิด 1.3 พุดคุยเรื่องทั่วไป
			Individual- Individual Public แบบ Open plan		✗	มี แต่ไม่ได้ใช้เท่าที่ควร			✗	ไม่มี *ข้อจำกัดด้านพื้นที่	ต้องการส่วนตัว ตอน 1. ใช้ในตอนประชุมกับลูกค้า / นักลงทุนคนเดียว 2. ใช้สมาธิ		A = มีครบ B = ไม่มี	1.การจัดโซนแยกโซนใช้เสียงกับไม่ใช้เสียง
			Group Private แบบ Enclosure	✓		4 ที่นั่ง จำนวนคนในทีม 5-4 คน (2) และ 6 ที่นั่ง (1) - นั่งทำงานปกติเน้นทีม	1. เน้นการทำงาน/ร่วมมือกันภายในทีม 2. มีพื้นที่ทำงานร่วมกันไว้นั่งทำงานคนเดียว / พักผ่อน		✗	-	ในระยะนี้ ความต้องการห้องทำงานแบบส่วนตัวกลุ่มยังไม่ได้จำเป็น		A = ห้องทำงานกลุ่มส่วนตัว B = พื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง	1. ห้องทำงานกลุ่มส่วนตัวเน้นทำงานกับทีมตัวเอง 2. แต่ถ้าต้องการความช่วยเหลือกันมากๆ พื้นที่ทำงานร่วมกันจะช่วยสตรีทอพระดับนี้ได้
			Group Public แบบ Open plan	✓		มีที่นั่งหลากหลายรูปแบบ		✓		ด้วยข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ ทุกทีมเลยทำงานระยะใกล้กัน	นั่งทำงานร่วมกันส่งผลดี - ได้ไอเดียใหม่ๆ ผลเสียคือทำงานที่ใช้สมาธิไม่ได้		A = ใช้ ตอนต้องการแยกทำงาน B = ใช้ทำงานปกติ	1.พื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง – มีหลากหลายรูปแบบที่นั่ง จัดให้อยู่ระยะใกล้กัน
			1. การวาง		✗	อยู่ตรงกลาง ไม่ติดภายนอก	1.อยู่ตรงกลางราคาเช่าพื้นที่ 2.ระยะเวลาของการเป็น Pre-seed เป็น 1-2 ปี	✓			เข้าถึงง่ายจากพื้นที่จัดกิจกรรม และผู้ปรึกษา	ต้องการพื้นที่ส่วนตัว เป็นพื้นที่ผนังใส	เพราะรูปแบบพื้นที่การทำงานไม่เหมือนกัน	1.พื้นที่ทำงานร่วมกันเปิดโล่ง และ 2. เมื่อเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่มาก อยู่ในระยะใกล้กัน ก็เกิดสภาพแวดล้อมที่เป็นไปตามปัจจัย*
			2. การเชื่อมต่อ	✓		เป็นกลุ่มห้อง มีทางเดินเชื่อมไปพื้นที่ส่วนกลาง		✓		แยกเป็นห้องๆ และคนละชั้น อาจจะเข้าถึงยาก	เชื่อมต่อกับพื้นที่จัดกิจกรรม			
			3. ลักษณะ	✓		1. ห้องกลุ่ม - โซนส่วนตัว กระจุจกใส 2 ด้าน 2. ร่วมกัน - โซนใช้เสียงได้	ติดเครื่องบกวอนสายตาม แยกเป็นสัดส่วนดี	✓			พื้นที่แบบเปิดโล่ง แต่ก็มีมีการปิดกั้นด้วยผนัง			
		2. พื้นที่ส่วนกลาง (common area)	1. พื้นที่พักผ่อน (break area)	○	✗	-	1. ได้ใช้ อาจจะนั่งพัก นั่งคุย แต่บางทีมีไวรัลรู้สึกผ่อนคลายด้วยบรรยากาศ	✓		อยู่ในพื้นที่ทำงาน	ไม่ได้ต้องการเพิ่มเติม	รวมอยู่ในพื้นที่ทำงาน		1. พื้นที่พักผ่อนที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ทำงาน
			2. ห้องเล่นเกม (games room)			-	ไม่จำเป็น (ข้อจำกัดจาก covid-19)				มีบอร์ดเกม ไม่มีพื้นที่		A = มี B = ไม่มี	ไม่ได้ใช้งาน
			3. พื้นที่พักรอ (waiting area)	✓		1. นั่งคุยที่โซฟา (1)	ส่วนใหญ่ไปคุยห้องประชุม				ถ้าพุดคุยสั้นๆ ก็จะไปห้องประชุม	ใช้ห้องประชุม		มีไว้สำหรับนั่งคอยแต่อาจจะไม่ได้สร้างปฏิสัมพันธ์
			4. พื้นที่กลางแจ้ง	-	-	-	-				พื้นที่ด้านนอกพื้นที่ทำงานมีส่วนสำคัญ ในเรื่องการผ่อนคลาย			มีเพื่อจัดกิจกรรม หรือเป็นพื้นที่สีเขียว
			5. พื้นที่ส่วนกลางอื่นๆ	-	-	-	-	-			ไม่พบ		A = พื้นที่สีเขียว	*เพิ่มเติม-ถึงการหาพฤติกรรมการใช้งานที่กลุ่มผู้ใช้งานต้องการ
			1. การวาง	✓		พื้นที่กว้างมาก และทางเดินค่อนข้างใหญ่ การไหลเวียนหลวมๆ แต่คนนอกสามารถเข้าถึงได้ง่ายเนื่องจากไม่ได้เป็นพื้นที่ปิดกัน กล้าเข้าไปในพื้นที่ แต่การเข้าถึงต้องผ่านการแลกบัตร	ไม่มีขอบเขตพื้นที่	○			1.ยิ่งใกล้ ยิ่งเข้าถึงง่าย ก็ยิ่งสร้างการใช้		A = แยก B = อยู่ในพื้นที่ทำงาน	พื้นที่ควรเชื่อมต่อกับพื้นที่ ทำงานกับพื้นที่สาธารณะ เข้าถึงง่าย ไม่ปิดกัน
			2. การเชื่อมต่อ	✓			การเข้าถึงหลากหลาย	○			งาน			
			3. ลักษณะ	○			พื้นที่เปิดโล่ง	○			2.อยู่ในพื้นที่			

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ปัจจัยเชิงพื้นที่ด้านลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ของกรณีศึกษา

ป ร ะ เด็น	ปัจจัยเชิงพื้นที่จาก บทที่ 2		โครงการ A				โครงการ B				วิเคราะห์		
	หัวข้อ	รายละเอียด	✓	✗	แตกต่าง / จุดเด่น	ค้นพบ / เสนอ	✓	✗	แตกต่าง / จุดเด่น	ค้นพบ / เสนอ	จุดรวม	จุดแตกต่าง	นำไปใช้
	3. พื้นที่ ป ร ะ ช ุ ม (Meeting space) #CC66FF	ห้องประชุม (Meeting Room)	✓			มีหลายขนาด และเป็นไปตามทฤษฎี		○		1. จำเป็น ยังต้องการ ขนาดห้องไม่ต้องใหญ่มากเพราะคุยกับคนในทีม จำนวน 2-5 คน 2. ต้องการใช้ในตอนประชุมกับลูกค้า / นักลงทุน 3. ใช้อุปกรณ์ จอ กระดาน โปรเจคเตอร์		การวางผัง การปิดกัน	1. มีหลากหลายขนาดตามการใช้งาน 2. ขนาดเล็กจะใช้บ่อยในช่วงแรก
		ห้องระดมความคิด (brainstorm room)	✓		วางแบบเดียวกับห้องประชุม		○		ไม่จำเป็นต้องมี แค่เป็นห้องประชุมที่มีกระดาน จอ ก็ใช้ได้แล้ว		A = มีรองรับ B = ห้องประชุม	1. มีห้องประชุม ระดมความคิดรองรับ	
		จุดนัดพบ (meeting point, chat point, bird table)		○	-	มีมาเจอที่ co-working		○		ไม่จำเป็น ใช้ห้องประชุมแทน	ใช้ห้องประชุมพื้นที่ 7 งาน ร่วมกันแบบเปิดโล่ง		1. พื้นที่จัดกิจกรรม 2. ห้องประชุม
		1. การวาง	✓					✗	อยู่ปลายทางเดิน เป็นพื้นที่ปิดทึบ มีข้อดี มีความเป็นส่วนตัวสูง ไม่โดนรบกวน	เป็นข้อจำกัดของพื้นที่ ที่อาจจะไม่สอดคล้องกับทฤษฎี แต่ก็มีข้อดีเรื่องความเป็นส่วนตัวและไม่ถูกรบกวน		A = ตรง กับ ทฤษฎีและไม่มีปัญหา B = เข้าถึงง่าย	อยู่ในพื้นที่ทำงาน ตั้งอยู่ติดทางเดินที่เป็นแกนหลัก เชื่อมไปเห็นพื้นที่ทุกจุด ผนังเป็นกระจกใส 1 ด้าน อีก ฝั่งเป็นกระดาน
		2. การเชื่อมต่อ	✓					✗					
		3. ลักษณะ	✓					✗					
	4. พื้นที่ สนับสนุน อื่นๆ (Supporting space)	1. พื้นที่ เก็บ ของ (storage space)		✗		ไม่เพียงพอ		✗		ต้องการ	ไม่เพียงพอ		1. มีความต้องการพื้นที่เก็บของ
		2. พื้นที่ ป ร ิ น - ถ่า ย เอกสาร (print and copy area)	-		-	-	✓		แชร์กันเอง	ต้องการ อยู่ในพื้นที่ทำงานร่วมกัน ใกล้		แยกโซนออกมาจากพื้นที่ทำงานกลุ่มส่วนตัว	1.มีเพื่อการปรี้น แต่อาจจะไม่ได้สร้างปฏิสัมพันธ์
		3. พื้นที่เตรียมอาหาร (pantry area/Kitchen)	✓		-	จำเป็นต้องการทำงานมาก	✓		แชร์ เครื่องทำกาแฟกันเอง	เครื่องทำกาแฟ ลดค่ากาแฟ		A แยกออกมา มีที่นั่ง B มีเท่าที่จำเป็น	1.จำเป็นต้องมีในพื้นที่ เข้าถึงได้จากคนภายนอก
		4. ห้องสูบบุหรี่ (smoking room)	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่มีชัดเจน		ควรมีเพื่ออำนวยความสะดวก
		5. ร้านค้า	✓		-	-	✓		มีออกไปนั่ง VC 1 คน	ใช้ได้ มีไว้ใช้ชีวิต	มี ด ำ น อ กพื้นที่		มีไว้อำนวยความสะดวกในการทำงานและใช้ชีวิต
		1. การวาง	○		1.ด้านนอกเชื่อมกับทางเข้าพื้นที่ทำงาน 2. แทรกตัวในพื้นที่ทำงานร่วมกัน	มีทั้งแทรกตัวและคั่นอยู่ระหว่างพื้นที่ทำงานและโถงลิฟต์		○		1.อยู่ในพื้นที่ทำงาน เข้าใช้งานง่าย			พื้นที่ควรเชื่อมต่อกับพื้นที่ทำงานกับพื้นที่สาธารณะ เข้าถึงง่าย ไม่ปิดกัน
		2. การเชื่อมต่อ	○		อยู่ระหว่าง พื้นที่ทำงาน กับ ลิฟต์โดยสาร	เป็นทางผ่านระหว่างทางเดินไปทำงานเพิ่มโอกาสการเจอหน้ากัน		○					
		3. ลักษณะ	✓		เปิดโล่ง			○					

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

- ✓ = สอดคล้อง
- ✗ = ไม่สอดคล้อง
- = ค้นพบ

ตารางที่ 4.17

ปัจจัยเชิงพื้นที่ด้านสภาพแวดล้อมและคุณลักษณะพื้นที่ของกรณีศึกษา

ตัวแปร	ประเด็น	ปัจจัยเชิงพื้นที่จาก บทที่ 2		โครงการ A				โครงการ B				วิเคราะห์		
		หัวข้อ	รายละเอียด	✓	✗	แตกต่าง / จุดเด่น	ค้นพบ / เสนอ	✓	✗	แตกต่าง / จุดเด่น	ค้นพบ / เสนอ	จตุรรม	จุดแตกต่าง	นำไปใช้
ปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกัน.	ด้านสภาพแวดล้อมและคุณลักษณะกายภาพของกรณีศึกษา	ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	1. การออกแบบ (Design)	✓		เข้ามาจะรู้สึกผ่อนคลายเพราะใช้โทนอุ่น+สีสันบางจุด ต้นไม้	มีต้นไม้/สีเขียวกระจาย แสงธรรมชาติเข้าถึง		✗	เรื่องการตกแต่งไม่ยังมีประเด็น	*ข้อจำกัดพื้นที่		A = ออกแบบตอบสไตล์คนรุ่นใหม่	1.ขึ้นอยู่กับงบประมาณ ถ้าตกแต่งได้ก็ออกแบบตามทฤษฎี 2.เน้นการเปิดโล่งของพื้นที่มากกว่า ไม่อึดอัด 3. พื้นที่พักผ่อนที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ทำงาน
			2. พื้นที่เปิดโล่ง (Openness)	✓		1. มีการเข้าถึงที่ง่าย สั้นไหล 2. การวางผังมีความต่อเนื่องกัน		✓		1.ความโปร่งโล่ง ทำให้ไม่อึดอัด 2.การวางผังเชื่อมต่อกันของแต่ละพื้นที่ยังไม่ส่งผล	ส่งผลเรื่องความไม่อึดอัด	พื้นที่เปิดโล่ง	ก า ร ว า ง ตำแหน่งการใช้ งานที่ต่างกัน	
			3. พื้นที่ส่วนกลาง	○		1.พื้นที่เตรียมอาหาร	ส่งเสริมความผ่อนคลายแต่ยังเป็นพื้นที่มีทางเข้า-ออก เลยเป็นทางผ่าน ควรมีการสร้างปฏิสัมพันธ์	✓		1. เกิดขึ้นที่โต๊ะทำงาน กับโซฟา 2 ชุด ที่ตั้งอยู่ใกล้ ๆ 2. พื้นที่จัดกิจกรรม แต่ไม่บ่อย	1. การนั่งร่วมกันได้ใส่ไอเดีย และมีคนช่วยคิดได้	1. มองว่า ได้ไอเดียวกับเพื่อนในทีมมากกว่า		
		บรรยากาศเชิงบวกในการทำงาน (Positive atmosphere) (S Firdaus, 2021)	1. การร่วมมือกัน (Collaborate)	✓		พื้นที่ทำงาน, ห้องประชุม	1.การร่วมมือกันภายในทีม	✓			การร่วมมือกันทั้งในทีมและเพื่อนต่างทีม	ห้องประชุม	A = ร่วมมือกันภายในทีม B = ทั้งในทีมและเพื่อนต่างทีม	1. เกิดขึ้นได้ด้วยพื้นที่ทำงานร่วมกัน ใช้เสียงได้ และมีโต๊ะรวมกลุ่ม 2. ห้องประชุมที่มี การนำเสนอ พูดคุยงาน
			2. การเรียนรู้ (Learn)	✓		พื้นที่ทำงาน, ห้องประชุม	1.การร่วมมือกันภายในทีม	✓		พื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง, ห้องประชุม	1. นั่งใกล้ ได้คุยกันเอง 2. ได้ยินการคุยงานของทีมอื่น			
			3. การจดจ่อ (Focus)	✓		ห้องประชุม พื้นที่ทำงานร่วมกันเปิดโล่ง	1. พื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง ให้บรรยากาศที่ผ่อนคลายด้วยแสง ความกว้าง อุณหภูมิ การตกแต่ง และให้บรรยากาศที่มีสมาธิเนื่ องจากแยกตัว*ออกมาจากทีม ทำงานในสิ่งของตัวเองที่ไหนก็ได้	✗			สตาร์ทออฟต้องการพื้นที่ส่วนตัวในบางครั้งตอนต้องใช้สมาธิ / คุยโทรศัพท์		B = สตาร์ทออฟใช้ได้แต่พื้นที่ทำงานร่วมกันไม่มีพื้นที่ทำงานส่วนตัว	
			4. การเข้าสังคม (Socialize)	✓		พื้นที่ส่วนกลาง- พักผ่อน พื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง พื้นที่เตรียมอาหาร		✓		พื้นที่ทำงาน 1. การนั่งหันหน้าเข้าหา และอยู่ข้างๆ กัน สามารถเกิดบรรยากาศที่โต้ตอบกัน 2. การมีพื้นที่นั่งผ่อนคลาย รู้สึกไม่โดดเดี่ยว		พื้นที่พักผ่อน	B = โต๊ะทำงานที่นั่งด้วยกัน	
		โอกาสสร้างเครือข่าย (Networking Opportunities)	1. มีการโต้ตอบกับพื้นที่ (interact with the space) ระหว่างต่างทีม และคนอื่นๆ Ex. พื้นที่ส่วนกลาง	✓		มีองค์กรครบในพื้นที่นอกโซนสมาชิก	1. โซฟา พื้นที่พักผ่อน สำคัญ 2. มีบอร์ดเพื่อพูดคุย เพิ่มโอกาสการเห็นทีมตัวเอง	✓		มีแผนภาพนำเสนอรายชื่อบริษัท และประเภทอุตสาหกรรมเพื่อให้ผู้สนใจเห็นแล้วติดต่อได้	ด้วยขนาดพื้นที่และการจัดวางโซนพักผ่อน ส่งผลให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน	มีบอร์ดแนะนำ		1. พื้นที่พักผ่อนที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ทำงาน 2. แผนภาพและบอร์ดแสดงรายชื่อบริษัทหรือแสดงความเห็น
			ความใกล้ชิดทางกายภาพ (Physical proximity) (Maria Roche, 2020)		✗		1.ความใกล้ชิดในที่ทำงาน ไม่เป็นผลต่อการสร้างโอกาส เนื่องจาก แยกห้องทำงาน	✓		การเข้าถึงของคนจากภายนอก ด้วยพื้นที่แบบกึ่งสาธารณะ การเข้ามาของคนภายนอกต้องมากับที่ปรึกษา และหลายครั้งที่เข้ามา สตาร์ทออฟในพื้นที่ ก็จะได้รับโอกาส เช่น ได้ลูกค้าได้พาร์ทเนอร์ ได้ขยายกลุ่มเป้าหมาย			ความใกล้ชิดในพื้นที่ทำงาน	
		สิ่งอำนวยความสะดวก	○ เครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำงาน ○ ความพึงพอใจในการใช้งาน / ความสะดวกสบาย	✓			1. จอ 2. อุปกรณ์ online meeting 3. ไม่มีเครื่องเขียน-อุปกรณ์ขีดเขียน	✓	○	1. จอทีวีทำกิจกรรมร่วมกัน การแชร์ทรัพยากรที่เกิดประโยชน์ที่สุด 2. กระดานไวท์บอร์ด 3. Pinter สำหรับงานเอกสาร 4. ต้องการเก้าอี้แบบ Ergonomic Furniture และ Wif		จอทีวี กระดาน		1. จอ 2. อุปกรณ์ online meeting 3. เน้นเก้าอี้ และอุปกรณ์สำหรับขีดเขียนได้

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

✓ = สอดคล้อง

✗ = ไม่สอดคล้อง

○ = ค้นพบ

ตารางที่ 4.18

ด้านความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพที่มีชีวิตชีวา

ตัวแปร	ประเด็น	ปัจจัยเชิงพื้นที่จาก บทที่ 2		โครงการ A				โครงการ B				วิเคราะห์		
		หัวข้อ	รายละเอียด	✓	✗	แตกต่าง / จุดเด่น	ค้นพบ / เสนอ	✓	✗	แตกต่าง / จุดเด่น	ค้นพบ / เสนอ	จตุรรม	จุดแตกต่าง	นำไปใช้
ปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวกับชุมชนสตาร์ทอัพ	ด้านความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพที่มีชีวิตชีวา	การเข้าถึงแหล่งสตาร์ทอัพหลากหลายประเภท	1. มีสตาร์ทอัพที่อื่น ๆ และผู้เชี่ยวชาญ เข้าถึงง่าย (Access)		✗	1. ผังห้องกัน 2. มาเจอกันไม่นาน ตอนอยู่ใน Pantry กิจกรรม ส่วนกลาง	ต่างคนต่างทำงาน เพราะในพื้นที่เป็นสตาร์ทอัพที่เริ่มขยายตลาดแล้ว	✓	✗	1. มีสตาร์ทอัพอยู่ในพื้นที่ทำงานร่วมกัน 3 ทีม 2. ห้องทำงานกลุ่มส่วนตัว มีการปิดกันด้วยกระจก	การมีสตาร์ทอัพที่นั่งทำงานด้วยกัน สร้างความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ ด้วยกิจกรรมที่ทำร่วมกัน		A = พื้นที่เป็นสตาร์ทอัพที่เริ่มขยายตลาดแล้ว	1. อยู่พื้นที่ทำงานร่วม ไม่ 2. มีจุดเจอกันระหว่างสตาร์ทอัพระดับอื่นกับ Pre-seed
		การเข้าถึงศูนย์บริการที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนสตาร์ทอัพ	R&D center, Incubator, นักลงทุน ศูนย์บริการอื่นๆเข้าถึงง่าย (Access) , ทำงานในพื้นที่เดียวกัน เข้าถึงพื้นที่จัดกิจกรรมง่าย และเข้าถึงแหล่งทำงานของสตาร์ทอัพง่ายเช่นกัน (I amsterdam, 2017)	✓		มีผู้บริการที่ทำงานอยู่ใกล้พื้นที่ทำงาน เข้าถึงการปรึกษาได้ง่าย	เน้นคุยกับผู้บริการ / บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญมากกว่าเดินไปหาองค์กรใหญ่ ๆ ที่เข้าพื้นที่ด้านนอกพื้นที่สมาชิก	✓			เพราะเป็นสโตนที่มีที่ทำงานของผู้บริการใกล้ๆ เมื่อต้องการความช่วยเหลือก็สามารถเดินเข้ามาได้	ผู้บริการที่ดูแลใกล้ชิดในพื้นที่ทำงานก็เพียงพอแล้ว สำหรับระดับนี้		1. ผู้บริการที่ดูแลใกล้ชิดในพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed
		รูปแบบจัดกิจกรรมส่งเสริมชุมชนสตาร์ทอัพ	1. กิจกรรม (Event) การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนเป็นเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์ (Connections) คือ การเข้าร่วม Meeting การประชุม และ Workshop (I amsterdam, 2017) 2. การเข้าร่วม Meeting การประชุม และ Workshop (I amsterdam, 2017) 3. ชุมชนสตาร์ทอัพในพื้นที่มีชีวิตชีวา (Vibrant) และมีกิจกรรมตลอดเวลา (Feld, 2555)	✓		เป็นเพราะจำนวนสตาร์ทอัพเยอะ แต่ Pre-seed ยังมีน้อยในพื้นที่นี้ เลยยังขาดการคอนเนคชั่นกันระหว่าง สตาร์ทอัพที่เป็นรุ่นเดียวกัน กับสตาร์ทอัพที่เป็นระดับเติบโต	1. มีหลายแบบ หลายขนาดขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่จัด 2. ขาดกิจกรรม เจอคนสไตล์เดียวกัน ไทป์เดียวกัน พูดกันรู้เรื่อง 2.1 ตำแหน่งเดียวกันคุยกันรู้เรื่อง	✓		1.การจัดวางตำแหน่งพื้นที่จัดกิจกรรมเดินเข้าถึงง่าย เป็นพื้นที่สาธารณะ สตาร์ทอัพที่ทำงานก็สามารถเดินไปนั่งฟังบรรยายแล้วออกมาได้ 2. จัดทุกอย่าง / กิจกรรมในห้องเดียว = Flexible area	1. เป็นพื้นที่ที่ยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนการใช้งานได้ 2. ใกล้กับห้องทำงานสตาร์ทอัพ 3. มันจะช่วยให้บรรยากาศชุมชนมีชีวิตชีวาตอนที่มีการจัดกิจกรรม	พื้นที่สาธารณะเข้าถึงจากคนภายนอกง่าย		1. การปรับเปลี่ยนพื้นที่ 2. ใกล้กับห้องทำงานสตาร์ทอัพ 3. ควรเพิ่มกิจกรรม เจอคนสไตล์เดียวกัน ไทป์เดียวกัน พูดกันรู้เรื่อง 3.1 ตำแหน่งเดียวกันคุยกันรู้เรื่อง
		พื้นที่พบปะพูดคุยสาธารณะ (Public meeting space)	1. เจอลูกค้าและพาร์ทเนอร์ 2. นัดเจอกัน ระหว่าง สตาร์ทอัพต่างทีม และกับ Connection และกับ นักลงทุน การสร้างเครือข่าย 3. พื้นที่จัดกิจกรรมพบปะสังสรรค์ สร้างเครือข่ายและแบ่งปันเรื่องราวต่าง ๆ ของคนที่ทำงานเป็นสตาร์ทอัพผู้ประกอบการในร้านกาแฟในพื้นที่นั้น 4. ร้านกาแฟ ร้านอาหาร		✗	จัดที่พื้นที่จัดกิจกรรม มีโอเวนตียะ	1. นัดเจอที่ห้องประชุมชั้น 5 เพราะคุยเรื่องจริงจัง 2. จะจัดกิจกรรมก็จัดที่พื้นที่จัดกิจกรรมเลย มีหลายแบบให้เลือก		✗	-	ไม่จำเป็น ใช้ห้องประชุมแทน เพราะคุยเรื่องจริงจัง	ใช้ห้องประชุมแทน เพราะคุยเรื่องจริงจัง		1. จัดกิจกรรมจัดที่พื้นที่จัดกิจกรรม 2. ต้องการพูดคุยจริงจังใช้ห้องประชุม
		การวางผังลักษณะ	1. พื้นที่ส่วนกลางที่เป็นพื้นที่พักผ่อน ตั้งอยู่รอบ ๆ ทางเดินที่เชื่อมต่อพื้นที่การใช้งานอื่น ๆ ส่วนพื้นที่ส่วนกลางที่ถูกกำหนดให้ใช้งานได้จากทุกคนที่เข้ามาใช้บริการที่นี่ สมาชิกทุกประเภท เช่น พื้นที่จัดกิจกรรม 2. อยู่ฝั่ง โซนกิ่งสาธารณะ รวมกับพื้นที่ทดลองพื้นที่ศูนย์ค่าบริการ (Station F)	✓		มีหลากหลายขนาด แต่มี 2 รูปแบบ	พื้นที่ที่กึ่งเปิดกึ่งปิด คือไม่ได้ปิดกันโดยตรง แต่มีการจัดโซนแยกออกมาจากพื้นที่ทำงาน ทำให้ไม่รบกวน แต่สามารถรับรู้การจัดกิจกรรมได้จากเสียง บรรายากศ กิจกรรม ที่ออกมาจากพื้นที่		○	1.การวางตำแหน่งพื้นที่จัดกิจกรรม ค่อนข้างเข้าถึงง่ายจากบุคคลภายนอก-ภายใน 2.การแยกตัวของพื้นที่ จัดกิจกรรมทำให้แบ่งการใช้งานที่ชัดเจน	การแยกตัว-การใช้งานที่ชัดเจน เมื่อจัดกิจกรรม พื้นที่อื่น ๆ ที่มีการใช้งานของสตาร์ทอัพ ไม่สามารถมองเห็นการทำกิจกรรมที่เกิดขึ้นได้ อาจจะไม่ได้บรรยากาศร่วมไปกับการทำงาน	พื้นที่สาธารณะ	อยู่' รวมกับพื้นที่ทำงานกับ แยกตัวออกมา	1.รวมในพื้นที่ทำงานแต่มีขอบเขตกัน 2. ถ้าแยกออกมาควรมีการเชื่อมต่อ และเห็นการจัดกิจกรรมได้

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

✓ = สอดคล้อง

✗ = ไม่สอดคล้อง

○ = ค้นพบ

4.5.1 โครงการ A

4.5.1.1 ด้านลักษณะทางกายภาพ

(1) พื้นที่ทำงาน

สตาร์ทอัพระดับ pre-seed ที่ได้สัมภาษณ์ นั่งทำงานอยู่ในห้องทำงานแบบกลุ่มส่วนตัวทั้ง 4 ทีม เป็นลักษณะพื้นที่ส่วนตัวมีผนังปิดกั้นด้วยกระจกใส เน้นการทำงานและร่วมมือกันภายในทีม บุคคลภายนอกเข้าถึงได้ด้วยการนัดพบ จอเวลาห้องประชุม บางครั้งจะขึ้นไปนั่งทำงานที่พื้นที่ทำงานร่วมกันในโซนที่มีความเป็นส่วนตัวและเงียบ คือ พื้นที่ด้านโซนห้องประชุมที่เป็น โต๊ะทำงานร่วมแบบกลุ่ม แต่ละทีมจะนั่งแยกกันคนเดียว

(2) พื้นที่ส่วนกลาง

พื้นที่ส่วนกลางที่สตาร์ทอัพ Pre-seed สามารถใช้ได้เป็นพื้นที่พักผ่อน (break area) เป็นพื้นที่พักผ่อนที่อยู่ในพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง มีความเป็นกันเองกับการใช้พื้นที่และกล้าใช้มากกว่าพื้นที่ส่วนกลางที่อยู่ตรงกลางของพื้นที่ทำงานแบบห้องทำงานแบบกลุ่มส่วนตัวผนังทึบ 2 ด้านล้อมรอบพื้นที่ และมีห้องประชุม 2 ห้องที่ตั้งอยู่อีก 2 ด้านล้อมพื้นที่พักผ่อน และพื้นที่เล่นเกม มีไว้สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายแต่ไม่ได้เล่น

(3) พื้นที่ประชุม

ห้องประชุมที่อยู่ในพื้นที่ทำงานแบบกลุ่มส่วนตัว เป็นห้องประชุมที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ใช้งานบ่อยที่สุดเนื่องจากอยู่ในพื้นที่ทำงาน โดยห้องประชุมตรงทางเข้าจากพื้นที่เตรียมอาหาร เป็นห้องประชุมขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีการใช้งานเป็นห้องระดมความคิดในช่วงแรก ๆ ของการทำสตาร์ทอัพ จะมาใช้งานห้องนี้บ่อยเพื่อหาไอเดีย เนื่องจากเป็นห้องที่มีกระดานไวท์บอร์ด 3 ด้าน ไม่มีจอทีวี และที่นั่งเป็นเก้าอี้เคาน์เตอร์ เพื่อต้องการให้ผู้ใช้งานได้ระดมความคิดและมีปฏิสัมพันธ์กันในการระดมความคิดกันอย่างมาก

ห้องประชุม จะเป็นผนังกระจกใส 1-3 ด้าน อีกด้านจะเป็น จอทีวี โต๊ะเป็นรูปแบบโต๊ะรวมกลุ่ม หันหน้าเข้าหากัน มีบรรยากาศส่งเสริมการคิดจัดจ่อ ความเคร่งเครียด ถ้าเป็นห้องทำงานจะมีแค่โต๊ะเก้าอี้

(4) พื้นที่ที่สนับสนุน

พื้นที่เตรียมอาหาร จะใช้ฝั่งที่เชื่อมต่อกับทางเข้าโรงลิฟต์กับพื้นที่ทำงาน และพื้นที่ทำงานอีกด้านหนึ่ง เตรียมอาหาร เครื่องดื่ม และนั่งทานอาหาร มีการพูดคุยกับทีมอื่นจากการรู้จักผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ พื้นที่ที่มีความเป็นกันเอง ผ่อนคลาย แต่ยังมีบางทีมที่ไม่ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนไอเดียกับทีมอื่นตามทฤษฎี

ดังนั้น จากการสำรวจแล้ววิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของโครงการ A พบว่า ห้องทำงานของสตาร์ทอัพอยู่ตรงกลางของผังพื้นที่ ติดกับทางเดินรอง และอยู่ในพื้นที่ส่วนตัว

ถึงกึ่งสาธารณะ ทำให้ไม่ได้รับแสงจากภายนอก และถูกรบกวนจากคนที่เดินผ่านไปผ่านมาเนื่องจากห้องเป็นลักษณะกระจกกันสไลระหว่างทางเดิน อย่างไรก็ตาม พื้นที่ทำงานนี้เน้นการมีส่วนร่วมภายในทีม จึงเป็นห้องแบบปิด แต่ยังคงมีความโปร่งใสอยู่

ส่วนพื้นที่ส่วนกลางมีลักษณะตามทฤษฎีในพื้นที่พักผ่อน ชั้น 6 และมีการใช้งานที่ส่งเสริมการพูดคุยได้จริง เนื่องจากเป็นพื้นที่แบบเปิดโล่ง เชื่อมต่อกับทางเดินหลักเพื่อการเข้าถึงง่าย และเป็นพื้นที่เล็ก ๆ สตาร์ทอัพจึงกล้าใช้พื้นที่ในการพักผ่อนและพูดคุย ส่วนพื้นที่ห้องประชุม ที่สตาร์ทอัพใช้ ชั้น 5 จะอยู่แทรกตามพื้นที่ทำงาน แต่อยู่ติดกับทางเดินหลักเชื่อมพื้นที่ต่าง ๆ ลักษณะแบบมีกระจกใสเพื่อการมองเห็น 1 ด้าน ที่เหลือเป็นฟังก์ชันการขีดเขียนและนำเสนองานได้ และพื้นที่สนับสนุนที่เป็นพื้นที่เตรียมอาหาร ตั้งอยู่ระหว่างทางเดินจากโถงลิฟต์ และพื้นที่ทำงาน ยังเป็นพื้นที่ที่เข้าถึงได้โดยสมาชิกเท่านั้น แต่ก็มีกิจกรรมผ่อนคลาย ทักทายเกิดขึ้นบ้าง

4.5.1.2 ด้านสภาพแวดล้อมคุณลักษณะ

(1) ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

การออกแบบ การจัดวางพื้นที่ และการจัดสภาพแวดล้อมของโครงการ A เป็นที่ชื่นชอบของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ได้สัมภาษณ์จำนวน 3 ใน 4 คน ที่สามารถกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ได้จากการเป็นพื้นที่เปิดโล่ง การตกแต่งด้วยต้นไม้ ส่วนพื้นที่ส่วนกลาง มีแค่ 1 ใน 4 ที่ได้ใช้พื้นที่ในการพูดคุยกับคนอื่นเพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์

(2) บรรยากาศเชิงบวกในการทำงาน

ห้องประชุม ที่ให้บรรยากาศที่ส่งเสริมการร่วมมือกัน (Collaborate) เกิดการเรียนรู้ภายในทีม (Learn) และมีความจดจ่อ (Focus) ได้ความร่วมมือกับทีมอย่างเต็มที่ ห้องทำงานแบบกลุ่มส่วนตัวทั้ง 4 ทีม ส่งเสริมการร่วมมือกัน (Collaborate) เกิดการเรียนรู้ (Learn) ภายในทีมที่นิ่งด้วยตนเองมากกว่า มากกว่าการอยู่ท่ามกลางผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่แล้วรู้สึกระตุ้นการทำงาน พื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง ให้บรรยากาศที่ผ่อนคลายด้วยแสง ความกว้าง อุณหภูมิ การตกแต่ง และให้บรรยากาศที่มีสมาธิ (Focus) เนื่องจากแยกตัวออกมาจากทีม ทำงานในส่วนของตัวเองที่เหน็ดได้ในพื้นที่ทำงานร่วมกันที่มีการแบ่งพื้นที่การใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี

(3) โอกาสสร้างเครือข่าย

ตามทฤษฎี พื้นที่ส่วนกลางมีโอกาสร้างเครือข่ายได้ สตาร์ทอัพ 1 ใน 4 คน ได้ใช้พื้นที่ส่วนกลางที่เป็นพื้นที่พักผ่อน ในการพูดคุยกับทีมอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และขอคำปรึกษา พื้นที่เตรียมอาหารที่ใช้ร่วมกัน การเกิดการมีปฏิสัมพันธ์กับสตาร์ทอัพทีมอื่นในพื้นที่นี้ มาจากการรู้จักกันผ่านกิจกรรมมาก่อนเท่านั้น (2 ใน 4 คน)

(4) สิ่งอำนวยความสะดวก ที่จำเป็นกับสตาร์ทอัพกลุ่มนี้คือ กระดานไวท์บอร์ด จอทีวี อุปกรณ์เครื่องเขียนแต่ในพื้นที่ไม่มีบริการให้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้สอดคล้องกับการทำงานของสตาร์ทอัพที่จำเป็นต้องใช้ในการทำงาน

4.5.1.3 ด้านความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ

(1) การเข้าถึงแหล่งสตาร์ทอัพหลากหลายประเภท

พื้นที่จัดกิจกรรม สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed และระดับอื่นๆ สามารถเข้าถึงได้ง่ายเหมือนกัน เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ที่สมาชิก ผ่านด้วยลิฟต์โดยสารที่เชื่อมพื้นที่ระหว่างกัน มารวมตัวที่พื้นที่จัดกิจกรรม แต่ถ้าเป็นพื้นที่ทำงาน ต่างคนต่างทำงาน เพราะในพื้นที่เป็นสตาร์ทอัพที่เริ่มขยายตลาดแล้ว

(2) การเข้าถึงศูนย์ปรึกษาที่เกี่ยวกับการสนับสนุนสตาร์ทอัพ การที่มีองค์กรเหล่านี้ในพื้นที่เป็นการสร้างบรรยากาศความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพที่ดี แต่ในทางปฏิบัติสตาร์ทอัพกลุ่มนี้จะเน้นคุยกับที่ปรึกษา หรือ บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญมากกว่าเดินไปขอความช่วยเหลือจากองค์กรใหญ่ ๆ

(3) พื้นที่ที่จัดกิจกรรมส่งเสริมชุมชนสตาร์ทอัพ มีการจัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ สำหรับจัดกิจกรรมที่เป็นบรรยาย ประชุม นำเสนองาน รูปแบบพื้นที่ที่เป็นที่นั่งแบบ Auditorium บรรยายภาคสบาย ๆ การเข้าถึงของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed และระดับอื่น ๆ เข้าถึงได้ง่ายเหมือนกัน พื้นที่จัดกิจกรรมแยกออกจากพื้นที่ทำงาน พื้นที่ที่เข้าถึงง่ายที่สุดคือพื้นที่แบบ Auditorium ด้านนอกโซน Co-working space เนื่องจากเป็นพื้นที่แบบสาธารณะ

(4) พื้นที่พบปะพูดคุยสาธารณะ ส่วนตัว ไม่มีพื้นที่ที่พบปะชั่วคราวแบบสาธารณะในชั้น 5 สถานที่ที่สามารถนัดพูดคุยกับ นักลงทุน ลูกค้า พาร์ทเนอร์ ได้คือ ชั้น 1 ร้านกาแฟ ร้านอาหาร แต่จะเป็นการนัดพบเจอที่ห้องประชุมชั้น 5 แทน หรือถ้าจัดกิจกรรม จะใช้พื้นที่จัดกิจกรรมเพื่อการรวมตัวของสตาร์ทอัพ

จากการสำรวจแล้ววิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพ การวางตำแหน่งพื้นที่จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความมีชีวิตชีวาในชุมชนสตาร์ทอัพ ค่อนข้างมีความหลากหลาย โดยพื้นที่ที่จัดกิจกรรมที่สตาร์ทอัพใช้ส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่กึ่งเปิดกึ่งปิด ไม่ได้ปิดกั้นโดยตรง แต่มีการจัดโซนแยกออกมาจากพื้นที่ทำงาน ทำให้ไม่รบกวน แต่สามารถรับรู้การจัดกิจกรรมได้ จากเสียง และบรรยากาศที่ออกมาจากพื้นที่

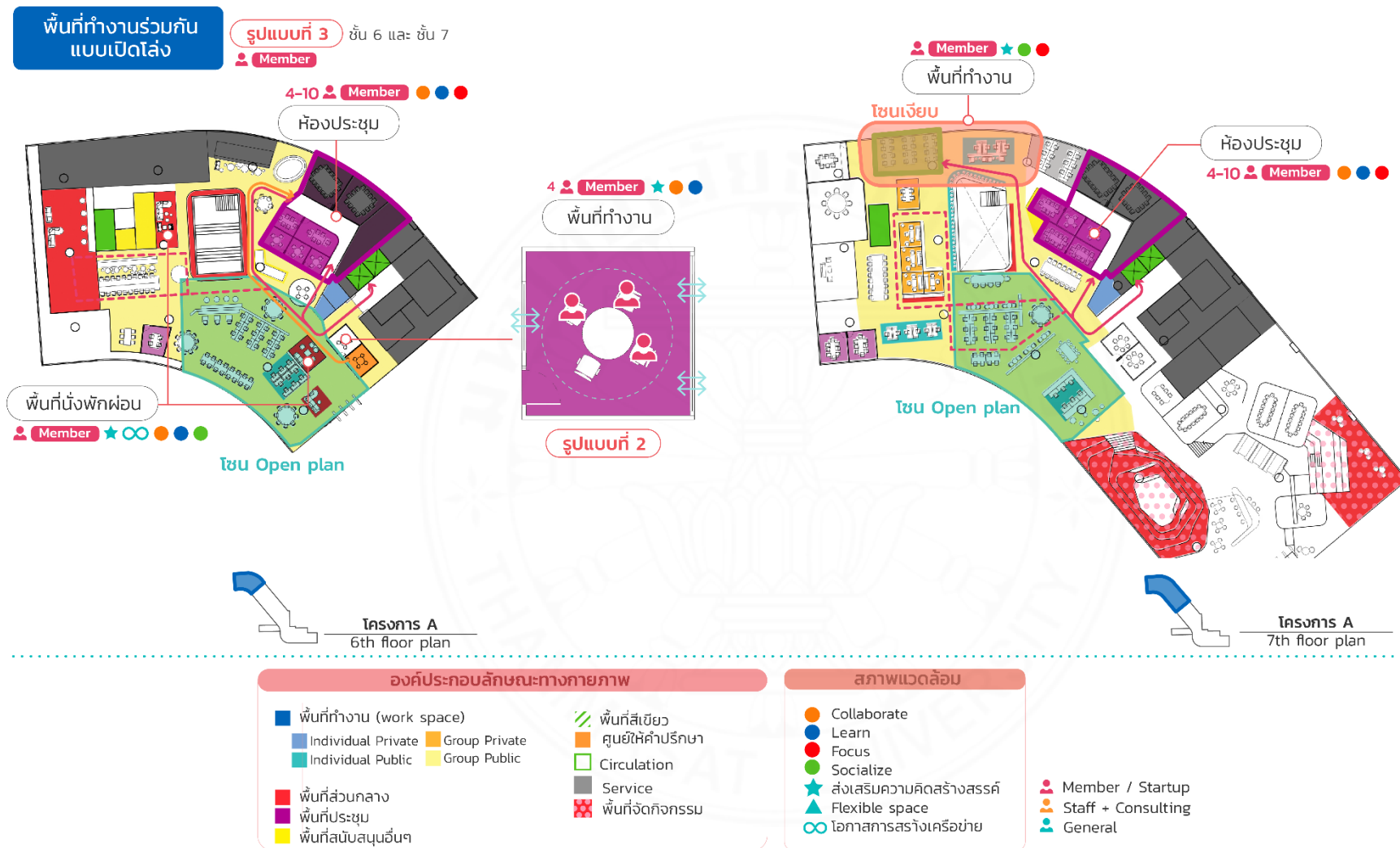
4.5.1.4 ข้อจำกัด

(1) การจัดสรรพื้นที่เพื่อการดำเนินธุรกิจสำนักงานให้เจ้าของโครงการ จึงจัดสรรพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระดับเริ่มต้นในขนาดพื้นที่ที่พอดีกับจำนวนคนในทีมและค่าเช่าที่เหมาะสม

(2) พื้นที่การใช้สอยที่กว้าง และใหญ่มีการใช้งานหลากหลายรูปแบบ และมีจำนวนทีมที่ใช้งานค่อนข้างเยอะ กระจายตัว รวมถึงการแบ่งพื้นที่ห้องทำงานกลุ่มส่วนตัวเป็นห้อง ๆ ทำให้ผู้ใช้งานมีลักษณะการใช้งานที่ต่างคนต่างทำ มีปฏิสัมพันธ์ค่อนข้างน้อย

(3) การเข้าถึงพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพ เป็นพื้นที่กึ่งสาธารณะ-ส่วนตัว จึงมีโอกาสเจอนักลงทุนในพื้นที่สาธารณะอย่างพื้นที่จัดกิจกรรมแบบหอประชุม (Auditorium) ที่มีลานโล่ง (Open space) มากกว่า รวมถึงสตาร์ทอัพจากภายนอกโครงการ

จากการสำรวจร่วมกับทฤษฎีร่วมกับการใช้งานจริงของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed และวิเคราะห์ผู้วิจัย พบว่า โครงการ A จัดสรรพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับต่าง ๆ ใช้งาน สิ่งอำนวยความสะดวกร่วมกัน โดยให้สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ซึ่งเป็นระยะเริ่มต้นใช้พื้นที่ทำงาน รูปแบบห้องทำงานแบบกลุ่มส่วนตัวอยู่ภายในพื้นที่ทำงานร่วมกับห้องทำงานแบบกลุ่มส่วนตัวทีมอื่น ๆ ที่อยู่ในระดับเติบโตหรือขยายตลาดแล้ว ตำแหน่งห้องที่สตาร์ทอัพ Pre-seed ได้เป็นตำแหน่งตรงกลางของผังพื้นที่ ไม่ติดฝั่งด้านนอก เนื่องจากเป็นห้องขนาดเล็กและมีราคาเช่าที่เหมาะสมกับกลุ่มนี้ แต่โครงการจัดสรรพื้นที่ส่วนกลางที่เป็นพื้นที่ทำงานร่วมกัน ให้ใช้บริการได้ตามสะดวกเพื่อส่งเสริมการทำงานหลายรูปแบบ และตามพฤติกรรมของผู้ใช้งาน รวมถึงห้องที่เป็นผนังกระจกใสเพื่อไม่ให้ภายในห้องอึดอัด พื้นที่ทำงานร่วมกันเป็นพื้นที่แบบเปิดโล่ง กว้าง มีการจัดโซนต่างกัน โดยส่วนที่อยู่ด้านทางเข้าออกพื้นที่จะเป็นพื้นที่โปร่งโล่ง มองเห็นทั่วกัน มีผู้ใช้งานเดินผ่านไปมา (สีฟ้า) มีความวุ่นวายเล็กน้อย สามารถคุยในพื้นที่ได้ ส่วนฝั่งตรงข้ามเป็นโซนที่ติดกับโซนกลุ่มห้องประชุม จะมีความเป็นส่วนตัวมากกว่า คนไม่เดินพลุกพล่าน มีเสื่อและผนังกัน ทำให้มีความเงียบสงบมากกว่า ซึ่งเป็นจุดที่สตาร์ทอัพมักมาใช้พื้นที่โซนนี้เพื่อแยกตัวทำงานคนเดียวเมื่อต้องการสมาธิ (สีส้ม) (ภาพที่ 4.33)

ภาพที่ 4.33 การแบ่งการใช้งานพื้นที่ในพื้นที่ทำงานร่วมกันชั้นแบบเปิดโล่ง, โดย ผู้วิจัย. 2565.

ส่วนพื้นที่ส่วนกลางรูปแบบอื่น ๆ เช่น พื้นที่พักผ่อน พื้นที่สนับสนุน เช่น พื้นที่เตรียมอาหาร การเกิดปฏิสัมพันธ์ในพื้นที่ระหว่างทีมอื่นยังไม่ชัดเจน เพราะส่วนใหญ่สตาร์ทอัพจะรู้จักกันผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันของโครงการ พื้นที่จัดที่ส่งเสริมความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ มีพื้นที่ที่แยกออกมาชัดเจน 3 พื้นที่ และมีรวมในพื้นที่ทำงานร่วมกัน 1 พื้นที่ พื้นที่ที่ได้ใช้งานเป็นพื้นที่จัดกิจกรรมที่มีความเป็นสาธารณะ และมีรูปแบบจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเจอกันระหว่างสตาร์ทอัพ คือ การจัดคานาเสนอผลงานแบบ Pitching และการจัดแสดงผลงานด้านหน้า Auditorium ส่งเสริมการเห็นผลงานของสตาร์ทอัพเพื่อการลงทุน และสร้างควมมีชีวิตชีวาในพื้นที่

4.5.2 โครงการ B

4.5.2.1 ด้านลักษณะทางกายภาพ

(1) พื้นที่ทำงาน

สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ได้สัมภาษณ์ทั้งหมด 3 คน นั่งทำงานอยู่ในพื้นที่ทำงานร่วมกัน ขนาด 110 ตร.ม. ตำแหน่งด้านในสุดติดกับห้องทดลอง การเข้าถึงต้องเดินเข้าไปด้านในจึงเป็นพื้นที่ที่สาธารณะเพราะมีแค่สมาชิกกับแขกที่มาคุยที่ปรึกษา เข้าได้บางครั้ง พื้นที่เป็นลักษณะพื้นที่แบบเปิดโล่ง มีโต๊ะทำงานแบบรวมกลุ่ม (team space) ขนาด 1.20x2.00 ม. จำนวน 2 โต๊ะ 10 ที่นั่ง มีพื้นที่ทำงานแบบเล้าจ์ เป็นโซฟา 2 ชุด สามารถนั่งทำงานและเป็นพื้นที่พักผ่อนได้ และโต๊ะนั่งพื้น 1 ชุด ทั้งหมดอยู่ในโซนด้านในของพื้นที่ ตรงด้านฝั่งทางเข้าเป็นพื้นที่วางของ เอกสาร น้ำดื่มและสินค้าของทีมสตาร์ทอัพที่ทำงานอยู่ การใช้งานของสตาร์ทอัพจะนั่งทำงานแบบประจำวัน (Routine) เน้นการพูดคุยในทีม มีการประชุมและระดมความคิดเห็นในบางครั้ง ซึ่งจะรบกวนทีมอื่นได้

(2) พื้นที่ส่วนกลาง

ในพื้นที่ทำงานเป็นพื้นที่พักผ่อนมุมโซฟา 2 ชุด การใช้งานทุกคนจะนั่งทำงานที่โต๊ะทำงานเป็นส่วนใหญ่ กิจกรรมที่เกิดขึ้น คือ ทำงานด้วย Laptop มีการพูดคุย เล่นบอร์ดเกม มีเปลี่ยนอิริยาบถมานั่งที่โซฟาบางครั้งมีการนั่งพักผ่อนช่วงพักกลางวันและระหว่างทำงาน

(3) ห้องประชุม

ตั้งอยู่ชั้น 2 มีทั้งหมด 2 ห้อง ขนาด 4 ที่นั่งกับขนาด 6 ที่นั่ง และโซฟา 1 ชุด ภายในห้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกคือกระดานไวท์บอร์ด สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ในตอนประชุมกันเองในทีม เนื่องจากพื้นที่ทำงานใช้เสียงดังไม่ได้ และมีบางครั้งที่นั่งประชุมกับลูกค้า

(4) พื้นที่ที่สนับสนุน

ต้องการพื้นที่เก็บของเนื่องจากมีการเก็บตัวอย่างสินค้า และเอกสาร อุปกรณ์ในการทำงาน ที่เมื่อใช้งานพื้นที่ทำงานนานของยังเยอะ

ดังนั้น จากการสำรวจแล้ววิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของโครงการ B พบว่า องค์ประกอบการใช้สอยค่อนข้างแยกกัน และเชื่อมด้วยทางเดินขนาด 2 เมตร และแต่ละห้อง

ห่างกันเล็กน้อย สามารถเดินเข้าถึงได้ง่ายจากคนภายนอก พื้นที่ส่วนกลางที่เป็นพื้นที่พักผ่อน อยู่ในระยะใกล้กับพื้นที่ทำงาน จึงมีการใช้งานที่เป็นไปตามทฤษฎี แต่พื้นที่ส่วนกลางที่จัดเป็นพื้นที่จัดกิจกรรม แยกตัวออกมา มีทางเดินที่อยู่ด้านนอกเข้าถึงอีกที่แต่เป็นพื้นที่เปิดโล่งที่สามารถปรับเปลี่ยนการใช้งานได้ ส่วนพื้นที่ห้องประชุม ไม่ได้เป็นไปหลักการวางตำแหน่งอย่างกรณีศึกษา โดยการวางตำแหน่งปลายทางเดินหลัก และเป็นพื้นที่ปิดกันด้วยผนังทึบ อาจจะทำให้เกิดความเป็นส่วนตัวในการประชุม ทำให้สมาชิกได้จดจ่อกับงานมากขึ้น สุดท้ายพื้นที่สนับสนุน การวางตำแหน่งยังไม่ชัดเจน แต่มีการจัดพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ทำงานร่วมกัน สามารถใช้งานได้สะดวก

4.5.2.2 ด้านสภาพแวดล้อมคุณลักษณะ

(1) ความคิดสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมในพื้นที่ทำงานไม่ได้มีการตกแต่งภายในเป็นพิเศษ แต่เป็นพื้นที่เปิดโล่ง มีผนังกระจก 2 ด้าน ทำให้ไม่อึดอัด จากการสัมภาษณ์สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ทั้ง 3 คน ในประเด็นเรื่องการเกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ มาจากการที่ลักษณะพื้นที่ทำงานที่นั่งทำงานร่วมโต๊ะกัน 1-2 ทีม และมีอีกทีมอยู่ด้านข้าง ทำให้สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานในทีมตัวเองให้อีกทีมฟัง แล้วเกิดการแก้ปัญหาและความคิดใหม่ ๆ ในการต่อยอดพัฒนาสินค้าและบริการของตัวเองได้ ทฤษฎีเรื่องการออกแบบพื้นที่อาจจะไม่ได้มีประเด็นเรื่องของการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในกลุ่ม Pre-seed

(2) บรรยากาศเชิงบวกในการทำงาน บรรยากาศที่นั่งทำงานร่วมโต๊ะ สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ทั้ง 3 คนเห็นตรงกันว่า การนั่งทำงานด้วยกัน สามารถสร้างบรรยากาศที่จูงใจในการทำงานจากคนในทีม ได้เรียนรู้จากทีมอื่น และได้สังคมจากการทำงานร่วมกัน แต่มีข้อเสีย คือเสียงดัง อาจจะใช้สมาธิไม่ได้ แต่มองว่าเป็นผลดีที่ได้ปฏิสัมพันธ์กัน เช่น ในพื้นที่นั้นมีสตาร์ทอัพที่ทำเกี่ยวกับกฎหมาย อีกทีมที่ทำเรื่องอาหารสามารถถามเรื่องกฎหมายกับทีมนี้ได้ สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการจ้างคน เป็นการช่วยเหลือกันและกัน ซึ่งตรงตามทฤษฎีที่พูดถึงข้อดีของการทำงานในพื้นที่ร่วมกันของสตาร์ทอัพ

(3) โอกาสการสร้างเครือข่าย เกิดขึ้นในพื้นที่ทำงานร่วมกัน การจัดวางพื้นที่ส่วนกลางที่เป็นโซฟาพักผ่อน อยู่ในระยะที่ใกล้ทำให้เดินไปพักได้บ่อย ๆ และมีการพูดคุยอย่างสบาย ๆ กับทีมอื่น ๆ แต่จากการสัมภาษณ์ การสร้างโอกาสเครือข่ายนอกจากการสร้างจากทีมอื่นๆ ในพื้นที่ทำงานตามทฤษฎีคือการเข้าถึงของคนจากภายนอก ด้วยพื้นที่แบบกึ่งสาธารณะ การเข้ามาของคนภายนอกต้องมาจับที่ปรึกษา และหลายครั้งที่เข้ามา สตาร์ทอัพในพื้นที่ก็จะได้รับโอกาส เช่น ได้ลูกค้าได้พาร์ทเนอร์ ได้ขยายกลุ่มเป้าหมายและอาจจะนำไปสู่การขยายตลาด ซึ่งเป็นการช่วยในการพัฒนาสินค้าและบริการต่อไปได้

(4) สิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญสำหรับการทำงานของกลุ่ม Pre-seed คือ 1) จอทีวี สำหรับทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น ดูคอร์สเรียนด้วยกัน ดูหนังด้วยกัน ช่วยกันนำเสนอ

ผลงานเป็นการแชร์ทรัพยากรที่เกิดประโยชน์ที่สุด 2) กระดานไวท์บอร์ด ใช้ตอนประชุม วางแผน การระดมความคิด 3) เครื่องพิมพ์เอกสารสำหรับงานเอกสารที่ต้องใช้ในการทำสตาร์ทอัพ โดยรวมมี สิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยในการทำงานของสตาร์ทอัพตรงตามทฤษฎี แต่เรื่องความสะดวกสบายใน การนั่งทำงาน รูปแบบเก้าอี้ที่เหมาะสมกับการนั่งทำงานนาน ๆ มีส่วนในการส่งเสริมประสิทธิภาพการ ทำงานของสตาร์ทอัพ

4.5.2.3 ด้านความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ

ในพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง ที่เป็นพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพ ระดับ Pre-seed ที่ศึกษา ทำงานร่วมกัน 3 ทีม จำนวนประมาณ 6-7 คน ด้วยระยะใกล้ชิดกัน จึงมี กิจกรรมที่ทำร่วมกันบ่อยๆ เช่น เล่นเกม ดูหนัง และแลกเปลี่ยนความคิด ทำให้สร้างปฏิสัมพันธ์ ตลอดเวลา นอกจากนั้นมีสตาร์ทอัพที่อยู่ในห้องทำงานกลุ่มส่วนตัว มีการปิดกันด้วยกระจก 1 ด้าน ทางเข้า ทำให้ไม่กล้ารบกวน ส่วนที่ปรึกษาที่คอยดูแลที่มีห้องทานติดกับห้องประชุม จะมีโอกาสได้ พูดคุยกับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เมื่อเข้าถึงพื้นที่ทำงานร่วมกันได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

พื้นที่จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพตามแนวคิดของ Startup Community การเข้าร่วมกิจกรรมใน 1. รูปแบบ Workshop เป็นบรรยายผสมปฏิบัติ จัดที่ นั่งเป็นโต๊ะกลุ่ม 2. รูปแบบอบรม บรรยาย จัดที่นั่งแบบ auditorium 3. รูปแบบการแข่งขัน จัดโต๊ะ กรรมการ ใช้โปรเจกเตอร์ เก้าอี้ การจัดวางตำแหน่งพื้นที่จัดกิจกรรมเดินเข้าถึงง่าย เป็นพื้นที่สาธารณะ สตาร์ทอัพที่ทำงานในพื้นที่ทำงาน ก็สามารถเดินไปนั่งฟังบรรยายแล้วออกมาได้ จากการวิเคราะห์ แบบสัมภาษณ์ กิจกรรมที่มีประโยชน์ช่วยส่งเสริมการสร้างเครือข่ายและชุมชนสตาร์ทอัพ คือ กิจกรรมแบบ Workshop ที่เน้นการปฏิบัติ การทำงานร่วมกันกับทีมอื่นๆ มีบรรยากาศที่สร้าง ความสัมพันธ์กันจากการจัดกิจกรรม ซึ่งได้รู้จักกับทีมอื่นและได้ช่วยเหลือกันในการทำพัฒนาสินค้า และบริการได้

จากการสำรวจแล้ววิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพ การวางตำแหน่งพื้นที่ จัดกิจกรรม ค่อนข้างเข้าถึงง่ายจากบุคคลภายนอกโดยไม่ต้องมีการแลกบัตรเกิดขึ้น และก็เข้าถึงได้ จากบุคคลภายใน การแยกตัวของพื้นที่จัดกิจกรรมทำให้แบ่งการใช้งานที่ชัดเจน แต่เมื่อจัดกิจกรรม พื้นที่อื่นๆที่มีการใช้งานของสตาร์ทอัพ ไม่สามารถมองเห็นการทำกิจกรรมที่เกิดขึ้นได้ อาจจะไม่ได้อบรมภาคร่วมไปกับการทำงาน

4.5.2.4 ข้อจำกัด

ด้วยข้อจำกัดของพื้นที่ที่เดิมที่ไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อสตาร์ทอัพโดยตรง และด้วยพื้นที่ที่ไม่ได้ใหญ่มาก การนั่งโต๊ะเดียวกัน ทำให้มีการพูดคุยสื่อสารได้โดยตรงและรวดเร็ว เป็น ข้อดีต่อการได้ไอเดียใหม่ ๆ จากทีมตัวเองและทีมอื่น ๆ ที่นั่งใกล้กัน นอกจากนั้น สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ยังไม่ต้องการการใช้สอยอย่างอื่นเพิ่มเติมนอกจากพื้นที่ทำงานแบบส่วนตัวที่จำเป็นต้องทำ

คนเดียว 1 คน ในตอนที่ต้องประชุมออนไลน์แล้วต้องใช้ความเงียบ เช่น Phone booth หรือห้องประชุมลับระหว่างทีมด้วยกันเองในจำนวน 2-5 คน ขนาดห้องไม่ต้องใหญ่มากเพราะคุยกับคนในทีมในบางครั้งแล้วแต่รูปแบบการทำงานแต่ละทีมว่ามีการประชุม ระดมความคิดความถี่กี่ครั้ง และห้องทำงานกลุ่มแบบส่วนตัว (Private Group Office) ยังไม่มีความจำเป็นสำหรับกลุ่มนี้เนื่องจากยังต้องการความช่วยเหลือจากทีมอื่น ๆ ในการทำงานด้วยเช่นกัน

จากการสำรวจร่วมกับทฤษฎีร่วมกับการใช้งานจริงของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed และวิเคราะห์ผู้วิจัย พบว่า โครงการ B จัดสรรพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับต่าง ๆ อย่างชัดเจน โดยที่กำหนดให้สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ซึ่งเป็นระยะเริ่มต้นให้ทำงานด้วยกันกับทีมอื่น ๆ ในพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง เนื่องจากสตาร์ทอัพกลุ่มนี้ยังต้องการความช่วยเหลือและการเข้าถึงของสตาร์ทอัพทีมอื่น ๆ สตาร์ทอัพที่อยู่ระยะขยายตลาดได้แล้ว รวมถึงที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำให้ทั่วถึงและเข้าถึงง่าย จึงเป็นไปตามทฤษฎีของข้อดีของพื้นที่ทำงานร่วมกันที่มีผลต่อการได้รับความคิดสร้างสรรค์และโอกาสสร้างเครือข่ายในพื้นที่ทำงาน ซึ่งข้อเสีย คือ การที่ยังไม่มีพื้นที่แบบส่วนตัวเพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ใช้ เนื่องจากข้อจำกัดด้านพื้นที่ใช้งานของอาคารทั้งหมดและประเด็นเรื่องความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ การจัดกิจกรรมในพื้นที่จัดกิจกรรมที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ประมาณ 10-8 เมตร ที่ช่วยให้บรรยากาศมีชีวิตชีวานั้น อาจจะยังไม่ได้ผลกระทบต่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ตลอดการทำงาน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการจัดกิจกรรมเป็นรอบ ๆ เมื่อไม่มีกิจกรรม พื้นที่จัดกิจกรรมนั้นจะไม่ได้ถูกใช้งาน แต่การที่มีการจัดกิจกรรมประเภท workshop สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed จะได้สร้างเครือข่าย และได้โอกาสเจอนักลงทุนได้มากขึ้น ซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนาสินค้าและบริการของสตาร์ทอัพกลุ่มนี้ และการสร้างบรรยากาศความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพที่มีชีวิตชีวานั้นเกิดขึ้นที่พื้นที่ทำงานร่วมกัน

4.6 สรุปแต่ละกรณีศึกษาจากการวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีและการใช้งานจริง

4.6.1 โครงการ A ขององค์กรสนับสนุน

โครงการ A เป็นขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนสตาร์ทอัพและระบบนิเวศสตาร์ทอัพโดยตรง จึงมีพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพโดยเฉพาะในพื้นที่ส่วนหนึ่งทั้งชั้น เพื่อให้เป็นระบบนิเวศทำงานของสตาร์ทอัพทุกระดับ และจัดพื้นที่ส่วนกลางขนาดใหญ่และกว้าง (พื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง) เพื่อให้สตาร์ทอัพในโครงการใช้ร่วมกัน สร้างปฏิสัมพันธ์ แต่เนื่องจากเป็นสตาร์ทอัพที่มาจากหลายที่ อาจจะไม่ได้สร้างปฏิสัมพันธ์ จึงต้องมีการจัดกิจกรรมที่ค่อนข้างบ่อยเพื่อให้สตาร์ทอัพมีส่วนร่วมกันมากขึ้น

1) พื้นที่ทำงานเป็นห้องทำงานแบบกลุ่มส่วนตัวทั้งหมดอยู่บนชั้นเดียวกัน เน้นการทำงานและร่วมมือกันภายในทีม พื้นที่ทำงานภายในห้องทำงานค่อนข้างจำกัดเพราะทางโครงการต้องการให้สตาร์ทอัพทุกระดับไปใช้พื้นที่ส่วนกลาง พื้นที่เตรียมอาหารร่วมกันเพื่อการสร้างปฏิสัมพันธ์ เนื่องจากการทำงานเป็นพื้นที่ปิดกันระหว่างทีม จึงไม่ได้เกิดปฏิสัมพันธ์กับทีมอื่น ๆ สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ในโครงการนี้ ยังมีความต้องการที่จะแลกเปลี่ยนความรู้กับสตาร์ทอัพที่ประสบความสำเร็จ

2) ห้องระดมความคิด มีการใช้งานเป็นห้องระดมความคิดที่ช่วงแรก ๆ ของการทำสตาร์ทอัพให้บรรยากาศที่ส่งเสริมการร่วมมือกัน (Collaborate) เกิดการเรียนรู้ภายในทีม (Learn) และมีความจดจ่อ (Focus) ได้ความร่วมมือกับทีมอย่างเต็มที่

3) พื้นที่ส่วนกลางที่เป็นพื้นที่พักผ่อนบรรยากาศสบาย ๆ มีการนั่งพูดคุยการเกิดการมีปฏิสัมพันธ์กับสตาร์ทอัพทีมอื่นในพื้นที่นี้ มาจากการรู้จักกันผ่านกิจกรรมมาก่อน

4) พื้นที่สนับสนุนอย่างพื้นที่เตรียมอาหาร เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ทำงานกับโถงลิฟต์ไปพื้นที่อื่น ๆ เป็นพื้นที่นั่งสบาย ๆ แต่อาจจะต้องมีกิจกรรมให้สตาร์ทอัพทำร่วมกันในพื้นที่นี้เพื่อส่งเสริมการสร้างเครือข่าย

5) กิจกรรมที่ทางโครงการ A จัดหาให้สตาร์ทอัพได้เข้าร่วม มีส่วนช่วยในการทำ ความรู้จักกับทีมอื่น และมีการต่อยอดสู่การช่วยเหลือกันระหว่างทีมในเวลาทำงาน เนื่องจากทางโครงการมีพื้นที่รองรับการจัดกิจกรรมหลายรูปแบบและหลายขนาด พื้นที่จัดกิจกรรมแยกออกจากพื้นที่ทำงาน พื้นที่ที่เข้าถึงง่ายที่สุดคือพื้นที่แบบ Auditorium ที่ด้านหน้าเป็นลานจัดแสดงผลงานได้ เนื่องจากเป็นพื้นที่แบบสาธารณะ บุคคลภายนอกและภายในสามารถเข้าถึงง่าย

6) การเข้าถึงที่ปรึกษา สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ในพื้นที่สามารถนัดที่ปรึกษา และมาคุยที่ห้องประชุมในพื้นที่ทำงานแบบเปิดโล่งได้สะดวก จากการวิเคราะห์ที่ในทางปฏิบัติสตาร์ทอัพกลุ่มนี้จะเน้นคุยกับที่ปรึกษา หรือ บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญมากกว่าเดินไปขอความช่วยเหลือจากองค์กรใหญ่ ๆ ที่อยู่นอกขอบเขตพื้นที่ทำงาน

7) การจัดการและการบริการ เนื่องจากการดำเนินการดำเนินธุรกิจสำนักงานให้เช่าของโครงการ จึงจัดสรรพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระดับเริ่มต้นในขนาดพื้นที่ที่พอดีกับจำนวนคนในทีมและค่าเช่าที่เหมาะสม

4.6.2 โครงการ B ของสถาบันการศึกษา

โครงการ B เป็นของสถาบันการศึกษา ด้วยสถานี่จัดทำในจุดประสงค์อื่น แต่เมื่อมีนโยบายเรื่องการทำเป็นระบบนิเวศสตาร์ทอัพ จึงมีการปรับปรุงพื้นที่เพื่อรองรับสตาร์ทอัพระดับตั้งแต่ระดับเริ่มต้นจนเริ่มขยายตลาด มีโปรแกรมบ่มเพาะสตาร์ทอัพให้เข้าร่วม กำหนดให้สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ซึ่งเป็นระยะเริ่มต้นให้ทำงานด้วยกันกับทีมอื่น ๆ ในพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง

เนืองด้วยสตาร์ทอัพกลุ่มนี้ ต้องการความช่วยเหลือและการเข้าถึงของสตาร์ทอัพทีมอื่น ๆ สตาร์ทอัพที่อยู่ระยะขยายตลาดได้แล้ว รวมถึงที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำให้ทั่วถึงและเข้าถึงง่าย

1) พื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง มีพื้นที่ทำงานแบบเล่าจ๋ อยู่ในระยะใกล้กัน สามารถนั่งทำงานและเป็นพื้นที่พักผ่อนได้ การใช้งานของสตาร์ทอัพจะนั่งทำงาน เน้นการพูดคุยในทีม และต่างทีม มีการประชุมและระดมความคิดกันในบางครั้ง ซึ่งโครงการ B ไม่มีพื้นที่ทำงานแบบส่วนตัว

2) พื้นที่ส่วนกลาง พื้นที่พักผ่อน ใกล้พื้นที่ทำงานเปลี่ยนอิริยาบถมานั่งที่โซฟา บางครั้งมีการนั่งพักผ่อนช่วงพักกลางวันและระหว่างทำงาน และมีการพูดคุยแบบเป็นกันเองกับทีมอื่น

3) การประชุมหรือระดมความคิดอยู่ในพื้นที่ทำงาน เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอาจจะรบกวนทีมอื่นบางครั้ง ถ้าต้องการความเป็นส่วนตัวจะไปให้ห้องประชุม

4) พื้นที่สนับสนุน การวางตำแหน่งยังไม่ชัดเจน แต่มีการจัดพื้นที่รวมกับพื้นที่ทำงานร่วมกัน สามารถใช้งานได้สะดวก

5) ทฤษฎีเรื่องการออกแบบพื้นที่อาจจะไม่ได้มีประเด็นเรื่องของการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในกลุ่ม Pre-seed เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการปรับปรุงจากพื้นที่เปิดโล่ง และอาคารที่มีอยู่แล้วจึงไม่ได้ออกแบบภายใน

6) การนั่งทำงานด้วยกัน สามารถสร้างบรรยากาศที่จูงใจในการทำงานจากคนในทีม ได้เรียนรู้จากทีมอื่น และได้สังคมจากการทำงานร่วมกัน เป็นผลที่ได้ปฏิสัมพันธ์กัน เช่น ในพื้นที่นั้นมีสตาร์ทอัพที่ทำงานเกี่ยวกับกฎหมาย อีกทีมที่ทำเรื่องอาหารสามารถถามเรื่องกฎหมายกับทีมนี้ได้ สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการจ้างคน เป็นการช่วยเหลือกันและกัน ตรงตามทฤษฎีข้อดีของการทำงานในพื้นที่ร่วมกันของสตาร์ทอัพ

7) ในพื้นที่ทำงานร่วมกันการจัดวางพื้นที่ส่วนกลางที่เป็นโซฟาพักผ่อน อยู่ในระยะที่ใกล้ทำให้เดินไปพักได้บ่อย ๆ และมีการพูดคุยอย่างสบาย ๆ กับทีมอื่น สร้างการเกิดเครือข่าย รวมถึงการเข้าถึงของคนจากภายนอกด้วยพื้นที่แบบกึ่งสาธารณะ การเข้ามาของคนภายนอกต้องมาที่ปรึกษา และหลายครั้งที่เข้ามา สตาร์ทอัพในพื้นที่จะได้รับโอกาสในการขยายตลาด ขยายลูกค้า

8) กิจกรรมในพื้นที่ทำงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ สตาร์ทอัพที่เริ่มต้นทำธุรกิจ สตาร์ทอัพมาก่อนจะคอยให้ความช่วยเหลือด้านการทำธุรกิจแก่สตาร์ทอัพที่เพิ่งเข้าร่วมโปรแกรมนี้ จึงมีการสอน หรือเล่นเกมที่เกี่ยวกับการทำสตาร์ทอัพเพื่อส่งเสริมความเข้าใจและสร้างปฏิสัมพันธ์กับทีมอื่นในพื้นที่ทำงานด้วยกัน

10) พื้นที่จัดกิจกรรม เข้าถึงง่ายจากบุคคลภายนอกและเข้าถึงได้จากคนภายใน การแยกตัวของพื้นที่จัดกิจกรรมทำให้แบ่งการใช้งานที่ชัดเจน เมื่อจัดกิจกรรม พื้นที่อื่น ๆ ที่ไม่สามารถมองเห็นการทำกิจกรรมที่เกิดขึ้นได้ซึ่งอาจจะไม่ได้บรรยากาศร่วมไปกับการทำงาน

4.6.3 ข้อสรุปรวมพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพจากกรณีศึกษา

4.6.3.1 ด้านกายภาพลักษณะทางกายภาพ

(1) ประเภทและขนาดพื้นที่

จากการวิเคราะห์การใช้งานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า พื้นที่ทำงานที่ควรจัดให้สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed คือ พื้นที่ทำงานแบบเปิดโล่ง (open plan) เป็นลักษณะ Group public ประกอบด้วยพื้นที่ทำงานรูปแบบโต๊ะทำงานร่วมแบบกลุ่ม ไม่มีผนังปิดกั้น อยู่ในโซนที่ใช้เสียงได้ ขนาด 1 ทีม ใช้ที่นั่ง 3-5 ที่นั่ง ใช้พื้นที่ 6-10 ตร.ม. ต่อทีม เน้นการพูดคุยระหว่างในทีมและทีมอื่น ๆ ในพื้นที่ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดในการทำงาน ให้ความสำคัญกับระยะใกล้กันในพื้นที่ทำงานเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์

คำนวณจากกรณีศึกษา และหลักการออกแบบพื้นที่ทำงาน โดยพื้นที่ทำงานควรมีขนาดที่สามารถรองรับผู้ใช้งานได้ มากกว่าหรือเท่ากับ 8 คน เป็นอย่างต่ำ 20 ตร.ม. (คำนวณจากพื้นที่ที่นั่งทำงาน 2 ตร.ม./ 1 คน บวกกับ 30% ของพื้นที่ทำงานเพื่อเป็นทางเดิน)

(2) องค์ประกอบพื้นที่และรูปแบบกายภาพ

จากการวิเคราะห์การใช้งานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า พื้นที่ทำงานที่ควรจัดให้สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed แยกตามการเข้าถึงพื้นที่

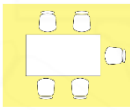
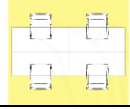
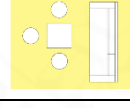
ตารางที่ 4.19

สรุปองค์ประกอบพื้นที่ : พื้นที่ทำงาน

ประเด็นย่อย	Zoning	Function	รายละเอียด	ขนาดพื้นที่	รูปแบบของพื้นที่	ลักษณะพื้นที่	การเชื่อมต่อ
พื้นที่ทำงาน (work space)	Individual	Individual Private	1. ห้องทำงานส่วนตัว (Private Office) - ห้องคุยโทรศัพท์	- ขนาด 1.50 – 3.00 ตร.ม. ต่อ 1 คน 	- ห้องคุยโทรศัพท์ - ที่นั่งและโต๊ะขนาดเล็ก	- พื้นที่ปิด หรือกึ่งเปิดกึ่งปิด - กระจก 1-2 ด้าน	- อยู่ในพื้นที่ทำงาน - แยกออกมาอยู่ในโซนห้องประชุม
		Individual Public แบบ Open plan	1. Landing - โต๊ะบาร์เดี่ยว/เคาน์เตอร์เดี่ยวและเก้าอี้บาร์ - (Individual Bar table/Counter + Stool)	- ขนาด 1.50-2.00 ตร.ม. ต่อ 1 คน 	- โต๊ะบาร์เดี่ยว ขนาด 0.60x0.60 ม.	- พื้นที่เปิดโล่ง ไม่มีผนังกั้น สามารถยืนใช้งานแล้วเดินไปได้	อยู่ในพื้นที่เปิด โล่ง และแทรกอยู่ในพื้นที่ทำงาน - เหมาะกับการทำงานที่ยืดหยุ่น
			2. โต๊ะทำงานเดี่ยว (Individual Desk)	- แบบที่ 1 ขนาด 1.50-2.00 ตร.ม. 1-2 คนใช้งาน แบบที่ 2 โต๊ะทำงานเดี่ยว แบบเลื่อนได้ ขนาด 1.50-2.00 ตร.ม. / 1 คน 	แบบที่ 1 - โต๊ะเดี่ยว ขนาด 0.60x0.60 ม. / 0.60x1.20 ม. แบบที่ 2 - โต๊ะทำงานแบบแยกเดี่ยว (individual desk) ขนาด 1.20x0.60 ม. ที่สามารถเลื่อนจัดเข้ากลุ่มได้	แบบที่ 1 - แผงกั้น หันหน้าออกจากกำแพง หรือ หันหน้าเข้าผนัง แบบที่ 2 - อยู่ในพื้นที่ทำงานร่วมกัน แต่เป็นโต๊ะเดี่ยวที่สามารถแยกหรือรวมกลุ่มได้	- อยู่ในพื้นที่เปิด โล่ง - พื้นที่ทำงานแบบเปิดโล่ง [2] - สำหรับการแยกมาทำงาน/แบ่งงาน - อยู่ในโซนเงียบ
	Group	Group Private แบบ Enclosure	1. ห้องทำงานแบบกลุ่ม (Group Office)	- พื้นที่ขนาด 12 ตร.ม สำหรับ 4 คน [2] 	- โต๊ะทำงานแบบรวมกลุ่ม (team space) ขนาด 1.20x2.00 ม. [2]	- ห้องปิดกั้นด้วยกระจกใส 1-2 ด้าน [2]	- ห้องกลุ่ม - ติดขอบอาคารที่ติดกับภายนอก มองเห็นภายนอก มีแสงธรรมชาติเข้าถึง [1]

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

สรุปองค์ประกอบพื้นที่ : พื้นที่ทำงาน

ประเด็นย่อย	Zoning	Function	รายละเอียด	ขนาดพื้นที่	รูปแบบของพื้นที่	ลักษณะพื้นที่	การเชื่อมต่อ
			2. ห้องทำงานเชิงปฏิบัติการ (Workshop Room) *	* ขนาดตามกำหนดของโครงการ * สำหรับการใช้งาน ทดลองทำ mockup * อาจจะใช้พื้นที่ของพื้นที่จัดกิจกรรม			- แยกส่วนนี้ออกมา เชื่อมกับพื้นที่ทำงานและพื้นที่จัดกิจกรรม [1], [2]
		Group Public แบบ Open plan	1. พื้นที่ทำงานแบบเปิดโล่ง (open plan) - Discussion table - โต๊ะทำงานร่วมแบบยาว	- พื้นที่ 6-8 ตร.ม. ต่อทีม 	โต๊ะทำงานร่วมแบบยาว 1.20x2.00 ม. [2]	- พื้นที่เปิดโล่ง ไม่มีผนังกั้น - วางต่อกันได้	- อยู่ในพื้นที่เปิด โล่ง - พื้นที่ทำงานแบบเปิดโล่ง [2]
			2. พื้นที่ทำงานเป็นกลุ่มแบบเปิดโล่ง (team space) - โต๊ะทำงานร่วมแบบกลุ่ม	- โต๊ะทำงานเดี่ยว แบบรวมกลุ่ม เลื่อนได้ ขนาด 1.50-2.00 ตร.ม. / 1 คน 	- โต๊ะทำงานแบบแยกเดี่ยว (individual desk) ขนาด 1.20x0.60 ม. ที่สามารถเลื่อนจัดเข้ากลุ่มได้	อยู่ในพื้นที่ทำงานร่วมกัน แต่เป็นโต๊ะเดี่ยวที่สามารถแยกหรือรวมกลุ่มได้	- อยู่ในพื้นที่เปิด โล่ง - พื้นที่ทำงานแบบเปิดโล่ง [2]
			3. พื้นที่ทำงานแบบเลานจ์ (work lounge) - เป็นโซฟา โต๊ะ เก้าอี้	- ขนาด 8-10 ตร.ม. รองรับ 3-5 คน 	- ชุดโซฟา หลากรูปแบบ - เบาะรองนั่ง (Bean bag)	- พื้นที่เปิดโล่ง - ไม่มีผนังกั้น	- แทรกอยู่ในพื้นที่ทำงาน - อยู่ตรงกลางระหว่างพื้นที่ทำงาน
	การจัดวางผังและแบ่งขอบเขตพื้นที่	1.	1. โต๊ะทำงานร่วมแบบยาว แต่ละทีมนั่งอยู่ในระยะใกล้กัน ไม่เกิน 20 เมตร [1] 2. พื้นที่ทำงานแบบ ห้องทำงานแบบกลุ่ม (Group Office) เชื่อมต่อกับพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง				

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

ตารางที่ 4.20

สรุปองค์ประกอบพื้นที่ : พื้นที่ส่วนกลาง, พื้นที่ประชุม และพื้นที่สนับสนุนอื่น ๆ

ประเด็นย่อย	Zoning	รายละเอียด	ขนาดพื้นที่	รูปแบบของพื้นที่	ลักษณะพื้นที่	การเชื่อมต่อ
2.พื้นที่ส่วนกลาง (common area)	พื้นที่กึ่งสาธารณะ (Semi-Public Zone)	1. พื้นที่พักผ่อน (break area)	- ขนาด 8-10 ตร.ม. รองรับ 5-8 คน (1-3ทีม)	- ชุดโซฟา ในพื้นที่อาจจะมี 1-2 ชุด หลากรูปแบบ - เบาะรองนั่ง (Bean bag)	-พื้นที่เปิดโล่ง -ไม่มีผนังกั้น	-แทรกอยู่ในพื้นที่ทำงานขนาดเล็ก - อยู่ตรงกลางระหว่างพื้นที่ทำงาน
		2. พื้นที่พักคอย (waiting area)	* ขนาดตามกำหนดของโครงการ	- ชุดโซฟา ในพื้นที่อาจจะมี 1-2 ชุด	-พื้นที่แบบเปิด -สาธารณะ	
		3. พื้นที่ส่วนกลางอื่นๆ ตาม Life style	* ขนาดตามกำหนดของโครงการ	พื้นที่เปิดโล่ง	-มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนการใช้งานได้ [1]	-แทรกอยู่ในพื้นที่ทำงานขนาดเล็ก
	การจัดวางผังและแบ่งขอบเขตพื้นที่		1. อยู่ตรงกลางระหว่างพื้นที่ทำงาน สามารถ เข้าถึงได้โดยง่าย ไม่มีการปิดกั้น [1] [2] 2. . ไม่มีผนังกั้นระหว่างกันจึงรวมเป็นโซนที่ใช้เสียงได้			
พื้นที่ประชุม (Meeting space)	พื้นที่ส่วนตัว (Private Zone)	ห้องประชุม (Meeting Room)	1.ขนาดเล็ก 15-20 ตร.ม. รองรับภายในทีม 3-5 คน และที่ปรึกษา 1 คน 2. ขนาดกลาง 15-20 ตร.ม. รองรับ ภายในทีม+ลูกค้า 3-5 คน	-โต๊ะทำงานร่วมแบบยาว 1.20x2.00 ม. [2] - โต๊ะวงกลม	-พื้นที่ปิด แต่ปิดกั้นด้วย ผนัง เป็นกระจกใส 1 ด้าน อีก ฝั่งเป็นกระดาน	-ตั้งอยู่ติดทางเดินที่เป็นแกนหลักเชื่อมไปเห็นพื้นที่ทุกจุด [1] [2] - เชื่อมพื้นที่ทำงาน
		ห้องระดมความคิด (brainstorm room)	1.ขนาดเล็ก 15-20 ตร.ม. รองรับภายในทีม 3-5 คน 	-โต๊ะทำงานร่วมแบบยาว 1.20x2.00 ม. [2] - โต๊ะวงกลม - โต๊ะบาร์เดี่ยว เน้นยืน/เดิน	แบบที่ 1 -แบบเดียวกับห้องประชุม แบบที่ 2 -พื้นที่กึ่งปิดกั้นเปิดปรับเปลี่ยนตามฉากกั้น	
	การจัดวางผังและแบ่งขอบเขตพื้นที่		1. อยู่ในโซนเงียบ / กั้นพื้นที่แยกระหว่างโซนเสียงกับโซนใช้เสียง 2. ตั้งอยู่ติดทางเดินที่เป็นแกนหลักเชื่อมไปเห็นพื้นที่ทุกจุด 3. ล้อมกิจกรรมด้วยทางเดินเชื่อมต่อด้วยกัน [1]			

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

สรุปองค์ประกอบพื้นที่ : พื้นที่ส่วนกลาง, พื้นที่ประชุม และพื้นที่สนับสนุนอื่นๆ

ประเด็นย่อย	Zoning	รายละเอียด	ขนาดพื้นที่	รูปแบบของพื้นที่	ลักษณะพื้นที่	การเชื่อมต่อ
พื้นที่สนับสนุน อื่นๆ (Supporting space)	พื้นที่ส่วนตัว (Private Zone)	พื้นที่เก็บของ (storage space)	* ขนาดตามกำหนดของโครงการ สำหรับใช้ อำนวยความสะดวก เพราะ มีความต้องการพื้นที่เก็บของ [2]			ภายในพื้นที่ทำงาน
	พื้นที่กึ่งสาธารณะ (Semi-Public Zone)	พื้นที่ปริ้นและถ่ายเอกสาร (print and copy area)	* ขนาดตามกำหนดของโครงการ สำหรับใช้ อำนวยความสะดวก			ภายในพื้นที่ทำงาน
		พื้นที่เตรียมอาหาร (pantry area/Kitchen)	* ขนาดตามกำหนดของโครงการ	1. โต๊ะบาร์/เคาน์เตอร์และ เก้าอี้บาร์ 2. โต๊ะรับประทานอาหาร 3. ชุดโซฟา / ที่นั่งแบบเล้าจน์	-พื้นที่เปิดโล่ง	-เชื่อมต่อกับพื้นที่ทำงาน กับ พื้นที่ภายนอก หรือพื้นที่ สาธารณะ [1] [2] - เข้าถึงง่าย ไม่ปิดกั้น [2]
	พื้นที่ สาธารณะ (Public)	ร้านค้า	* ขนาดตามกำหนดของโครงการ สำหรับใช้ จุดนัดพบ, อำนวยความสะดวก			ภายนอกพื้นที่ทำงาน
	การจัดวางผังและแบ่งขอบเขตพื้นที่		1.พื้นที่เตรียมอาหารเป็นทางเชื่อมผ่านไปพื้นที่ทำงานแบบกลุ่มส่วนตัว อาจจะเพิ่มโอกาสการเจอหน้าระหว่างทีมอื่นในพื้นที่นี้ แต่ต้องเพิ่ม กิจกรรมร่วมกันในพื้นที่			

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

[1] ข้อเสนอสรุปการวิเคราะห์ ทบทวนวรรณกรรม ดู ตารางที่ 2.9 – 2.11

[2] ข้อเสนอสรุปการวิเคราะห์ กรณีศึกษา ดู ตารางที่ 4.16 – 4.18

4.6.3.2 ด้านสภาพแวดล้อมและคุณลักษณะในพื้นที่

(1) ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

จากการวิเคราะห์ สามารถสรุปรูปแบบกายภาพที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อม ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในพื้นที่ทำงานร่วมกันสำหรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ดังนี้ ตารางที่ 4.21

สรุปรูปแบบกายภาพที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

หัวข้อใหญ่	รูปแบบกายภาพ	พื้นที่สัมพันธ์
1. การออกแบบ (Design)	1. แสงธรรมชาติเข้าถึง ช่องเปิดกว้าง 2. ตกแต่งด้วยต้นไม้ หรือพื้นที่สีเขียว	1. พื้นที่ทำงานที่ 2. พื้นที่เปิดโล่ง 3. พื้นที่พักผ่อน พื้นที่ส่วนกลาง
2. พื้นที่เปิดโล่ง (Openness)	1. เน้นการเปิดโล่งของพื้นที่มากกว่า ไม่อึดอัด เพดานสูง 4-5 เมตร	
3. พื้นที่ส่วนกลาง	1. พื้นที่เปิดโล่ง ไม่มีผนังกั้น 2. พื้นที่พักผ่อนที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ทำงาน	

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

(2) บรรยากาศเชิงบวกในการทำงาน

จากการวิเคราะห์ สามารถสรุปรูปแบบกายภาพที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อม ด้านบรรยากาศเชิงบวกในการทำงานในพื้นที่ทำงานร่วมกันสำหรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ดังนี้ ตารางที่ 4.22

สรุปรูปแบบกายภาพที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมด้านบรรยากาศเชิงบวก

หัวข้อ	พื้นที่สัมพันธ์
บรรยากาศทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Productive)	การร่วมมือกัน (Collaborate) 1. . พื้นที่ทำงานแบบเปิดโล่ง 1.1 โต๊ะทำงานรวมกลุ่ม 2. พื้นที่พักผ่อน
	การเรียนรู้ (Learn) โต๊ะทำงานรวมกลุ่ม 1. พื้นที่ประชุม
บรรยากาศสุขภาพ (Healthier)	การจดจ่อ (Focus) 1. พื้นที่ที่เปิดโล่ง ที่มีโต๊ะทำงานเล็กๆ พื้นที่โต๊ะขนาดเล็กนี้ 2. พื้นที่ปิด เช่นห้องคุยโทรศัพท์
	การเข้าสังคม (Socialize) 1. พื้นที่เปิดโล่งซึ่งอำนวยความสะดวกด้วยพื้นที่อเนกประสงค์ (multipurpose spaces) และลานจ๊อ พื้นที่สาธารณะที่ร้านอาหาร พื้นที่พักผ่อน 2. พื้นที่ทำงาน โต๊ะรวมกลุ่ม

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

(3) โอกาสสร้างเครือข่าย (Networking Opportunities)

จากการวิเคราะห์ สามารถสรุปรูปแบบกายภาพที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมด้านโอกาสสร้างเครือข่ายในพื้นที่ทำงานร่วมกันสำหรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ดังนี้
ตารางที่ 4.23

สรุปรูปแบบกายภาพที่ส่งผลต่อโอกาสสร้างเครือข่าย

หัวข้อ	พื้นที่สัมผัส	รูปแบบกายภาพ
1. มีการโต้ตอบกับพื้นที่ (interact with the space) ระหว่างต่างทีม และคนอื่นๆ Ex. พื้นที่ส่วนกลาง	1. พื้นที่พักผ่อน – พื้นที่ส่วนกลาง	1. พื้นที่พักผ่อนที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ทำงาน 2. พื้นที่ส่วนกลางอยู่ในระยะใกล้กับพื้นที่ทำงาน
ความใกล้ชิดทางกายภาพ (Physical proximity) (Maria Roche, 2020)	1. พื้นที่ทำงาน – โต๊ะทำงานรวมกลุ่ม	1. ความใกล้ชิดในพื้นที่ทำงาน ไม่ปิดกั้น 2. อยู่ในระยะไม่เกิน 20 เมตร
ค้นพบเพิ่มเติม	1. พื้นที่สาธารณะ - พื้นที่จัดกิจกรรม 2. ทางเดินหลัก	แผนภาพและบอร์ดแสดงรายชื่อบริษัทหรือแสดงความเห็น
	1. การเข้าถึงของคนจากภายนอกด้วยพื้นที่แบบกึ่งสาธารณะ	1. การเข้าถึงจากคนภายนอกในที่ทำงาน

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

(4) สิ่งอำนวยความสะดวก

จากการวิเคราะห์ สามารถสรุปสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ทำงานร่วมกันสำหรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ดังนี้
ตารางที่ 4.24

สรุปสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ทำงานและบริเวณใกล้เคียงพื้นที่ทำงาน

สิ่งอำนวยความสะดวก		พื้นที่สัมผัส
Technology	1. Wifi/Internet	ทุกจุด
	2. Plug/Outlet	ทุกห้อง
	3. LED TV	1. ห้องประชุม 2. ห้องระดมความคิด 3. พื้นที่ทำงาน
	4. Whiteboard	1. ห้องประชุม 2. ห้องระดมความคิด 3. พื้นที่ทำงาน
	5. Projector	1. พื้นที่จัดกิจกรรม 2. ห้องประชุม ขนาดกลาง

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

สรุปสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ทำงานและบริเวณใกล้เคียงพื้นที่ทำงาน

สิ่งอำนวยความสะดวก		พื้นที่สัมพันธ์
	6. Speaker	พื้นที่จัดกิจกรรม
Office Equipment	8. Printer	พื้นที่สนับสนุน
	9. Scanner	
	10. Stationery ex. ปากกาไวท์บอร์ด กระดาษโพส-อิต ปากกาขีดเขียน	1. ห้องประชุม 2. ห้องระดมความคิด 3. พื้นที่ทำงาน
Healthier	12. Ergonomic Furniture	1. พื้นที่ทำงาน
	13. A/C	-
	14. Air Purifier	-
	16. Water Purifier	1. พื้นที่ทำงาน 2. พื้นที่สนับสนุน
Hygiene	17. เจลแอลกอฮอล์	-
	18. เครื่องวัดอุณหภูมิ	-

หมายเหตุ. โดยผู้วิจัย, 2565.

4.6.3.3 ด้านความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพที่มีชีวิตชีวา

จากการวิเคราะห์สามารถสรุปด้านความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพที่มีชีวิตชีวา

สำหรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ดังนี้

ตารางที่ 4.25

สรุปรูปแบบและลักษณะทางกายภาพพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ

Zoning	รายละเอียด	ขนาดพื้นที่	รูปแบบของพื้นที่	ลักษณะพื้นที่	การเชื่อมต่อ
พื้นที่กึ่งสาธารณะ (Semi-Public Zone)	แบบที่ 1 1.พื้นที่จัดกิจกรรม แบบแยก	รองรับ 50 คน ประมาณ 100 ตร.ม.	1.พื้นที่เปิดโล่ง 2. มีที่นั่ง/เวที แบบ Auditorium	1.กึ่งเปิดกึ่งปิด	1.รวมในพื้นที่ทำงานแต่มีขอบเขตกัน 2. ถ้าแยกออกมาควรมีการเชื่อมต่อ และเห็นการจัดกิจกรรมได้ 3.อยู่ฝั่ง โซนกึ่งสาธารณะร่วมกับพื้นที่ทดลองพื้นที่ศูนย์คำปรึกษา 4. มีพื้นที่เก็บของ เก็บโต๊ะเก้าอี้
	แบบรวมอยู่ในพื้นที่		1.พื้นที่เปิดโล่ง	1.มีความยืดหยุ่นในพื้นที่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้งานได้	

หมายเหตุ. โดยผู้วิจัย, 2565

ตารางที่ 4.26

สรุปภาพความเป็นชุมชนสตาร์ตอัพที่มีชีวิตชีวา

หัวข้อ	พื้นที่สัมพันธ์	รูปแบบกายภาพ
การเข้าถึงแหล่ง สตาร์ตอัพหลากหลาย ประเภท	การเข้าถึงพื้นที่จัดกิจกรรม ง่าย จากคนภายนอกและที่อยู่ภายใน ประเภท	1. อยู่พื้นที่ทำงานร่วม 2. มีจุดเจอกันระหว่างสตาร์ตอัพระดับอื่นกับ Pre- seed
การเข้าถึงศูนย์ ปรึกษาที่เกี่ยวกับการ การสนับสนุน สตาร์ตอัพ	-พื้นที่ทำงาน ของที่ปรึกษา -ห้องประชุม	ผู้ปรึกษาที่ดูแลใกล้ชิดในพื้นที่ทำงานของสตาร์ตอัพ ระดับ Pre-seed
รูปแบบจัดกิจกรรม ส่งเสริมชุมชน สตาร์ตอัพ	1. มีการเข้าร่วมกิจกรรมใน 1.1 รูปแบบ Workshop เป็น บรรยายผสมปฏิบัติ จัดที่นั่งเป็น โต๊ะกลุ่ม --> ได้เข้า 1.2 รูปแบบอบรม บรรยาย จัดที่ นั่งแบบ auditorium 1.3 รูปแบบการแข่งขัน จัดโต๊ะ กรรมการ ใช้โปรเจเตอร์ แก้อื้อ	1. การปรับเปลี่ยนพื้นที่ 2. ใกล้กับห้องทำงานสตาร์ตอัพ 3. ควรเพิ่มกิจกรรม เจอคนสไต์ล์เดียวกัน ไทป์ เดียวกัน พูดกันรู้เรื่อง 3.1 ตำแหน่งเดียวกันคุยกันรู้เรื่อง
พื้นที่พบปะพูดคุย สาธารณะ	พื้นที่จัดกิจกรรม	1. จัดกิจกรรมจัดที่พื้นที่จัดกิจกรรม 2. ต้องการพูดคุยจริงจังใช้ห้องประชุม

หมายเหตุ. โดยผู้วิจัย, 2565.

4.7 สรุปกลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้นที่ศึกษา

ข้อสรุปจากผลการวิเคราะห์สำหรับกลุ่มตัวอย่างสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) กลุ่มที่ 1, 2 และ 3 เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาลักษณะการทำงานและปัจจัยต่าง ๆ ของสตาร์ทอัพ ระดับ Pre-seed

4.7.1 กลุ่มที่ 1: ทำงานในพื้นที่ตัวเองหรือบริษัทคู่ค้า (On-site)

สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed กลุ่มนี้เข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการของภาครัฐและเอกชนค่อนข้างน้อย เพราะได้รับทุนและเครือข่ายกับบริษัทคู่ค้าแล้ว และการพยายามหาโอกาสจะมาจากบริษัทคู่ค้าหรือนักลงทุนที่เป็นที่รู้จักผ่านคนในทีมและคนรู้จักมากกว่า ไม่ได้มาจากพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ

4.7.2 กลุ่มที่ 2: ทำงานออนไลน์ (On-line)

สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed กลุ่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นคนเพิ่งเรียนจบระดับอุดมศึกษาปริญญาตรีประมาณ 0-2 ปี ที่อยากมีธุรกิจสตาร์ทอัพเป็นของตัวเอง แต่ไม่มีทุนทรัพย์ในการทำ จึงเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการของภาครัฐและเอกชนบ่อยครั้ง เพื่อได้โอกาสทางโครงการ ทุน หรือรางวัลอื่น ๆ ที่สนับสนุนการพัฒนาสินค้าและบริการ เพื่อได้โอกาสทางเครือข่ายระบบนิเวศสตาร์ทอัพ และเพื่อเพิ่มโอกาสการได้รับเงินทุน หรือรางวัลอื่น ๆ ที่สามารถสนับสนุนการพัฒนาสินค้าและบริการ ซึ่งสอดคล้องกับพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพสำหรับจัดกิจกรรม

ส่วนในเรื่องของกระบวนการการทำงาน เหมือนกับกลุ่มอื่น ๆ เมื่อมีการประชุมภายในทีม หรือกับลูกค้า ต้องมีการเข้าพื้นที่ประชุมเพื่อความสะดวกและระดมความคิด ประชุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.7.3 กลุ่มที่ 3: ทำงานในพื้นที่ทำงานในโครงการที่สนับสนุน

สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed กลุ่มนี้ เข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการของภาครัฐและเอกชนบ่อยครั้ง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทางโครงการจัดให้ในพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ เพื่อได้มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างทีมอื่น ๆ ที่อยู่ในพื้นที่นั้นและได้รับโอกาสในการได้รับการระดมทุนมากขึ้น หรือรางวัลอื่น ๆ ที่สนับสนุนการพัฒนาสินค้าและบริการ ซึ่งสอดคล้องกับพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพสำหรับจัดกิจกรรม

กลุ่มสตาร์ทอัพกลุ่มนี้ที่ทำงานในพื้นที่ทำงานในโครงการที่สนับสนุนสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่มีการจัดเตรียมไว้ให้ ประเด็นสำคัญของการใช้พื้นที่ของสตาร์ทอัพกลุ่มนี้ ได้แก่

1) พื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง ส่งผลต่อการช่วยเหลือกันภายในพื้นที่ทำงานมากกว่าพื้นที่ทำงานแบบกลุ่มส่วนตัว

2) ห้องประชุมเพื่อระดมความคิดสตาร์ทอัพได้ความร่วมมือกับทีมอย่างเต็มที่ ด้วยบรรยากาศที่ส่งเสริมการร่วมมือกัน (Collaborate) เพราะต้องการหาไอเดีย วางแผนการทำงาน คิดสินค้าและบริการ ต้องการใช้กระดานไวท์บอร์ดที่มีพื้นที่เยอะ

3) พื้นที่ส่วนกลาง เป็นส่วนพื้นที่พักผ่อน (break area) สตาร์ทอัพต้องการนั่งทำงาน หรือพักผ่อน รวมถึงเป็นจุดพูดคุยเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์และเครือข่าย

จุดร่วมของกลุ่มสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed 3 กลุ่ม ได้แก่

1. ต้องการห้องประชุม - ประชุมภายในทีม ด้วยการเช่าหรือจองเพื่อใช้ห้องประชุม เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก พอได้รับมอบหมายงานก็แยกย้ายทำงานของตัวเอง และมีความต้องการ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครันในการประชุมและระดมความคิด เช่น กระดาน ขึ้นกับรูปแบบการประชุม ถ้าเป็นการพูดคุย ถกเถียงเพื่อหาไอเดียใหม่ ๆ จะต้องใช้อุปกรณ์เพิ่มขึ้นมา เช่น กระดาษ กระดาษโพสต์-อิต ปากกาไวท์บอร์ด และกระดานไวท์บอร์ด

2. การกระตุ้นไอเดีย มาจากการที่ทำงานอยู่ด้วยกันกับทีม มีการพูดคุยกันตอนทำงาน ประชุมกัน การเกิดไอเดีย เกิดจากการพูดคุยต่อยอดความคิดไปเรื่อย ๆ ในทีม และการที่อยู่ด้วยกัน ตลอด ทำกิจกรรมร่วมกัน การสร้างแรงบันดาลใจในทีมตัวเองเป็นสิ่งสำคัญ

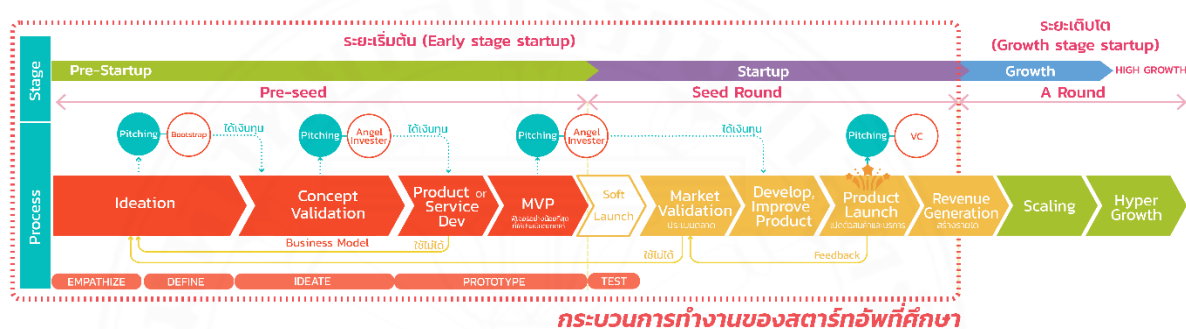
3. การใช้พื้นที่ส่วนกลางกับพื้นที่ทำงาน - พื้นที่ส่วนกลาง สามารถพูดในสิ่งที่ไม่ได้เป็นทางการมาก จะมีความกล้าที่จะพูดมากกว่า ซึ่งตรงกับทฤษฎี ควรมีในพื้นที่ทำงานเพื่อสตาร์ทอัพ ต่อไป พื้นที่ทำงานรูปแบบต่าง ๆ เช่น ห้องประชุม โต๊ะทำงาน มักจะพูดคุยเรื่องที่เป็นทางการ

บทที่ 5

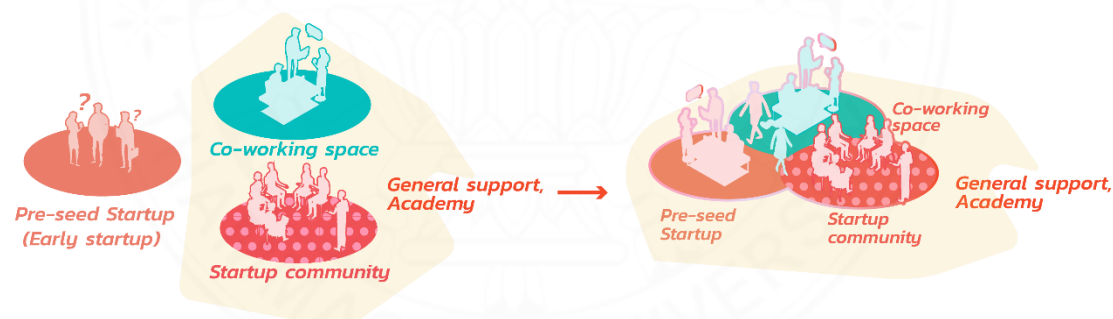
สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อสรุปลักษณะพฤติกรรม กระบวนการการทำงานและกิจกรรม ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในปัจจุบัน

ผลวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3 จากการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้งานพื้นที่ การทำงานและ กิจกรรมที่ส่งผลต่อรูปแบบทางกายภาพและสภาพแวดล้อมสามารถสรุปได้ 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

ภาพที่ 5.1 ขอบเขตการศึกษากระบวนการการทำงานสตาร์ทอัพ. ปรับปรุงโดย ผู้วิจัย, 2565.

ภาพที่ 5.2 แนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed กับพื้นที่. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.1.1 ลักษณะเฉพาะของพฤติกรรม การทำงานและกิจกรรม ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ที่ส่งผลต่อกายภาพและสภาพแวดล้อม

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) พบว่า ลักษณะพฤติกรรม กระบวนการการทำงานและกิจกรรม ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ที่ส่งผลต่อรูปแบบกายภาพที่เกี่ยวข้องทั้งพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพสามารถสรุปได้ 3 ประเด็น ดังนี้

5.1.1.1 ปัจจัยการเลือกพื้นที่ในการทำงาน

จากการผลการวิเคราะห์ในหัวข้อที่ 4.1 และข้อสรุป 4.7 พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลในการเลือกพื้นที่ในการทำงานทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์และข้อมูลสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed จากบทที่ 2 สามารถสรุปได้ 4 ประเด็น ดังนี้

(1) คำนึงเรื่องของการใช้จ่ายในต้นทุนคงที่ (Fixed Cost)

จากการสัมภาษณ์และผลการวิเคราะห์ในหัวข้อ ที่ 4.1 พบว่า การเลือกพื้นที่ทำงานสามารถแบ่งออกเป็น 5 ข้อ โดยมีสาเหตุการเลือกพื้นที่ ดังนี้

1) เป็นสตาร์ทอัพ ที่ทำงานในพื้นที่เช่าของบริษัทคู่ค้า (Partner) ให้พื้นที่มาเนื่องจากบริษัทคู่ค้าต้องการให้ทำงานในระยะใกล้กันเพื่อการสื่อสารและร่วมมือกันทางธุรกิจอย่างไม่มีปัญหา เมื่อเริ่มมีการขยายตลาดและมีรายได้จึงออกไปเช่าพื้นที่ทำงานที่ตนเอง

2) ทำงานที่บ้านของตนเอง เป็นลักษณะของ Home office สาเหตุ คือ ต้องการลดค่าใช้จ่ายในค่าเช่าพื้นที่ และต้องการพื้นที่เก็บของ

3) ทำงานรูปแบบออนไลน์ หรือไปเจอตามพื้นที่ทำงานของมหาวิทยาลัย ในขณะที่เรียน กลุ่มนี้เลือกเนื่องจากสะดวก และไม่เสียค่าใช้จ่ายจากการเช่าพื้นที่ทำงาน

4) ทำงานในพื้นที่ขององค์กรสนับสนุนสตาร์ทอัพ เนื่องจากโครงการมีกิจกรรมการแข่งขันเพื่อชิงรางวัลเป็นพื้นที่ทำงานโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และเป็นพื้นที่ที่มีระบบนิเวศสตาร์ทอัพที่หลากหลาย

5) ทำงานในสถาบันการศึกษา เนื่องจากเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาสตาร์ทอัพระดับเริ่มต้น และเป็นบุคคลากรที่จบจากสถาบันการศึกษานั้น ๆ ได้สิทธิประโยชน์ในการใช้พื้นที่โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

จึงสรุปได้ว่า สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระดับเริ่มต้น) คำนึงเรื่องของการใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นในระหว่างการทำงานเป็นหลักในการเลือกพื้นที่ทำงาน ดังนั้น การเลือกพื้นที่ของสตาร์ทอัพกลุ่มนี้ จึงเป็นพื้นที่ที่มีการสนับสนุนจากบริษัทคู่ค้า องค์กรที่สนับสนุน (เช่น หน่วยงานภาครัฐ เอกชน สมาคมการค้า เครือข่ายอินเทอร์เน็ต) และสถาบันการศึกษา ที่มีบุคคลากรทางด้านที่ตลาดแรงงานที่ระบบนิเวศสตาร์ทอัพต้องการ รวมถึงเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่สนใจธุรกิจแบบสตาร์ทอัพ

(2) รูปแบบและประเภทธุรกิจ

เนื่องจากการทำสตาร์ทอัพมีหลากหลายประเภทตามลักษณะของประเภทเทคโนโลยีที่ใช้ตัวอย่างประเภทของเทคโนโลยี (ชนินทร เพ็ญสูตร, 2561) จากการเก็บข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่า รูปแบบและประเภทเทคโนโลยี มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกสถานที่ทำงานสามารถแบ่งออกเป็น 3 ข้อ ดังนี้

1) สตาร์ทอัพที่เกี่ยวกับการพัฒนาเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชัน (Software solution) สร้างแพลตฟอร์มการเข้าถึงต่าง ๆ ใช้เทคโนโลยีในการทำงานเป็นหลัก เช่น EdTech (เทคโนโลยีด้านการศึกษา) จึงไม่ต้องมีพื้นที่เก็บของขนาดใหญ่เพื่อเก็บสินค้า แต่ต้องการพื้นที่เก็บของทั่วไป เช่น เอกสาร อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการทำงาน เป็นต้น เนื่องจากสินค้าและบริการเป็นรูปแบบออนไลน์หรือดิจิทัล

2) สตาร์ทอัพที่ทำงานร่วมกับสถานที่ต่าง ๆ (Hardware) เช่น TravelTech (เทคโนโลยีด้านการท่องเที่ยว), AgriTech (เทคโนโลยีด้านการเกษตร) ต้องมีการใช้พื้นที่เพื่อดำเนินกระบวนการทำสตาร์ทอัพจึงจะอยู่ใกล้พื้นที่ที่ต้องทำงานร่วมด้วย เช่น ฟาร์ม ดังนั้น สตาร์ทอัพกลุ่มนี้จะอาจจะอยู่ใกล้กับสถานที่นั้น ๆ และมีพื้นที่เก็บของ เอกสาร สินค้าตัวอย่าง และ สตาร์ทอัพแบบ HealThtech หรือ MedTech (ด้านเทคโนโลยีด้านสุขภาพและการแพทย์) ต้องการพื้นที่ห้องทดลอง (Lab) ทางกายภาพและคลินิก

3) สตาร์ทอัพที่เกี่ยวกับการรับซื้อขาย เช่น RetailTech (เทคโนโลยีด้านการขายปลีก), Logistics (ด้านการขนส่ง) และ FinTech (ด้านการเงิน) ต้องมีสถานที่เก็บสินค้า คลังสินค้า ขนาดใหญ่ กลุ่มนี้จึงเลือกพื้นที่ทำงานเป็นพื้นที่ของตัวเอง เช่น Home office เพื่อเข้าถึงคลังสินค้าได้โดยง่าย

ดังนั้น เพื่อการจัดหาพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพ ควรคำนึงถึงรูปแบบธุรกิจที่สตาร์ทอัพมาใช้งาน คือ มีพื้นที่เก็บของ รวมถึงสถาบันการศึกษาที่มีบุคลากรจากคณะที่เกี่ยวข้องกับการทำสตาร์ทอัพ อย่างเช่น สายวิทยาศาสตร์สุขภาพ ที่ต้องใช้พื้นที่ห้องทดลอง (Lab) และคลินิก ในการดำเนินงาน สายวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ที่จะรวมกลุ่มเพื่อคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ พัฒนาเว็บไซต์ จึงต้องการพื้นที่ทำงานที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยี เป็นต้น

(3) ตำแหน่งที่ตั้ง

โดยสรุปจากการวิเคราะห์คำตอบ 12 จาก 15 คน เลือกพื้นที่ทำงาน เพราะตำแหน่งที่ตั้งใกล้กับที่พักอาศัยของทีม และเดินทางสะดวกด้วยรถโดยสารสาธารณะ ปลอดภัย เมื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุสามารถสรุปได้ว่า

1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้พื้นที่ขององค์กรสนับสนุนสตาร์ทอัพนั้น ต้องการสภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งการรวมตัวของสตาร์ทอัพ หลากหลายประเภทและระดับ ใกล้ระบบนิเวศสตาร์ทอัพอื่น ๆ

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้พื้นที่ของสถาบันการศึกษานั้น ส่วนมากเป็นบุคลากรที่จบการศึกษาจากสถาบันการศึกษานั้น ๆ จึงอยู่ใกล้กับที่พักอาศัยของทีม

(4) สภาพแวดล้อม

- 1) สถานที่ที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการทำงาน ไม่อึดอัด ไม่ได้มีรูปแบบของการจัดแบ่งพื้นที่แบบสำนักงานรูปแบบเดิม บรรยากาศที่เป็นกันเองไม่เย็บเหงา
- 2) ต้องการสภาพแวดล้อมที่สามารถขอความช่วยเหลือในการทำสตาร์ทอัพได้ เช่น สภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งรวมตัวของสตาร์ทอัพ
- 3) มีพื้นที่การใช้สอยที่หลากหลายรองรับพฤติกรรมการทำงานของคนรุ่นใหม่ซึ่งจะอธิบายผลการวิเคราะห์ในหัวข้อ 5.1.2

5.1.1.2 ลักษณะการทำงานของ Pre-seed

จากการสัมภาษณ์และผลการวิเคราะห์ในหัวข้อที่ 4.1 พบว่า มีลักษณะการทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์และข้อมูลสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed จากบทที่ 2 ที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบกายภาพของพื้นที่ที่สามารถสรุปได้ 4 ประเด็น ดังนี้

(1) การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มขนาดเล็ก

- 1) ตามการเติบโต จะอยู่พื้นที่ชั่วคราวเพื่อได้ทำงานร่วมกันกับสมาชิกในทีม ก่อนที่จะเริ่มมีทุนในการขยายพื้นที่ทำงาน จากการสัมภาษณ์จะอยู่ในช่วง 1-2 ปี หรือจนกว่าจะเริ่มสร้างรายได้ และขยายตลาด
- 2) ในระยะนี้จะได้ให้ความสำคัญเรื่องการพักผ่อน เนื่องจากต้องมุ่งพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อจะได้ปล่อยสินค้าทดลอง (MVP) ไม่ต้องการพื้นที่เพื่อจับนอน (snap area) จึงไม่จำเป็นในการทำพื้นที่สนับสนุนในโครงการ
- 3) พื้นที่ทำงาน พื้นที่ทำงานแบบกลุ่ม ทุกคนในทีมทุกหน้าที่นั่งทำงานอยู่ด้วยกัน ด้วยโต๊ะทำงานร่วมแบบกลุ่ม (team space) นั่งทำงาน เพื่อการสื่อสารสะดวก รวดเร็ว
- 4) กระบวนการทำงานที่สำคัญ คือ ระดมความคิด สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ต้องการเจอหน้ากันมากกว่าในการระดมความคิดหรือประชุมภายในทีม

(2) การคิดหาไอเดีย

- 1) จะอยู่ในช่วงระดมความคิด (Brainstorm) ค่อยข้างบ่อย เพื่อค้นหาไอเดียและวิธีแก้ปัญหาแก่กลุ่มเป้าหมาย
- 2) การกระตุ้นไอเดีย มาจากการที่ทำงานอยู่ด้วยกันกับทีม การที่อยู่ด้วยกันตลอด ทำกิจกรรมร่วมกัน การสร้างแรงบันดาลใจในทีมตัวเองเป็นสิ่งสำคัญ
- 3) สภาพแวดล้อมที่ไม่ใช่สำนักงานแบบเดิม ไม่มีผนังกัน บรรยากาศแสงสว่างจากธรรมชาติมากกว่าแสงประดิษฐ์ มีสภาวะอยู่สบายอุณหภูมิพอเหมาะ เป็นพื้นที่เปิดโล่งมองเห็นข้างนอก มีพื้นที่สีเขียว

(3) การพยายามหาโอกาสและการแก้ปัญหา

1) การพยายามหาโอกาสเพื่อที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องเงินทุนในการจ้างหรือการเรียนเพิ่มเติม สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed จึงต้องการการแนะนำความรู้ การแลกเปลี่ยนจากผู้รู้ จากการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ ดังนี้

- เข้าโปรแกรมอบรม บ่มเพาะความรู้ หรือการบรรยายต่าง ๆ ดังนั้น การมีพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้สตาร์ทอัพในโครงการเป็นการส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

- ในพื้นที่ทำงานร่วมกัน ควรมีที่ปรึกษาที่เข้าถึงพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพ รวมถึงมีทีมอื่น ๆ ในพื้นที่เพื่อที่สามารถขอความช่วยเหลือสตาร์ทอัพในเรื่องที่ทีมไม่ชำนาญได้

- มีความพยายามเข้าถึงลูกค้า เมื่อทดลองตลาด จะต้องดูการตอบรับหรือสอบถามความต้องการ จุดที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เจอและนัดคุยกับลูกค้า คือ ห้องประชุม

2) การพยายามยืดหยุ่นปรับตามสถานการณ์ ตั้งรับปัญหาและแก้ไข ดังนั้น พื้นที่ที่สตาร์ทอัพระดับนี้มีความต้องการคือพื้นที่ที่สามารถยืดหยุ่นได้ในแง่ของการใช้งาน เป็นพื้นที่เปิดโล่ง ไม่มีผนังกั้น สามารถลุกเดินไปมาได้เมื่อเกิดสถานการณ์เร่งด่วน เข้าถึงพื้นที่ทำงานทุกรูปแบบได้ง่าย

ภาพที่ 5.3 ตัวอย่างพื้นที่ที่มีความยืดหยุ่น. จาก ONGO, 2019.

เมื่อมีสถานการณ์ที่ต้องแก้ปัญหา พื้นที่ที่มีความยืดหยุ่นในเรื่องของการปรับเปลี่ยน แฉกกัน ที่สามารถใช้งานได้ ทั้งปิดกั้นแบ่งขอบเขตการใช้งาน หรือไว้ใช้ขีดเขียนสำหรับการระดมไอเดีย จะสามารถตอบโจทย์การใช้งานที่ต้องการใช้งานอย่างทันท่วงที หรือต้องแก้ปัญหา ร่วมกันกับทีม (ซ็อง-ฮวาน, 2020) ประชุมภายในทีมกะทันหันก็สามารถกันพื้นที่ลดการรบกวนทีมอื่นได้ เป็นแนวคิดของ “การทำงานที่คล่องตัว” นี่คือการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของพนักงาน (Jones Lang LaSalle, 2021)

หรือในกรณีเป็นพื้นที่ที่สามารถปรับเปลี่ยนการใช้งานได้ เช่น สามารถพักผ่อน นั่งเล่นที่ไม่ได้เป็นพื้นที่ธรรมดา แต่อยากให้พื้นที่ที่เราสามารถมีปฏิสัมพันธ์ต่อพื้นที่ได้ เช่น ชีตเขียน ออกกำลังหรือเล่นอะไรก็ได้

3) การพยายามเสนอไอเดียแก่นักลงทุน ควรเข้าถึงห้องประชุมได้ง่าย มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการนำเสนองาน เช่น จอทีวี จอโปรเจคเตอร์ เป็นต้น

(4) การบริหารทุน

เป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นเงื่อนไขของสตาร์ทอัพระดับนี้ ดังนั้นปัจจัยเชิงพื้นที่ที่สามารถลดค่าใช้จ่าย และแลกด้วยความคุ้มค่าจากการใช้พื้นที่โครงการนี้ จึงควรคำนึงถึง

- ความคุ้มค่าจากการใช้ประโยชน์พื้นที่ส่วนกลาง ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อม และค่าสาธารณูปโภค

- ข้อเสนอจากทางโครงการที่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed การใช้พื้นที่โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย จากการสัมภาษณ์ พบว่า ต้องมีการเข้าร่วมโปรแกรมบ่มเพาะ หรือช่วยจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพในพื้นที่เพื่อช่วยดึงดูดคนเข้ามาใช้พื้นที่ของโครงการ เกิดเป็นระบบนิเวศสตาร์ทอัพมากขึ้น

ตารางที่ 5.1

สรุปความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับลักษณะสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed

สตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed		พื้นที่ที่ต้องการ / พื้นที่สัมพันธ์		
ลักษณะเฉพาะ	กิจกรรม/วิธีการ	รูปแบบกายภาพ	สภาพแวดล้อม	ชุมชนสตาร์ทอัพ
1. การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มขนาดเล็ก	1. ทำงานด้วยกันตลอดเวลา 2. ทำงานเป็น ทีม	1.พื้นที่ทำงานแบบกลุ่ม 1.1 โต๊ะรวมกลุ่ม 1.พื้นที่ทำงานกลุ่มส่วนตัว	1. รูปแบบ 24 ชั่วโมง 2. การออกแบบที่โปร่งโล่ง ไม่มีผนัง	1.มีผู้เชี่ยวชาญ / ที่ปรึกษาในพื้นที่
2. การคิดหาไอเดีย และการแก้ปัญหา	1.ระดมความคิด Brainstorm 2.พูดคุยบ่อยๆ	1.ห้องประชุม เล็ก 2.ห้องระดมความคิด	1.อุปกรณ์ขีดเขียน 2. กระดาน 3. จอ	1.พื้นที่จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้
3. การพยายาม	o เข้าโปรแกรมอบรม	o พื้นที่กว้าง รองรับบุคคลภายนอกและบุคคลภายใน สามารถปรับเปลี่ยนตาม o รูปแบบกิจกรรม	o อุปกรณ์ครบ o พื้นที่เชื่อมต่อนมองเห็นกันง่าย สร้างบรรยากาศมีชีวิตชีวา	1.พื้นที่จัดกิจกรรม-พูดคุย-อบรม
	o หาความรู้			1.พื้นที่จัดกิจกรรม-อบรม
	o ยืดหยุ่นตามสถานการณ์	1.พื้นที่ที่สามารถปรับเปลี่ยนการใช้งานได้		
4. การบริหารทุน	1.ใช้งานพื้นที่ส่วนกลาง	1.พื้นที่ส่วนกลางตามความต้องการ	สิ่งอำนวยความสะดวกครบ	กิจกรรมฟรี - ด้วยการเป็นสมาชิกโปรแกรม

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.1.2 กระบวนการทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre seed ที่ส่งผลต่อความต้องการทางกายภาพ

5.1.2.1 การระดมความคิด

สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ห้องระดมความคิดเพื่อกำหนดปัญหา จากการสัมภาษณ์ สตาร์ทอัพระดับนี้ในช่วงแรกจะให้ห้องระดมความคิดบ่อย เนื่องจากต้องหาไอเดียในการคิดสินค้าและบริการ มีการพูดคุยกันเพื่อหาไอเดีย จากนั้นใช้กระดานหรืออุปกรณ์ที่สามารถขีดเขียนได้อย่างสะดวก ในการกำหนดไอเดียและตัดสินใจร่วมกัน

ดังนั้น รูปแบบพื้นที่ที่ต้องการจะเป็นลักษณะของห้องระดมความคิด ที่มีการผนังกันแบบห้องประชุม มีกระดาน อย่างน้อย 2 ด้าน และมีจอทีวี มีทำงานร่วมกัน และอุปกรณ์ขีดเขียน ตารางที่ 5.2

ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed: การระดมความคิด

กระบวนการทำงาน	รูปแบบทางกายภาพ
1) การระดมความคิด <u>รูปแบบ</u> พื้นที่ปิด หรือพื้นที่เปิดที่มีแผงกั้นกันเสียงรบกวน <u>กิจกรรม</u> ช่วยกันระดมความคิดในทีม สามารถลุกไปมาได้ <u>สภาพแวดล้อม</u> มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบ กระดานหรืออุปกรณ์ที่สามารถขีดเขียน	 รูปแบบกายภาพการระดมความคิด 1 รูปแบบกายภาพการระดมความคิด 2

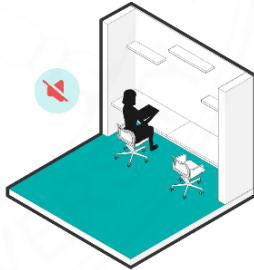
หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.1.2.2 การแบ่งงาน

เมื่อระดมความคิดแล้วแบ่งงานกันทำ เนื่องจาก 1 ทีม ในสตาร์ทอัพระดับนี้จะประกอบไปด้วย ผู้ก่อตั้ง (Founder) และผู้ร่วมก่อตั้ง (Co-founder) จำนวน 2 คน เพื่อค้นหาไอเดียแลความเป็นไปได้ของตลาดในช่วงแรก เพื่อนร่วมทีมมาทำหน้าที่ ออกแบบ (Designer/Creator) 1 คน และผู้เขียนโปรแกรม (Developer) จำนวน 2-3 คน ดังนั้น แต่ละคนจะใช้พื้นที่ในการทำงานไม่เหมือนกัน จึงควมมีรูปแบบกายภาพ ดังนี้

ตารางที่ 5.3

ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed: การแบ่งงาน

กระบวนการทำงาน	รูปแบบทางกายภาพ
2) การแบ่งงาน หรือแยกไปทำงาน 2.1) แต่ละหน้าที่ในทีม ใช้พื้นที่ไม่เหมือนกัน สตาร์ทอัพที่ใช้คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก จะนั่งที่โต๊ะทำงาน หรือพื้นที่พักผ่อนได้ ส่วนสตาร์ทอัพที่ใช้แท็บเล็ต จะสามารถทำงานอริยาบถใดก็ได้ จึงควรจัดพื้นที่ที่มีรูปแบบการนั่งทำงานหลากหลายรูปแบบ พื้นที่ทำงานผสมพื้นที่ทำงานแบบเล่นจ๊อกิจกรรม นั่งทำที่โต๊ะ หรือนั่งกับปิ่นปัก <u>สภาพแวดล้อม</u> เปิดโล่ง ไม่มีผนังกั้น มองเห็นทุกคนในทีมที่กระจายนั่งอยู่	 รูปแบบกายภาพการแบ่งงาน
2.2) แยกทำงาน – รูปแบบการพูดคุยโทรศัพท์เพื่อติดต่อกับลูกค้า หรือคนอื่นนอกจากทีม ควรมีห้องคุยโทรศัพท์ <u>สภาพแวดล้อม</u> ปิดกั้น ป้องกันเสียง และอยู่ในพื้นที่ พื้นที่นี้ถ้าไม่ใช้งานคุยโทรศัพท์ สามารถแยกมานั่งใช้สมาธิได้	 รูปแบบกายภาพการพูดคุยโทรศัพท์
2.3 แยกทำงาน – รูปแบบการต้องการใช้สมาธิ ใช้พื้นที่ห้องปิด หรือเป็นโซนไม่มีเสียง หรือโต๊ะทำงานเดี่ยวที่หันหน้าเข้ากำแพง <u>สภาพแวดล้อม</u> พื้นที่กึ่งปิด กึ่งเปิด	 รูปแบบกายภาพการแยกทำงานแบบใช้สมาธิ

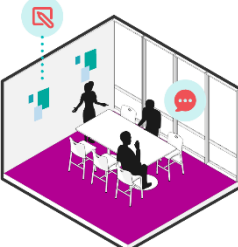
หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.1.2.3 การประชุม

เมื่อมีการนัดลูกค้า บริษัทคู่ค้า หรือนักลงทุน ที่เป็นบุคคลภายนอกพื้นที่ มักจะนัดเจอเพื่อพูดคุยเจรจาที่มีความเป็นทางการจึงใช้ห้องประชุม นอกจากนั้นมีการใช้ห้องประชุม เพื่อต้องการระดมความคิดภายในทีม การประชุมภายในทีม และให้ห้องประชุมเมื่อต้องการขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่

ตารางที่ 5.4

ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed: การประชุม

กระบวนการทำงาน	รูปแบบทางกายภาพ
3) การประชุม 3.1) เมื่อเริ่มมีการทดลองตลาด หรือปล่อย MVP จะมีการคุยกับลูกค้ามากขึ้น นัคนำเสนองานกับนักลงทุน จึงควรมีจอทีวี โปรเจคเตอร์ ในห้องประชุมขนาดกลาง จำนวน 6 ที่นั่ง*	 รูปแบบกายภาพห้องประชุมขนาดกลาง
3.2) ใช้ห้องประชุมในการคุย การประชุมภายในทีม ต้องการขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ ใช้ห้องขนาดเล็ก 4-6 คน มีจอทีวี กระดาน	 รูปแบบกายภาพห้องประชุมขนาดเล็ก

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.1.2.4 การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

เนื่องจากสตาร์ทอัพระดับนี้ต้องการความช่วยเหลือจากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ จึงต้องขอความช่วยเหลือจากที่ปรึกษา (Mentor) อยู่ในพื้นที่ทำงานสตาร์ทอัพ จากกรณีศึกษา มีพื้นที่ทำงานของผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษานี้อยู่ในพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพ หรืออยู่บริเวณใกล้เคียง สตาร์ทอัพสามารถเข้าถึงการปรึกษาได้อย่างสะดวก และอาจรวมถึงการมีสตาร์ทอัพระดับที่ขยายตลาดแล้วอยู่ในพื้นที่ แต่จากกรณีศึกษาทั้ง 2 โครงการยังมีอุปสรรคในการเข้าถึงสตาร์ทอัพระดับโตกว่า (Growth stage) จึงควรคำนึงถึงกิจกรรมที่จะช่วยให้สตาร์ทอัพระยะเริ่มต้นกับระยะเติบโตแล้วได้มีปฏิสัมพันธ์กัน พื้นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการทำสตาร์ทอัพ มาพบกับสตาร์ทอัพเพื่อให้คำปรึกษา เช่น ห้องประชุม พื้นที่ทำงานที่เข้าถึงง่าย

ตารางที่ 5.5

ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed: การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

กระบวนการทำงาน	รูปแบบทางกายภาพ
4) การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ 4.1) ขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการทำสตาร์ทอัพ รูปแบบพื้นที่ 1. ห้องประชุม ใช้เป็นห้องประชุมได้ 2. พื้นที่ทำงาน พูดคุย 2 คน ใช้เป็นพื้นที่ทำงาน หรือพื้นที่ทำงานแบบเล่นจ๋า ในการนัดปรึกษาพูดคุย แบบเป็นกันเอง สภาพแวดล้อม บรรยากาศ ร่วมมือ และเรียนรู้ และค่อนข้างเป็นกันเอง	 รูปแบบกายภาพห้องประชุมขนาดเล็ก รูปแบบกายภาพพื้นที่ทำงานแบบเล่นจ๋า

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.1.2.5 การเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อหาความรู้ สร้างเครือข่าย

พื้นที่ที่สามารถจัดกิจกรรมรูปแบบกายภาพ พื้นที่จัดกิจกรรมปรับเปลี่ยนรูปแบบได้ กิจกรรมที่สร้างปฏิสัมพันธ์ภายในโครงการ เข้าถึงได้จากคนภายนอก เป็นพื้นที่สาธารณะ

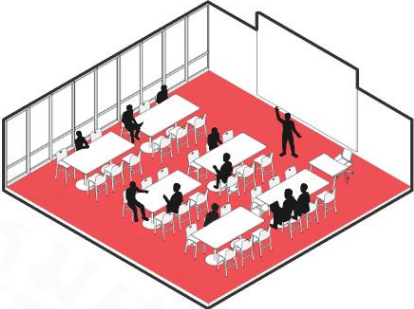
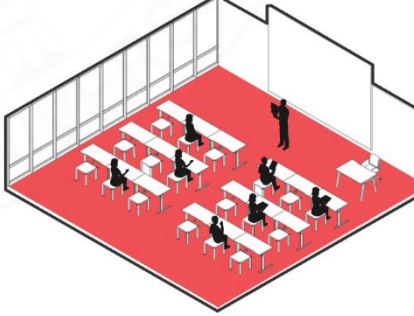
ตารางที่ 5.6

ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed: การเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อหาความรู้ สร้างเครือข่าย

กระบวนการทำงาน	รูปแบบทางกายภาพ
5.1) การพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์กลุ่มเล็ก ๆ รูปแบบ การบรรยาย หรือการพูดคุยกัน ระหว่างสตาร์ทอัพระดับเดียวกัน และระดับที่โตกว่า กิจกรรมที่สร้างปฏิสัมพันธ์ภายในโครงการ กิจกรรม - พูดคุยค้นหาไอเดียเกี่ยวกับที่ปรึกษา (Inspiration Talks) แชร์ประสบการณ์ของสตาร์ทอัพระยะเติบโต (Sharing session)	 การจัดพื้นที่เพื่อกิจกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจ

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed: การเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อหาความรู้ สร้างเครือข่าย

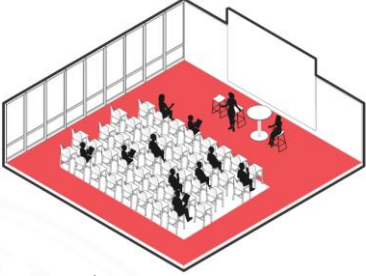
กระบวนการทำงาน	รูปแบบทางกายภาพ
5.2) กิจกรรมบ่มเพาะ Pre-Incubation และ Incubation รูปแบบการนำเสนองาน ต้องนำลงทุนเข้าถึง 5.3) Workshop รูปแบบ ฝึกภาคปฏิบัติ เช่น ใช้โปรแกรม 5.4) Business matching จับคู่ทีมกับธุรกิจอื่นๆ เพื่อพูดคุยมุมมองที่ต่างกัน และจับคู่ลงทุน	 การจัดพื้นที่เพื่อกิจกรรมที่สร้างปฏิสัมพันธ์ เน้นสร้างความร่วมมือ
5.5) Exhibition รูปแบบการจัดกิจกรรมคือ จัดแสดงสินค้า เพื่อให้นักลงทุน หรือผู้สนใจ สามารถติดต่อที่นั่น ๆ ได้ แลควรเป็นพื้นที่ที่คนภายนอกเข้าถึงสตาร์ทอัพกลุ่มนี้ได้ กิจกรรม ทดสอบสินค้าและทดลองตลาด (Test & Launch)	 การจัดพื้นที่เพื่อกิจกรรมที่เพิ่มการรู้จัก
5.6) Course/Class รูปแบบ-บรรยาย ให้ความรู้ จัดรูปแบบพื้นที่รองรับการนั่งเรียนรู้ นั่งฟังและสามารถปฏิบัติแบบ Active Learning	 การจัดพื้นที่เพื่อกิจกรรมเพื่อเพิ่มความรู้

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.1.2.6 การแข่งขันเพื่อเงินลงทุน

ตารางที่ 5.7

ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed: การแข่งขันเพื่อเงินลงทุน

กระบวนการทำงาน	รูปแบบทางกายภาพ
6) กิจกรรมแข่งขัน Pitching Startup 6.1) รูปแบบการนำเสนองาน 6.2) นักลงทุนเข้าถึง <u>รูปแบบ</u> การจัดพื้นที่แข่งขัน หรือนำเสนอผลงาน ใดเดียวหรือธุรกิจเข้าถึงได้จากคนภายนอก เป็นพื้นที่ สาธารณะ <u>สภาพแวดล้อม</u> มีสิ่งอำนวยความสะดวก คือ โปรเจคเตอร์ เครื่องขยายเสียง	 การจัดพื้นที่เพื่อการนำเสนอผลงาน

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.1.3 การเริ่มเติบโตและขยายขนาดทีมกับการส่งผลกระทบต่อพื้นที่

5.1.3.1 การใช้พื้นที่หรือเช่าระยะสั้น

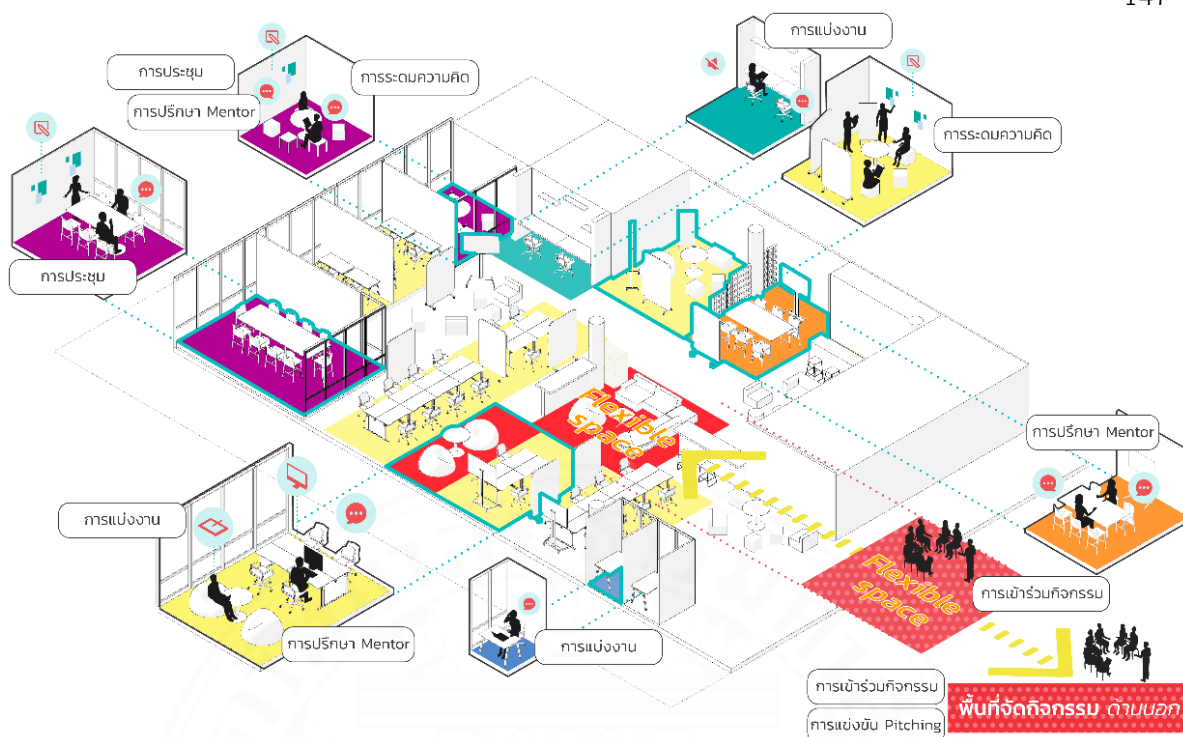
สตาร์ทอัพและกระบวนการทำงานจะเริ่มจากการก่อตั้งทีมขนาดเล็กจำนวน 3-5 คน ระยะเวลาในระดับ Pre-seed จะอยู่ช่วง 1-2 ปีแรก หรืออาจใช้เวลามากกว่าขึ้นอยู่กับรูปแบบธุรกิจและการดำเนินการ หลังจากนั้นเมื่อสามารถเริ่มขยายตลาดจะมีรายได้เข้ามามากขึ้น มีการจ้างทีมงานเพิ่ม จึงต้องขยายพื้นที่ทำงานเป็นห้องทำงานกลุ่มส่วนตัว หรือ Private office

5.1.3.2 การขยายพื้นที่ทำงาน

เมื่อดำเนินการได้ระยะหนึ่ง จะมีรายได้เข้ามาและเริ่มจ้างทีมงานเพิ่ม ดังนั้น การใช้พื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง อาจจะไม่สะดวกต่อการทำงานร่วมกันเป็นทีม จึงมีการเปลี่ยนแปลงสถานที่ในการทำงานเป็น ห้องทำงานกลุ่มแบบส่วนตัว (Private office) เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันได้ดียิ่งขึ้น และตามด้วยค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น เพื่อการทำงานที่เป็นระบบและเพิ่มความน่าเชื่อถือแก่กลุ่มนักลงทุนสถาบัน (Venture Capital) มากขึ้น

5.1.3.3 การรองรับการขยายตัวของสตาร์ทอัพ

ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาในขอบเขตของการทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น ในขนาดการทำงานเป็นทีมหรือกลุ่มขนาดเล็ก จำนวน 3-5 คน มีหน้าที่และการใช้งานที่จำกัดตามปริมาณคน ดังนั้น หากมีการขยายตัวของสตาร์ทอัพ จำนวนมากกว่า 10 คน จากกรณีศึกษา จะมีพื้นที่รองรับเป็น ห้องทำงานกลุ่มส่วนตัว หรือ Private office ขนาดกลาง เป็นต้นไป หรือแยกพื้นที่ออกมาที่มีความเป็นส่วนตัว เช่าพื้นที่ที่ส่งเสริมความเป็นระบบบริษัทมากขึ้น

ภาพที่ 5.4 ภาพรวมพื้นที่ทำงานที่จัดให้สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.2 สรุปปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ชุมชนสตาร์ทอัพ และพื้นที่ทำงานร่วมกันของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

ข้อสรุปจากผลการวิเคราะห์พื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในกรณีศึกษา ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีและการใช้งานจริงตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ได้ปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมให้สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed สู่ระยะเติบโตด้วยปัจจัยเชิงพื้นที่ ดังนี้

5.2.1 พื้นที่ทำงานร่วมกัน

5.2.1.1 พื้นที่ทำงาน

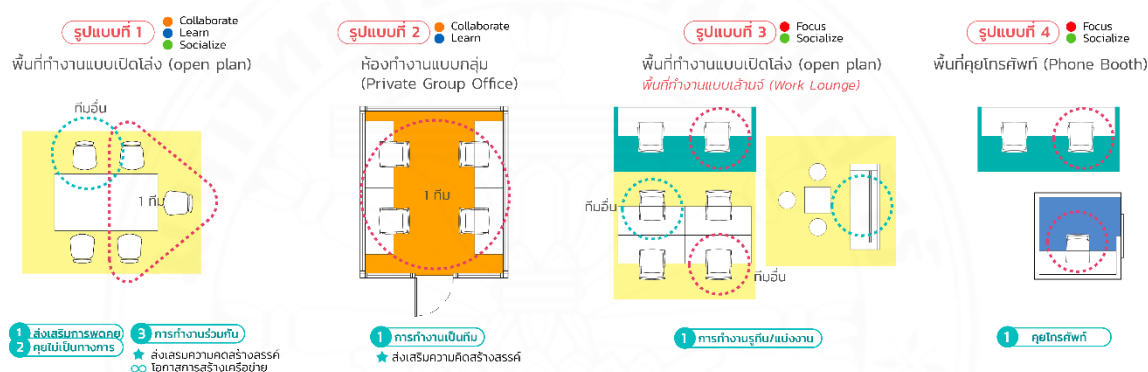
(1) พื้นที่ทำงานที่ควรจัดให้สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed คือ พื้นที่ทำงานแบบเปิดโล่ง (open plan) เป็นลักษณะ Group public ประกอบด้วยพื้นที่ทำงานรูปแบบโต๊ะทำงานร่วมแบบกลุ่ม ไม่มีผนังปิดกั้น อยู่ในโซนที่เสียงได้ ขนาด 1 ทีม ใช้ที่นั่ง 3-4 ที่นั่ง ใช้พื้นที่ 6-8 ตร.ม. ต่อทีม เน้นการพูดคุยระหว่างในทีมและทีมอื่น ๆ ในพื้นที่ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดในการทำงาน ให้ความสำคัญกับระยะใกล้กันในพื้นที่ทำงานเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์

(2) พื้นที่ทำงานแบบ Individual Public อยู่ในพื้นที่ทำงานแบบเปิดโล่ง (open plan) ในโซนเงียบ แบ่งด้วยการเข้าถึงพื้นที่ที่ห่างจากโซนเสียง หรือแบ่งพื้นที่ด้วยฟังก์ชัน พื้นที่ทำงานแบบ Group Private จัดโต๊ะแบบโต๊ะทำงานแบบรวมกลุ่ม (team space) ขนาด

1.20x2.00 ม. หรือเป็น โต๊ะทำงานแบบแยกเดี่ยว (individual desk) ขนาด 1.20x0.60 ม. เน้นการใช้สมาธิในการทำงาน ไม่ต้องการพูดคุยกับคนอื่น ๆ

(3) พื้นที่ทำงานแบบ Group Private เป็นพื้นที่ทำงานแบบกลุ่มส่วนตัว มีผนังปิดกั้นเพื่อความเป็นส่วนตัวและกันเสียงรบกวนจากภายนอก ส่วนใหญ่จะเป็นสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่เริ่มทำตลาดแล้ว การปิดกั้น ใช้ผนังกระจกอย่างน้อย 1-2 ด้าน เพื่อไม่ให้รู้สึกอึดอัด ห้องขนาดความจุ 3-4 คน ประกอบด้วย โต๊ะทำงานแบบรวมกลุ่ม (team space) ขนาด 1.20x2.00 ม. โต๊ะทำงานแบบแยกเดี่ยว (individual desk) ขนาด 1.20x0.60 ม. ที่สามารถเลื่อนจัดเข้ากลุ่มได้

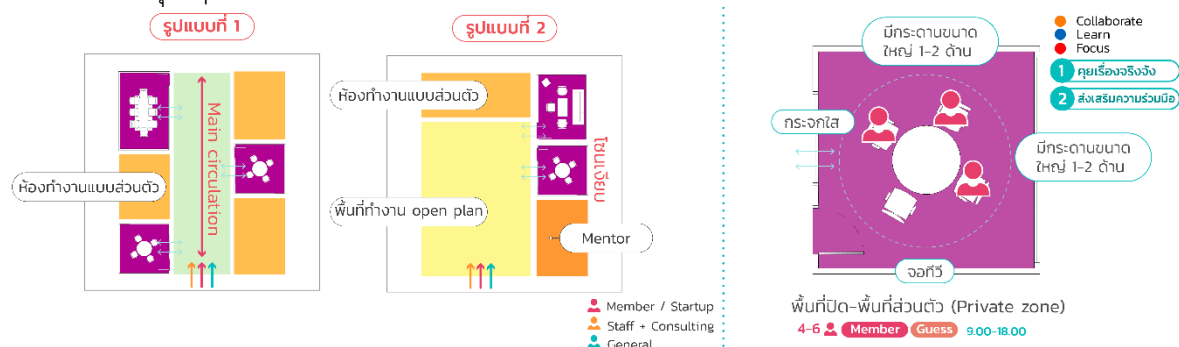
(4) พื้นที่ทำงานแบบ Individual Private ที่ควรมี คือ ห้องโทรศัพท์ (Phone Booths) เป็นพื้นที่ปิดกั้นใช้ในการพูดคุยทางโทรศัพท์ที่อยู่ในพื้นที่ทำงานร่วมกันหรือแยกกัน

ภาพที่ 5.5 พื้นที่ทำงานที่ควรจัดให้สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.2.1.2 พื้นที่ประชุม

เป็นพื้นที่แบบกึ่งเปิดกึ่งปิด แต่ไม่ปิดทึบ กันด้วยกระจกใส 1 ด้านเพื่อให้ไม่อึดอัด ตั้งอยู่บริเวณที่มีสตาร์ทอัพทีมอื่นสามารถเข้าถึงได้ง่าย รวมถึงผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษา (Mentor) ขนาดพื้นที่ ความจุ 4-6 คน รูปแบบเป็นโต๊ะทำงานแบบรวมกลุ่ม (Discussion table) จำนวน 4-6 ที่นั่ง ผนังอีกด้าน เป็นกระดานไวท์บอร์ดขนาดใหญ่ อีกด้านเป็นจอทีวี สำหรับประชุมภายในทีมขนาดเล็ก พูดคุยเรื่องที่เป็นทางการ ระดมความคิด ส่งเสริมการร่วมมือกัน (Collaborate) การเรียนรู้ (Learn) และการจดจ่อ (Focus) การวางตำแหน่งห้องประชุม อาจจะว่าแทรกอยู่ในพื้นที่จัดเป็นกลุ่ม ๆ หรือวางกระจายตามพื้นที่ทำงานเพื่อให้เข้าถึงได้ง่าย

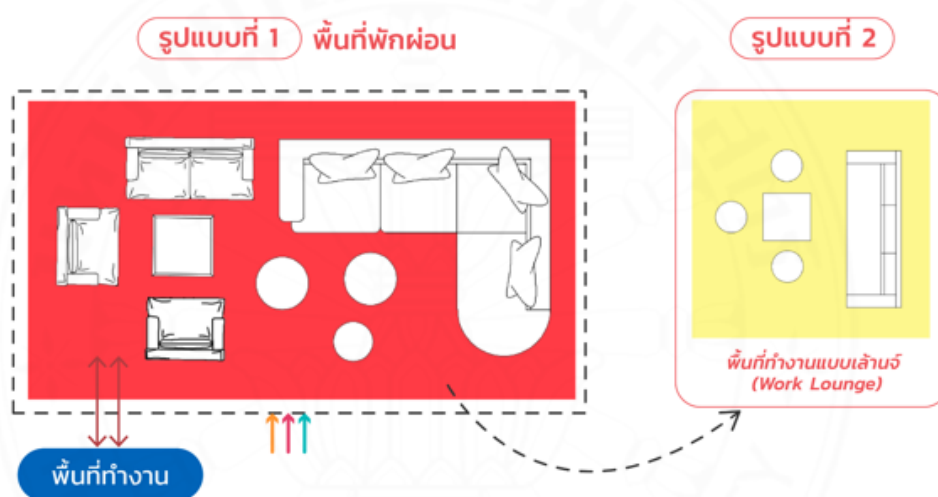

ภาพที่ 5.6 รูปแบบพื้นที่ประชุมที่ส่งเสริมบรรยากาศเชิงบวกในการทำงาน. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.2.1.3 พื้นที่ส่วนกลาง

(1) พื้นที่พักผ่อน

พื้นที่พักผ่อนที่อยู่ในพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง มีความเป็นกันเองกับการใช้พื้นที่และกล้าใช้พื้นที่มากกว่าพื้นที่พักผ่อนที่อยู่ท่ามกลางห้องประชุม ควรวางอยู่ในระยะใกล้ ๆ พื้นที่ทำงานเพื่อการเข้าถึงในการใช้งานและเกิดการพูดคุยกับคนอื่นได้ไม่อึดอัด พื้นที่ประกอบไปด้วยชุดโซฟา โต๊ะ โซฟารูปแบบต่าง ๆ และอาจจะเป็นพื้นที่นั่งทำงานแบบเล่นจ๊ะได้เช่นกัน พื้นที่เล่นเกม พื้นที่จับ มีไว้สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายแม้ว่าสตาร์ทอัพระดับนี้อาจไม่จำเป็นในการใช้งาน ส่วนพื้นที่กลางแจ้งควรที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ทำงานเลยเพื่อให้สตาร์ทอัพนั้นได้ออกไปเดินระหว่างต้องการพักผ่อนจากการทำงาน

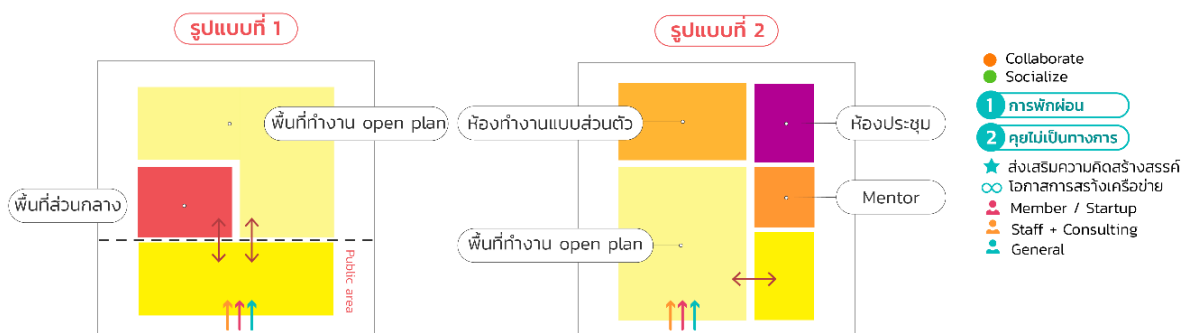

ภาพที่ 5.7 พื้นที่พักผ่อนวางอยู่ในระยะพื้นที่ทำงานที่ใกล้ ๆ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.2.1.4 พื้นที่สนับสนุน

(1) พื้นที่เตรียมอาหารมีความสำคัญเป็นอย่างมาก การที่วางพื้นที่เตรียมอาหารเป็นทางเชื่อมผ่านไปพื้นที่ทำงานแบบกลุ่มส่วนตัวหรือพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง อาจจะเพิ่มโอกาสการเจอหน้าระหว่างทีมอื่นในพื้นที่นี้ แต่ต้องเพิ่มกิจกรรมร่วมกันในพื้นที่ เช่น กิจกรรมการรับประทานอาหารร่วมกัน รูปแบบพื้นที่เป็นแบบสบาย ๆ มีชุดโซฟา และโต๊ะทานอาหารแบบร่วมกัน และมีมุมเครื่องดื่ม อุณหภูมิอากาศ เป็นต้น

(2) มีความต้องการพื้นที่เก็บของเป็นอย่างมาก แต่พื้นที่เก็บของจะทำให้เสียพื้นที่การใช้ประโยชน์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed อาจจะต้องมีการคำนึงพื้นที่เก็บของ เช่น มีค่าบริการแยกออกมาเมื่อต้องการเพิ่มพื้นที่เก็บของ มีเงื่อนไขจำกัดพื้นที่เก็บของให้เหมาะกับการใช้งานของสตาร์ทอัพ

ภาพที่ 5.8 การที่วางพื้นที่เตรียมอาหารเป็นทางเชื่อมผ่านไปยังพื้นที่ทำงาน. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.2.1.5 ความคิดสร้างสรรค์

ด้านการออกแบบ ควรเน้นการทำพื้นที่แบบเปิดโล่ง เพดานสูง ใช้กระจกบานใหญ่ เน้นแสงธรรมชาติ ส่วนพื้นที่ส่วนกลางควรอยู่ในพื้นที่ทำงานร่วมกันเพื่อสร้างความรู้สึกที่ผ่อนคลาย แต่ก็สามารถใช้งานด้วยการนั่งพูดคุยได้เมื่อต้องการพักระยะสั้น ๆ

5.2.1.6 บรรยายภาคเชิงบวกในการทำงาน

บรรยากาศแบบการร่วมมือกัน (Collaborate) ควรเน้นบรรยากาศการร่วมมือกันภายในทีมอย่างมาก เพื่อการเพิ่มปฏิสัมพันธ์ และสื่อสารกันอย่างโดยทันที ต้องจัดโต๊ะหันหน้าเข้าหากัน และอยู่ในระยะที่ใกล้ชิด

บรรยากาศการเรียนรู้ (Learn) จะช่วยให้สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ได้เรียนรู้จากทีมอื่น ๆ หรือผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำปรึกษา เน้นการสื่อสาร จะเกิดขึ้นที่พื้นที่ที่มีการอยู่ร่วมกันของสตาร์ทอัพต่างทีม คือ พื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง และห้องประชุมที่ทั้งสตาร์ทอัพ ที่ปรึกษา และบุคคลภายนอกสามารถเข้าได้อย่างสะดวก

บรรยากาศแบบการจดจ่อ (Focus) ช่วยให้สตาร์ทอัพจดจ่อกับงานที่ได้รับมอบหมาย ควรเป็นพื้นที่ที่อยู่ในพื้นที่ที่มีบรรยากาศไม่ถูกรบกวนโดยง่าย จดจ่อกับสิ่งที่กำลังทำร่วมกัน เช่น ห้องประชุม เพื่อให้งานเกิดไอเดียที่ชัดแล้วเร็วขึ้น นอกจากนั้นควรเกิดที่พื้นที่ทำงานแบบเดี่ยว อยู่โซนเงียบไม่มีเสียงรบกวน หรือการเดินผ่านไปมาของคนอื่น ๆ

บรรยากาศแบบการเข้าสังคม (Socialize) เป็นพื้นที่แบบเปิดโล่ง ให้ความรู้สึกเป็นกันเอง เช่น พื้นที่พักผ่อน หรือเป็นพื้นที่เปิดโล่ง ส่งผลต่อการสร้างปฏิสัมพันธ์

5.2.1.7 โอกาสการสร้างเครือข่ายผ่านพื้นที่

พื้นที่ทำงานที่เป็นแบบเปิดโล่ง ไม่มีแผงกั้นถาวร บรรยากาศผ่อนคลายให้กล้าใช้พื้นที่ที่เปิดให้พูดคุยกันในรูปแบบต่าง ๆ กับทีมอื่น ๆ คือ พื้นที่ทำงานที่นั่งทำงานด้วยกันกับทีมอื่น ได้แนะนำและการบอกเครือข่ายทางธุรกิจแบบปากต่อปาก นอกจากนั้นได้ลูกค้าจากบุคคลภายนอกที่เข้ามาดูงานในพื้นที่งานของสตาร์ทอัพด้วยเข้าถึงที่สะดวก

พื้นที่พักผ่อน เป็นชุดโซฟาที่อยู่ในพื้นที่ทำงานร่วมกัน บรรยากาศสบาย ๆ มีการนั่งพูดคุย

พื้นที่เตรียมอาหารที่ใช้ร่วมกัน การเกิดการมีปฏิสัมพันธ์กับสตาร์ทอัพทีมอื่นในพื้นที่นี้ มาจากการรู้จักกันผ่านกิจกรรมมาก่อน

ข้อสรุปเพิ่มเติมจากการวิเคราะห์ คือ การมีรายชื่อบริษัทสตาร์ทอัพหรือบอร์ดที่สามารถบ่งบอกรายชื่อสตาร์ทอัพที่อยู่ในโครงการ วางตรงทางเดินหรือพื้นที่ที่มีการใช้งานหลายคนหลายประเภทผู้ใช้ จะช่วยเพิ่มโอกาสการมองเห็นสินค้าและบริการทีมได้อย่างมาก

5.2.1.8 สิ่งอำนวยความสะดวก

เทคโนโลยีในการทำงาน สำคัญที่สุดเนื่องจากเป็นสายงานที่ต้องใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม นอกจากอินเทอร์เน็ต การใช้จอทีวีในห้องประชุม หรือกระดานในห้องประชุมหรือพื้นที่ทำงานร่วมกันนั้นสำคัญมากในแง่การใช้งานเชิงความคิดสร้างสรรค์

5.2.2 พื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ

5.2.2.1 พื้นที่จัดกิจกรรม

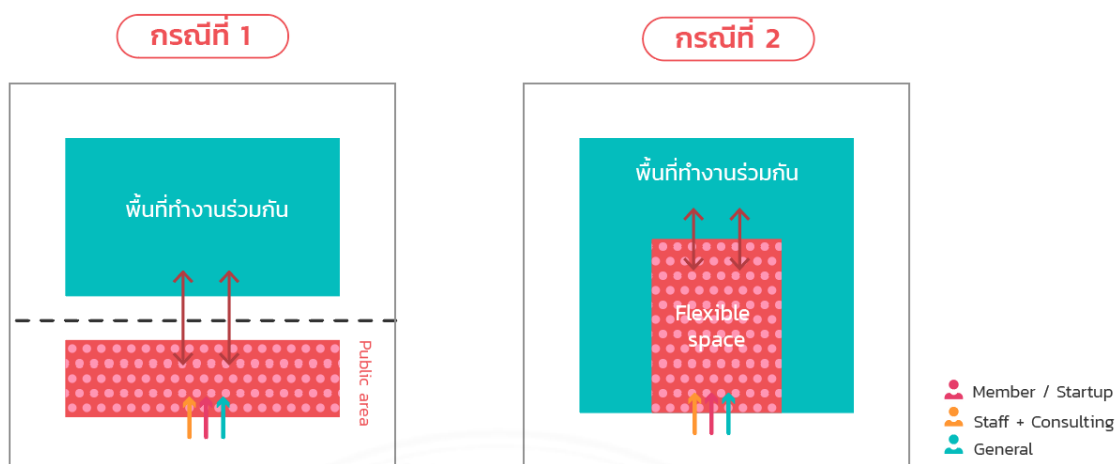
(1) การจัดวางผังและแบ่งขอบเขตพื้นที่ – ควรเป็นพื้นที่สาธารณะแบบเปิดโล่งที่ทุกคนเข้าถึงได้โดยง่าย โดยตำแหน่งของพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพควรเป็นพื้นที่ที่ใกล้พื้นที่เชื่อมต่อพื้นที่อื่น ๆ หรืออยู่ด้านนอกสุด ถ้าไม่ได้รวมกับพื้นที่ทำงานก็ควรเป็นพื้นที่ที่แยกออกมาแต่ยังสามารถเชื่อมระหว่าง สตาร์ทอัพในพื้นที่และสตาร์ทอัพทีมอื่น รวมถึงผู้เชี่ยวชาญ นักลงทุน บุคคลภายนอก จุดที่สตาร์ทอัพหลาย ๆ ทีมสามารถมาเจอกันได้แล้ว มีพื้นที่ทำงานร่วมกันที่มีโอกาสได้เจอ แต่ถ้าอยู่รวมกับพื้นที่ที่มีการใช้งานอื่น ๆ ควรเป็นพื้นที่กึ่งเปิดกึ่งปิด ป้องกันการรบกวน

(2) การใช้สอยพื้นที่ - จัดกิจกรรมประเภท นั่งบรรยาย จัดเก้าอี้จะเป็นกิจกรรมที่สตาร์ทอัพเข้าร่วมบ่อย กิจกรรมปฏิบัติเป็นกิจกรรมที่ช่วงส่งเสริมสตาร์ทอัพ จะมีการจัดโต๊ะกลุ่มเพื่อรวมทำกิจกรรม และได้ปฏิสัมพันธ์กับทีมอื่น

(3) ลักษณะพื้นที่ – ควรเป็นพื้นที่ที่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้ อย่างโครงการ B ที่ใช้พื้นที่ได้หลากหลายกิจกรรมเนื่องจากเป็นพื้นที่กว้าง โล่ง เช่น รูปแบบที่นั่ง Auditorium ด้วยการจัดเก้าอี้ รูปแบบ Workshop โต๊ะจัดกลุ่ม จัดแสดงสินค้า

(4) การจัดกิจกรรมรวมตัวกันเล็ก ๆ แบบทฤษฎีที่จัดขึ้นในร้านกาแฟนั้น ยังไม่เกิดขึ้นแต่ภาพรวมมีการใช้งานแบบนี้ในพื้นที่จัดกิจกรรม ที่จะมีหัวข้อพูดคุยอย่างเป็นกันเอง

(5) สิ่งอำนวยความสะดวก จอโปรเจคเตอร์ เครื่องขยายเสียง

ภาพที่ 5.9 การวางแผนพื้นที่จัดกิจกรรมจากการวิเคราะห์ทางกรณีศึกษา. โดย ผู้วิจัย, 2565.

การวางแผนพื้นที่จัดกิจกรรมจากการวิเคราะห์ทางกรณีศึกษาสามารถทำได้ 2 กรณี ได้แก่

กรณีที่ 1 พื้นที่จัดกิจกรรมอยู่ในพื้นที่ทำงานร่วมกัน ข้อดี ปรับเปลี่ยนการใช้งาน สร้างบรรยากาศและการมีส่วนร่วมของสตาร์ทอัพที่ใช้พื้นที่ ข้อเสีย ครอบคลุมสตาร์ทอัพที่ทำงานอยู่ในพื้นที่เดียวกัน

กรณีที่ 2 พื้นที่จัดกิจกรรมที่อยู่ภายนอกพื้นที่ทำงานร่วมกัน ข้อดี แบ่งพื้นที่การใช้งาน ไม่ครอบคลุม ข้อเสีย ถ้าไม่มีกิจกรรมก็ไม่มีการใช้งานพื้นที่นี้

ดังนั้น ถ้าเป็นกรณีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ต้องการใช้พื้นที่เพื่อเกิดประโยชน์มากที่สุด

5.2.2.2 ศูนย์ปรึกษาที่เกี่ยวกับการสนับสนุนสตาร์ทอัพ

ในโครงการควรมีที่ปรึกษาที่ดูแลสตาร์ทอัพที่ควรให้คำปรึกษาการทำสตาร์ทอัพในทุกขั้นตอน โดยพื้นที่ทำงานของที่ปรึกษาที่ดูแลสตาร์ทอัพ (Mentor คือ ที่ปรึกษา, พี่เลี้ยง) อาจจะแทรกตัวอยู่ในพื้นที่ทำงานร่วมกัน ที่สตาร์ทอัพสามารถเข้าถึงง่าย นัดพบสะดวก ดังนั้น การทำพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed อาจจะไม่จำเป็นต้องมีศูนย์ที่ปรึกษาหรือองค์กรเกี่ยวกับสตาร์ทอัพในโครงการ แต่ควรมีเมนเทอร์หรือที่ปรึกษาที่ให้คำแนะนำต่าง ๆ ในพื้นที่ทำงานก็จะช่วยให้สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ได้มีแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการต่อไป

ตารางที่ 5.8

ข้อสรุปวัตถุประสงค์นำมาซึ่งแนวทางการออกแบบเพื่อที่รองรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

ข้อ	วัตถุประสงค์ 1 : ทบทวนวรรณกรรม	วัตถุประสงค์ 2 : โครงการกรณีศึกษา		วัตถุประสงค์ 3 : พฤติกรรม สตาร์ทอัพ Pre-seed		ตัวแปร	วัตถุประสงค์ 4 : แนวทางและข้อเสนอ	รายละเอียดสนับสนุน	
		กายภาพ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	กลุ่มที่ 3	กลุ่ม 1-2				
1	องค์กรสนับสนุนเกี่ยวข้องกับสตาร์ทอัพ ให้ความช่วยเหลือด้านด้านสถานที่กับ สตาร์ทอัพระดับเริ่มต้น (Station F, 2017)	อยู่ในพื้นที่องค์กร หรือ สถาบันการศึกษา	1. มีโปรแกรมและพื้นที่จัดให้	1.ปัจจัยเลือกพื้นที่ที่ใกล้ระบบนิเวศ สภาพแวดล้อมสตาร์ทอัพ 2. อาศัยการสนับสนุนพื้นที่ทำงานให้ฟรี หรือได้ ค่าเช่าที่ถูกลง	กลุ่มที่ 1 มีพื้นที่ตัวเอง กลุ่มที่ 2 ออนไลน์ที่บ้าน หรือ remote working เพราะไม่ ยากเสียค่าเช่า	พื้นที่ทำงาน ร่วมกัน พื้นที่ชุมชน สตาร์ทอัพ	1. ตำแหน่งที่ตั้งและการเลือกพื้นที่	1. อยู่ในองค์กรสนับสนุน สถาบันการศึกษา 2. ส่งผลต่อการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญ	
2	เกี่ยวข้องกับการมีระบบนิเวศสตาร์ทอัพ แสดงความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ มีศูนย์บริการอยู่ในพื้นที่จัดกิจกรรม พื้นที่ทดลองสินค้า	1. ข้อสรุปของพื้นที่โครงการ มีพื้นที่ทำงานของที่ปรึกษาในพื้นที่ทำงานร่วมกัน	1. มีบริการให้คำปรึกษา	1. ต้องการคำปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ 2. นัดขอคุย ปรึกษาการทำสตาร์ทอัพในพื้นที่ทำงาน ห้องประชุม	ขาดประเด็นนี้	พื้นที่ทำงาน ร่วมกัน	2. มีที่ปรึกษา (Mentor) ในพื้นที่ทำงาน	1.พื้นที่ทำงานส่วนตัวของที่ปรึกษา 2. นัดเจอที่ห้องประชุมที่เข้าถึงง่ายทั้งสตาร์ทอัพและที่ปรึกษา 3. อยู่ในพื้นที่ที่ถึงสาธารณะ-สาธารณะ ใกล้พื้นที่จัดกิจกรรม	
				ลักษณะการทำงานของ Pre-seed: การคิดหาไอเดีย -> การพยายามหาโอกาสเพื่อที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ					
				กระบวนการทำงาน: การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ					
3	ประโยชน์ของพื้นที่ทำงานร่วมกัน คือจะเจอคนที่มีความรู้ หรือผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ โดยที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้าง	1. โครงการ B พื้นที่เปิดโล่งนั่งด้วยกัน และ 2. การเข้าถึงของสตาร์ทอัพทีมอื่น ๆ สตาร์ทอัพที่อยู่ระยะขยายตลาดได้แล้ว รวมถึงที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำให้ทั่วถึงและเข้าถึงง่าย	กำหนดให้สตาร์ทอัพระยะเริ่มต้นให้ทำงานด้วยกันกับทีมอื่น ในพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง เพราะสตาร์ทอัพกลุ่มนี้ยังต้องการความช่วยเหลือ	1. เป็นทีมขนาดเล็ก ทำงานด้วยกันเพื่อหาไป เดีย 1-2 ปี	ขาดประเด็นนี้	พื้นที่ทำงาน ร่วมกัน	3. พื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง ส่งเสริมความร่วมมือกัน พื้นที่ทำงานแบบเปิดโล่ง ส่งเสริมการเรียนรู้ การช่วยเหลือ และประหยัด ค่าใช้จ่าย	1. ขนาดพื้นที่สำหรับทีมขนาดเล็ก 3-5 คน	
				2. ต้องการความรู้ในการทำสตาร์ทอัพ ความรู้เรื่องกฎหมาย ธุรกิจ การขาย				2. ระยะใกล้ชิดทางกายภาพระหว่างทีม ส่งผลต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำสตาร์ทอัพในระยะเริ่มต้น	
				3. ต้องการคำปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์				3. ได้รับการช่วยเหลือจากสตาร์ทอัพทีมอื่นที่มีความต่างกันทางธุรกิจ จึงไม่ต้องจ้างคน	
				ลักษณะการทำงานของ Pre-seed: การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มขนาดเล็ก การคิดหาไอเดีย การพยายามหาโอกาสและการแก้ปัญหา				4.ส่งเสริมความร่วมมือภายในทีมและระหว่างทีมอื่น ๆ ในพื้นที่ทำงาน	
				กระบวนการทำงาน: การแบ่งงาน การระดมความคิด					
4	1.อยู่ตรงกลางระหว่างพื้นที่ทำงาน สามารถ เข้าถึงได้โดยง่าย 2.แทรกตัวอยู่ในพื้นที่ทำงานและพื้นที่ส่วนกลาง	โครงการ A มีห้องแยก และวางโนโซนเงียบ 1.เป็นพื้นที่แบบกึ่งเปิดกึ่งปิด ไม่ปิดทึบ กันด้วยกระจกใส 1 ด้านเพื่อไม่ให้อึดอัด ตั้งอยู่บริเวณที่มีสตาร์ทอัพทีมอื่นสามารถเข้าถึงได้ง่าย รวมถึงผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษา	จัดพื้นที่ตามพฤติกรรมการใช้งานของการทำงานสตาร์ทอัพ	1. ระดมความคิดกับทีมในช่วงแรกบ่อย เนื่องจากต้องการคิดค้น แก้ปัญหา	2. ประชุมภายในทีมแบบเจอหน้ากัน ส่งผลต่อการได้ไอเดียที่ดีกว่า	พื้นที่ทำงาน ร่วมกัน	4. ห้องระดมความคิด ที่ส่งเสริมการร่วมมือกันภายในทีม	1. การจัดห้องระดมความคิด ต้องมีประสิทธิภาพ	
				ต้องการ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครันในการประชุมและระดมความคิด ขึ้นกับรูปแบบถ้าเป็นการ ถกเถียงเพื่อหาไอเดียใหม่ ๆ จะต้องใช้ กระดาษ โฟส-อิต ปากกา และกระดานไวท์บอร์ด				2. สิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครันในการประชุม	
				ลักษณะการทำงานของ Pre-seed -> การคิดหาไอเดีย กระบวนการทำงาน: การระดมความคิด การประชุม				ห้องระดมความคิด ที่มีการผนังแบบห้องประชุม มีกระดาน อย่างน้อย 2 ด้าน และมีจอทีวี มีทำงานร่วมกัน และอุปกรณ์ขีดเขียน	
5	1. พื้นที่พร้อมใช้ตามความต้องการ สามารถเปลี่ยนแปลงคนในทีม 3. ขึ้นอยู่กับงานที่ทำอยู่ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ 4. เฟอร์นิเจอร์สามารถเคลื่อนย้ายได้	1. มีพื้นที่ที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ มีรูปแบบเฟอร์นิเจอร์ที่พร้อมเคลื่อนย้าย	มีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย ที่เปลี่ยนแปลงไปแต่ละเดือน	มีสถานการณ์ที่ต้องใช้งานพื้นที่อย่างรวดเร็ว มีการทำงานที่แตกต่างกัน	ขาดประเด็นนี้	พื้นที่ทำงาน ร่วมกัน	5.ความยืดหยุ่นเชิงพื้นที่กับการทำงานสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed	Flexible space 1.รองรับการปรับเปลี่ยนของคนที่เข้ามาช่วย 2. การใช้แผงกั้นแบบเลื่อนได้ (Partition) 3.การใช้เฟอร์นิเจอร์แบบนั่งหรือยืนทำงานชั่วคราว	

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

ตารางที่ 5.9

ข้อสรุปวัตถุประสงค์นำมาซึ่งแนวทางการออกแบบพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพ

ข้อ	วัตถุประสงค์ 1 : ทบทวน วรรณกรรม	วัตถุประสงค์ 2 : โครงการกรณีศึกษา		วัตถุประสงค์ 3 : พฤติกรรมสตาร์ทอัพ Pre-seed		- ตัวแปร	วัตถุประสงค์ 4 : แนวทาง	รายละเอียดสนับสนุน
		กายภาพ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	กลุ่มที่ 3	กลุ่ม 1-2			
1	1.อยู่ตรงกลางระหว่างพื้นที่ทำงาน สามารถ เข้าถึงได้โดยง่าย 2. พื้นที่ส่วนกลางซึ่งจะสามารถ สื่อสารกับผู้ประกอบการรายอื่นและง ธุรกิจขนาดเล็กได้อย่างอิสระ	1.พื้นที่ส่วนกลางที่เป็นพื้นที่ พักผ่อน มีการนั่งพูดคุยการ เกิดการมีปฏิสัมพันธ์กับสตาร์ อัพทีมอื่นในพื้นที่นี้ 2.ใกล้พื้นที่ทำงาน	เน้นใช้พื้นที่ส่วนกลางในการทำ กิจกรรมหรือแชร์พื้นที่กับ สมาชิกในโครงการ	1. นั่งพักผ่อนช่วงพักกลางวันและระหว่างทำงาน และมีการพูดคุยแบบเป็นกันเองกับทีมอื่น ซึ่งสามารถสร้างเครือข่ายได้ 2. ต้องการคำปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์	ขาดประเด็นนี้	พื้นที่ทำงาน ร่วมกัน	1. การวางพื้นที่ส่วนกลาง	1.ออกแบบพื้นที่ให้เกิดการเจอกันกัน มองเห็นการ เยอะขึ้น 2.จัดพื้นที่ให้สตาร์ทอัพมีความกล้าในการโต้ตอบกับ พื้นที่ เกิดปฏิสัมพันธ์ แผนผังบอกชื่อบริษัทสตาร์ทอัพในพื้นที่ และ3.มีบอร์ด พูดคุยของสมาชิกของโครงการ สตาร์ทอัพระยะโตแล้วมาเจอสตาร์ทอัพระยะเริ่มต้น
2	พื้นที่โต๊ะทำงานส่วนบุคคลอยู่ในพื้นที่ เปิดโล่ง แต่มีขอบเขต แยกโต๊ะ ห้อง ประชุมที่มีฉากกั้นกระจกเพื่อให้ มองเห็นได้ชัดเจน แต่ยังคงปิดไว้เพื่อ รักษาความเป็นส่วนตัวและการได้ยิน	1.โครงการ A แยกเป็นกลุ่ม การใช้งานพื้นที่ที่ต้องการ ความสงบ และพื้นที่ที่เป็น ทางผ่านหลัก จะใช้เสียงได้	1.จัดสรรตามการใช้งานสตาร์ท อัพ และเป็นที่นั่งพบ บุคคลภายนอก	1. ต้องการความเป็นส่วนตัวตอนทำงานที่ต้องการใช้ สมาธิ	ต้องการความเป็นส่วนตัวตอน ทำงานที่ต้องการใช้สมาธิ	พื้นที่ทำงาน ร่วมกัน	2. การแบ่งพื้นที่พื้นที่แบ่งการ ทำงาน	1.ควรมีการแบ่งพื้นที่การใช้งานด้วยรูปแบบพื้นที่ มากกว่าการแบ่งกันด้วยผนังปิดทึบ 2.กลุ่มห้องประชุม
3	1.พื้นที่ สาธารณะ เข้าถึงได้จาก ภายนอก เปิดให้คนภายนอกเข้ามาใช้ บริการได้ 2.ตั้งอยู่สุดทางเดินที่เชื่อมกับพื้นที่ ทำงาน	พื้นที่สนับสนุนอย่างพื้นที่ เตรียมอาหาร เป็นจุดเชื่อมต่อ ระหว่างพื้นที่ทำงานกับโถง ลิฟต์ไปพื้นที่อื่น ๆ เป็นพื้นที่ นั่งสบาย ๆ	1.จัดเป็นพื้นที่พักผ่อน 2. พื้นที่เก็บของมีให้จำกัด	1. ต้องการเพิ่มกิจกรรม เพิ่มการสร้างปฏิสัมพันธ์ กับ สตาร์ทอัพทีมอื่น	ขาดประเด็นนี้	พื้นที่ทำงาน ร่วมกัน	3. พื้นที่สนับสนุนที่ช่วยสร้าง เครือข่าย	สตาร์ทอัพระยะโตแล้วมาเจอสตาร์ทอัพระยะเริ่มต้น 1.พื้นที่เตรียมอาหารเชื่อมกับพื้นที่ทำงาน และเชื่อมต่อพื้นที่สาธารณะ
4	ต้นไม้อัดความรู้สึกลดลงและระดับ ความเครียดที่ 30-60%	มีพื้นที่สีเขียวด้านนอก และ ภายในตกแต่ง เป็นพื้นที่โล่ง สงเข้าถึง	เน้นความโปร่ง โล่งสบายของ พื้นที่ทำงานและพื้นที่พักผ่อน และ	1. ต้องการพื้นที่สีเขียว เพราะช่วยผ่อนคลาย ไม่ตึง เครียด	1. โปร่ง แสงเข้า พื้นที่สีเขียว 2. กระดาษ โฟส-อิต ปากกา ไวท์บอร์ด กระดานไวท์บอร์ด	พื้นที่ทำงาน ร่วมกัน	4. สภาพแวดล้อม ที่ส่งเสริม - สิ่งอำนวยความสะดวก	1.พื้นที่เปิดโล่งคือแสงสว่างเข้าถึงอย่างเพียงพอ 2. พื้นที่สีเขียว ผ่อนคลาย
	การอำนวยความสะดวกของพื้นที่ ทำงานร่วมกัน ช่วยส่งเสริมความพึง พอใจในการทำงาน	มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบ ขาดตู้เก็บของ	จะจัดการเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกพวกเทคโนโลยีในการ ทำงาน	1. กระดาษ โฟส-อิต ปากกาไวท์บอร์ด กระดานไวท์ บอร์ด				1.กระดาษ โฟส-อิต ปากกาไวท์บอร์ด กระดานไวท์ บอร์ด ทุกจุดและบริการให้ 2. ระบบอินเตอร์เน็ตเสถียร ความพร้อมใช้งานของ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง 3. เทคโนโลยีและเครื่องมือที่พร้อมใช้งาน
5	พื้นที่จัดกิจกรรม 1. กิจกรรม (Event) การเป็นส่วนหนึ่ง ของชุมชนเป็นเรื่องของการสร้าง ความสัมพันธ์ (Connections) 2. ชุมชนสตาร์ทอัพในพื้นที่มีชีวิตชีวา (Vibrant) และมีกิจกรรมตลอดเวลา 3.พื้นที่จัดกิจกรรม เป็นจุดรวมตัว สตาร์ทและนักลงทุน เป็นการเชื่อมต่อ เครือข่ายทางธุรกิจสตาร์ทอัพ	พื้นที่จัดกิจกรรมแยกออกจาก พื้นที่ทำงาน เข้าถึงง่าย พื้นที่ แบบ Auditorium ด้านหน้า เป็นลานจัดแสดงผลงานได้ เพราะเป็นสาธารณะ 2. 1. โครงการ B เป็น open plan จึงจัดกิจกรรมได้หลาย รูปแบบ	1.ส่งเสริมการจัดกิจกรรมทุก รูปแบบที่ช่วยสร้างโอกาสให้ สตาร์ทอัพทุกระดับในโครงการ ให้ได้รับไปพัฒนา ต่อยอดธุรกิจ 2. ทำพื้นที่วางสินค้าของสตาร์ท อัพในโครงการเพื่อให้คนจากก ภายนอกมาเห็นสินค้าและ บริการของสตาร์ทอัพเยอะ ๆ	1. เข้าร่วมเพื่อได้โอกาสทางเครือข่ายเพื่อได้มีการ สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ทีมอื่น ๆ ที่อยู่ในพื้นที่นั้น และได้รับโอกาสในการได้รับการระดมทุนมากขึ้น 2.ยังไม่มีพื้นที่พบปะแบบเป็นกันเองกับสตาร์ทอัพที่ เติบโตแล้ว	กลุ่มที่ 1 ไม่ค่อยเข้าร่วม เพราะมีเครือข่ายอยู่แล้ว กลุ่มที่ 2 มักจะเข้าร่วม กิจกรรมเพื่อได้โอกาสทาง เครือข่าย	พื้นที่ชุมชน สตาร์ทอัพ	5. พื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพเป็น จุดเชื่อมกันระหว่างสตาร์ทอัพ ระดับ Pre-seed กับ สตาร์ทอัพ ระดับอื่นๆ นักลงทุน และกลุ่ม ลูกค้า	เน้นรูปแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre- seed และเป็นจุดเชื่อมกันระหว่างสตาร์ทอัพและนัก ลงทุน 1. พื้นที่จัดกิจกรรม การเข้าถึง การเชื่อมต่อ 2. กิจกรรมที่สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ต้องการ -แชร์ประสบการณ์ของสตาร์ทอัพระยะเติบโต (Sharing session) 3.จัดพื้นที่แสดงสินค้า เพื่อดึงดูด

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.3 แนวทางออกแบบและข้อเสนอ พื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ ที่ส่งเสริมการทำงาน of สตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed (ระยะเริ่มต้น) ผ่านระยะเติบโต

5.3.1 แนวทางการออกแบบพื้นที่ สำหรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น)

จากตารางที่ 5.8 กรณีจัดหาพื้นที่เพื่อรองรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) ที่ส่งเสริมการทำงานและส่งเสริมการเติบโต สามารถอธิบายได้ ดังนี้

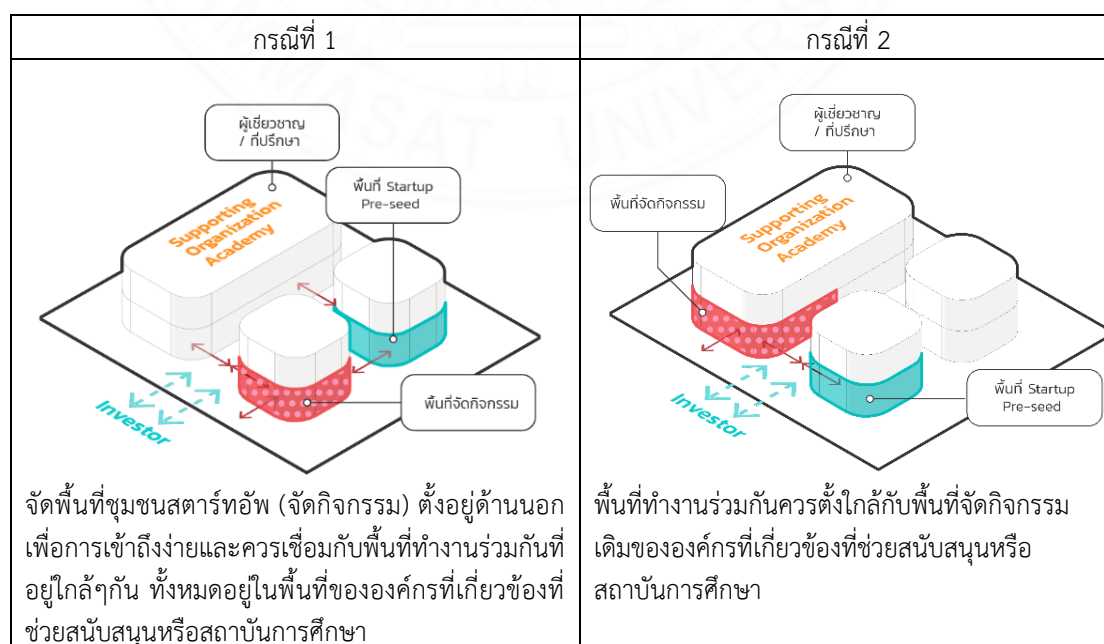
5.3.1.1 ตำแหน่งที่ตั้งและการเลือกพื้นที่

ปัจจัยการเลือกพื้นที่เพื่อที่จะเริ่มทำสตาร์ทอัพนั้น เป็นสถานที่ที่มีการสนับสนุนด้านพื้นที่และกิจกรรม มีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพ ซึ่งจากการวิเทศน์และแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบนิเวศของสตาร์ทอัพ (Startup Ecosystem) (วรพงษ์, 2561, p.14) คือ องค์กรที่เกี่ยวข้องที่ช่วยสนับสนุน (Supporting Organization) ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ (Government) หรือภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา (Academy) ดังนั้น จึงเป็นพื้นที่ที่อยู่ในพื้นที่โครงการเหล่านี้ เพื่อให้สตาร์ทอัพสามารถเข้าถึงระบบนิเวศของสตาร์ทอัพและได้ใช้พื้นที่โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่า และต้องการเข้าถึงระบบขนส่งสาธารณะที่สะดวกต่อการเดินทาง

การเลือกพื้นที่ที่ใกล้พื้นที่จัดกิจกรรมเพื่อเข้าถึงของบุคคลภายนอก และใกล้กับพื้นที่ทำงานของที่ปรึกษา หรือเชื่อมต่อกับพื้นที่ทดลองสินค้าและบริการ จะส่งเสริมให้สตาร์ทอัพกลุ่มนี้เข้าถึงระบบนิเวศสตาร์ทอัพเพื่อเริ่มต้นพัฒนาสินค้าและบริการได้ง่ายขึ้น

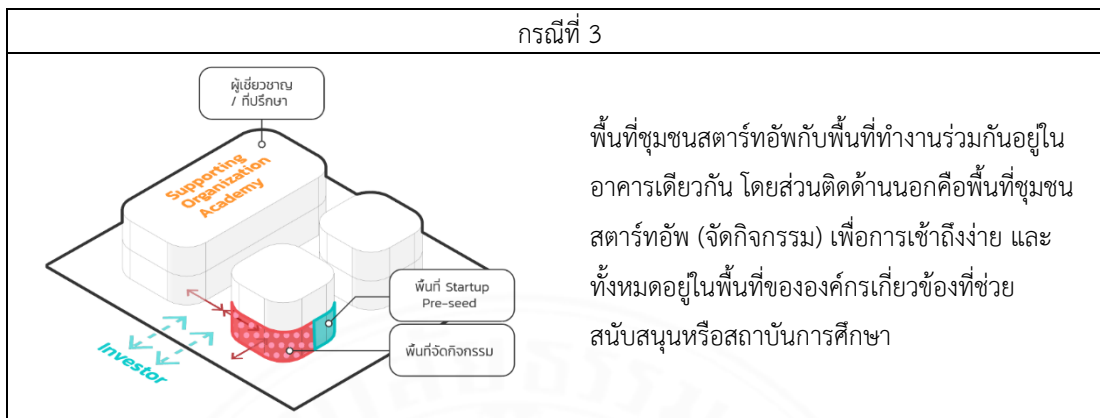
ตารางที่ 5.10

ตำแหน่งที่ตั้งและการเลือกพื้นที่ในกรณีจัดหาพื้นที่เพื่อรองรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

ตารางที่ 5.10 (ต่อ)

ตำแหน่งที่ตั้งและการเลือกพื้นที่ในกรณีจัดหาพื้นที่เพื่อรองรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.3.1.2 มีผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษา (Mentor) ในพื้นที่ทำงาน

สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น จะต้องการความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาในพื้นที่ โดยที่ปรึกษาในพื้นที่สตาร์ทอัพ มีหน้าที่ดูแลและให้คำปรึกษาแก่สตาร์ทอัพในโครงการ พื้นที่ทำงานของที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้จะอยู่ในพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรืออยู่บริเวณอาคารเดียวกันที่สตาร์ทอัพและที่ปรึกษาสามารถเข้าถึงกันได้ โดยปกติสตาร์ทอัพจะนัดคุยที่ห้องประชุม หรือบางครั้งที่ปรึกษาจะมาดูแลสตาร์ทอัพถึงที่ทำงาน ทำให้ง่ายต่อการพูดคุยหรือมีข้อสงสัยในการทำสตาร์ทอัพได้อย่างมาก

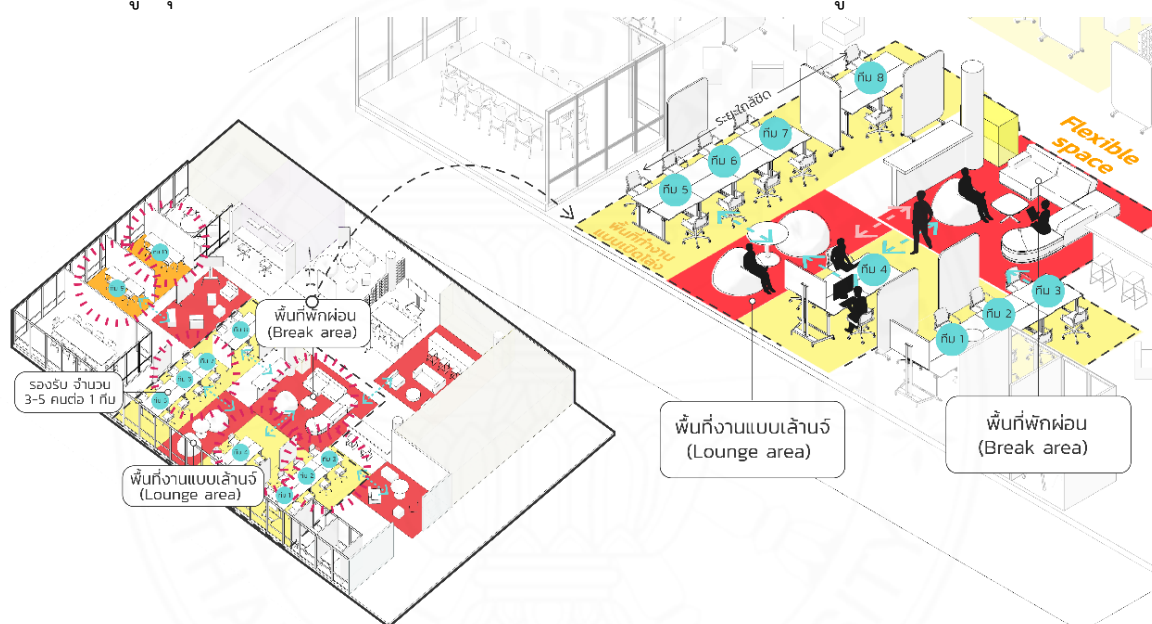

ภาพที่ 5.10 การเข้าถึงผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาในพื้นที่ทำงานสตาร์ทอัพ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.3.1.3 พื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง ส่งเสริมความร่วมมือกัน

(1) พื้นที่ทำงานเพื่อส่งเสริมความร่วมมือภายในทีมขนาดเล็ก

จัดหาพื้นที่ทำงานรองรับ จำนวน 3-5 คนต่อ 1 ทีม จัดโต๊ะทำงานที่สามารถหันหน้าเข้าหากันส่งเสริมการร่วมมือกัน (Collaborate) ได้แก่ โต๊ะทำงานเดี่ยว (Individual Desk) ที่เลื่อนได้ โต๊ะทำงานร่วมแบบกลุ่ม (team space) และมีห้องทำงานแบบกลุ่ม (Private Group Office) ในกรณีต้องการความเป็นส่วนตัว พื้นที่ทำงานเชื่อมต่อพื้นที่งานแบบเล่นจหรือพื้นที่พักผ่อน (อยู่ในระยะใกล้กัน เป็นตัวเชื่อมระหว่างทีมได้) เพื่อการทำงานแบ่งหน้าที่จะนั่งที่โต๊ะทำงานหรือนั่งพูดคุยได้ ส่วนสตาร์ทอัพที่ใช้แท็บเล็ต สามารถทำงานหลากหลายรูปแบบ

ภาพที่ 5.11 การจัดพื้นที่ทำงานเพื่อส่งเสริมความร่วมมือภายในทีมขนาดเล็ก. โดย ผู้วิจัย, 2565.

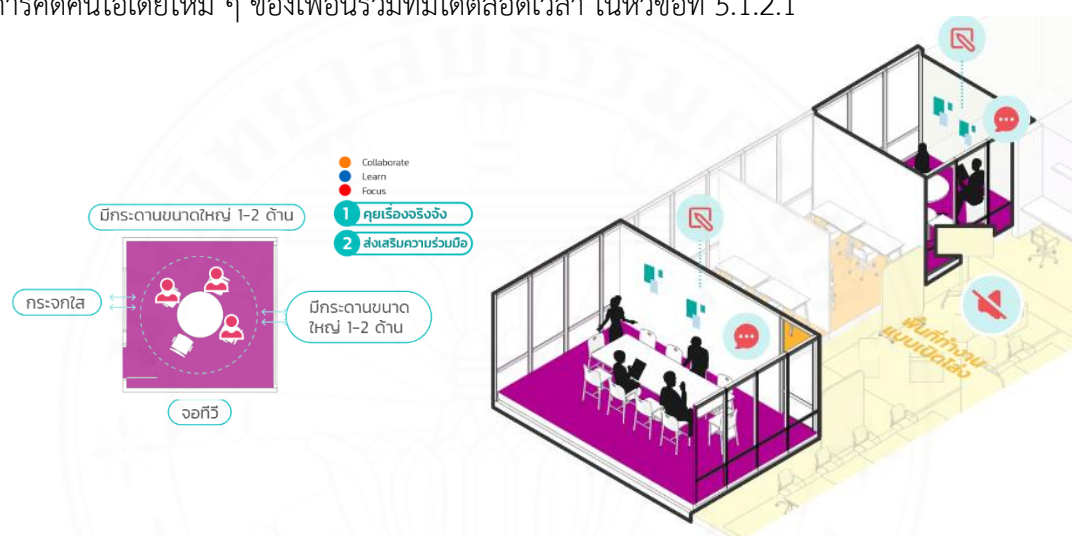
ข้อดีของพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง คือ สามารถเปลี่ยนแปลงคนในทีมลด-ขยายขนาดพื้นที่ทำงานได้ตลอดเวลา เช่น สถานการณ์ที่ต้องมีคนเข้ามาช่วยเหลือช่วงระยะหนึ่ง

(2) ระยะใกล้ชิดทางกายภาพระหว่างทีม ส่งผลต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำสตาร์ทอัพในระยะเริ่มต้น

การจัดวางพื้นที่ กลุ่มโต๊ะทำงานร่วมกลุ่มควรอยู่ในระยะใกล้กัน หรือพื้นที่นั้นควรอยู่ในระยะไม่เกิน 20 เมตร (Roche et al., 2020) และผลการวิจัย สรุปได้ว่า การที่สตาร์ทอัพนั่งทำงานในพื้นที่เปิดโล่ง ในระยะใกล้กัน ไม่มีผนังปิดทึบหรือผนังกั้นถาวรระหว่างทีม จะทำให้สตาร์ทอัพมีโอกาสได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้การทำสตาร์ทอัพจากทีมที่ทำงานในพื้นที่เดียวกันได้มากกว่าพื้นที่ที่มีการแบ่งห้องกันชัดเจน ตามภาพที่ 5.11 สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ได้รับการช่วยเหลือจากสตาร์ทอัพทีมอื่นที่มีความต่างกันทางธุรกิจ จึงไม่ต้องจ้างคนเพิ่ม เน้นการช่วยเหลือกัน

5.3.1.4 ห้องระดมความคิด ที่ส่งเสริมการร่วมมือกันภายในทีม

ห้องระดมความคิด ที่ช่วงแรก ๆ ของการทำสตาร์ทอัพ จะมาใช้งานห้องนี้บ่อยครั้งเพื่อหาไอเดีย เนื่องจากเป็นห้องที่มีกระดานไวท์บอร์ด 3 ด้าน มีจอทีวี และที่นั่งเป็นเก้าอี้เคาน์เตอร์ เพื่อต้องการให้ผู้ใช้งานได้ระดมความคิดและมีปฏิสัมพันธ์กันในการระดมความคิดกัน จากทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะจัดวางห้องประชุมล้อมพื้นที่จัดกิจกรรม หรือติดกับทางเดินหลักเพื่อการเข้าถึงของผู้ใช้งานที่ทั่วถึง สามารถวางเป็นกลุ่มห้องประชุมในโซนเงียบได้เช่นกัน หรือจัดเป็นพื้นที่ที่มีกระดานหรือกระดานแบบเลื่อนได้สำหรับขีดเขียน สร้างความร่วมมือภายในทีมเพื่อความคล่องตัวในการคิดค้นไอเดียใหม่ ๆ ของเพื่อนร่วมทีมได้ตลอดเวลา ในหัวข้อที่ 5.1.2.1

ภาพที่ 5.12 การจัดพื้นที่ประชุม 2 รูปแบบจากการวิเคราะห์. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.3.1.5 ความยืดหยุ่นเชิงพื้นที่กับการทำงานสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

(1) พื้นที่เปิดโล่งสามารถปรับเปลี่ยนการใช้งานได้ (Flexible Space)

กรณีที่ 1 ปรับเปลี่ยนเพื่อรองรับการทำงานหลากหลายรูปแบบ ตามหัวข้อที่ 5.1.2 ซึ่งขึ้นอยู่กับงานที่ทำอยู่เนื่องจากผู้คนมีทางเลือกในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

กรณีที่ 2 ปรับเปลี่ยนเมื่อมีสถานการณ์รองรับคนเพิ่มเติม เช่น การมีทีม Outsource เข้าร่วมทีมด้วยขณะหนึ่ง การจัดโต๊ะที่นั่งและพื้นที่ที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงจำนวนสมาชิกในทีม

กรณีที่ 3 ปรับเปลี่ยนเพื่อการจัดกิจกรรม ในกรณีที่โครงการมีพื้นที่ค่อนข้างจำกัด พื้นที่ทำงานกับพื้นที่จัดกิจกรรมคือพื้นที่เดียวกัน กิจกรรมตัวอย่างเช่น พื้นที่สำหรับไว้ทำโปรเจกต์ ประชุมประจำเดือนของทีม พื้นที่พบปะที่ต้องอาศัยเทคโนโลยี พื้นที่สำหรับทำงานร่วมกัน หรือเป็นพื้นที่สำหรับบ่มเพาะสตาร์ทอัพ (Forbes Thailand, 2017)

(2) การใช้แผงกั้นแบบเคลื่อนได้ (Partition)

เพื่อการรองรับหัวข้อที่ 5.1.2 การใช้แผงกั้นแบบเคลื่อนได้ (Partition) และสามารถใช้งานขีดเขียน แปะโปส-อิต (รูปแบบกระดานไวท์บอร์ดที่เคลื่อนได้) เพื่อการใช้งานเมื่อเกิดไอเดียต้องการระดมความคิดหรือต้องคิดแก้ปัญหาอย่างทันที แผงกั้นลักษณะแบบนี้รองรับการใช้งานของสตาร์ทอัพกลุ่มนี้ ที่กันได้ทั้งการใช้งานและป้องกันการรบกวนทีมอื่นได้

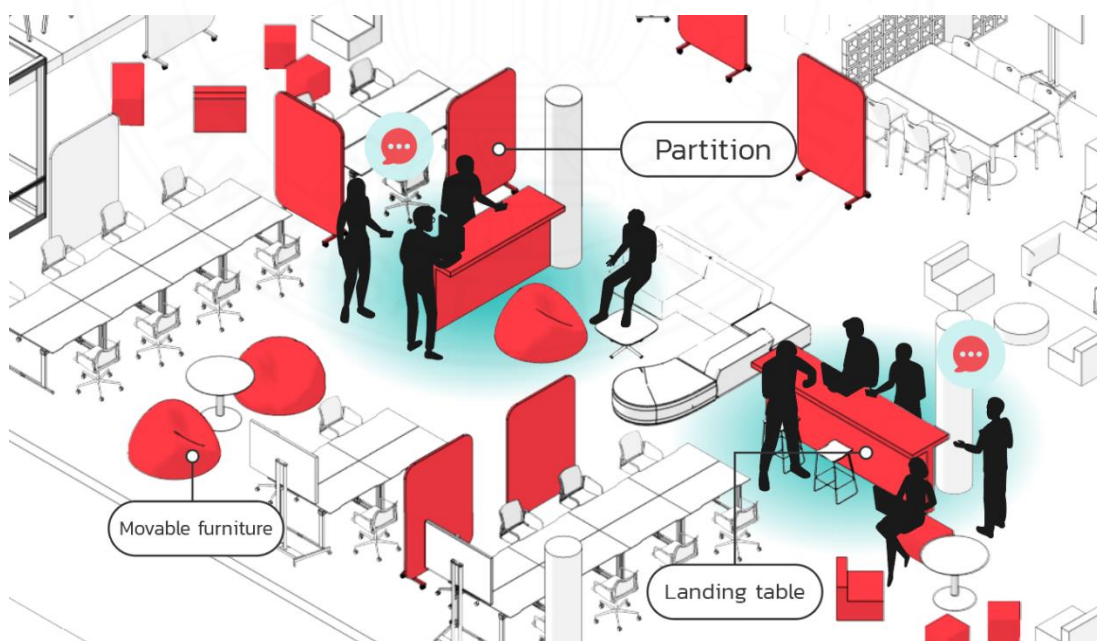
(3) การใช้เฟอร์นิเจอร์แบบนั่งหรือยืนทำงานชั่วคราว สามารถลุกไปมาอย่างรวดเร็ว

จากลักษณะการทำงานที่อาจจะเจอสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน (หัวข้อ 5.1.1.2) เฟอร์นิเจอร์ที่เหมาะสมต่อการทำงาน ควรมีโต๊ะแบบเคาน์เตอร์ (Individual Bar table หรือ Counter + Stool) สะดวกต่อการใช้งาน ในการเดินไปมาหรือลุกนั่ง และเป็นเฟอร์นิเจอร์ที่สามารถเคลื่อนย้ายได้

(4) สามารถเพิ่ม-ลดขนาดพื้นที่ทำงานเนื่องจากการเข้าร่วมของทีมได้

ตลอดเวลา

สามารถเปลี่ยนแปลงคนในทีม ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของกลยุทธ์ หรือวิธีการทำสินค้าและบริการในทีมได้ เช่น การชวนเพื่อนมาช่วยทำงานแอดมินในช่วง Soft launch product ชั่วคราว หรือการจ้างนักพัฒนาซอฟต์แวร์มาช่วยในช่วงเริ่มพัฒนาแพลตฟอร์ม

ภาพที่ 5.13 ความยืดหยุ่นเชิงพื้นที่กับการทำงานสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.3.2 แนวทางการออกแบบพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพ

จากตารางที่ 5.9 เพื่อความสมบูรณ์ของพื้นที่ทำงานร่วมกันของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed จึงควรมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้เหล่านี้เพื่อเป็นพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพที่มีคุณภาพตามปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมการทำงานของสตาร์ทอัพ และเพิ่มโอกาสในการเจอสตาร์ทอัพทีมอื่น ๆ นักลงทุน ที่ปรึกษา และลูกค้าได้มากขึ้น ส่งเสริมความเป็นระบบนิเวศสตาร์ทอัพ

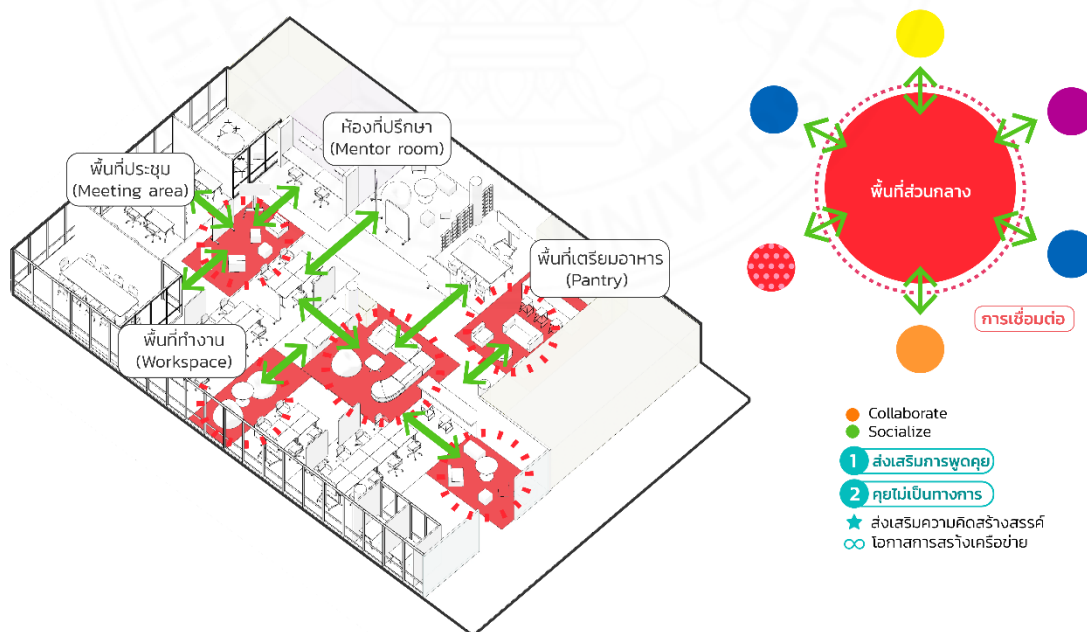
5.3.2.1 การวางผังและการเชื่อมต่อพื้นที่ส่วนกลางที่สร้างโอกาสสร้างเครือข่าย

(1) ออกแบบพื้นที่ให้สตาร์ทอัพเพิ่มโอกาสการเจอกัน

การจัดวางตำแหน่งพื้นที่รวมถึงพื้นที่เปิดโล่ง (Open plan) ทำให้มองเห็นทั่วถึง การเดินผ่านทุกห้องมองเห็นทุกกิจกรรมเกิดเป็นพื้นที่ที่มีความคล่องตัว (Archdaily, 2019)

(2) จัดพื้นที่ให้สตาร์ทอัพมีความกล้าในการโต้ตอบกับพื้นที่ เกิดปฏิสัมพันธ์

พื้นที่พักผ่อน (break area) อยู่ในพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง มีความเป็นกันเองกับการใช้พื้นที่และกล้าใช้มากกว่าพื้นที่แบบปิดและล้อมด้วยพื้นที่ที่มีการใช้งานที่มีความเป็นทางการ พื้นที่แบบเป็นกันเองรู้สึกสบายใจพอที่จะโต้ตอบกับพื้นที่ (interact with the space) (Assenza, 2015), (Cheah et al., 2019) จะช่วยส่งเสริม การเข้าสังคม (Socialize) และสร้างเครือข่ายทางธุรกิจต่อไปได้

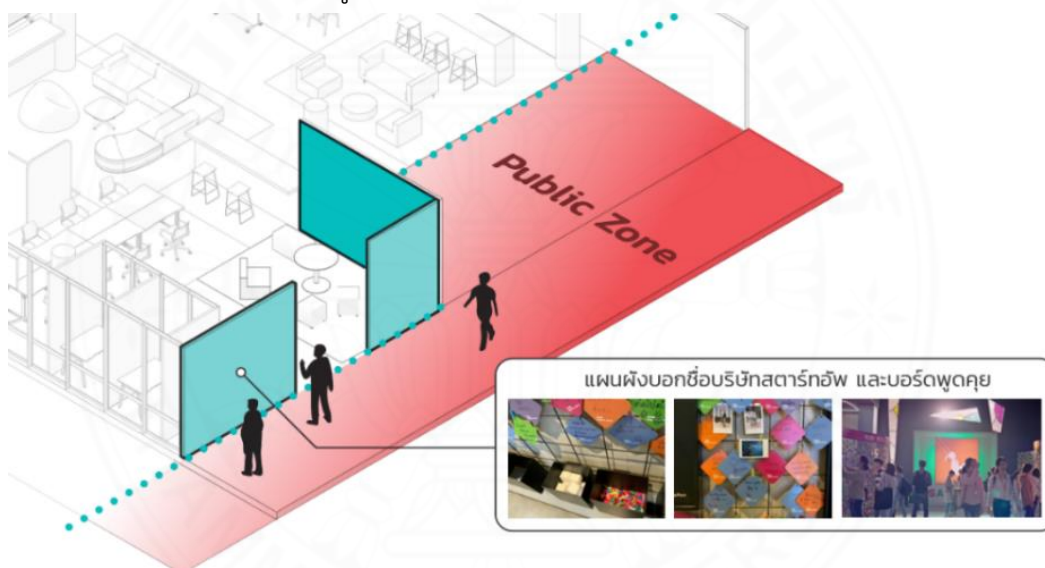

ภาพที่ 5.14 การวางผังและการเชื่อมต่อพื้นที่ส่วนกลาง. โดย ผู้วิจัย, 2565.

(3) มีแผนผังบอกชื่อบริษัทสตาร์ทอัพในพื้นที่ และมีบอร์ดพูดคุยของสมาชิกของโครงการ

บอร์ดหรือภาพกราฟิกแสดงให้เห็นระบบนิเวศที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการที่มีพื้นที่สนับสนุนเพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed วางตำแหน่งที่ทางเดินด้านนอกพื้นที่ทำงาน เป็นพื้นที่สาธารณะ มีการสัญจรไปมา เพื่อให้บุคคลภายนอกที่เป็น นักลงทุน บริษัท หรือองค์กรต่าง ๆ ได้เห็นชื่อบริษัทสตาร์ทอัพ ประเภทธุรกิจ เพื่อเพิ่มโอกาสความสนใจในการติดต่อสตาร์ทอัพกลุ่มนี้ภายหลังต่อไปได้

และมีบอร์ดพูดคุยของสมาชิกของโครงการ ติดตั้งอยู่บริเวณจากทางเข้า-ออกโรงลิฟต์โดยสาร หรือตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการสัญจรของบุคคลภายนอกและภายใน ได้เข้ามาอ่านหรือเห็น เพิ่มโอกาสการรู้จักกันภายในโครงการ หรือถ้าสนใจสามารถติดต่อได้สะดวก

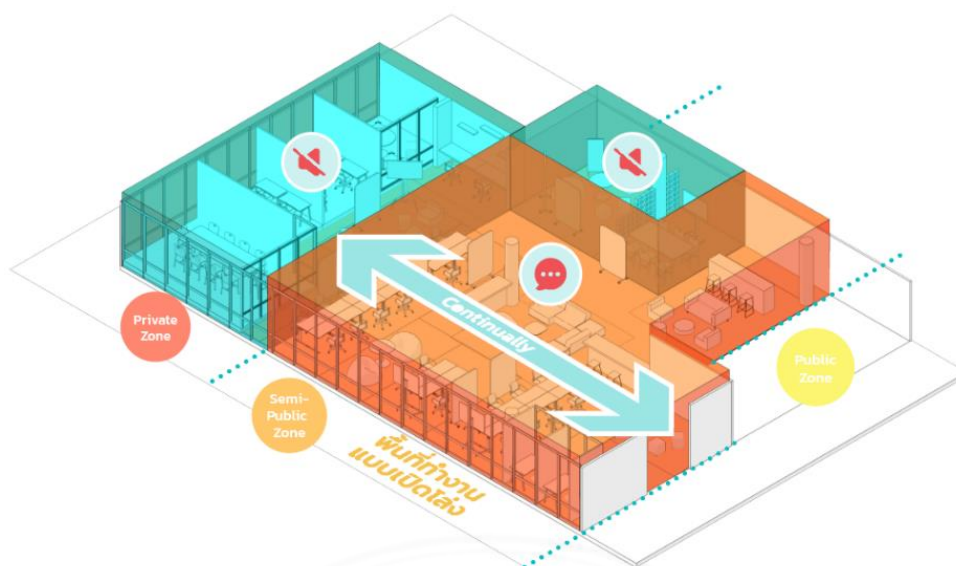

ภาพที่ 5.15 บอร์ดพูดคุยของสมาชิกของโครงการที่ทางเดินด้านนอก. โดย ผู้วิจัย, 2565

5.3.2.2 การแบ่งพื้นที่การใช้งานของพื้นที่ทำงานร่วมกัน

การแบ่งพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง ควรมีการแบ่งพื้นที่การใช้งานด้วยรูปแบบพื้นที่มากกว่าการแบ่งกันด้วยผนังปิดทึบ พื้นที่เปิดโล่ง ที่สามารถมองเห็นทุกกิจกรรมในพื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ที่สามารถใช้เสียงได้ เพราะมีการสัญจรไปมาของผู้ใช้งานตลอดเวลา โต๊ะทำงานแบบรวมกลุ่ม (team space) การใช้งานของสตาร์ทอัพจะนั่งทำงานแบบรูทีน (Routine) เน้นการพูดคุยในทีมและทีมรอบข้าง (Collaborate) ไม่ต้องการใช้สมาธิ

ส่วนพื้นที่ส่วนกลุ่มห้องประชุม จะมีความเป็นส่วนตัวมากกว่า คนไม่เดินพลุกพล่าน มีเสาและผนังกระจกใสกันทำให้มีความเงียบสงบมากกว่า เป็นจุดที่สตาร์ทอัพที่ใช้พื้นที่โซนนี้เพื่อแยกตัวทำงานคนเดียวเมื่อต้องการสมาธิ (Focus)

ภาพที่ 5.16 การวางแผนและแบ่งพื้นที่ใช้งานของพื้นที่ทำงานร่วมกันแบบเปิดโล่ง. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.3.2.3 พื้นที่ที่สนับสนุนที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ทำงานและพื้นที่สาธารณะ

พื้นที่เตรียมอาหาร เชื่อมต่อกับทางเข้าโรงลิฟต์ กับพื้นที่ทำงาน หรือจะตั้งเชื่อมต่อกับพื้นที่สาธารณะด้านนอกเพิ่มการเจอกันกับบุคคลภายนอกและทีมอื่น ๆ มีการพูดคุยกับทีมอื่นจากการรู้จักผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ พื้นที่ที่มีความมีความเป็นกันเอง ผ่อนคลาย แต่ถ้าบางทีมที่ไม่ได้พูดคุยกับทีมอื่นตามทฤษฎี ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ควรหากิจกรรมทำร่วมกันในพื้นที่นี้ เช่น การจัดกิจกรรมรับประทานอาหารร่วมกัน กิจกรรมแจกของว่างฟรี หรือปาร์ตี้หลังเลิกงาน เป็นต้น

พื้นที่เก็บของ เนื่องจากมีการเก็บตัวอย่างสินค้า และเอกสารอุปกรณ์ในการทำงาน ที่เมื่อใช้งานพื้นที่ทำงานนาน ของยิ่งเพิ่มจำนวนมากขึ้น

ภาพที่ 5.17 พื้นที่ที่สนับสนุน ที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ทำงานและพื้นที่สาธารณะ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.3.2.5 การออกแบบสภาพแวดล้อม

(1) แสงสว่าง อุณหภูมิ

จากความต้องการของสตาร์ทอัพและหลักการออกแบบสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการทำงาน ข้อดีของพื้นที่เปิดโล่งคือแสงสว่างเข้าถึงอย่างเพียงพอ รวมถึงภาวะอุณหภูมิที่มีความสบาย

(2) พื้นที่สีเขียว

จากความต้องการของสตาร์ทอัพระดับนี้ พื้นที่สีเขียวและการที่มีต้นไม้ตกแต่งภายในพื้นที่ทำงานจะช่วยให้บรรยากาศผ่อนคลายขึ้น การศึกษาในปี 2018 ที่ ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีแห่งใหม่ ชิดนีย์ เปิดเผยว่าพนักงานที่มีต้นไม้ในสำนักงานรายงานความรู้สึกด้านลบและระดับความเครียดที่ลดลง 30-60 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่ผู้ที่ไม่มีต้นไม้รายงานว่ามี ความเครียดและแง่ลบเพิ่มขึ้นโดย 20-40 เปอร์เซ็นต์ (MAX ESTATES, 2020)

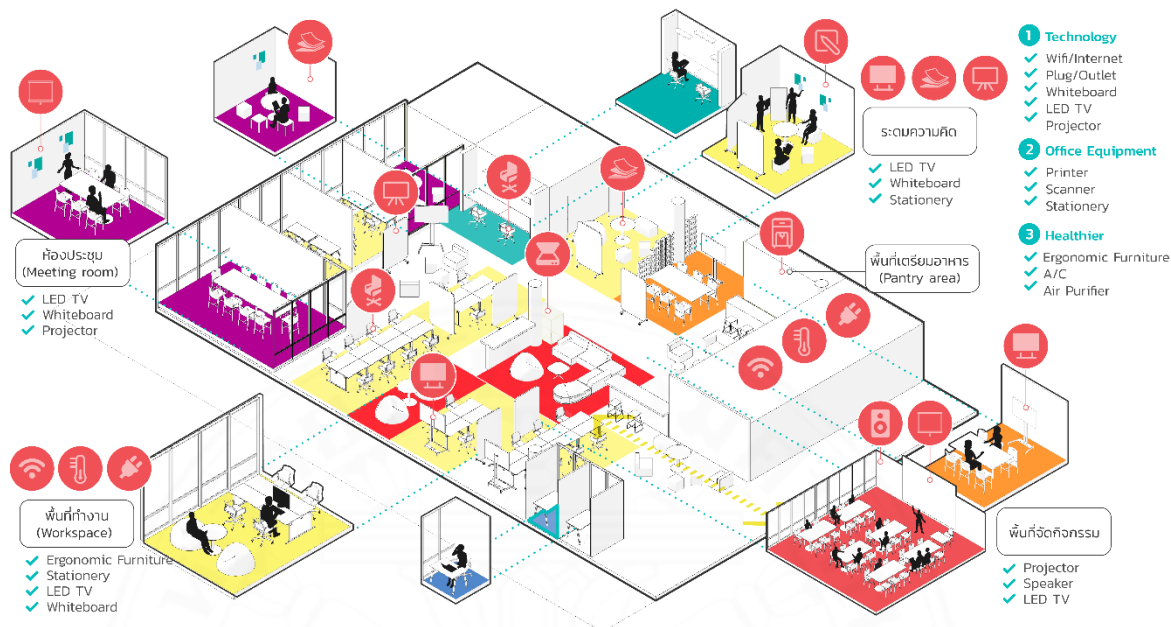
ภาพที่ 5.18 การออกแบบสภาพแวดล้อม. โดยผู้วิจัย, 2565.

5.3.2.6 การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก

สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ทำงานร่วมกันสำหรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ที่ควรจัดหา ดังนี้

- 1) กระดาษ โฟส-อิต ปากกาไวท์บอร์ด กระดานไวท์บอร์ด ทุกจุด
- 2) ระบบอินเทอร์เน็ตเสถียร ความเร็วสูง

3) เทคโนโลยีและเครื่องมือที่พร้อมใช้งาน เช่น จอทีวี โปรเจคเตอร์ เครื่องสแกนเอกสาร และเครื่องพิมพ์

ภาพที่ 5.19 การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก. โดยผู้วิจัย, 2565.

แนวทางการออกแบบกรณีศึกษา การจัดทำพื้นที่เพื่อสนับสนุนสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หัวข้อนี้ยกตัวอย่างในจำนวน 10 ทีม ต่อระยะเวลา 1-2 ปี ก่อนที่สตาร์ทอัพกลุ่มนี้จะย้ายพื้นที่ทำงานไปเช่าสำนักงาน เป็นต้น จะใช้พื้นที่ประมาณ 380-450 ตร.ม. ไม่รวมพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพหรือพื้นที่จัดกิจกรรม (ที่คิดเป็น 100 ตร.ม. เพื่อรองรับ 50 คน) เพราะต้องใช้พื้นที่กว้างเพื่อรองรับจำนวนสตาร์ทอัพ แต่ถ้ามองการจัดกิจกรรมพื้นที่นี้ก็จะไม่ถูกใช้งานอย่างเต็มประสิทธิภาพ ดังนั้น ควรจัดพื้นที่จัดกิจกรรมอยู่ในพื้นที่ทำงาน โดยให้พื้นที่ทำงานเป็นแบบเปิดโล่ง เพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนการใช้งานเป็นกิจกรรม และควรมีการแบ่งพื้นที่ทำงานส่วนที่ไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนเพื่อจัดกิจกรรม เช่น ห้องประชุม โซนเฝ้า เป็นต้น อธิบายในหัวข้อที่ 5.3.2.7 ในกรณี 2

5.3.2.7 พื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพเป็นจุดเชื่อมกันระหว่างสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed กับ สตาร์ทอัพระดับอื่นๆ นักลงทุน และกลุ่มลูกค้า

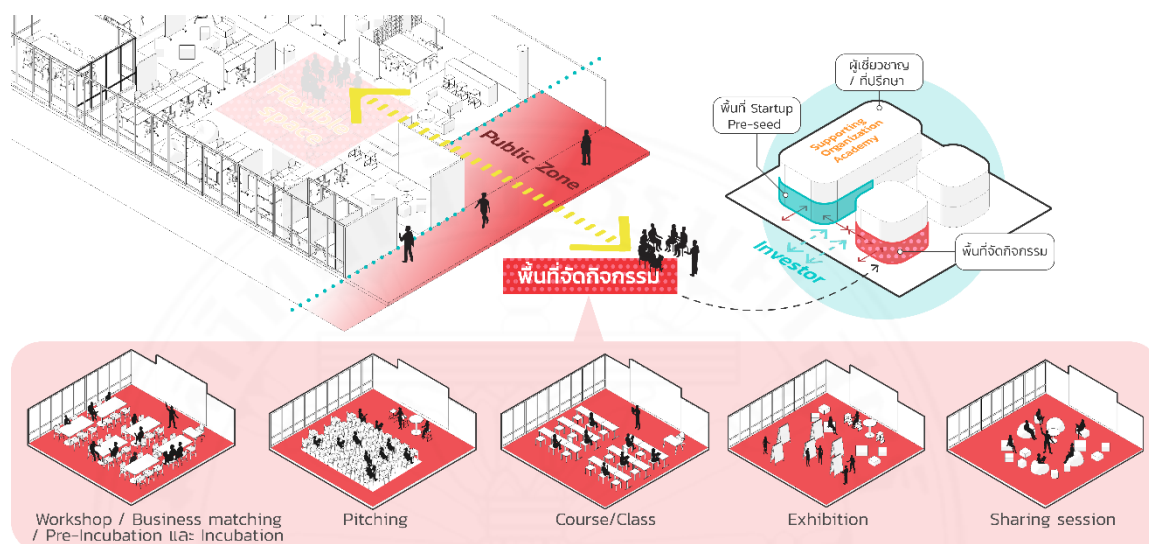
พื้นที่จัดกิจกรรมเป็นพื้นที่ที่สำคัญต่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เนื่องจากเป็นจุดเชื่อมต่อกับสตาร์ทอัพระดับเติบโตและนักลงทุน เพื่อสร้างเครือข่ายทางธุรกิจให้สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed มีโอกาสได้ขยายตลาดและระดมทุนได้ ซึ่งการจัดพื้นที่จากผลวิจัยมีดังนี้

(1) การเข้าถึงจากบุคคลภายนอกและบุคคลภายใน

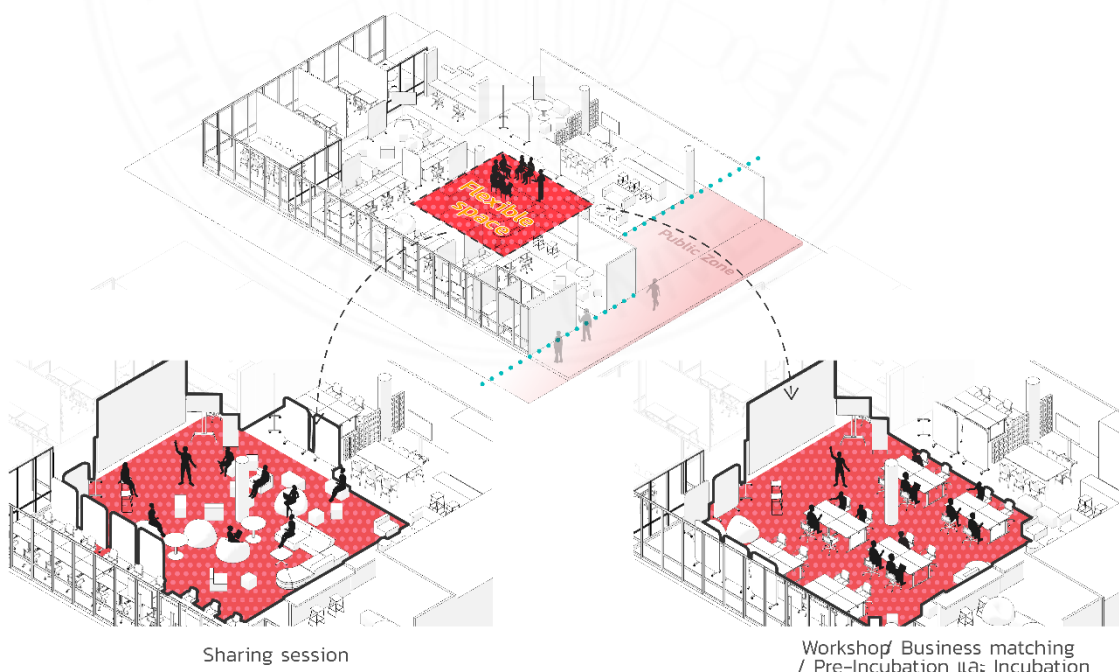
พื้นที่ที่มีการเข้าถึงที่ง่ายที่สุดจากบุคคลภายนอกและภายในโครงการ ควรจะเป็นพื้นที่จัดกิจกรรมที่มีกรณีการจัดวางตำแหน่งของพื้นที่ ดังนี้

กรณีที่ 1 พื้นที่จัดกิจกรรมอยู่ด้านนอก หรือ แยกออกมาจากพื้นที่ทำงานร่วมกัน ควรมีทางเดินที่เชื่อมกับทุกพื้นที่ที่ใช้สอยในโครงการเพื่อเข้าถึงพื้นที่จัดกิจกรรมนี้

กรณีที่ 2 พื้นที่จัดกิจกรรมอยู่รวมกับพื้นที่ใช้สอยในโครงการควรเป็นพื้นที่ที่มีการปรับเปลี่ยนได้ และทุกพื้นที่สามารถมองเห็นการเกิดกิจกรรม เพื่อสร้างบรรยากาศ และดึงดูดให้เข้ามาใช้งาน

ภาพที่ 5.20 การวางแผนและการเข้าถึงพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ กรณีที่ 1. โดย ผู้วิจัย, 2565.

ภาพที่ 5.21 การวางแผนและการเข้าถึงพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ กรณีที่ 2. โดย ผู้วิจัย, 2565.

(2) รูปแบบกิจกรรมเป็นจุดเชื่อมกันระหว่างสตาร์ทอัพและนักลงทุน

ทั้ง กรณีที่ 1 พื้นที่จัดกิจกรรมอยู่ด้านนอก และ กรณีที่ 2 พื้นที่จัดกิจกรรมอยู่รวมกับพื้นที่ใช้สอยในพื้นที่ พื้นที่เป็นลานโล่งสำหรับรองรับการจัดพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ และเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีเฟอร์นิเจอร์จำนวนมากเพื่อรองรับจำนวนสตาร์ทอัพ ควรมีพื้นที่เก็บของ หรือเป็นโต๊ะเก้าอี้ที่สามารถจัดวางใช้งานในลักษณะทั่วไปได้

รูปแบบกิจกรรมตามตารางที่ 5.11 เป็นกิจกรรมที่ได้จากผลการสัมภาษณ์จากสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ว่าเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมสตาร์ทอัพกลุ่มนี้ในการสร้างความรู้ เครือข่าย และได้พบนักลงทุน

ตารางที่ 5.11

ข้อมูลรูปแบบกิจกรรมและกายภาพที่เกิดขึ้น

รูปแบบกิจกรรม	กิจกรรม	ผู้เข้าร่วม	รูปแบบกายภาพ
1. Pitching	1. นำเสนอบริษัท ไอเดียหรือธุรกิจ	1. สตาร์ทอัพ 2. ลูกค้า 3. นักลงทุน 4. บริษัทคู่ค้า	1. เก้าอี้ ทุกรูปแบบ เคลื่อนย้ายสะดวก 2. โต๊ะ 3. จัดเป็นลักษณะเวที มีโต๊ะกรรมการ หรือนักลงทุน
2. Pre-Incubation และ Incubation	1. ช่วยพัฒนาไอเดีย 2. บ่มเพาะ	1. สตาร์ทอัพ, 2. เมนทอร์	1. ชุดโต๊ะแบบรวมกลุ่ม และเก้าอี้ แบบ เคลื่อนย้ายสะดวก
3. Course/Class	1. บรรยาย ให้ความรู้ 2. นั่งเรียน หรือฟัง	1. สตาร์ทอัพ, 2. เมนทอร์	1. เก้าอี้สำหรับนั่งฟัง 2. ชุดโต๊ะแบบรวมกลุ่ม
4. Workshop	1. ฝึกภาคปฏิบัติ เช่น ใช้โปรแกรม	1. สตาร์ทอัพ, 2. เมนทอร์	1. ชุดโต๊ะแบบรวมกลุ่ม และเก้าอี้ แบบ เคลื่อนย้ายสะดวก
5. Exhibition	1. จัดแสดงสินค้าและ บริการ	1. สตาร์ทอัพ 2. ลูกค้า 3. นักลงทุน 4. บริษัทคู่ค้า	1. จัดพื้นที่รูปแบบนำเสนอส่วนหนึ่ง และจัดพื้นที่เพื่อแสดงผลงานอีก ส่วนหนึ่ง 2. บอร์ดจัดแสดงสินค้าและบริการ
6. Business matching	1. จับคู่ทีมกับธุรกิจ อื่น ๆ เพื่อพูดคุย มุมมองที่ต่างกัน	1. สตาร์ทอัพ 2. นักลงทุน/บริษัท คู่ค้า	1. ชุดโต๊ะแบบรวมกลุ่ม และเก้าอี้ แบบ เคลื่อนย้ายสะดวก
7.Sharing session	แชร์ประสบการณ์ของ สตาร์ทอัพที่เติบโต	1.Startup Early stage 2. Startup Growth stage	1. ชุดโซฟา เก้าอี้ แบบเคลื่อนย้าย สะดวก และสร้างบรรยากาศสบายๆ ไม่เคร่งเครียด

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.3.3 แนวทางการปรับปรุงพื้นที่เพื่อรองรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

สำหรับโครงการที่มีพื้นที่จำกัด และมีพื้นที่เดิมอยู่แล้วแต่ต้องการปรับปรุงพื้นที่เพื่อรองรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น ผลวิจัยได้เป็นแนวทางการทางการปรับปรุงพื้นที่เพื่อรองรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ในกรณีการเตรียมพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพขั้นต่ำ ดังนี้

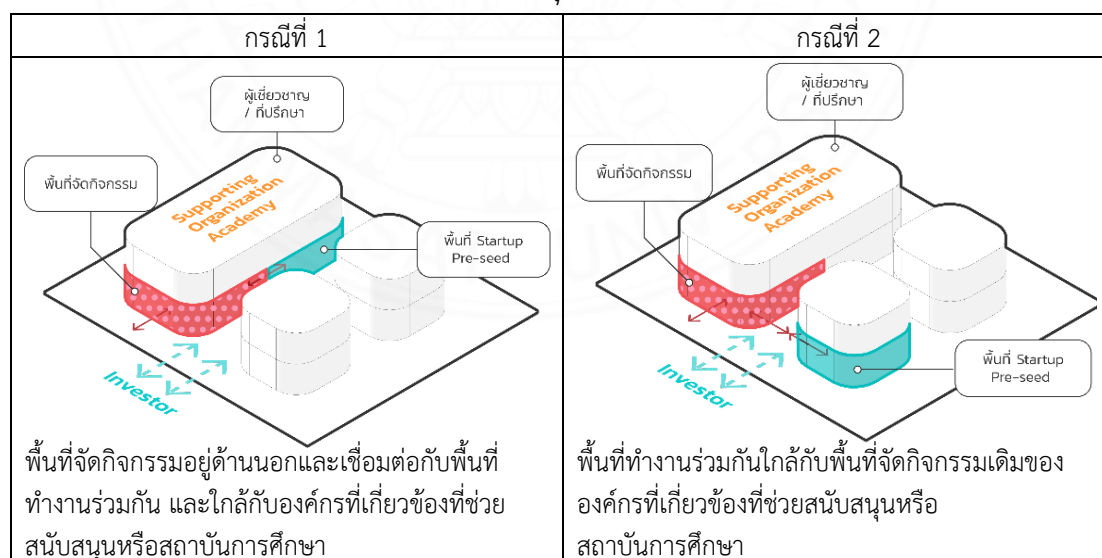
5.3.2.1 ตำแหน่งที่ตั้งและการเลือกพื้นที่

ปัจจัยการเลือกพื้นที่เพื่อที่จะเริ่มทำสตาร์ทอัพนั้น เป็นสถานที่ที่มีการสนับสนุนด้านพื้นที่และกิจกรรม มีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพ ซึ่งจากการวิเคราะห์ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบนิเวศของสตาร์ทอัพ (Startup Ecosystem) (วรพงษ์, 2561, น.14) คือ องค์กรที่เกี่ยวข้องที่ช่วยสนับสนุน (Supporting Organization) ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ (Government) สมาคมการค้า (Association) สถาบันการศึกษา (Academy) ดังนั้น จึงเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้กับองค์กรเหล่านี้ เพื่อให้สตาร์ทอัพสามารถเข้าถึงระบบนิเวศของสตาร์ทอัพ และได้ใช้พื้นที่โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือเสียน้อยกว่า

การปรับปรุงพื้นที่เพื่อรองรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ควรเป็นพื้นที่เปิดโล่งที่ไม่มีผนัง สามารถปรับเปลี่ยนตามรูปแบบการใช้งานได้ เพดานสูง 3-4 เมตร มีแสงธรรมชาติเข้าถึง และด้านนอกเห็นพื้นที่สีเขียว

ตารางที่ 5.12

ตำแหน่งที่ตั้งและการเลือกพื้นที่ในกรณีการปรับปรุงพื้นที่เพื่อรองรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.3.2.2 การเตรียมพื้นที่เพื่อรองรับต่อ 1 ทีม

จากหัวข้อที่ 4.6.3 พื้นที่ทำงานที่ควรจัดให้สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ขนาด 1 ทีม ใช้ที่นั่ง 3-5 ที่นั่ง ใช้พื้นที่ 6-10 ตร.ม. ต่อทีม มีการเตรียมพื้นที่ ดังนี้ ตารางที่ 5.13

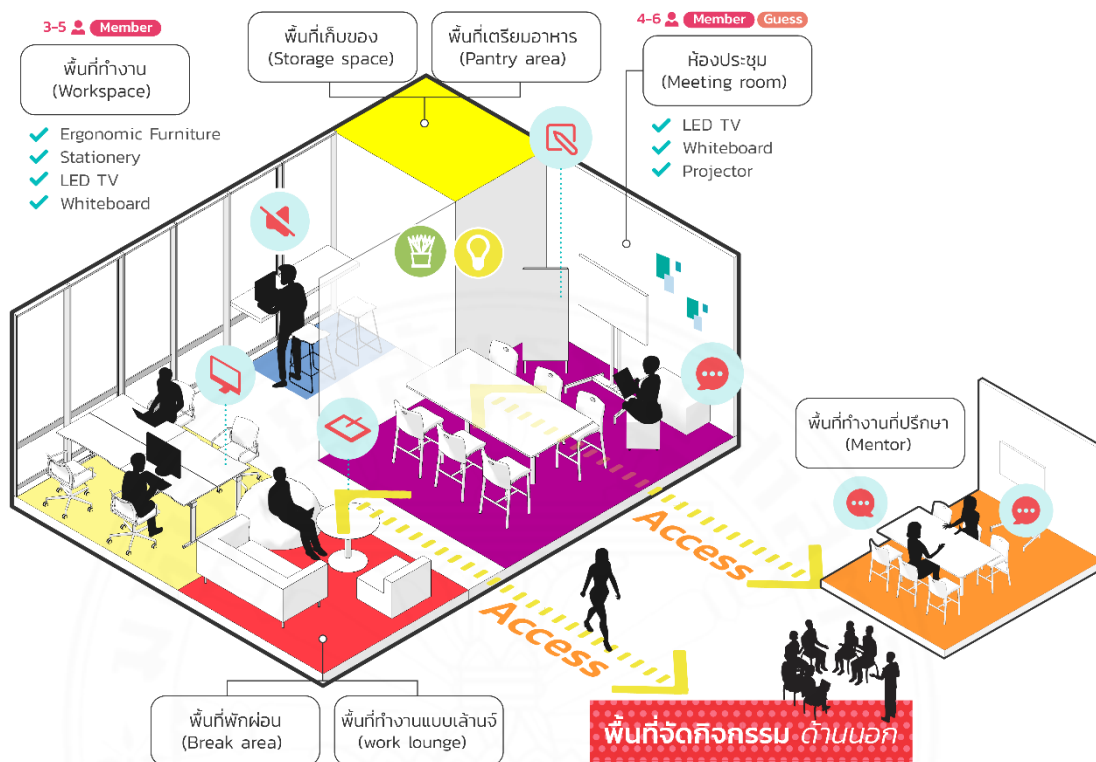
การเตรียมพื้นที่เพื่อรองรับต่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed 1 ทีม

พื้นที่	ขนาดพื้นที่	รูปแบบของพื้นที่
Work space	1. ห้องทำงานส่วนตัว (Private Office) – ห้องคุยโทรศัพท์ 1 ห้อง	ขนาด 1.50 – 3.00 ตร.ม. ต่อ 1 คน - ห้องคุยโทรศัพท์ - ที่นั่งและโต๊ะขนาดเล็ก
	2. โต๊ะบาร์เดี่ยว/เคาน์เตอร์เดี่ยว และเก้าอี้บาร์	ขนาด 1.50-2.00 ตร.ม. ต่อ 1 คน - โต๊ะบาร์เดี่ยว ขนาด 0.60x0.60 ม.
	3. พื้นที่ทำงานเป็นกลุ่มแบบเปิดโล่ง	โต๊ะทำงานเดี่ยว แบบรวมกลุ่ม เลื่อนได้ ขนาด 1.50-2.00 ตร.ม. / 1 คน - โต๊ะทำงานร่วมแบบยาว 1.20x2.00 ม.
	4. พื้นที่ทำงานแบบเล่นงาน (work lounge) - เป็นโซฟา โต๊ะ เก้าอี้	ขนาด 8-10 ตร.ม. รองรับ 2-3 คน *บางคนในทีม - ชุดโซฟา หลากรูปแบบ - เบาะรองนั่ง (Bean bag)
Common	5. พื้นที่พักผ่อน (break area)	ขนาด 8-10 ตร.ม. รองรับ 5-8 คน (1-3ทีม) - ชุดโซฟา หลากรูปแบบ - เบาะรองนั่ง (Bean bag)
Meeting space	6. ห้องประชุม (Meeting Room) + ห้องระดมความคิด	ขนาดเล็ก 15-20 ตร.ม. รองรับ ภายในทีม 3-5 คน - โต๊ะทำงานร่วมแบบยาว 1.20x2.00 ม. - โต๊ะวงกลม - โต๊ะบาร์เดี่ยว เน้นยืน/เดิน
Supporting space	7. พื้นที่เก็บของ (storage space) 8. พื้นที่เตรียมอาหาร (pantry pod) 9. พื้นที่ปิ้งและถ่ายเอกสาร	- พื้นที่เก็บของเป็นตู้ล็อกเกอร์ 0.9x0.45 ม. ใช้พื้นที่ 0.5 ตร.ม. - พื้นที่เตรียมอาหาร เป็นเคาน์เตอร์ ใช้พื้นที่ 2.00 ตร.ม. - พื้นที่ปิ้งและถ่ายเอกสาร เป็นโต๊ะ/ชั้นวาง ใช้พื้นที่ 2.00 ตร.ม. อำนวยความสะดวก เพราะ มีความต้องการพื้นที่เก็บของ

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

สรุปพื้นที่ใช้สอยสำหรับสำหรับสตาร์ทอัพ 1 ทีม คิดจากการใช้พื้นที่อย่างน้อยที่สุดและคิดรวมกับทางเดิน 30% ของพื้นที่ใช้สอย จะใช้พื้นที่ประมาณ 44.00 ตร.ม. ประกอบด้วย 1) พื้นที่ทำงานแบบเปิดโล่งใช้โต๊ะรวมกลุ่ม 8.00 ตร.ม. ซึ่งเป็นพื้นที่ส่งเสริมการร่วมมือกันภายในทีม 2) พื้นที่งานแบบส่วนตัวสำหรับการแบ่งทำงานในบางช่วง ใช้พื้นที่ 5.00 ตร.ม. 3) พื้นที่พักผ่อนกับพื้นที่ทำงานแบบเล่นงานสามารถใช้รวมกันได้ เพราะเป็นรูปแบบเก้าอี้โซฟาเหมือนกัน และต้องรองรับคนภายนอกพื้นที่เพื่อเป็นที่นั่งพูดคุย เช่น ที่ปรึกษา นักลงทุน ลูกค้า เป็นต้น ใช้พื้นที่ 8.00 ตร.ม. 4) ห้องประชุม เป็นพื้นที่ปิด เพื่อการประชุมโดยมีประสิทธิภาพ มีการจัดจ่อระหว่างทีม

และบุคคลภายนอกที่เข้ามาประชุม ใช้พื้นที่ 15.00 ตร.ม. และ 5) พื้นที่สนับสนุน เพื่ออำนวยความสะดวกเพิ่มเติม จะใช้พื้นที่รวม 4.50 ตร.ม.

ภาพที่ 5.22 การเตรียมพื้นที่เพื่อรองรับต่อ 1 ทีม. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.3.2.3 สภาพแวดล้อมที่และคุณลักษณะ

สภาพแวดล้อมที่ควรคำนึงเพิ่มเติมที่ได้อธิบายในหัวข้อที่ 5.3.2.5 คือ การสร้างโอกาสในการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ ปัจจัยสำคัญคือการเจอกันระหว่างสตาร์ทอัพ 1 ทีมนี้ กับคนภายนอก เช่น สตาร์ทอัพทีมอื่น ๆ นักลงทุน ที่ปรึกษา จึงควรมีการเข้าถึงที่ง่ายต่อการเจอกัน มีพื้นที่รองรับการเข้ามาของบุคคลภายนอก

5.3.2.4 ระบบนิเวศสตาร์ทอัพในพื้นที่

(1) จัดเตรียมพื้นที่สำหรับที่ปรึกษาด้านการทำสตาร์ทอัพในพื้นที่ กรณีอยู่ในพื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพด้วยกัน จะใช้พื้นที่ทำงานอยู่ประมาณ 10-12 ตร.ม สำหรับ 1-2 คน และกรณีห้องหรือสถาบันการศึกษาที่มีที่ปรึกษาด้านการทำธุรกิจสตาร์ทอัพอยู่แล้ว ควรจัดพื้นที่สำหรับสตาร์ทอัพระดับ pre-seed ใกล้กับพื้นที่ทำงานของที่ปรึกษา เพื่อการเข้าถึงที่สะดวกและรวดเร็ว และเพิ่มโอกาสการได้เรียนรู้จากผู้ที่มีประสบการณ์ด้านธุรกิจสตาร์ทอัพ

(2) พื้นที่ทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed สามารถเข้าถึงพื้นที่การจัดกิจกรรม เพื่อสามารถพบปะกับสตาร์ทอัพทีมอื่น ๆ และนักลงทุน ซึ่งได้อธิบายในหัวข้อ 5.3.2.7

5.3.4 ความแตกต่างพื้นที่สำหรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น (Early stage) กับสตาร์ทอัพระยะเติบโต (Growth stage)

จากการศึกษาในหัวข้อวิจัยนี้ สามารถเปรียบเทียบผลการวิจัยถึงความแตกต่างหรือเหมือนกันการใช้พื้นที่ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น (Early stage) กับระดับ Pre-series และ Series A, B, C หรือ ระยะเติบโต (Growth stage) เพื่อการพิจารณาในการจัดทำพื้นที่สนับสนุนสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระยะเริ่มต้น

ตารางที่ 5.14

ตารางแสดงความแตกต่างพื้นที่สำหรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed กับระดับ Series+

หัวข้อ		เหมือน	แตกต่าง	รูปแบบกายภาพ	
				สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (Early stage)	สตาร์ทอัพระดับ Series + (Growth stage)
ด้านลักษณะทางกายภาพ	1. รูปแบบพื้นที่ทำงาน		✓	ต้องการพื้นที่ทำงานที่มีความเป็นพื้นที่ทำงานร่วมกัน (Collaborative Workspace) แบบช่วยลดต้นทุนทางธุรกิจ	ต้องการพื้นที่ทำงานแบบ Private office
	2. ขนาดพื้นที่ทำงาน		✓	ขนาดพื้นที่ทำงานประมาณ 3-5 คน	ขนาดพื้นที่ทำงานประมาณ 10 คน ขึ้นไป
ด้านลักษณะทางกายภาพ	3. ตำแหน่งที่ตั้งพื้นที่		✓	อยู่ใกล้กับองค์กร สถาบันการศึกษา บริษัทคู่ค้า ต้องการความช่วยเหลือ ทั้งด้านความรู้ ด้านพื้นที่และโอกาสเติบโตในตลาด	หาเช่าออฟฟิศเอง ในทำเลที่ดี และสภาพลักษณะพื้นที่ทำงานที่สร้างความน่าเชื่อถือแก่นักลงทุน VC
	4. การใช้พื้นที่อื่นๆ เช่น พื้นที่ส่วนกลาง	✓		มีการใช้งานรูปแบบเดียวกัน	
	5. การขยายพื้นที่ทำงาน		✓	มีการปรับเปลี่ยนสมาชิก ตามภาระงานที่ต้องทำเพื่อแข่งขัน Pitching หรือเตรียมจะ Launch product	มีรายได้เข้ามา เริ่มจ้างทีมงานมากขึ้น ต้องการพื้นที่ทำงานเพิ่ม จึงเลือกออกไปหาพื้นที่ทำงานที่มีขนาดใหญ่กว่า และมีความเป็นส่วนตัวเพื่อการพูดคุยแคในทีมมากกว่า

ตารางที่ 5.14 (ต่อ)

แสดงความแตกต่างพื้นที่สำหรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed กับระดับ Series+

หัวข้อ		เหมือน	แตกต่าง	รูปแบบกายภาพ	
				สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (Early stage)	สตาร์ทอัพระดับ Series + (Growth stage)
ด้านสภาพแวดล้อมและคุณลักษณะ	1. ความคิดสร้างสรรค์	✓		มีความต้องการเหมือนกัน	
	2. สิ่งอำนวยความสะดวก	✓		1. มีการใช้เทคโนโลยีในการอำนวยความสะดวกเหมือนกัน 2. ใช้อุปกรณ์เช่น กระดาน จอทีวี ในการอำนวยความสะดวก	
	3. การออกแบบ แสง อุณหภูมิ	✓		มีความต้องการเหมือนกัน	
ด้านความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ	1. การต้องการความช่วยเหลือ		✓	1. ความช่วยเหลือจากที่ปรึกษาในพื้นที่ 2. ความช่วยเหลือจากสตาร์ทอัพทีมอื่น ๆ ในพื้นที่	1. ความเป็นส่วนตัวเฉพาะบริษัท ติดต่อเครือข่ายที่กว้างมากขึ้น
	2. ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสร้าง connection		✓	1. เน้นกิจกรรมจับคู่กันลง ทุน 2. การแข่งขันเพื่อระดมเงินทุน 3. การอบรมให้ความรู้การทำตลาด การสร้างกลยุทธ์	1. เน้นการเข้าร่วมโปรแกรมเร่งเติบโต 2. อบรมขยายตลาดไปต่างประเทศ

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

ความแตกต่างพื้นที่สำหรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือระดับเริ่มต้น (Early stage) กับระดับ Pre-series และ Series A, B, C หรือ ระยะเติบโต (Growth stage) อภิปรายเปรียบเทียบประเด็นความแตกต่างและความเหมือนกันในรูปแบบกายภาพและสภาพแวดล้อม ผลวิจัย คือ สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed มีข้อจำกัดเรื่องของเงินทุน และอยู่ในช่วงคิดค้นไอเดียธุรกิจ (Business ideas) จึงมีความต้องการทำงานร่วมกันกับกลุ่มเพื่อระดมความคิดและต้องการความช่วยเหลือจากสตาร์ทอัพทีมอื่น ๆ ที่มีประสบการณ์ และที่ปรึกษาในการดำเนินการ ซึ่งในทางปฏิบัติสอดคล้องกับทฤษฎีรูปแบบพื้นที่ทำงานร่วมกัน และพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพที่สตาร์ทอัพระดับนี้ต้องการเรียนรู้และสร้างเครือข่ายทางธุรกิจจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโครงการสนับสนุนพื้นที่จัดไว้ให้ ซึ่งมีความต่างจากสตาร์ทอัพระดับเติบโตแล้ว ที่เลือกมีพื้นที่ทำงานสำหรับบริษัทตัวเอง มีฐานลูกค้าและตลาดที่กว้างขึ้นทำให้มีรายได้เข้ามา จึงเลือกขยายพื้นที่ทำงานเพื่อการทำงานระบบบริษัท ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความจำเป็นต้องความช่วยเหลือจากที่ปรึกษาน้อยลง และเริ่มต้องการการเรียนรู้จากสตาร์ทอัพที่เริ่มขยายตลาดไปต่างประเทศ

5.4 แนวทางและข้อเสนอแก่ผู้เป็นองค์กรที่สนับสนุนและสถาบันการศึกษาสตาร์ทอัพที่ต้องการจัดหาพื้นที่รองรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น)

5.4.1 แนวทางด้านการจัดหาพื้นที่ด้านลักษณะกายภาพและสภาพแวดล้อม

แนวทางการด้านการจัดการขององค์กรสนับสนุน สถาบันการศึกษาและผู้ออกแบบและวิชาชีพสถาปนิก ในการทำพื้นที่ทำงานร่วมกันเพื่อรองรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเจอกันของสตาร์ทอัพต่างทีมและนักลงทุน เพื่อส่งเสริมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างปฏิสัมพันธ์ต่อเครือข่ายทางธุรกิจในพื้นที่

ตารางที่ 5.15

แนวทางการจัดหาพื้นที่ด้านลักษณะกายภาพและสภาพแวดล้อม

ผู้เกี่ยวข้อง	ด้านพื้นที่	ด้านการให้บริการ
องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน (Government, Association)	1. การจัดหาพื้นที่ 1.1 จัดพื้นที่เพื่อการพบปะกันของสตาร์ทอัพที่อยู่ในระดับเดียวกัน หน้าที่เดียวกัน หรือประเภทธุรกิจเดียวกันเพื่อช่วยเหลือและเข้าใจมากยิ่งขึ้น 1.2 สตาร์ทอัพมีความต้องการพื้นที่เก็บของ แต่พื้นที่เก็บของจะทำให้เสียพื้นที่การใช้ประโยชน์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่ ควรคำนึงปริมาณการใช้ประโยชน์หรือมีค่าบริการแยก	1. การดึงดูดสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เข้ามา 1.1 จัดการแข่งขัน หรือการเข้าร่วมโปรแกรมบ่มเพาะสตาร์ทอัพ เพื่อจัดหาพื้นที่สนับสนุนสตาร์ทอัพ เกิดเป็นระบบนิเวศสตาร์ทอัพในพื้นที่นี้ 1.2 มีการให้คำปรึกษาแก่ผู้ที่สนใจทำสตาร์ทอัพในพื้นที่ 2. การบริการส่งเสริมองค์ความรู้ 2.1 การมีบริการด้านโปรแกรมส่งเสริมความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ สตาร์ทอัพที่ประสบความสำเร็จแล้ว 2.2 มีโครงการบ่มเพาะ (Incubator) 3. มีการจัดกิจกรรมเพื่อดึงดูดคนจากภายนอกเข้ามาในพื้นที่ และเป็นการสร้างบรรยากาศความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ 4. จัดหาทีมให้สตาร์ทอัพในพื้นที่ ด้วยการคัดเลือกจากโปรแกรมบ่มเพาะ หรือรับสมัคร 5. สถาบันการศึกษาจัดหาทีมให้สตาร์ทอัพในพื้นที่ จัดหาเพื่อนร่วมทีมจากบุคลากรจากสถาบันการศึกษา เพื่อลดการจ้างให้สตาร์ทอัพในพื้นที่เบื้องต้น
สถาบันการศึกษา (Academy)	2. สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริม 2.1 การจัดหาอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง 2.2 สิ่งอำนวยความสะดวก 3. การเข้าถึง และการเลือกพื้นที่ 3.1 ใกล้เคียงที่จัดกิจกรรม เพื่อเข้าถึง แล้วบุคคลภายนอกเข้าถึงได้ และใกล้กับผู้เชี่ยวชาญ เชื่อมต่อกับพื้นที่ทดลอง	

ตารางที่ 5.15 (ต่อ)

แนวทางการจัดหาพื้นที่ด้านลักษณะกายภาพและสภาพแวดล้อม

ผู้เกี่ยวข้อง	ด้านพื้นที่	ด้านการให้บริการ
สถาปนิก และ วิชาชีพการ ออกแบบ	1. ออกแบบพื้นที่เน้นความคิด สร้างสรรค์ การสร้างปฏิสัมพันธ์กับ สตาร์ทอัพทีมอื่นที่ทำงานในพื้นที่เดียวกัน	สำรวจความต้องการของสมาชิกในโครงการ เพื่อดูความต้องการร่วมกันในแง่ของรูปแบบ กิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ในพื้นที่นี้ เพื่อการช่วยเหลือกันและกัน แล้วออกแบบ พื้นที่รองรับ

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.4.2 แนวทางด้านส่งเสริมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ

เพื่อการหาพื้นที่เพื่อรองรับการทำกิจกรรมภายในพื้นที่เป็นการส่งเสริมการสร้าง
ชุมชนสตาร์ทอัพในพื้นที่ระหว่างของสตาร์ทอัพต่างทีม สตาร์ทอัพระยะเติบโตแล้ว และนักลงทุน ซึ่ง
จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed การจัด
กิจกรรมในทุก ๆ เดือน และ ทุก ๆ ปี สามารถได้สร้างปฏิสัมพันธ์ภายในเครือข่ายทางธุรกิจสตาร์ทอัพ
รู้จักทีมอื่น มาจากการที่ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน รู้จักกันผ่านการ Workshop ร่วมกัน และได้แลกเปลี่ยน
ความคิดเห็น ประสบการณ์และปัญหาที่เจอในการทำสตาร์ทอัพ

ตารางที่ 5.16

แนวทางด้านส่งเสริมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ

ผู้เกี่ยวข้อง	ด้านพื้นที่	ด้านการให้บริการ
องค์กรหรือ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงาน ภาครัฐ และ สมาคมต่าง ๆ (Government, Association)	1. จัดพื้นที่เพื่อรองรับกิจกรรมทุก รูปแบบ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสตาร์ทอัพ ระดับ Pre-seed ให้พัฒนา 2. จัดพื้นที่ที่เป็นจุดเชื่อม-พบกั นระหว่างสตาร์ทอัพระยะเริ่มต้น (Early stage) กับสตาร์ทอัพระยะเติบโตแล้ว (Growth stage)	1. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมทุกรูปแบบที่ ช่วยสร้างโอกาสให้สตาร์ทอัพทุกระดับใน โครงการให้ได้รับไปพัฒนา 2. มีผู้จัดตารางงานกิจกรรมในพื้นที่เพื่อ ดึงดูดนักลงทุน และสตาร์ทอัพเข้ามาใน พื้นที่ และส่งเสริมความเป็นชุมชนสตาร์ท อัพให้มีชีวิตชีวา
สถาบันการศึกษา (Academy)	3. ส่งเสริมการมีพื้นที่สาธารณะในการ จัดแสดง (Exhibition) แสดงผลงาน สินค้าและบริการของ สตาร์ทอัพในโครงการเพื่อเพิ่มโอกาส ขยายตลาดกลุ่มเป้าหมาย เช่น พื้นที่ลาน โล่งสามารถปรับเปลี่ยนได้	3. ให้สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เข้ามา มีช่วยช่วยในการจัดกิจกรรมเพื่อดึงดูด สตาร์ทอัพจากที่อื่น นักลงทุน หรือผู้ที่ สนใจเข้ามาพื้นที่ เพื่อแลกเปลี่ยนกับการ ให้พื้นที่ทำงานฟรี
สถาปนิก และ วิชาชีพการ ออกแบบ	1. ออกแบบพื้นที่ที่สามารถปรับเปลี่ยนการใช้งานได้อย่างสะดวก ออกแบบพื้นที่ให้ ผู้ใช้งานมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น	

หมายเหตุ. โดย ผู้วิจัย, 2565.

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ข้อเสนอแนะการนำไปใช้ในงานวิจัย

(1) งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาค้นหาปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวกับพื้นที่ทำงานร่วมกัน และพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) ที่ส่งเสริมให้ไปสู่ระยะเติบโต ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed และพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ เป็นการสุ่มจากการสำรวจเบื้องต้นเพื่อหาแหล่งรวมตัวของสตาร์ทอัพระดับนี้ จึงไม่ได้กำหนดที่ตั้งของโครงการ แต่โดยภาพรวมจากการใช้เครื่องมือในการวิจัยอ้างอิงข้อมูลจากงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในส่วนของคุณลักษณะเฉพาะของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed นำมาซึ่งผลการวิจัยในทางเป็นกลาง สามารถปรับใช้ผลสรุปในงานวิจัยในการต่อยอดเชิงลึกหรือเพิ่มเติมได้

(2) การวิเคราะห์ข้อมูล งานวิจัยนี้มีขอบเขตการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในส่วนการสำรวจภาคสนาม ผู้วิจัยเห็นว่าในการปรับใช้ในงานวิจัยในครั้งต่อไปควรเก็บข้อมูลเป็นเชิงปริมาณเพิ่มเติมเพื่อการวิเคราะห์ผลทางสถิติที่ชัดเจน

(3) การศึกษาเฉพาะประเภทสตาร์ทอัพ เนื่องจากการวิจัยกระบวนการสตาร์ทอัพในภาพใหญ่ เพื่อนำมาซึ่งปัจจัยเชิงพื้นที่ รูปแบบทางภาพและสภาพแวดล้อมที่สตาร์ทอัพต้องการในเบื้องต้นและเป็นหลักสากล ดังนั้น หากมีการศึกษาเพิ่มเติม ควรศึกษาเจาะลึกถึงประเภทสตาร์ทอัพประเภทใดประเภทหนึ่ง เนื่องจากแต่ละประเภท จะมีการใช้กายภาพและสภาพแวดล้อมที่ต่างกันในบางประเด็นตามหัวข้อที่ 5.1.1.1

5.5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสตาร์ทอัพ

(1) งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาในมิติของกายภาพ สภาพแวดล้อม และการจัดกิจกรรมสำหรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ข้อค้นพบที่ได้เป็นเชิงกายภาพและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและความต้องการสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ไม่ได้ลงรายละเอียดครบทุกมิติของการจัดทำพื้นที่รองรับสตาร์ทอัพกลุ่มนี้ เช่น การศึกษาความเป็นไปได้ด้านการเงิน (Financial Feasibility) หากมีการนำไปใช้ ควรมีการศึกษาต่อในเรื่องนี้

(2) ควรมีการสำรวจความต้องการการใช้งานพื้นที่เพื่อรองรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed หรือกลุ่มคนรุ่นใหม่อย่าง Generation Y ที่ต้องการมีทีมมีธุรกิจเป็นของตัวเอง และ Generation Z ที่เพิ่งจบใหม่จากสถาบันการศึกษา มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดในการจัดทำส่งเสริมพื้นที่เพื่อสนับสนุนกลุ่มระยะเริ่มต้น เพื่อการช่วยเหลือด้านพื้นที่ทำงาน ด้านการจัดกิจกรรมด้านระบบนิเวศสตาร์ทอัพ ด้วยงบประมาณจากภาครัฐและเอกชน

(3) ควรมีการจัดหาพื้นที่เพิ่มเติมจากประเด็นเรื่อง การเริ่มเติบโตและขยายขนาด ทีมกับการส่งผลต่อพื้นที่ ในหัวข้อที่ 5.1.3 ในกรณีที่องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสตาร์ทอัพ มี

งบประมาณเพียงพอที่จะต่อยอดและขยายระบบนิเวศน์สตาร์ทอัพจากระดับสถาบันการศึกษา ไประดับองค์กรสนับสนุน ระดับย่านและระดับประเทศต่อไป

5.5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ออกแบบและวิชาชีพสถาปนิก

ผู้ออกแบบควรคำนึงพฤติกรรมการใช้งานพื้นที่เพิ่มเติมนอกขอบเขตที่ได้อธิบายในหัวข้อที่ 5.1 และ 5.2 เนื่องจากเป็นภาพใหญ่ของการศึกษาพฤติกรรมร่วมของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มหนึ่ง ซึ่งอาจจะมีประเด็นเรื่องของความแตกต่างด้านรูปแบบการทำงานที่เกี่ยวข้องกับประเภทเทคโนโลยีของสตาร์ทอัพกลุ่มนั้น ๆ รวมถึงบริบทพื้นที่ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและการทำงาน

5.6 ข้อจำกัดในงานวิจัย

5.6.1 งานวิจัยนี้ศึกษาในมิติของ ของกายภาพ สภาพแวดล้อม และการจัดกิจกรรมสำหรับสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ไม่ได้ลงรายละเอียดครบทุกมิติของการจัดทำพื้นที่รองรับสตาร์ทอัพกลุ่มนี้ เช่น การศึกษาความเป็นไปได้ด้านการเงิน (Financial Feasibility)

5.6.2 งานวิจัยฉบับนี้เริ่มวิจัยและดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 การใช้พื้นที่ของกลุ่มเป้าหมายมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่ไม่ปกตินี้ ทำให้ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้งานบางกิจกรรมและปริมาณการใช้งานที่ลดลงหรือเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ได้ปริมาณกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาไม่ตรงตามเป้าหมาย จึงอาจมีผลต่อการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

- ณฤทธิ วรพงษ์ดี. (2561). *SET Your Startup Business Guide รู้จักธุรกิจสตาร์ทอัพ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- ธนรรกรณ์ เศรษฐ์จินดา. (2562). *Startup Fundraising โลกการระดมทุนสตาร์ทอัพ* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- Brad Feld. (2555). *Startup Communities: Building an entrepreneurial ecosystem in your city*. London: Wiley.
- NIA, CMU. (ม.ป.ป.). *คู่มือการนำแผนการปฏิบัติการเชียงใหม่เมืองนวัตกรรมไปขับเคลื่อน*. เชียงใหม่: สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ.

บทความวารสาร

- ชนินทร เพ็ญสูตร. (2561). สตาร์ทอัพไทยแลนด์: กรณีศึกษาสตาร์ทอัพในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารพัฒนศาสตร์*. 1(1)
- Assenza, P. (2015). If you build it will they come? The influence of spatial configuration on social and cognitive functioning and knowledge spillover in entrepreneurial co-working and hacker spaces. *J. Manag. Policy Pract.* 2015(16), 15.
- Bounckena, R.B., Ratzmanna, M., Barwinskia, R., & Krausb, S. (2563). Coworking spaces: Empowerment for entrepreneurship and innovation in the digital and sharing economy. *Journal of Business Research*, 2020(114), 102–110. Retrieved from researchgate.net/publication/340127533
- Cheah, S., & Ho, Y.P. (2019). Coworking and Sustainable Business Model Innovation in Young Firms. *Sustainability*, 11(10). 2959. Retrieved from doi.org/10.3390/su11102959

- Firdaus S., Fuad, A.H. (2021). Coworking space: Second place, third place, or both?. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*, 2021(673), Retrieved from <https://doi.org/10.1088/1755-1315/673/1/012045>.
- Garrett, L. E., Spreitzer, G. M., & Bacevice, P. A. (2017). Co-constructing a sense of community at work: The emergence of community in coworking spaces. *Organization Studies*, 38(6), 821–842.
- Grazian, D. (2019). Thank God it's Monday: Manhattan coworking spaces in the new economy. *Theory and Society*, 2020(49), 991–1019. Retrieved from <https://doi.org/10.1007/s11186-019-09360-6>
- Kim, Y.J. (2008). A Design Strategy for Flexible Space. *Organism of Option*, 14.
- Makaklı, E. S., Yücesan, E., Ozar, B. (2019). Co-Working Space Concept in the Spatial and Urban Context: A Case Study of 'Kolektif House'. *Journal of Humanities and Social Sciences*. Retrieved from researchgate.net/publication/338235746
- Roche, M.P., Oetzel, A., & Catalini, C. (2020). Entrepreneurs (Co-) Working in Close Proximity: Impacts on Technology Adoption and Startup Performance Outcomes. *Harvard Business School Working Paper*. 2020(21), 24.
- STARTUP THAILAND. (2561). Local Startups: The Power Behind Thailand's Economic Growth. *STARTUP THAILAND AUG 2019*, 2019(23). Retrieved from Startupthailand.org

วิทยานิพนธ์

- ชลธิชา วัฒนชัยฤกษ์. (2562). พื้นที่ของกลุ่มคนดิจิทัลโนแมด ในมิติการอยู่อาศัย การทำงานและการพักผ่อนหย่อนใจ (LIVE WORK PLAY) กรณีศึกษาพื้นที่เมืองเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปทุมธานี). สืบค้นจาก <http://library.ap.tu.ac.th/dublin.php?&f=dublin&ID=13399133959>
- ชนพล วงษ์ประเสริฐ. (2557). ปัจจัยทางกายภาพที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในพื้นที่สำนักงาน: กรณีศึกษา อุตสาหกรรมสื่อสิ่งพิมพ์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปทุมธานี). สืบค้นจาก <http://library.ap.tu.ac.th/dublin.php?ID=13399130554>

- ณัฐวดี สรรพรประเสริฐ. (2563). *บทบาทของร้านกาแฟกับการพัฒนาธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้นในเมืองเชียงใหม่* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อินทร์ธำรี ฉัตรศิริพจน์. (2558). *กลยุทธ์ในการใช้สภาพแวดล้อมทางกายภาพเชิงสร้างสรรค์ของสำนักงานเพื่อองค์กรธุรกิจ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปทุมธานี). สืบค้นจาก <http://library.ap.tu.ac.th/dublin.php?ID=13399131358>

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2562). *ห้องเรียนผู้ประกอบการ: PRE-STARTUP*. สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2564, จาก set.or.th/set/enterprise/html.do?name=prestartup
- นครินทร์ วงกิจไพบูลย์. (2564). *คมสันต์ ลี Flash Express ยูนิคอร์นรายแรกของไทย ตอน 1 เด็กดอยไม่มีรองเท้าใส่ The Secret Sauce EP.389* [วิดีโอ]. กรุงเทพฯ: The Standard.
- นครินทร์ วงกิจไพบูลย์. (2564). *ญาติ Ajaib คนไทยเจ้าของยูนิคอร์น เร็วที่สุดในอาเซียน | The Secret Sauce EP.455* [วิดีโอ]. กรุงเทพฯ: The Standard.
- นครินทร์ วงกิจไพบูลย์. (2564). *ยุคทองสตาร์ทอัพไทยเกิดขึ้นแล้วจริงหรือ?* [วิดีโอ]. กรุงเทพฯ: The Standard.
- วุฒิชัย มลิณทจินดา. (2564). *BITKUB ประกาศชัยชนะ ฟาดรายได้กว่า 5,000 ล้านบาทใน 1 ปี!! | WOODY EXCLUSIVE* [วิดีโอ]. กรุงเทพฯ: WOODY WORLD.
- โอ ช็อง-ฮวาน (ผู้กำกับ). (2020). *Start-Up* [ภาพยนตร์]. โซล.
1871. (2021). *1871 supports early stage, growth stage and corporate innovators building extraordinary businesses from idea to Fortune 50*. Retrieved October 12, 2021, from <https://1871.com>
- Anna Thorsen. (2019). *Why Millennials Are Choosing Startups Over Corporations*. Retrieved October 1, 2021, from valuer.ai/blog/why-millennials-are-choosing-startups-over-corporations
- Archdaily. (2019). *Startup Hub in 22@/Elastiko*. Retrieved October 12, 2021, from archdaily.com/941788/startup-hub-in-22-at-elastiko?ad_medium=gallery
- Ben Casselman. (2021). *Startup boom in the pandemic is growing stronger*. Retrieved November 3, 2021, from New York Times: bostonglobe.com/2021/08/19/business/startup-boom-pandemic-is-growing-stronger/

- Bill Gross. (2015). *The single biggest reason why start-ups succeed*. Retrieved October 2, 2021, from www.ted.com/talks/bill_gross_the_single_biggest_reason_why_start_ups_succeed
- Brandinside. (2017). พาไปชม Station F ฮับสตาร์ทอัพที่ใหญ่ที่สุดในโลก ตั้งอยู่ปารีส ค่าเช่าตกเดือนนึงไม่ถึงหมื่น. สืบค้นเมื่อ 9 มีนาคม 2565, จาก brandinside.asia/station-f-largest-startup-hub/
- Cmustep. (2564). อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: STeP. สืบค้นเมื่อ 16 เมษายน 2565, จาก www.facebook.com/cmustep
- Creative Thailand. (2563). เจาะ 8 ความต้องการที่แท้จริงของชาว Millennial เพื่อธุรกิจที่เติบโตในปี 2021. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2564, จาก hr.tcdc.or.th/th/Articles/Detail/trend-2021-Millennial
- Forbes. (2014). *Study: Millennials Are The True Entrepreneur Generation*. Retrieved November 17, 2021, from forbes.com/sites/robashgar/2014/11/11/study-millennials-are-the-true-entrepreneur-generation/
- Forbes Thailand. (2017). FLEXIBLE WORKSPACE เทรนด์อาคารสำนักงานรูปแบบใหม่ที่น่าจับตามอง. สืบค้นเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2565, จาก forbesthailand.com/forbes-life/flexible-workspace-เทรนด์อาคารสำนักงาน
- I amsterdam. (2017). *A rough guide: how to connect to Amsterdam's startup community*. Retrieved October 29, 2021, from www.iamsterdam.com:
- Ian Hathaway Brad Feld. (2020). *The Startup Community Way: Evolving an Entrepreneurial Ecosystem*. Retrieved October 24, 2021, from United states: wiley.
- Jones Lang LaSalle. (2021). *What is Flex space?*. Retrieved March 23, 2022, from property.jll.co.id
- MAX ESTATES. (2020). *5 Workspace Hacks for Early-Stage Startups*. Retrieved April 15, 2022, from maxhouse: <https://maxhouse.in/blogs/5-work-space-hacks-for-early-stage-startups/>
- Meetup. (2019). *Boulder Open Coffee*. Retrieved October 25, 2021, from www.meetup.com/th-TH/Boulder-Open-Coffee/?_cookie-check=sYB6tRe2xxHf4lCo

- Nattapon J. (2565). *My Work 2022.04.27; True Digital Park*. สืบค้นเมื่อ 24 มีนาคม 2565, จาก www.instagram.com/p/Cc1qzsMhByM/
- NewCo Factory. (2015). *EnterpriseHelsinki; Startup development phases*. Retrieved October 2, 2021, from <https://dev.hel.fi/paatokset/media/att/9b/9b4873e5a0688bac5de7757071edc53d9785d54d.pdf>
- NIA. (2564). *STARTUP PULSE* จับชีพจร “สตาร์ทอัพไทย” และการเติบโตในยามวิกฤต. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2564, จาก <https://www.nia.or.th/StartupPulse>
- NIA. (2564). รายงานการพัฒนาระบบนิเวศวิสาหกิจเริ่มต้นประเทศไทย ประจำปี 2564 (*Thailand Startup Ecosystem Report 2021*). สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2564, จาก www.nia.or.th/frontend/article/skhonvse/editor/files/THAILAND-STARTUP-ECOSYSTEM-REPORT-2021.pdf
- ONGO. (2019). *Agilität für mehr Produktivität*. Retrieved June 10, 2022, from <https://www.ongo.eu/agiles-buero/>
- OSFREELANCE. (2563). *Online Station x True Digital Park จัดกิจกรรม Creator Day ได้ความรู้สู่ความเป็นมืออาชีพ*. สืบค้นเมื่อ 24 มีนาคม 2565, จาก <https://www.online-station.net/pc-console-game/320659/>
- Plook Blog. (2562). *แนะนำ True Digital Park ที่ทำงานยุคใหม่สำหรับ Startup*. สืบค้นเมื่อ 24 มีนาคม 2565, จาก www.trueplookpanya.com/blog/content/74595
- Roche, M. (2564). *Maria Roche (HBS): Entrepreneurs (Co-)Working in Close Proximity: Impacts on Technology Adoption and Startup Performance Outcomes (Harvard Business School)* [วิดีโอ]. MA: IIPP lab.
- RYT. (2564). *สรุปเทรนด์พฤติกรรมผู้บริโภค Gen Y และ Gen Z ที่แบรนด์ต้องรู้*. สืบค้นเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2564, จาก www.ryt9.com/prg/3276232
- SOMAcenral. (2019). *THE BENEFITS OF COWORKING SPACES FOR ENTREPRENEURS AND STARTUPS*. Retrieved October 24, 2021, from somacentral.com/benefits-of-coworking-spaces-for-entrepreneurs-and-startups/
- StartUpNV. (n.d.). *GrowNV Incubator Program*. Retrieved October 2, 2021, from <https://startupnv.org/incubator/>
- Singhal, S. (2019). *Station F – World's Biggest Startup Campus in Paris, France by Wilmotte & Associés*. Retrieved March 2, 2022, from

- 10.aecafe.com/blogs/arch-showcase/2019/06/02/station-f-worlds-biggest-startup-campus-in-paris-france-by-wilmotte-associes/
TDPK. (2564). *True Digital Park*. สืบค้นเมื่อ 24 มีนาคม 2565, จาก www.blockdit.com/posts/6054180a4909280144aeb482
- Techsauce. (2564). *กระทรวงอว. เผยไทยติดอันดับ 50 ประเทศที่มีระบบนิเวศสตาร์ทอัพที่ดีที่สุดในโลก จัดอันดับโดย StartupBlink*. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2565, จาก techsauce.co/news/global-startup-ecosystem-index-thailand
- Techsauce. (2564). *สรุปภาพรวมการลงทุนใน Startup ไทย (เดือนมกราคม -ตุลาคม 2563)*. สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2564, จาก techsauce.co/tech-and-biz/thailand-startup-ecosystem-summary-january-to-october-2020
- Techstartups. (2020). *How to Break into A Startup Community And Build Your Network*. Retrieved September 29, 2021, from techstartups.com/2020/07/23/break-startup-community-build-network/
- TK park. (24 มกราคม 2559). *TK park พื้นที่แห่งการเรียนรู้ของคุณ เส้นทาง Startup เริ่มต้นไกลให้ถึงฝัน*. สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2564, จาก tkpark.or.th/tha/tk_news_detail/274/
- True Digital Park. (2563). *พื้นที่จัดอีเว้นท์*. สืบค้นเมื่อ 24 มีนาคม 2565, จาก www.truedigitalpark.com/spaces/event-space
- Wework. (2564). *Six companies using WeWork for a custom space*. Retrieved October 12, 2021, from <https://www.wework.com/ideas/workspace-solutions/case-studies/six-companies-using-wework-for-a-custom-space>
- WIKI-M. (2562). *ภาพบรรยากาศงาน Startup Thailand 2019 @True Digital Park*. สืบค้นเมื่อ 24 มีนาคม 2565, จาก wiki-m.com/startup-thailand-2019/

สัมภาษณ์

- เกียรติชัย แซ่เจีย. ฝ่ายพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรมเริ่มต้น. อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (9 พฤศจิกายน 2564). สัมภาษณ์
- เกียรติชัย แซ่เจีย และปานฉัตร วงศ์ไชยยา. ฝ่ายพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรมเริ่มต้น. อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (16 พฤศจิกายน 2564). สัมภาษณ์
- ชนิกานต์ ราชวานิช. Workspace Solutions Manager. ทรู ดิจิทัล พาร์ค. (17 มีนาคม 2565). สัมภาษณ์

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะการทำงาน

เรื่อง ปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น)

สำหรับ สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (0-5ปี)

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาสถาปัตยกรรม (กลุ่มวิชาการบริหารจัดการงานสถาปัตยกรรม) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับและจะถูกนำเสนอในภาพรวมเพื่อประโยชน์เชิงวิชาการ ผู้วิจัยหวังอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยดีและขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 : ศึกษาพฤติกรรมการใช้งานพื้นที่ การทำงานและกิจกรรม ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในพื้นที่ ที่สัมพันธ์กับ ปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ทำงานร่วมกัน และพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ

ทั้งนี้เพื่อสรุปลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมกับการส่งเสริมการทำงานของสตาร์ทอัพระดับ pre-seed จึงได้มีการศึกษาความคิดเห็นจากมุมมองของสตาร์ทอัพระดับ pre-seed เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการใช้พื้นที่ ในประเด็นดังนี้

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลเบื้องต้น

ส่วนที่ 2 : การทำงานของสตาร์ทอัพ Pre-seed

ส่วนที่ 3 : เกิดไอเดียความคิดสร้างสรรค์

ส่วนที่ 4 : การพยายามหาโอกาส

ส่วนที่ 5 : การบริหารทุน

ประเด็น	คำถาม
ส่วนที่ 1 : ข้อมูลเบื้องต้น	
ข้อมูล	- ชื่อทีมสตาร์ทอัพ - ชื่อและอายุผู้สัมภาษณ์ - หน้าที่ในทีม - ประเภทของเทคโนโลยี - จำนวนทีมผู้ร่วมทำงาน
กระบวนการ	- มีโอกาสดำเนินการ Pitching หรือไม่, สถานที่ที่ไปทำกิจกรรมนี้ขั้นที่ใด - มีโอกาสดำเนินการ Product Launch หรือไม่, สถานที่ที่ไปทำการจัดแสดง/นำเสนอ Product
สถานที่ทำงาน	- ตอนนี้ทำงานร่วมกับคนในทีมหรือไม่ - ถ้าร่วม - ทำงานด้วยกันบ่อยหรือไม่ - แล้วเลือกพื้นที่ด้วยกันหรือไม่ - ปัจจัยการเลือกพื้นที่ ลักษณะพื้นที่เลือก เลือกเพราะอะไร (3 อันดับ)
ส่วนที่ 2 : การทำงานของสตาร์ทอัพ Pre-seed	
การทำงานสตาร์ทอัพ	- รูปแบบการทำงานเป็นอย่างไร ใช้สถานที่อะไรบ้าง ex.ทำงานทั้งวัน มีนัดหมาย (พักจากการทำงาน เดินไปที่ไหน ทำอะไรบ้าง) - สถานการณ์เพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานบ้างหรือไม่
การทำงานเป็นทีม	- อยู่ด้วยกันตลอดเวลาไปกับทีมหรือไม่ ในตอนไหนบ้าง - การทำงานเป็นทีม (กี่คน) เจอปัญหาหรือความต้องการในเรื่องพื้นที่ทำงานอย่างไรบ้าง - พื้นที่แบบไหนในที่ทำงานเรามีความรู้สึกว่ามีความร่วมมือระหว่างสมาชิกอย่างเต็มที่
ส่วนที่ 3 : การเกิดและกระตุ้น ไอเดียความคิดสร้างสรรค์	
	- อะไรที่เป็นตัวกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ในการจะคิดค้น Product ทั้งในเวลาทำงานและเวลาอื่นๆ (ในเชิงสถานที่) เช่น เป็นการออกแบบภายใน เดินออกไปนั่งข้างนอก การได้พูดคุย หรือการได้อยู่เงียบๆ - สภาพแวดล้อมในที่ทำงานแบบไหนที่สร้างแรงจูงใจในการทำงาน เพิ่มประสิทธิภาพ เช่น บรรยากาศการทำงาน การมีคนหลายบริษัทอยู่ในพื้นที่นี้ด้วย หรือไม่ - พื้นที่ส่วนกลางที่ต้องการ เช่น พื้นที่นั่งนอน การพักผ่อน มันสามารถทำให้คุณได้พูดคุยกับคนอื่นได้จริงอย่างสบายๆ แล้วมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันจริงหรือไม่ อย่างไร - มีความต้องการอะไรเพิ่มเติมในสถานที่ทำงานประจำของคุณเพื่อทำให้ในการทำงานที่ดี
ส่วนที่ 4 : การพยายามหาโอกาส	
ในพื้นที่ทำงาน	- ทีมของคุณมีการพูดคุยเรื่องการหาสตาร์ทอัพกับทีมอื่นๆใน co-working ที่อยู่ใกล้เคียงกันบ้างหรือไม่ - แล้วผลที่ได้เป็นอย่างไร (ถ้าไม่ เพราะอะไร) - คุณได้รับความช่วยเหลือจากทีมรอบข้าง หรือ connection ที่เรารู้จักในที่ทำงานบ้างหรือไม่ เพราะอะไร
ในพื้นที่อื่นๆ	- การเข้าร่วมกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการทำสตาร์ทอัพของเรา อะไรมีผลต่อการพัฒนาสินค้า - การหาแหล่งทุนเพื่อจะเสนอไอเดียของเรา เกิดขึ้นที่ไหน - เจอกับลูกค้าที่ไหน
ส่วนที่ 5 : การบริหารทุน	
การลดค่าใช้จ่าย	- การใช้พื้นที่ทำงานร่วมกัน ช่วยในเรื่องการลดค่าใช้จ่ายอย่างไรบ้าง ex. ไปพัฒนา Product - ผลประโยชน์จากการได้ทำงานที่พื้นที่ที่มีการเช่าค่าใช้จ่าย แร่ค่าเดินทาง แร่พื้นที่ กับคนในทีมและทีมอื่นๆ มีอะไรบ้าง

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้พื้นที่
เรื่อง ปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น)
สำหรับ สตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (0-5ปี)

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาสถาปัตยกรรม (กลุ่มวิชาการบริหารจัดการงานสถาปัตยกรรม) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น) ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับและจะถูกนำเสนอในภาพรวมเพื่อประโยชน์เชิงวิชาการ ผู้วิจัยหวังอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยดีและขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 : วิเคราะห์ปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ทำงานร่วมกันและพื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในพื้นที่กรณีศึกษา

ทั้งนี้เพื่อสรุปลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมกับการส่งเสริมการทำงานของสตาร์ทอัพระดับ pre-seed จึงได้มีการศึกษาความคิดเห็นจากมุมมองของสตาร์ทอัพระดับ pre-seed เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการใช้พื้นที่ ในประเด็นดังนี้

ส่วนที่ 1 : ลักษณะทางกายภาพของกรณีศึกษา

ส่วนที่ 2 : สภาพแวดล้อมและคุณลักษณะพื้นที่ของกรณีศึกษา

ส่วนที่ 3 : ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ

ประเด็น	คำถาม
ส่วนที่ 1 : ลักษณะทางกายภาพของกรณีศึกษา	
	1. ตอนนี้ทำงานร่วมกับคนในทีมหรือไม่ ถ้าร่วม - ทำงานด้วยกันบ่อยแค่ไหน - แล้วเลือกพื้นที่ด้วยกันหรือไม่
	2. ปัจจัยการเลือกพื้นที่ ลักษณะพื้นที่เลือก เลือกเพราะอะไร (3 อันดับ)
พื้นที่ทำงาน (workspace)	1. ปกติเวลาทำงานร่วมกับทีมตัวเองจะเลือกพื้นที่ทำงานแบบใดที่รู้สึกทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันมากที่สุด - มากสุด เพราะอะไร - น้อยสุด เพราะอะไร 2. คิดว่าเวลาทำงานในพื้นที่แบบใดที่มีความรู้สึกร่วมมือระหว่างสมาชิกอย่างเต็มที่
พื้นที่ส่วนกลาง (common space)	1. การมีพื้นที่ส่วนกลางในที่ทำงาน เช่น ลานนั่งเล่น-พักผ่อน ร้านอาหาร มีโอกาสได้... 1.1 พูดคุยกับสตาร์ทอัพคนอื่นๆ หรือคนที่รู้จักในนั้น สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ 1.2 นั่งคิดอะไรเรื่อยเปื่อยจนได้ไอเดีย คิดงานออก มากน้อยขนาดใด

	2. คิดว่าส่วนตัวต้องการพื้นที่แบบไหนเพื่อส่งเสริมหรือผ่อนคลายในการทำงาน (เช่น ห้องนั่ง ห้องเต้น ห้องเสียงดัง ห้องร้องเพลง ห้องดูหนัง เป็นต้น) 2.1 เป็นไปได้ อยากให้มีสถานที่/พื้นที่แบบไหนในพื้นที่ทำงานหรือรอบๆ เพื่อความบันเทิง ผ่อนคลายของเรา เพราะอะไร
พื้นที่ประชุม (Meeting space)	1. เวลาที่มีการประชุมกับลูกค้าในที่ทำงานจะไปพบกันที่ใด เพราะอะไร 2. ใช้ห้องประชุมเมื่อทำงานรูปแบบใด ใช้บ่อยน้อยหรือมากเท่าไร 3. ห้องระดมความคิดช่วยในการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์หรือไม่ อย่างไร 4. ถ้ามีการนัดเจอพูดคุยระยะสั้นๆ ไปนัดเจอที่จุดนัดที่ใด
พื้นที่สนับสนุนอื่นๆ (Supporting space)	1. เคยเกิดการพูดคุย หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านพื้นที่เหล่านี้บ้างหรือไม่ เพราะอะไร เช่น พื้นที่เก็บของ / Print เอกสาร / ห้องครัว / สิบบุหรื 2. ต้องการพื้นที่สนับสนุนเพิ่มเติม เพื่อทดลองสินค้าหรือไม่ / มีการทำ mock up ที่ต้องการพื้นที่หรือไม่
ลำดับปัจจัยที่ส่งเสริมการทำงานสตาร์ทอัพในการใช้พื้นที่ต่างๆ ที่คิดว่าส่งผลต่อการทำงานมากที่สุด (3อันดับ)	

ส่วนที่ 2 : สภาพแวดล้อมและคุณลักษณะพื้นที่ของกรณีศึกษา	
ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	1. คุณคิดว่าการออกแบบภายในที่เข้ากับลักษณะการทำงานของสตาร์ทอัพเอง เช่น การใช้วัสดุ สี สัน ส่งผลต่อบรรยากาศการทำงานอย่างไร 2. พื้นที่ส่วนกลางในพื้นที่ทำงานของคุณ เช่น พื้นที่พักผ่อน ห้องเล่นเกม จัดกิจกรรมพวกนี้ช่วยในการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์อย่างไร
ความยืดหยุ่น (Flexible)	1. การเลือกเวลาที่ตามใจเรา ยืดหยุ่นได้ ช่วยให้การงานมีประสิทธิภาพอย่างไร (หรือถ้าไม่ยืดหยุ่น เพราะอะไร)
บรรยากาศเชิงบวกในการทำงาน	1. บรรยากาศภายในพื้นที่ทำงานที่อยู่ท่ามกลางทีมอื่นๆ คนเก่งๆ คิดว่ามันมีผลกับการทำงานอย่างไรบ้าง 2. บรรยากาศที่ผ่อนคลาย ได้เข้าสังคม ได้จากการใช้พื้นที่ เกิดขึ้นที่ส่วนใดของพื้นที่ทำงาน
สิ่งอำนวยความสะดวก	1. การเลือกที่นั่งทำงาน รูปแบบโต๊ะ เฟอร์นิเจอร์ในการนั่งทำงาน คำนึงจากอะไร 2. สิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้างที่ต้องการให้มีเพิ่มเติมในพื้นที่ทำงานของทีมคุณ เพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ 3. สิ่งอำนวยความสะดวก ในพื้นที่ที่ใช้บ่อย
โอกาสสร้างเครือข่าย (Networking Opportunities)	1. พื้นที่แบบไหนหรือห้องแบบใดที่คุณรู้สึกสบายใจพอที่จะได้พบกับพื้นที่ - ถ้าใช้พื้นที่ที่เปิดให้พูดคุยกันในรูปแบบต่างๆ กับทีมอื่น ๆ / มีความรู้สึกร่วมมือระหว่างสมาชิกทีมสตาร์ทอัพทีมอื่นอย่างเต็มที่ 2. คุณเคยมีโอกาสดิไอเดียหรือคำแนะนำในการคิด product จากสตาร์ทอัพทีมๆ ที่อยู่ใกล้ๆ กันบ้างหรือไม่ (ตอบ ใช่ และเป็นอย่างไร / ไม่ใช่ เพราะอะไร)
ลำดับปัจจัยที่ส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงานมากที่สุด (3อันดับ)	

ส่วนที่ 3 : ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ (พื้นที่จัดกิจกรรม)	
การเข้าถึงสตาร์ทอัพ	1. ในพื้นที่ทำงานมีสตาร์ทอัพทีมอื่นๆ ที่ทำงานอยู่ในระยะใกล้เคียงและเข้าถึงพื้นที่จัดกิจกรรมหรือไม่ (ตอบ ใช่ และเป็นอย่างไร / ไม่ใช่ เพราะอะไร) 2. คุณคิดว่าได้ที่คุณอยู่ในพื้นที่ที่มีบริษัท ทีมอื่นๆ อยู่รอบๆ ทำให้ได้รับการช่วยเหลือ และได้แชร์ไอเดียกัน อย่งไรบ้าง

การเข้าถึง ศูนย์ ปรึกษาอื่นๆ	1.การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานในระบบนิเวศสตาร์ทอัพจากพื้นที่ทำงานของทีมเพื่อสนับสนุนการทำงาน คิด Product ของคุณมีความสะดวกหรือเข้าถึงกันยากหรือไม่ อย่างไร 2.คิดว่าในพื้นที่ทำงาน มีความจำเป็นต้องมีศูนย์เหล่านี้หรือไม่ เพราะอะไร 3. คุณคิดว่าการที่คุณอยู่ในพื้นที่มีที่ปรึกษา ทำให้ได้รับการช่วยเหลือ อย่างไรบ้าง
พื้นที่จัดกิจกรรม (Event space)	1. เคยเข้าร่วมกิจกรรมจากทางองค์กรที่สนับสนุนหรือไม่ ถ้าเคย - เข้าร่วมบ่อยแค่ไหน - ได้อะไรจากการเข้าร่วมหรือไม่ อะไรบ้าง ถ้าไม่ - ทำไมถึงไม่เข้าร่วม 2. ปัจจัยการเลือกไปเข้าโครงการกิจกรรมนั้นๆ - ลักษณะกิจกรรม เลือกเพราะอะไร 3.การที่สตาร์ทอัพแต่ละทีมมีบรรยากาศที่สร้างความสัมพันธ์กันจากการจัดกิจกรรม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หรือไม่อย่างไร 4. กิจกรรมอะไร/ประเภทใด ที่คุณเข้าร่วมแล้วรู้สึกเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสินค้าได้มากที่สุด 5. การมีลานกิจกรรม เพื่อทำกิจกรรมนั้นๆ อยู่ในพื้นที่ทำงาน/ใกล้พื้นที่ทำงาน ช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสตาร์ทอัพด้วยกัน และคนอื่นๆ (ตอบ ใช่ และเป็นอย่างไร /ไม่ใช่ เพราะอะไร)
พื้นที่นัดพบ พูดคุย (Meeting space)	1. เมื่อมีการนัดเจอนักลงทุน พาร์เนอร์ หรือลูกค้า ทีมของคุณจะนัดเจอกันที่ใดที่สะดวกและ เจอกันง่ายที่สุด 2. (ถ้ามี) สำหรับคุณแล้ว การมีสถานที่ที่มีการพบกัน/พูดคุย รอบๆหรือใกล้เคียง พื้นที่ ทำงาน ระหว่างสตาร์ทอัพด้วยกัน หรือกับ Connection หรือกับนักลงทุนแบบเจอนานักัน รู้สึกว่าได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นมากกว่า อย่างไร
ลำดับปัจจัยที่ส่งเสริมความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพมากที่สุด (3อันดับ)	

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้พื้นที่

เรื่อง ปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed สู่ระยะเติบโต
สำหรับ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
สถาปัตยกรรม (กลุ่มวิชาการบริหารจัดการงานสถาปัตยกรรม) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผัง
เมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-
seed (ระยะเริ่มต้น) ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับและจะถูกนำเสนอในภาพรวมเพื่อ
ประโยชน์เชิงวิชาการ ผู้วิจัยหวังอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยดีและขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 : วิเคราะห์ปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ทำงานร่วมกันและ
พื้นที่ชุมชนสตาร์ทอัพ ของสตาร์ทอัพระดับ Pre-Seed ในพื้นที่กรณีศึกษา

ทั้งนี้เพื่อสรุปลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมกับการส่งเสริมการทำงานของสตาร์ทอัพ
ระดับ pre-seed จึงได้มีการศึกษาความคิดเห็นจากมุมมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ
พื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการใช้พื้นที่ ในประเด็นดังนี้

- ส่วนที่ 1 : ลักษณะทางกายภาพของกรณีศึกษา
- ส่วนที่ 2 : สภาพแวดล้อมและคุณลักษณะพื้นที่ของกรณีศึกษา
- ส่วนที่ 3 : ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ
- ส่วนที่ 4 : รูปแบบการให้บริการและการดำเนินการ
- ส่วนที่ 5 : แผนการอนาคตและข้อเสนอแนะ

ประเด็น	คำถาม
ข้อมูลเบื้องต้น ○ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ○ หน้าที่	○ ก่อตั้งมาแล้วกี่ปี ○ จุดประสงค์ของโครงการ
ส่วนที่ 1 : ลักษณะทางกายภาพของกรณีศึกษา	
พื้นที่ทำงาน	1. หลักการจัดพื้นที่ทำงานเพื่อสตาร์ทอัพนั้น คำนึงถึงอะไรบ้าง - การจัดวางผังและพื้นที่ (Space Planning) - การแบ่งขอบเขตพื้นที่ (Zoning) 2. พื้นที่แบบใดที่ได้มีการใช้สอยพื้นที่ (Function) โดยสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed มากที่สุด
พื้นที่ส่วนกลาง	1. พื้นที่ส่วนกลางเหล่านี้ถูกใช้งานโดยลักษณะใดจากสตาร์ทอัพ - รูปแบบการทำงานที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้นๆ - พื้นที่ส่วนกลางแบบใด มีการใช้งานมากที่สุด
พื้นที่ประชุม	การจัดห้องประชุมสำหรับสตาร์ทอัพ มีการจัดอย่างไร มีการรองรับอย่างไร / รูปแบบการให้บริการ
พื้นที่สนับสนุนอื่นๆ	จากการบริหารจัดการสถานที่นั้นมา ความต้องการของลูกค้า มีพื้นที่แบบไหนที่ลูกค้าต้องการ หรือถามถึงบ่อยที่สุด เช่น พื้นที่สูบบุหรี่ ห้องงีบ
ส่วนที่ 2 : สภาพแวดล้อมและคุณลักษณะพื้นที่ของกรณีศึกษา	
ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	หลักการออกแบบภายในคำนึงถึงอะไรบ้าง – วัฒนธรรมการใช้งานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed มีผลต่อการออกแบบอย่างไรบ้าง
บรรยากาศเชิงบวก	มีการคำนึงถึงสุขภาวะของผู้ใช้งานในการใช้พื้นที่แต่ละครั้งหรือไม่ อย่างไร
สิ่งอำนวยความสะดวก	สิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญต่อการทำงานสตาร์ทอัพ ที่ควรมี / ที่มีความต้องการเพิ่ม
โอกาสสร้างเครือข่าย	ได้มีการคำนึงการจัดการพื้นที่ส่วนกลางเพื่อสร้างให้เป็นพื้นที่ที่ สตาร์ทอัพรู้สึกสบายใจพอที่จะได้พบกับพื้นที่ – ถ้าใช้พื้นที่ที่เปิดให้พูดคุยกันในรูปแบบต่าง ๆ กับทีมอื่น ๆ มากขึ้น
ส่วนที่ 3 : ความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ – การจัดกิจกรรมดึงดูด	
รูปแบบกิจกรรม ละการส่งเสริมความเป็นชุมชนสตาร์ทอัพ	1. มีการจัดกิจกรรมหรือรูปแบบกิจกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed นี้บ้างหรือไม่ - ความถี่เท่าไร - แล้วผลตอบรับเป็นอย่างไร - พื้นที่ที่จัด 2. มีการจัดกิจกรรม เพื่อดึงดูดให้สตาร์ทอัพมีปฏิสัมพันธ์กันหรือไม่ - Event แบบไหนที่สามารถดึงดูดคนเข้ามาได้เยอะที่สุด และผลตอบรับหลังจากมีการจัดกิจกรรมทั้งสตาร์ทอัพ 3. ในมุมมองของผู้ประกอบการ การจัดกิจกรรมในพื้นที่ทำงานร่วมกันเป็นประจำ ช่วยสร้างบรรยากาศของสตาร์ทอัพให้มีชีวิตชีวา ส่งผลต่อภาพรวมโครงการหรือไม่ 4. มีแผนในอนาคตเรื่องการก่อตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาเพื่อสตาร์ทอัพใหม่ๆ หรือว่ามีการทำงานร่วมกันระหว่างพื้นที่ทำงานกับศูนย์หรือไม่อย่างไร

	5. การจัดพื้นที่ Pitching ลักษณะพื้นที่ 5.1 จะหานักลงทุนจากไหนมีหน่วยงานใดบ้างมา -- ประสานงานกับหน่วยงานไหน? เข้ามาช่วยส่งเสริมกิจกรรม นักลงทุน 5.3 แต่ละเดือน แต่ละปีที่จะ provide ให้สตาร์ทอัพ คำนวณควรจัดปริมาณเท่าไรต่อเดือน เพื่อให้ตอบสนองต่อปริมาณสตาร์ทอัพต่อพื้นที่ของเรา
ส่วนที่ 4 : รูปแบบการให้บริการ และการดำเนินการ	
1. รูปแบบการให้บริการ - มีสิทธิประโยชน์เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed ทำงาน และการใช้พื้นที่ Zoning อย่างไรบ้าง 2. การให้บริการเวลาเปิด-ปิด ที่จำกัดส่งผลดีหรือไม่อย่างไรกับการจัดการพื้นที่ เนื่องจากอาจจะมีปัญหาเรื่องของสตาร์ทอัพบางคนต้องการเวลาที่ flexible จะมีการปรับเปลี่ยนไปตามความต้องการของสตาร์ทอัพอย่างไร 3. การพิจารณาการจัดโปรแกรม กิจกรรม Workshop เพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed และการกระตุ้นชุมชนสตาร์ทอัพ 4. แนวคิดเรื่องของสตาร์ทอัพที่ยังไม่มีเงินทุน กับการ support พื้นที่ทำงานเพื่อกลุ่มนี้ -- เป็นพื้นที่ ครัว บว จจร กระบวนการสตาร์ทอัพ จนเริ่มตั้งตัวได้	
ส่วนที่ 5 : แผนการอนาคตและข้อเสนอแนะ	
1. แผนอนาคต มุมมอง การพัฒนาพื้นที่เพื่อการทำงานของสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed Ex. แนวทาง Virtual Office ออฟฟิศเสมือนเพื่อสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (แผนในอนาคต) 2. ข้อเสนอแนะในการทำพื้นที่เพื่อสตาร์ทอัพระดับ pre-seed ที่จะช่วยส่งเสริมไปสู่ระยะเติบโต - ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีพื้นที่เพื่อสนับสนุนสตาร์ทอัพระดับ pre-seed แบบครบวงจร	

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	ภทรมน ปานอ่อน
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2562: วิทยาศาสตรบัณฑิต (สถาปัตยกรรม) เกียรตินิยมอันดับ 2 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ทุนการศึกษา (ถ้ามี)	พ.ศ. 2564: ทุนผู้ช่วยสอนภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ประจำปีการศึกษา 2564 จาก กองบริหารงานวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2563: ทุนผู้ช่วยสอนภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ประจำปีการศึกษา 2563 จาก กองบริหารงานวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผลงานทางวิชาการ	ภทรมน ปานอ่อน และพีรตร แก้วลาย. (2565). <i>การศึกษาปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมสตาร์ทอัพระดับ Pre-seed (ระยะเริ่มต้น)</i> . รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ 13th Built Environment Research Associates Conference (BERAC) ประจำปี 2565. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
ประสบการณ์ทำงาน	พ.ศ. 2564 : นักศึกษาฝึกงาน ในการศึกษาในระดับ ปริญญาโท สาขาสถาปัตยกรรม (การจัดการ สถาปัตยกรรม): Smart city Internship program 2021 Magnolia Quality Development Corporation Limited พ.ศ. 2563 : นักศึกษาฝึกงาน ในการศึกษาในระดับ ปริญญาตรี สาขาสถาปัตยกรรม: The Office of Bangkok Architect (OBA) พ.ศ. 2562 : นักศึกษาฝึกงาน ในการศึกษาในระดับ ปริญญาตรี สาขาสถาปัตยกรรม: Site-Specific: Architecture & Research Co.,Ltd.